

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2024-2028

BATI KARADENİZ BÖLGE PLANI

Plan (Vizyon | Stratejik Öncelikler | Hedefler | Tedbirler)

TR81 Düzey 2 Bölgesi
Zonguldak | Karabük | Bartın

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
PLAN HAZIRLIK SÜRECİ.....	12
ULUSLARARASI GELİŞMELER VE BÖLGEYE ETKİLERİ.....	16
1. BÖLGEYE GENEL BAKIŞ.....	23
4.1. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması ve TR81 Düzey 2 Bölgesi.....	23
4.2. Bölgeye Genel Bakış.....	24
4.3. Sektörel Yapı ve Yatırımlar	33
4.4. Yatırım Ortamı	35
2. VİZYON, STRATEJİK ÖNCELİK, HEDEF VE TEDBİRLER	40
2.1. Planın Vizyonu.....	40
2.2. Planlama Yaklaşımı.....	42
3. STRATEJİK ÖNCELİK 1 – SEKTÖREL GELİŞİM, DÖNÜŞÜM VE ÇEŞİTLENMENİN SAĞLANMASI.....	48
3.1. Amaç.....	48
3.2. Hedefler	53
3.2.1. (Hedef 1.1) Düzenli Sanayi Alanları Oluşturulacak ve Geliştirilecektir.....	53
3.2.2. (Hedef 1.2) Mal ve Hizmet Üretiminde Yenilikçilik Teşvik Edilerek Sektörlerin Rekabet Gücü Arttırılacaktır.....	57
3.2.3. (Hedef 1.3) Yeşil Dönüşüm Uygulamaları Hayata Geçirilecektir.....	60
3.2.4. (Hedef 1.4) Mavi Büyüme Odaklı Sektörel Gelişim Desteklenecektir.....	63
3.2.5. (Hedef 1.5) Kültür ve Turizm Geliştirilecek, Turizm Gelirleri Arttırılacaktır.	67
3.2.6. (Hedef 1.6) Tarım ve Alternatif Kırsal Ekonomik Faaliyetler Geliştirilecektir.....	74
3.3. Örnek Proje ve Program Fikirleri.....	78
4. STRATEJİK ÖNCELİK 2 – BEŞERİ VE SOSYAL SERMAYENİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİYLE SOSYAL REFAHIN ARTTIRILMASI.....	81
7.1. Amaç.....	81
7.2. Hedefler	83
7.2.1. (Hedef 2.1) Piyasanın İhtiyaç ve Beklentilerini Karşılacak Şekilde İş Gücünün Bilgi, Beceri ve Kapasitesi Yükseltilecektir.	83
7.2.2. (Hedef 2.2) Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir.....	86
7.2.3. (Hedef 2.3) Toplumsal Fırsat Eşitliği Gözetilerek Toplumun Her Kesiminin Sosyoekonomik ve Kültürel Hayat ile Hizmetlere Erişim İmkânı Arttırılacaktır.	88
7.2.4. (Hedef 2.4) Sosyal Sermaye Yapıları Güçlendirilecektir.....	90
7.3. Örnek Proje ve Program Fikirleri.....	91
8. STRATEJİK ÖNCELİK 3 – YAŞANABİLİR MEKÂNLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRENİN OLUŞTURULMASI	93
8.1. Amaç.....	93
8.2. Hedefler	95
8.2.1. (Hedef 3.1) Kentsel ve Kırsal Mekânlar İyileştirilecek, Hizmet Kalitesi Arttırılacaktır.	95

8.2.2.	(Hedef 3.2) Çevre Altyapıları İyileştirilecek ve Çevresel Değerler Korunacaktır.	97
8.2.3.	(Hedef 3.3) Sürdürülebilir Planlama ve Yönetim Mekanizmaları Geliştirilecektir.....	101
8.2.4.	(Hedef 3.4) Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir. 104	
8.3.	Örnek Proje ve Program Fikirleri.....	107
9.	MEKÂNSAL GELİŞİM ŞEMASI.....	108
9.1.	Mekânsal Haritalar ve Şematik Gösterimler.....	108
9.2.	Tematik Mekânsal Haritalar	109
9.2.1.	Yatırım Ekosistemi.....	109
9.2.2.	Sanayi ve Üretim Ekosistemi ile Sanayi Odakları	114
9.2.3.	Kentsel ve Kırsal Gelişim Odakları	116
9.2.4.	Turizm Odakları.....	118
9.3.	Mekânsal Gelişim Şeması.....	125
10.	BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İLE İLİŞKİSİ	128
11.	BÖLGE PLANININ İZLEMESİ	129
12.	BÖLGE PLANI ÖRNEK PROJE FİKRİ KÜNYELERİ	136
12.1.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.1).....	138
12.2.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.2).....	139
12.3.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.3).....	140
12.4.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.4).....	141
12.5.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.5).....	143
12.6.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.6).....	145
12.7.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.7).....	146
12.8.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.8).....	147
12.9.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.9).....	149
12.10.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.10).....	150
12.11.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.11).....	152
12.12.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.12).....	155
12.13.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.13).....	157
12.14.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.14).....	159
12.15.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.15).....	161
12.16.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.16).....	162
12.17.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.17).....	163
12.18.	Örnek Proje Fikri Künyesi (1.18).....	164
12.19.	Örnek Proje Fikri Kuryesi (3.1)	166
12.20.	Örnek Proje Fikri Künyesi (3.2).....	167
12.21.	Örnek Proje Fikri Künyesi (3.3).....	169
12.22.	Örnek Proje Fikri Künyesi (3.4).....	170

12.23.	Örnek Proje Fikri Künyesi (3.5).....	172
12.24.	Örnek Proje Fikri Künyesi (3.6).....	173
13.	BÖLGE PLANI ÖRNEK PROGRAM FİKRİ KÜNYELERİ	174
13.1.	Örnek Program Fikri Künyesi (1.1)	175
13.2.	Örnek Program Fikri Künyesi (1.2)	177
13.3.	Örnek Program Fikri Künyesi (2.1)	179
13.4.	Örnek Program Fikri Künyesi (2.2)	181
13.5.	Örnek Program Fikri Künyesi (2.3)	183

Şekiller Dizini

Şekil 1: Batı Karadeniz Bölgesi Planlama Geçmişi.....	2
Şekil 2: Bölge Planı Vizyonu ve Stratejik Öncelikler.....	4
Şekil 3: Bölgede Kentsel Kademelenme	6
Şekil 4: Bölgede Sanayi Odakları	6
Şekil 5: Bölgede Turizm Odakları.....	7
Şekil 6: Komşu İller ve Bölgeler	8
Şekil 7 Vizyon, Stratejik Öncelikler ve Hedefler	10
Şekil 8 Plan Hazırlık Süreci.....	11
Şekil 9 Batı Karadeniz Bölgesi Temel Sorun Alanları.....	14
Şekil 10 Uluslararası Gelişmeler	15
Şekil 11: Batı Karadeniz Bölgesi'nin Konumu	24
Şekil 12: Bölge İllerinin Yüz Ölçüm Oranları (Yüzde)	24
Şekil 13: Bölge İllerinin 2022 Yılı Nüfus Oranları (Yüzde)	25
Şekil 14: Bölgenin Türkiye Yüz Ölçümü ve Nüfusundaki Payı (Yüzde)	25
Şekil 15: İllerin Kentsel ve Kırsal Nüfusları ve Oranları (Yüzde) (2022)	27
Şekil 16: Çocuk ve Yaşlı Bağımlılık Oranları (Yüzde).....	28
Şekil 17: Türkiye ve Bölge İlleri Ortanca Yaş Verileri (Erkek-Kadın)	28
Şekil 18: BGUS (2024-2028) Mekânsal Tipolojisi.....	31
Şekil 19: Bölge Üniversitelerinin İstatistikleri (2022-2023)	32
Şekil 20: Batı Karadeniz Dış Ticaret İstatistikleri (Genel Ticaret Sistemi) (2019-2022) (Milyon USD)	34
Şekil 21: Bölge İllerinin Türkiye İthalat ve İhracatındaki Payı (Yüzde).....	34
Şekil 22: Batı Karadeniz Bölgesi Ticaret ve Sanayi Alanları (hektar)	36
Şekil 23: Bölgede Küçük Sanayi Sitelerinin Sayısı	36
Şekil 24: Ar-Ge ve İnovasyon Merkezi Unsurları	37
Şekil 25: GBS Yatırım Teşvik Öngörü Değerleri (Seçilmiş Sektörler)	38
Şekil 26 TR81 Batı Karadeniz Bölgesi Verileri (Infografik).....	39
Şekil 27 Bölge Planı Vizyonui Stratejik Öncelikleri ve Hedefleri	41
Şekil 28: Bölgenin Yıllar İtibarıyla Türkiye Nüfusundan Aldığı Pay (Yüzde)	43
Şekil 29: Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Oranları (Yüzde).....	44
Şekil 30 Bölge Planı Diyagramı	46
Şekil 31 Stratejik Öncelik 1'in Hedef ve Tedbirleri	47
Şekil 32: Bölgenin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Cari Fiyatlarla Gayrisafi Yurt İçi Hâsılası (milyon TL) .	51
Şekil 33 Stratejik Öncelik 2'nin Hedef ve Tedbirleri	80
Şekil 34 Stratejik Öncelik 3'ün Hedef ve Tedbirleri	92
Şekil 35: Ulaşım Haritası.....	111
Şekil 36: Sanayi ve Üretim Ekosistemi.....	112
Şekil 37: Sanayi ve Üretim Ekosistemi ile Ulaşım Ağları	113
Şekil 38: Sanayi Odakları	115
Şekil 39: Kentsel ve Kırsal Gelişim Odakları	117
Şekil 40: Bölgedeki Turizm Türleri.....	121
Şekil 41: Turizm Odakları	124
Şekil 42 Batı Karadeniz Bölgesi Mekânsal Gelişim Senaryosu	127
Şekil 43 Bölge Planı ile Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin İlişkisi.....	128

Tablolar Dizini

Tablo 1: Batı Karadeniz Bölgesi İlçelerinin Kadın/Erkek ve Köy/Şehir Nüfus Dağılımı (2022)	26
Tablo 2: İlçelerde Nüfus Değişimi ve Oranları (2014-2022)	29
Tablo 3: İlçelerde Yaş Grubuna Göre Nüfus Değişim Oranı (Yüzde) (2007-2022)	30
Tablo 4: Gayrisafi Yurt İçi Ar-Ge Harcaması ve İnsan Kaynağı (2021)	37
Tablo 5: Hedef 1.1'in Performans Göstergeleri	57
Tablo 6: Hedef 1.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	57
Tablo 7: Hedef 1.2'nin Performans Göstergeleri	60
Tablo 8: Hedef 1.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	60
Tablo 9: Hedef 1.3'ün Performans Göstergeleri	63
Tablo 10: Hedef 1.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	63
Tablo 11: Hedef 1.4'ün Performans Göstergeleri	66
Tablo 12: Hedef 1.4'ün Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri ile İlişkisi	66
Tablo 13: Hedef 1.5'in Performans Göstergeleri	73
Tablo 14: Hedef 1.5'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	74
Tablo 15: Hedef 1.6'nın Performans Göstergeleri	78
Tablo 16: Hedef 1.6'nın Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri ile İlişkisi	78
Tablo 17: Stratejik Öncelik 1 Kapsamında Oluşturulan Örnek Proje ve Program Fikirleri	78
Tablo 18: Hedef 2.1'in Performans Göstergeleri	85
Tablo 19: Hedef 2.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	86
Tablo 20: Hedef 2.2'nin Performans Göstergeleri	87
Tablo 21: Hedef 2.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	87
Tablo 22: Hedef 2.3'ün Performans Göstergeleri	89
Tablo 23: Hedef 2.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	89
Tablo 24: Hedef 2.4'ün Performans Göstergeleri	91
Tablo 25: Hedef 2.4'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	91
Tablo 26: Stratejik Öncelik 2 Kapsamında Oluşturulan Örnek Program Fikirleri	91
Tablo 27: Hedef 3.1'in Performans Göstergeleri	97
Tablo 28: Hedef 3.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle İlişkisi	97
Tablo 29: Hedef 3.2'nin Performans Göstergeleri	101
Tablo 30: Hedef 3.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	101
Tablo 31: Hedef 3.3'ün Performans Göstergeleri	103
Tablo 32: Hedef 3.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	103
Tablo 33: Hedef 3.4'ün Performans Göstergeleri	107
Tablo 34: Hedef 3.4'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	107
Tablo 35: Stratejik Öncelik 3 Kapsamında Oluşturulan Örnek Proje Fikirleri	107
Tablo 36: Bölge Planının Performans Göstergeleri	129
Tablo 37: Örnek Proje Fikirleri	136
Tablo 38: Örnek Program Fikirleri	174

Kısaltmalar

Ar-Ge	Araştırma Geliştirme
BAKAP	Batı Karadeniz Kalkınma Programı
BAKKA	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
BGUS	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
DKMP	Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
DSİ	Devlet Su İşleri
EB	Endüstri Bölgesi
ERIH	Avrupa Endüstriyel Miras Rotası
GBS	Girişimci Bilgi Sistemi
GYSH	Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla
İBBS	İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması
İŞGEM	İş Geliştirme Merkezi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
SEGE	Sosyo - Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SKDM	Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TGB	Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TTK	Türkiye Taşkömürü Kurumu
TTO	Teknoloji Transfer Ofisi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
YER-SİS	Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması Projesi
ZBK	Zonguldak Bartın Karabük (Bölgesel Gelişme Projesi)
ZONÇEB	Zonguldak Özel İdare ve Belediyeler Çevre Altyapı Hizmetler Birliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bölgenin Planlama Tarihi

Türkiye'nin planlı kalkınma dönemi 1960'larda başlamıştır. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (1963-1967) bölge planlaması ve kalkınması için özel bir bölüm bulunmaktadır. O tarihlerde Karabük ve Bartın'ı da içine alan Zonguldak ili, bu planda "Potansiyel Gelişme Bölgesi" olarak tanımlanmıştır. "Potansiyel Gelişme Bölgesi" veya "Gelişme Halinde Az Gelişmiş Bölge" gibi statüler planda gelir seviyesi ülke ortalamasının altında fakat gelişme hızı ülke ortalamasının üstünde olan bölgeler olarak tanımlanmıştır.

O yıllarda Zonguldak; ülkenin kömür ile demir-çelik üretiminin büyük bir bölümünün yapıldığı, ülkenin ilk entegre demir-çelik fabrikası Karabük Demir-Çelik Fabrikası'na ev sahipliği yapan, ağır sanayi merkezi bir il konumundadır. İkinci entegre demir-çelik fabrikası olarak Ereğli'de kurulması planlanan Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nın gerçekleştirildiği bir bölge olma özelliğinden dolayı, sanayinin gelişmesi ve büyük bir endüstri projesinin yaratacağı sorunların incelenmesi amacıyla "Zonguldak Bölgesi Ön Planı" hazırlanmıştır. 1961 yılında İmar İskan Bakanlığı tarafından hazırlık çalışmalarına başlanan proje, ülkede hazırlanan ilk çok yönlü bölgesel plan niteliği taşımaktadır ve 1964 yılında "Zonguldak Bölgesi Ön Planı" adıyla yayımlanmıştır.

"Zonguldak Bölgesi Ön Planı" çalışmasından sonra bölgeye ilişkin Zonguldak-Bartın-Karabük (ZBK) Bölgesel Gelişme Projesi hazırlanmıştır. DPT Müsteşarlığı tarafından 1995 yılı Eylül ayında çalışmalarına başlanan proje 1997 yılının Mart ayında tamamlanmıştır. Ekonomik ve sosyal yapının demir-çelik ve kömür sanayisinin etkisinde olması ve bölgenin sosyoekonomik bir değişim sürecinde olması gerekçeleri ile hazırlanan proje, bölgenin darboğazlarını başarılı bir biçimde tespit etmiştir.

ZBK Bölgesel Gelişme Projesi, bölgede yeni yatırım alanları açmak, uzun ve orta vadeli bölgesel gelişimi planlamak amacıyla hazırlanmıştır. Özellikle kömür madenciliğindeki verimin ve karlılığın azalmasının ardından kömür madenlerinin kapatılmasıyla ortaya çıkacak işsizlik, sosyal ve ekonomik dengenin bozulması, işletmelerin yaşayabileceği kriz ve bölge dışına göçün artması gibi olumsuz sonuçları engellemeyi hedeflemiştir. Yine bu kapsamda, demir-çelik sektörüne yönelik verimlilik politikaları, Filyos Limanı'nın inşası, ulaştırma projeleri gibi kömürü ve demir-çelik üretiminin devamlılığını sağlayacak büyük ölçekli proje ve politika önerileri içermektedir. Proje kapsamında sektörel çeşitliliği teşvik etmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak üzere alternatif politika hedefleri de yer almıştır.

Kalkınma Ajanslarının kurulmasıyla birlikte tüm Türkiye'de bölgesel plan hazırlıkları da başlamıştır. 2009 yılında Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının kurulması ve 2010 yılında faaliyete başlamasıyla birlikte 2010-2013 yıllarını kapsayan Batı Karadeniz Bölge Planı hazırlanmıştır. Bu plan; Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini içerisine alan bölgede kalkınma ajansı eliyle hazırlanarak yürürlüğe koyulan ilk bölgesel plan niteliğine sahiptir. Bölgeyi bütüncül olarak ele alan ve sektörel gelişimin ne şekilde sağlanabileceğine dair bilgiler içeren plan, bölgenin mevcut durumunu ve ihtiyaçlarını ortaya koyan, katılımçılık esasını benimseyerek ekonomik ve sosyal alanlarda gerçekleştirilmesi hedeflenen strateji ve hedefleri içermektedir.

2010-2013 plan dönemi sonrası için kalkınma ajansları tarafından 2014-2023 yıllarını kapsayan bölge planı hazırlık sürecine başlanmıştır. TR81 Düzey 2 Bölgesi için 10 yıllık dönem için hazırlanan bu planda, bölgenin gelişme durumuna uyumlu olacak biçimde rekabet gücünü arttıracak stratejik alanlara odaklanılmış olup mekânsal haritalarla desteklenmiştir. Bölge Planı, Batı Karadeniz Bölgesi'nin mevcut

durumunu ve temel sorunlarını tespit ederek bu sorunların giderilmesine yönelik tedbirleri 10 yıllık bir perspektifle ortaya koymuştur. Planda yer alan öngörüler önemli ölçüde yerine getirilmiştir. Şekil 1’de Batı Karadeniz Bölgesi’nin planlama tarihi gösterilmektedir.

Şekil 1: Batı Karadeniz Bölgesi Planlama Geçmişi

Kaynak: BAKKA Tarafından Hazırlanmıştır, 2023

Bölgesel Kalkınmada Ulusal Koordinasyon

Bölgesel gelişmede uluslararası eğilimler ışığında, Türkiye'nin bölgesel gelişme politikaları ile sektörel ve tematik politikalar arasında uyum ve tamamlayıcılığı güçlendirmek üzere 2024-2028 yıllarını kapsayan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) oluşturulmuştur. BGUS, bölgesel kalkınmayla ilgili ulusal düzeyde temel stratejileri ve öncelikleri belirlemekte, bölge planları da bu çerçevede bölgelerin sosyoekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve altyapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. BGUS, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılarak refahın ülke sathına daha dengeli yayılmasını, tüm bölgelerin potansiyelinin değerlendirilerek ulusal kalkınmaya azami düzeyde katkı sağlanmasını hedeflemektedir.

Cumhurbaşkanlığı'nın 31859 Sayılı Genelgesi uyarınca; bölgesel gelişme çalışmalarına yeni ve bütüncül bir perspektif kazandırılması ve 2023 yılı sonrası için ülke sathında ulusal ve bölgesel kalkınma uygulamalarının etkinliğinin artırılması amacıyla hazırlanan BGUS ve bölge planları, merkezi düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yerel düzeyde ise Bakanlığın yönlendirmesi çerçevesinde kalkınma ajanslarının koordinasyonunda kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde hazırlanmıştır. Bölgenin gelecek vizyonu, stratejik öncelikleri ve hedefleri; mevcut durum, temel sorunlar, fırsat ve potansiyeller temelinde, tematik, sektörel, ulusal/uluslararası çalışmalar dikkate alınarak ve ulusal hedeflere hizmet edecek şekilde, katılımcı ve bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

Vizyonu **"Küresel rekabette söz sahibi ve refah düzeyi yüksek bölgeleriyle, yerel dinamiklerini kullanarak topyekün kalkınmış bir Türkiye"** olarak belirlenmiş yeni BGUS ile uyumlu olacak şekilde Türkiye'nin 26 Düzey 2 bölgesinde bölge planları oluşturulmuştur. Planlamada ulusal koordinasyon amacıyla On İkinci Kalkınma Planı, BGUS, Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması Projesi (YER-SİS), Türkiye'deki İl ve İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE) gibi diğer üst ölçekli strateji ve planlar esas alınmakta, bunlara ek olarak "Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Hedefleri" gözetilmektedir.

2024 -2028 Batı Karadeniz Bölge Planı ile aynı dönemi kapsayan On İkinci Kalkınma Planı'nın vizyonu **"Türkiye Yüzylında çevreye duyarlı, afetlere dayanıklı, ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, geliri adil paylaşan, istikrarlı, güçlü ve müreffeh bir Türkiye"** olarak belirlenmiştir. Plan, "istikrarlı büyüme, güçlü ekonomi", "yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim", "nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum", "afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre" ve "adaleti esas alan demokratik iyi yönetim" olmak üzere beş ana eksenden oluşmaktadır. "*Yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim*" ekseninde başta öncelikli sektörler ile gelişme alanları olmak üzere üretimde yeşil ve dijital dönüşümün gerçekleştirilmesiyle ekonomide rekabetçilik ve verimlilik artışı sağlanarak refah artışına katkı sağlayacak politikalar yer almaktadır. "*Nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum*" ekseninde kapsayıcı büyüme yaklaşımı çerçevesinde beşeri sermayenin güçlendirilmesi ve refahın toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılmasına yönelik politikalar ele alınmaktadır. "*Afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre*" ekseninde ise yerleşim yerlerinin ve toplumun afetlere karşı dirençliliğinin artırılması, çevrenin korunması, şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ile bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik politikalar yer verilmektedir. Bölge Planında belirlenen tüm stratejik öncelikler, hedef ve tedbirler On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan "*yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim*", "*nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum*" ve "*afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre*" eksenleri ile örtüşmektedir.

Bölge Planları (2024-2028)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda bölge planı çalışmaları yürütülmüştür. 2022 ve 2023 yıllarında 26 Düzey 2 bölgesinde faaliyet gösteren kalkınma ajansları tarafından ajansların sorumluluk bölgeleri özelinde 2024-2028 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönem için planlarda vizyon ve vizyonla uyumlu şekilde stratejik öncelikler belirlenmiş olup bu öncelikler çerçevesinde hedef ve tedbirler oluşturulmuştur.

Kalkınma ajansları, bölgelerinde ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda mekânsal gelişimi de gözeterek bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilecek değişim ve dönüşümün çerçevesini çizen ve bölgelerin 2028 yılında varmak istediği hedefleri ve buna ilişkin yol haritasını ortaya koyan temel politika dokümanı niteliğine sahip bölge planlarını hazırlamıştır.

Batı Karadeniz Bölge Planı (2024-2028)

Batı Karadeniz Bölge Planı (2024-2028) hazırlık çalışmaları, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmüştür. Plan, TR81 Düzey 2 Bölgesi'nin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik olarak yatırım ortamının geliştirilmesi ve sektörel gelişimin sağlanması, rekabet gücünün artırılması, girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi, insani gelişmişlik ve sosyal kalkınmanın sağlanması, çevrenin korunması, afetler ve iklim değişikliğiyle mücadele, mekânsal gelişim ve yaşam kalitesinin artırılması gibi temel konuları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Plan hazırlıklarında, toplumun tüm kesimlerinden çok sayıda temsilci ile görüşülmüş, katılımcı ve dinamik bir planlama yaklaşımı esas alınmıştır. Resmî yazı, anket, toplantı, yüz yüze görüşme, derinlemesine mülakat, ilçe ziyaretleri, çalıştay gibi yöntemlerle kamu kurum ve kuruluşlarımızın yanı sıra özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının da plan hazırlık sürecine etkin katılımı sağlanmıştır.

Plan hazırlıklarında bölgenin mevcut durumu detaylı bir şekilde incelenmiş, darboğazlar belirlenmiş, potansiyeller ve fırsatların yanında olası tehditler ve zayıf yönlerle ilişkin de gerekli müdahaleler plana

yansıtılmaya çalışılmıştır. Planlama çalışmalarında uluslararası gelişmeler gözden geçirilmiş, ulusal politikaların yerelde uygulanmasını sağlayacak, ülke çıkarlarına hizmet eden konular dikkatle ele alınmış ve yerel gündemi ilgilendiren konular da planlama yaklaşımında detaylıca incelenmiştir. Bölge planları kapsamında stratejik önceliklendirme yaklaşımı esas alınarak temel müdahale alanları belirlenmiştir.

Bölgenin, illerin ve ilçelerin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin konuları, istatistiki veri ve bilgiler, idari kayıtlar ile plan hazırlık safhasındaki tüm çalışmalar gözden geçirilerek sorunlu alanlar ile gelişme potansiyeli taşıyan ve rekabetçi yönler tespit edilmiştir. Tüm bu çalışmalar neticesinde bölgenin temel ve kök sorunları da göz önünde bulundurularak yeni bölge planı kurgusu oluşturulmuştur.

Planda mevcut durum analizinden elde edilen tespitler doğrultusunda planın stratejik önceliklerine katkı sağlayacak şematik mekânsal analizler gerçekleştirilmiştir. Bu analizler ekonomik faaliyetlerin ve ana lojistik altyapının durumu, yerleşimlerin fonksiyonları ve ilişkileri, kentleşme eğilimlerinin ve yerleşme merkezlerinin mekânda örgütlenmesi; göç, mal ve hizmet gibi yerleşmeler arası akım ve ilişkilerin yönlendirilmesine ilişkin alt şemalar vasıtasıyla hazırlanan sentez şemalardan oluşmaktadır.

Yapılan tüm bu çalışmalar neticesinde Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini kapsayan Batı Karadeniz Bölge Planı (2024-2028) vizyonu **“Sürdürülebilir kalkınmayı esas alan, yenilikçi yaklaşımlarla üreterek gelişen ve yaşam kalitesini yükseltmiş bir Batı Karadeniz”** olarak belirlenmiştir.

Plan kapsamında küresel ve ulusal gelişmeler, bölgenin sahip olduğu potansiyel, fırsatlar, mevcut durum ve belirlenen bölge planı vizyonu dikkate alınarak üç stratejik öncelik belirlenmiştir. Şekil 2’de Batı Karadeniz Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı vizyonu ile stratejik öncelikleri gösterilmektedir.

Şekil 2: Bölge Planı Vizyonu ve Stratejik Öncelikler

Kaynak: BAKKA Tarafından Hazırlanmıştır, 2023

Mevcut Durum ve Bölge Planı metni olmak üzere iki ciltten oluşan doküman TR81 Düzey 2 Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği kalkınma hamlesinin stratejik önceliklerini, hedeflerini ve tedbirlerini ortaya koyan bir temel politika dokümanı niteliğine sahiptir.

Mevcut Durum dokümanında temel istatistiklerin yanı sıra paydaş analizi ve ilçe analizleri yer almaktadır. Bölge Planı cildinde ise plan vizyonuna ulaşmak için belirlenen stratejik öncelikler, hedef ve tedbirler ile program ve proje önerilerinin yanı sıra mekânsal analizlere yer verilmiştir. Mekânsal analiz çalışmasında, bölge içi ve bölgeler arası ilişkileri gösteren şematik şekiller ile analiz ve mekânsal gelişim senaryolarına dayalı şematik mekânsal sentezler yer almaktadır.

2024-2028 Planlama Yaklaşımı

Bölge Planları ulusal politika ve programların tamamlayıcısı niteliğinde dokümanlardır. Planlar, bu plan, politika ve programların yerel düzeyde uygulanması ve ulusal kalkınma hamlesine katkı sunulması amacıyla hazırlanan birer yol haritası niteliğindedir. Bu doğrultuda bölge planları hazırlanırken On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024-2028) dokümanları temel üst ölçekli dokümanlar olmuştur.

Planların en temel fonksiyonu bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltacak stratejik öncelikler belirleyerek onun altında konumlandırılan hedef, tedbir ve program/proje önerileriyle yerel ve bölgesel müdahalelere yol gösterici ve yön verici olmaktır. Diğer yandan da farklı kurumlar eliyle yürütülen çalışmalarda bölgenin gelecek vizyonunu göstererek yatırımlar ile program, proje ve faaliyetlerin ortak vizyona yönlendirilmesini sağlamak, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının da ortak vizyon çerçevesinde çalışmasına öncülük etmektir.

Plan hazırlık çalışmaları sürecinde elde edilen bilgi ve verilerin sentezlenmesiyle planın vizyonu, stratejik öncelikleri ve hedefleri tasarlanmıştır. 2028 yılına kadar daha yaşanılabilir, uluslararası düzeyde rekabet gücü yüksek, adil paylaşan, üreten ve gelişen, aynı zamanda doğayı ve kaynak değerlerini koruyan bir bölgeye sahip olmak ilkesi üzerine plan hazırlanmıştır.

Plan bölgesi; Türkiye'nin ilk ili Zonguldak, ülkemizin ilk entegre demir-çelik fabrikasına sahip Karabük ve turizm cenneti Bartın'dan oluşmakta olup Batı Karadeniz Bölgesi (TR81 Düzey 2 Bölgesi) olarak adlandırılmaktadır. Bu bölge Türkiye'nin Batı Karadeniz kıyısında yer almakta olup 9.814 km²'lik bir yüzölçümüne sahiptir.

Batı Karadeniz; milattan önce 5.000'li yıllara uzanan tarihî, antik kentleri, kadim kültürü, zengin doğası, turizm unsurları, güçlü sanayisi ve nitelikli insan kaynağıyla geçmişten günümüze ülkemizin önemli bölgelerinden biri olmuştur. Ülkemizin tek taş kömürü havzasına sahip olan bölge, Türkiye'nin sanayileşme hamlesinde öncü olmuş, Cumhuriyet'in ilk enerji santraliyle tüm ülkeyi aydınlatmış, birçok stratejik yatırımın gerçekleşmesine öncülük ederek günümüze kadar önemini korumuştur.

Planlama çalışmasında mevcut durumun yanında gelecek senaryoları da göz önünde bulundurulmuş olup mekânsal analiz ve çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Mekânsal analiz yapabilmek için bölge ilçelerinin sanayi ekosistemi, turizm, çevre altyapıları, Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS) hizmet merkezi kademeleri, nüfus ve nüfusun mekânsal dağılımı, SEGE kademeleri gibi farklı parametreler üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

Ayrıca Zonguldak'ın Karadeniz açıklarında bulunan doğal gaz rezervi, devam eden Filyos Vadisi Projesi'nin bölgeye olası etkileri, ilçelerin mevcut gelişmişlik seviyeleri, hizmet çeşitliliği, ulaşım ve lojistik bağlantıları ile devam eden ve öngörülen projeler çerçevesinde kentsel kademeler belirlenmiştir.

Zonguldak'ın tüm kıyı koridorunu oluşturan Alaplı, Ereğli, Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli, Çaycuma ve iç kesimde yer alan Devrek ile Bartın Merkez, Amasra, Karabük Merkez ve Safranbolu birinci kentsel

kademe olarak belirlenmiştir. Bu ilçelerde plan döneminde kentleşmenin, sanayi yatırımlarının, konut üretiminin artacağı, turizmin ve gelişmişlik seviyesinin daha yukarılara taşınacağı öngörülmektedir.

İkinci kentsel kademe olarak Gökçebeş, Yenice ve Eskipazar belirlenmiştir. Bu ilçelerden Gökçebeş ve Eskipazar'da devam eden OSB yatırımı bulunmaktadır. Yenice'de ise plan döneminde OSB kurulması için çalışmalara başlanması planlanmaktadır. Bu ilçeler halihazırda göç verme eğilimi devam eden, baskın kırsal nüfusa sahip, sanayi tesisi sayısı ile sanayi istihdamı düşük ilçelerdir. Yapılmakta olan veya yapılmı planlanan yatırımlarla birlikte kısa zaman içerisinde bu ilçelerde de istihdam ve gelişmişlik seviyesinin ve hizmet çeşitliliğinin artacağı düşünülmektedir.

Son kentsel kademe olarak Kurucaşile, Ulus, Eflani ve Ovacık'tan oluşan dört ilçe belirlenmiştir. Bu ilçeler baskın kırsal olarak tanımlanan, köy nüfusunun şehir nüfusundan fazla olduğu, sanayileşmenin ve sanayi istihdamının görece düşük olduğu ve çoğunlukla dışa göçün fazla olduğu, nüfus büyüklüğü ile nüfus yoğunluğunun oldukça düşük olduğu ilçelerdir. Bu yerleşimlerde kırsal gelişimin önceliklendirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca bu ilçeler teşvik sisteminde alt bölge teşviğinden faydalanabilecek ilçeler arasında yer almaktadır. Bu ilçelerde de gelişimin sağlanması için tarımsal üretim, kırsal turizm, agroturizm, eko turizm, doğa turizmi, iş gücüne dayalı sanayi yatırımlarının önceliklendirilerek öncelikle nüfusun stabilizasyonu ve devamında ise gelişimin sağlanabileceği öngörülmektedir. Şekil 3'te bölgedeki kentsel kademelenme gösterilmektedir.

Şekil 3: Bölgede Kentsel Kademelenme

Kaynak: BAKKA Mekânsal Analiz Çalışmaları, 2023

Bölgenin sanayi odakları da sahip oldukları sanayi alanları, sanayi istihdamı ve üretim yönüyle üç dereceye ayrılmıştır. Birinci derece odaklar arasında; Alaplı-Ereğli, Filyos¹ ve Karabük-Safranbolu yer almaktadır. Zonguldak Merkez, Çaycuma, Devrek, Eskipazar ve Bartın Merkez ikinci derece odak olarak tespit edilmiştir. Üçüncü derece odak olarak ise Kozlu, Kilimli, Gökçebeş ve Yenice olarak belirlenmiştir. Şekil 4'te bölgedeki sanayi odakları gösterilmektedir.

Şekil 4: Bölgede Sanayi Odakları

Kaynak: BAKKA Mekânsal Analiz Çalışmaları, 2023

¹ Filyos belde statüsünde olmasına rağmen önemli yatırımlara ev sahipliği yaptığından odaklar arasında mekânsal olarak ayrıca belirtilmiştir.

Turizm konusunda tesis ve konaklama altyapısı, geliş ve geceleme sayıları, ziyaretçi hareketliliği ve gelecek projeksiyonu öngörülerek dört ana turizm odağı belirlenmiştir. Ana turizm odakları; Alaplı'yı da içine alacak şekilde Ereğli, Kozlu ve Kilimli'yi içine alacak şekilde Zonguldak Merkez ve Safranbolu ile Bartın merkezi de içine alacak şekilde Amasra şeklindedir.

Potansiyel turizm odakları olarak ise Çaycuma, Ulus, Yenice ve Devrek olarak tespit edilmiştir. Bu ilçeler sahip oldukları kaynak değerler, ana turizm odaklarına yakınlıkları ve ulaşım aksları üzerinde bulunmaları gibi nedenlerle bu kategoride yer almakta olup Ulus'un Küre Dağları Millî Parkı özelinde kaynak değerleri ve markalaşma potansiyeli, Çaycuma'nın ise Tios Antik Kenti, Filyos Kalesi, Filyos sahil kesimi, Roma Su Yolu ve Kadioğlu Mozaikleri gibi kaynak değerleri nedeniyle plan döneminde yapılacak doğru yatırımlarla bir üst kademeye geçmeye uygun hale gelebilecekleri değerlendirilmiştir.

Karabük Merkez ve Eskipazar destekleyici turizm odakları olarak öngörülmüştür. Karabük'te endüstriyel miras turizmi, tren turizmi, Keltepe'deki kış turizmi ve doğal kaynakları kullanarak geliştirilebilecek doğa turizmi potansiyeli bulunmaktadır. Eskipazar'da ise Hadrianapolis Antik Kenti, Akkaya termal su kaynakları, tren turizmi gibi seçenekler yer almaktadır. Bu yerleşimlerde de plan döneminde yapılacak yatırım ve planlamaların yanında tanıtım ve markalaşma çalışmalarıyla turizmde bir üst kademeye geçiş sağlanabilecektir. Şekil 5'te bölgedeki turizm odakları gösterilmektedir.

Şekil 5: Bölgede Turizm Odakları

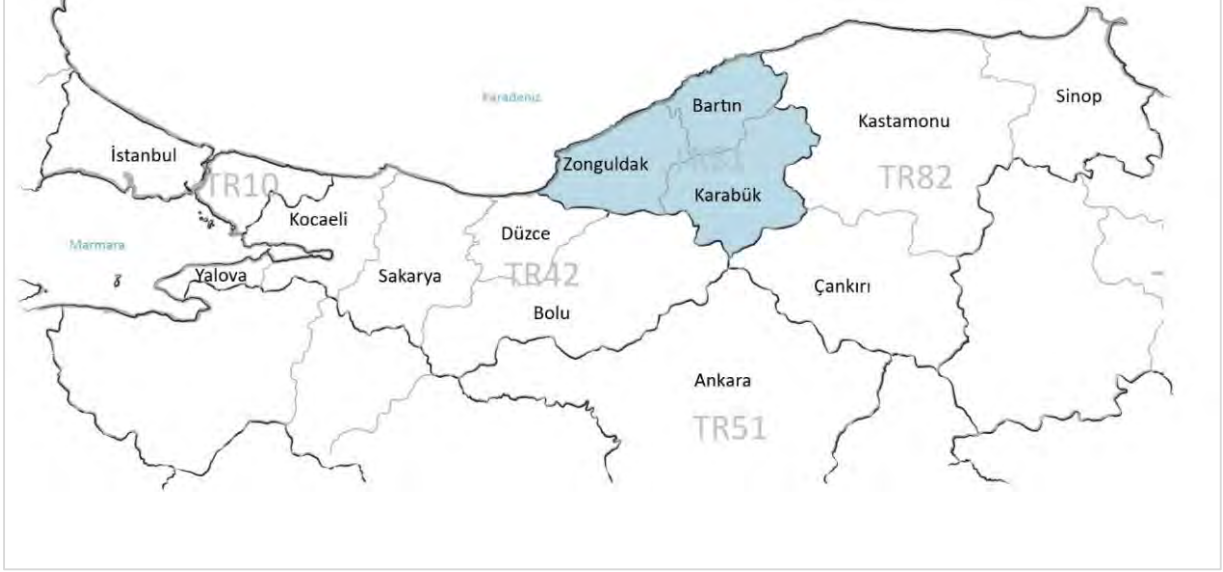
Kaynak: BAKKA Mekânsal Analiz Çalışmaları, 2023

Yapılan mekânsal çalışmalar sentezlenerek bir mekânsal gelişim şeması da hazırlanmış olup bu haritada sanayi ve turizm koridorları, ulaşım aksları, öne çıkan sektörler ve gelişim koridorları gibi unsurlara yer verilmiştir.

Komşu Bölgelerle Etkileşim

Batı Karadeniz Bölgesi kuzeyde Karadeniz, doğuda Kuzey Anadolu (TR82 Düzey 2) ve güney batıda Doğu Marmara (TR42 Düzey 2) bölgeleri ile çevrilidir. Türkiye'nin ana ulaşım akslarından biri olan, Ankara'dan çıktıktan sonra Yeniçağa, Bolu ve Düzce istikametini kullanarak İstanbul'a ulaşan Ankara-İstanbul Otoyolu bölgeden yaklaşık 100 km uzaklıktadır. Batı Karadeniz Bölgesi Ankara'ya yaklaşık 250 km, İstanbul'a 320 km mesafededir. Şekil 6'da TR81 Düzey 2 Bölgesi'nin (Zonguldak, Karabük ve Bartın) komşu bölge ve illeri gösterilmektedir.

Şekil 6: Komşu İller ve Bölgeler

Kaynak: İdari Sınırlar Kullanılarak BAKKA Tarafından Üretilmiştir, 2023

Bölge; ulaşım kolaylığı, hedef pazarın ağırlıklı Doğu Marmara ve İstanbul’da yer alması, üretim/tüketim süreçlerindeki tedarik ilişkisi ve lojistik operasyonlardan dolayı Doğu Marmara’nın etkisi altında kalmaktadır. Özellikle bölgenin Ankara ve İstanbul’a ulaşımını sağlayan Bolu ve Düzce geçişleri Batı Karadeniz (TR81 Düzey 2) ve Doğu Marmara (TR42 Düzey 2) bölgeleri arasında kendiliğinden bir ilişkinin doğmasını sağlamaktadır. Diğer taraftan Doğu Marmara Bölgesi’nde yeni sanayi parseli yaratmada yaşanan güçlükler ve maliyet artışları ile Doğu Marmara Otoyolu ile ulaşım akslarının güçlendirilmesi bu bölgelerden sanayinin Batı Karadeniz Bölgesi’ne doğru desantralize olmasını kolaylaştırmaktadır.

Batı Karadeniz Bölgesi ülkenin sosyo-ekonomik anlamda en gelişmiş ve ülke milli gelirinde en çok paya sahip olan Marmara Üretim Havzasının hemen yakınında yer almaktadır. BGUS’ta da ifade edildiği üzere Marmara Üretim Havzasının 2035’te tamamlanması öngörülen Marmara ring otoyolu, İstanbul-Ankara hızlı tren projesi, Halkalı-Kapıkule hızlı tren ve İzmir Bergama-Balıkesir-Bandırma-Bursa hızlı tren projelerinin de katkısıyla doğuda Batı Karadeniz ve Ankara yönüne, güneyde ise Çanakkale, Balıkesir, Manisa ve İzmir yönüne doğru gelişme göstereceği öngörülmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi’nin 2014-2022 yılları arasında en çok göç aldığı iller arasında; Doğu Marmara Bölgesi’nden Kocaeli 3’üncü, Bolu 6’ncı, Sakarya 7’nci ve Düzce 9’uncu, TR82 Bölgesi’nden Kastamonu 5’inci sıradadır. Bölgenin en çok göç verdiği iller arasında da Kocaeli 3’üncü, Sakarya 5’inci, Bolu 7’nci, Kastamonu 8’inci ve Düzce 9’uncu sıradadır. Bu veriler deatylı incelendiğinde istihdam ve eğitim amaçlı olarak bölgeler arası önemli bir insan hareketliliğinin varlığını göstermektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi’nde ihracat limanları olmasına rağmen ölçek, hinterland, limanların teknik altyapıları gibi farklı nedenlerle bölge firmaları sıklıkla Kocaeli bölgesindeki limanları dış ticaret amacıyla kullanmaktadır. Bu durum bölgeler arasında önemli bir lojistik iş birliği olduğuna işaret etmektedir.

Bölgeler arasında sadece ticaret değil kültürel bağlar da güçlüdür. Bolu’nun Gerede-Yeniçağ-Mengen ilçeleri ile Zonguldak’ın Devrek ve Karabük’ün Eskipazar ilçeleri arasında yemek kültürü ve gastronomi açısından benzerlik ve geçişkenlikler bulunmaktadır. Bu güzergahlar boyunca mutfak kültürü kullanılarak bir gastronomi rotası oluşturulması mümkündür.

Turizm açısından da Batı Karadeniz'in Akçakoca-Ereğli aksında ve Yedigöller Millî Parkı odağında bir hareketlilikten söz etmek mümkündür. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Türkiye Turizm Stratejisi çalışması kapsamında ülkemizde 7 adet tematik tematik turizm gelişim koridoru önerilmekte olup bu koridorlardan biri de Şile –Sinop arasında uzanan takriben 500 km özellikle Ankara ve İstanbul gibi metropollere hizmet edecek bir iç turizm gelişim koridoru olarak geliştirilmesi öngörülen Batı Karadeniz Kıyı Koridoru'dur. Strateji belgesinde bölgenin kültür, kıyı ve doğa turizmi çerçevesinde geliştirileceği, bu koridordaki Şile, Akçakoca, Amasra, Cide, Çaylıoğlu ve Sinop yerleşmelerinde yer alan balıkçı barınaklarının yatları kabul edebilecek şekilde yenilenerek marina/balıkçı köyü kavramı çerçevesinde turizm gelişimi sağlanacağı ifade edilmiştir. Bununla beraber, koridor boyunca yer alan orman içi dinlenme tesisleri gibi eko-turizmin gelişmesinde odak noktası olabilecek koruma alanlarında oto karavan ve çadırli kampingi olanaklı kılan düzenlemeler yapılacağı ve planlama çalışmaları ile butik otel, pansiyonculuk ve kırsal turizm tesislerinin geliştirileceği, mevcut konaklama kapasitesinin kültür ve ekoturizme yönelik yapılacak planlama ve uygulamalarla artırılacağı hususları stratejide yer almıştır.

Bölgenin doğu aksında ise Karabük ve Bartın illeriyle Kastamonu yakın bir ilişki içerisinde. Eflani'den giden yol Kastamonu'da Pınarbaşı ve Daday'a, Ulus'tan Pınarbaşı'na, Kuruçayı'den Cide'ye bağlanmaktadır. Bölgeler arasındaki yol bağlantıları ile turistik unsurların birbirine yakınlığı doğal bir turizm koridoru oluşturmaktadır. Ayrıca Küre Dağları Millî Parkı'nın Bartın ve Kastamonu'nun ortak bir millî parkı olmasından ötürü bu alanda önemli bir ekoturizm potansiyeli bulunmaktadır.

TR81 ve TR82 Düzey 2 Bölgesi illeri benzer bir kültürel yapı ve dokuya sahiptir. Birbirine yakın coğrafyalar olması sebebiyle geçmişte Karabük Demir-Çelik Fabrikası'nda çalışmak için Kastamonu'dan birçok insan bölgeye gelmiştir. Bu sebeple ekonomik ve sosyal ilişkiler karşılıklı devam etmektedir. Turizmde özellikle Kastamonu-Safranbolu ve Kastamonu-Bartın (Amasra) bağlantılı birçok tur yapılmakta ve çeşitlendirilmektedir. Küre Dağları Millî Parkı, Bartın ve Kastamonu'nun ortak değeri olduğundan Küre Dağları'nı da içeren birçok rota ve gezi güzergahı oluşturulmuştur. Uzun Devreli Gelişme Planları ve Gelişme Planlarına uygun şekilde kamp ve karavan rotası, ekoturizm rotası, doğa temelli spor turizmi gibi alternatifler üzerinde çalışmalar yürütülecektir. Bunların yanında Sinop ve Amasra'yı içine alan ve yoğunlukla yabancı ziyaretçilere hizmet eden kruvaziyer turizmi rotası da bölgeler arası iş birliği ve koordinasyonun sağlanabileceği temel alanlar arasındadır. İki bölge aynı zamanda Karadeniz kıyı koridoru üzerinde yer alan önemli destinasyonlara sahip olduğundan kıyı turizmi açısından da önemli rotasal hareketlilik olanakları bulunmaktadır.

Ankara'dan hareket ederek Çankırı'dan geçen Irmak-Karabük-Zonguldak hattı boyunca uzanan Kömüre Giden Demir Yolu – Yeşil Rota güzergahı tren turizmi için oldukça değerli ve önemli bir güzergahdır. Bu hat üzerinde plan döneminde, turistik tren yolculuklarının başlatılması, iki bölgenin birlikte ortak bir tren rotasında bütünleştirilmesi planlanmaktadır. Tren turizminde Çankırı, Eskipazar, Safranbolu, Yenice, Filyos ve Zonguldak Merkez ana güzergahlar olup Bartın, Düzce ve Kastamonu'nun farklı tur paketleriyle bu rotaya eklenmesi de öngörülmektedir.

TR81 ve TR82 Düzey 2 Bölgeleri ayrıca genç göçü, hızla yaşlanan ve yoğun kırsal nüfus, girişim ekosistemindeki zayıflıklar, artan emekli nüfus oranı, yatırım ve girişim ekosistemindeki eksiklikler gibi alanlarda da benzer problemlere sahiptir. Bu amaçla kırsal kalkınma alanında özel destek programları uygulanması, alternatif sektörel yatırım alanları yaratılması (su ürünleri, odun dışı orman ürünleri vb.), mesleki eğitimin geliştirilmesi, girişimcilik, Ar-Ge ve yenilikçilik kültürünün bölgede oluşturulması gibi alanlarda ortak çalışma alanları bulunmaktadır.

Sürdürülebilir kalkınmayı esas alan, yenilikçi yaklaşımlarla üretmek gelişen ve yaşam kalitesini yükseltmiş bir Batı Karadeniz

STRATEJİK ÖNCELİK 1

Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması

Hedef 1. Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir.

Hedef 2. Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.

Hedef 3. Yeşil dönüşüm uygulamaları hayata geçirilecektir.

Hedef 4. Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir.

Hedef 5. Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.

Hedef 6. Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.

STRATEJİK ÖNCELİK 2

Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması

Hedef 1. Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.

Hedef 2. Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.

Hedef 3. Toplumsal fırsat eşitliği gözetilerek toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile hizmetlere erişim imkanları arttırılacaktır.

Hedef 4. Sosyal sermaye yapıları güçlendirilecektir.

STRATEJİK ÖNCELİK 3

Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması

Hedef 1. Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır.

Hedef 2. Çevre altyapıları iyileştirilecek ve çevresel değerler korunacaktır.

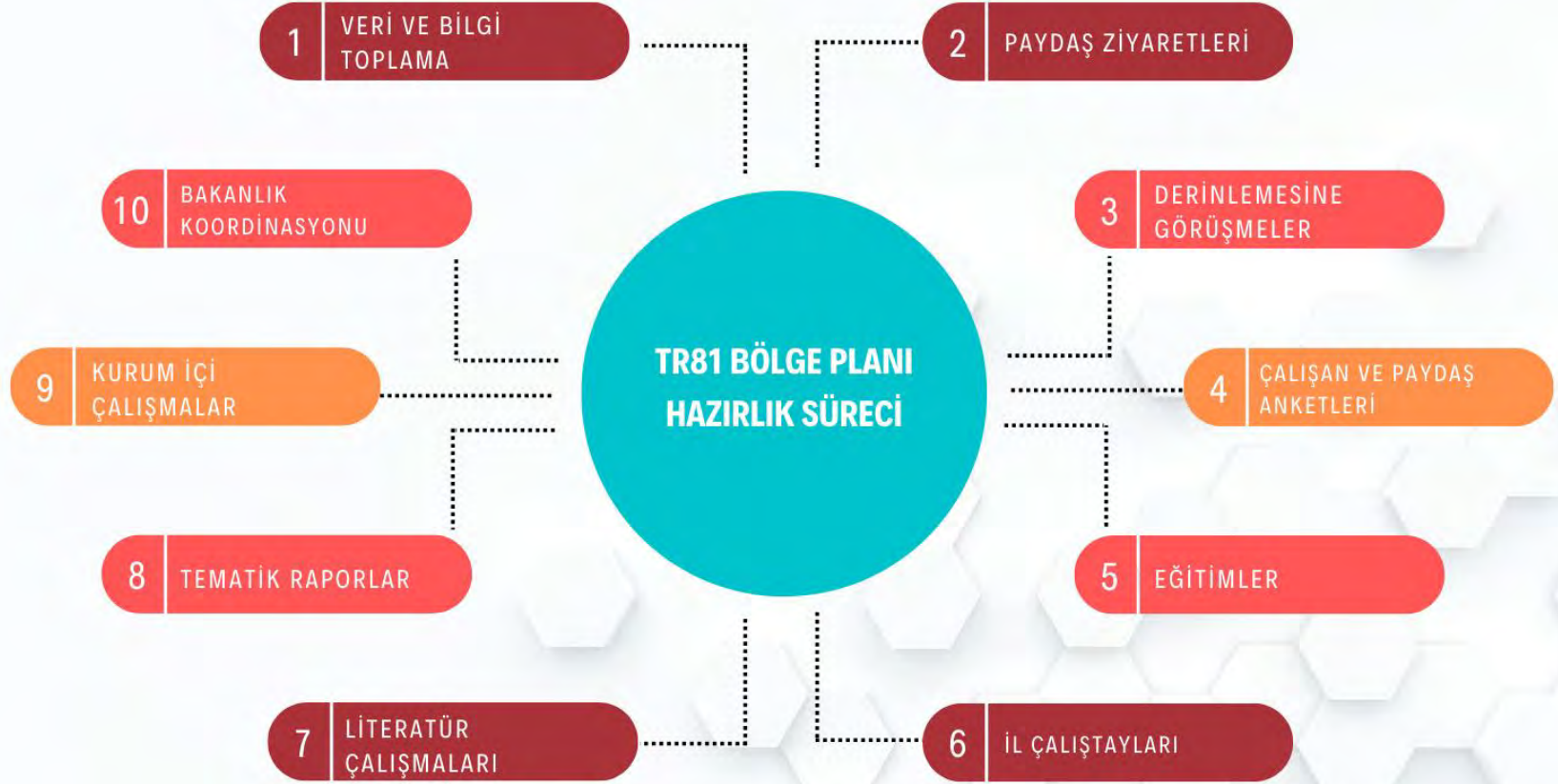

Hedef 3. Sürdürülebilir planlama ve yönetim mekanizmaları geliştirilecektir.

Hedef 4. Afetlerle mücadele ve iklim değişikliğine uyum kapasitesi güçlendirilecektir.

Plan Hazırlık Süreci

PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları tarafından yürütülen bölge planı çalışmaları 641 sayılı Kalkınmaya İlişkin Bazı Kurullar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 2018/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacaktır.

BAKKA tarafından, bölge planı hazırlık çalışmalarına 9 Mart 2022 tarihinde başlanmıştır. İlk aşamada kurum içerisinde planlama sürecine yönelik toplantılar yapılarak iş takvimi çıkarılmıştır. Katılımcılık ilkesi gereği Zonguldak, Karabük ve Bartın'da 18 ilçede Valilik, belediye, kaymakamlık, genel müdürlükler, bölge ve il müdürlükleri, ilçe müdürlükleri, üniversiteler, odalar ve STK'ların içinde yer aldığı 80 kuruma ziyaretler gerçekleştirilmiş, birebir görüşmeler yapılmıştır. Bu ziyaretlerde hazırlanan bir form çerçevesinde paydaşlardan bölgeye, illerine ve ilçelerine ilişkin değerlendirmeler ile bölgenin gelecek vizyonuna ilişkin önerileri alınmıştır.

Bölge Planı Mevcut Durum cildinin hazırlanmasına yönelik 22 farklı tema/alan belirlenerek Ajans personeli tarafından ilgili alanlarda detaylı ve kapsamlı rapor hazırlıkları yürütülmüştür. Her bir rapor kapsamında kurum ve kuruluşlardan resmi yazıyla bilgi, belge ve istatistiki veriler elde edilmiştir. Ulusal plan ve stratejiler, bölgesel analiz ve dokümanlar ile literatür çalışmaları yürütülerek tematik raporlar hazırlanmış, bu raporlar kullanılarak planın Mevcut Durum cildi oluşturulmuştur.

Plan hazırlık sürecinde paydaş görüşlerinin alınmasına yönelik bir paydaş anketi hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış bu ankette çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular birlikte yer almış, ayrıca paydaşlardan program/proje önerileri de talep edilmiştir. Anket; resmi yazıyla kurum/kuruluşlara iletilmiş, sosyal medya hesaplarında bağlantı linkleri paylaşarak duyurulmuş, ziyaret ve toplantılarda paydaşlardan anketin doldurulması talep edilmiştir. Üç ilden toplam 445 anket paydaşlar tarafından doldurulmuş olup söz konusu anket verileri analiz edilerek plan hazırlıklarına önemli bir girdi sağlanmıştır.

Katılımcılığın sağlanması ve paydaş görüşlerinin plana yansıtılabilmesi için bölge illerinde birer çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylarda, Ajans tarafından bölgenin mevcut durumuna ilişkin yapılan sunumlar sonrasında tematik masalarda bölge ve illere yönelik konular istişare edilmiştir. Tematik masalarda mevcut durum ve sorunlar görüşülmüş, ardından fırsatlar ve potansiyeller ele alınmıştır. Bölgesel, ulusal ve küresel gelişmeler çerçevesinde bölgenin yeniden konumlandırılmasına ilişkin öneriler kaydedilerek çalışmalara yansıtılmıştır. Tematik masalarda bölge paydaşlarından program ve proje önerileri alınarak analiz edilmiş, olgunlaştırılan öneriler kullanılarak nihai proje/program listesi oluşturulmuştur.

Plan hazırlık sürecinde gerçekleştirilen toplantı, görüşme, anket ve analizler sentezlenerek bir araya getirilmiş, plana yansıtılmıştır. Neticesinde vizyon, stratejik öncelik ve hedef taslakları tespit edilerek Yönetim Kurulu'na sunulmuştur. Akabinde bölge planı mevcut durum ve stratejik öncelik yazım süreci tamamlanarak birinci taslak 2022 yılı Ekim ayında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile paylaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünden alınan geri bildirimler ve BGUS ile uyumlaştırma çalışmaları neticesinde ikinci taslak 2023 yılı Ocak ayında oluşturulmuştur. Planın ikinci taslağına yönelik Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile bölge paydaşlarının geri bildirimleri alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda 2023 yılı Mart ayında üçüncü taslak oluşturulmuş olup Ajans Yönetim Kurulu'nda onay alınarak Bakanlıkla paylaşılmıştır. Bakanlık ve kurum/kuruluşlardan alınan görüşler çerçevesinde planın dördüncü taslağı 2023 yılı Ağustos ayında oluşturulmuştur. Bakanlıkla yapılan görüşmeler ve son incelemeler neticesinde planın beşinci taslağı 2023 yılı Ekim ayında oluşturulmuştur.

1 Kasım 2023 tarihli ve 32356 Sayılı Resmi Gazete'nin 1'inci mükerrer sayısında yayımlanan On İKinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) Onaylandığına İlişkin Karar doğrultusunda ulusal planla uyumlaştırma ve 22 Kasım 2023 tarihinde bölge paydaşlarıyla yapılan istişare toplantısı neticesinde alınan geri bildirimler çerçevesinde nihai taslak 8 Aralık 2023 tarihinde Bakanlığa gönderilmiştir.

Batı Karadeniz Temel Sorun Alanları

Çevresel Sorunlar

- Atıklar (Katı Atıklar, Atık Sular ve İnşaat Atıkları)
- Altyapı Eksiklikleri
- Denetim ve Yaptırım
- Eğitim ve Farkındalık
- Kirletici Sektörler

Mekansal Problemler

- Engelibeli Arazi Yapısı
- Hızlı ve Plansız Kentleşme
- Altyapı Eksiklikleri
- Mülkiyet Sorunları
- Mühendislik Hizmeti Almamış Yapılar

Sosyal Sorunlar

- İşsizlik
- Dezavantajlı Gruplar
- Sosyal Sermaye ve Toplumsal Eşitsizlik
- Göç ve Nüfus Artış Hızının Yavaşlaması

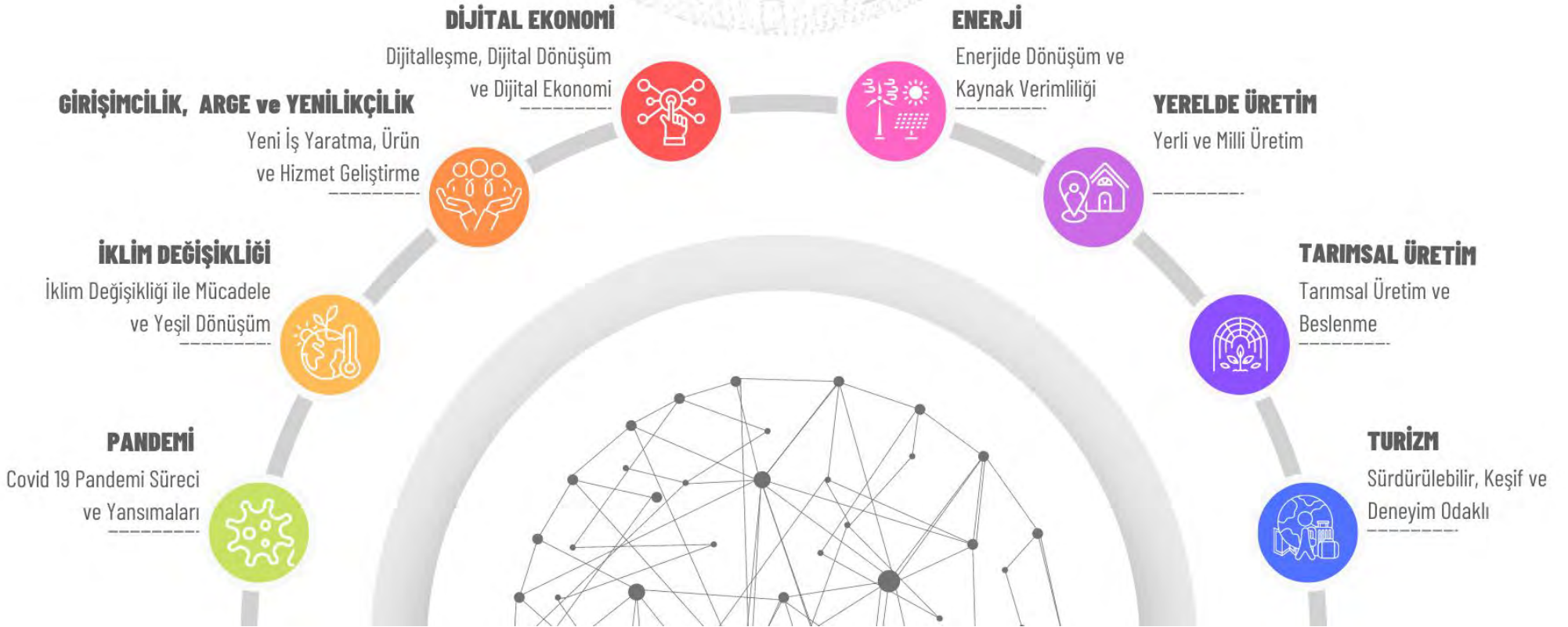
Ekonomik Yapı

- İstihdam Olanaklarının Kısıtlı Olması
- Düzenli Sanayi Alanlarının Eksikliği
- Bağımlı Ekonomik Yapı ve Kırılgan Ekonomi
- Girişimcilik Kültürünün Gelişmemesi
- Ar-Ge ve Yenilik Altyapısı ile Kültürü

Yaşam Kalitesi

- Ziyaret Noktalarında Alt Yapı ve Üst Yapı Eksiklikleri
- Sosyal ve Rekreatif Alanların Yetersiz Olması
- İş ve Yaşam Alanlarının Yetersiz Olması
- Eğitim, Sağlık, Spor ve Kültür Hizmetleri ile Erişim İmkanları
- Ulaşım, Altyapı ve Toplumsal Güvenlik Sorunları

Uluslararası Gelişmeler

ULUSLARARASI GELİŞMELER VE BÖLGEYE ETKİLERİ

Covid-19 Pandemi Sürecinin Yansımaları

2019 yılı sonlarında Çin’de başlayan ve 2020 yılının başlarında tüm dünya üzerinde yaygın şekilde görülen Covid-19 pandemisiyle birlikte iş ve yaşam şekillerinde önemli değişiklikler yaşanmıştır. Covid’in etkisi günümüzde nispeten azalmış olmakla birlikte bu süreç yaşamı ve alışkanlıkları farklı kalıplara da sevk etmiştir. Pandemi süreci ve sonrasında sağlık sektörü oldukça önemli hale gelmiş, tedarik zincirinde yaşanan sıkıntılardan dolayı güvenilir gıda ve gıda arzı güvenliği önem kazanmış ve yerel üretimin önemi artmıştır.

Pandemi sürecinde yoğun olarak başlayan uzaktan ve esnek çalışma modelleri gelişerek birçok alan ve sektörde kalıcı uygulamalar haline dönmüştür. Uzaktan çalışma imkânı ve güvenli yaşam koşulları nedeniyle kentten kırsala dönüş trendi artmış, doğayla bütünleşik yaşam önem kazanmıştır. Doğayla uyumlu kamp ve karavan turizmi, doğa sporları turizmi ve sürdürülebilir turizm alanları ilgi görmeye başlamıştır. Eğitimden üretime teknolojinin iş ve yaşamdaki rolü hızla artmaya başlamış, dünyanın ana üretim merkezlerinde değişimler yaşanmaya başlamıştır.

Pandeminin tüm Türkiye’de olduğu gibi Batı Karadeniz Bölgesi’nde de etkileri görülmüştür. Pandemiyle birlikte önem kazanan yerel üretim ve tarımsal üretim açısından bölgede var olan yoğun kırsal nüfus önemli bir potansiyel teşkil etmektedir. Buna rağmen kırsalda tarımsal üretim henüz yeterli seviyelerde değildir. Bölgede örtü altı tarım kültürü yaygın olmasına rağmen modern ve endüstriyel tarım yeterince yapılmamaktadır. Bölgede Çaycuma’da yapımına başlanan topraksız ve otomasyona dayalı modern seraları içeren tarıma dayalı ihtisas OSB modelinin pandemiyle birlikte önemi artmıştır. Plan döneminde ilk etabın tüm parsellerde üretime başlaması, ikinci etabının ise yapılmasına yönelik çalışmaların başlatılması öngörülmektedir. Diğer yandan bölgenin ikinci tarıma dayalı ihtisas OSB projesinin Bartın’da yapılmasına yönelik çalışmalara başlanması öngörülmektedir.

Pandemi süreciyle sürdürülebilir ve doğayla uyumlu turizm önem kazandığından temeli yerküreyi koruma, eğitim ve farkındalık faaliyetleri olan UNESCO Küresel Jeopark Programı’na yönelik Zonguldak Kömür Jeoparkı Projesi geliştirilerek 2022 yılında UNESCO’ya başvuru gerçekleştirilmiş olup “küresel aday jeopark” unvanının yanında aynı yıl UNESCO Türkiye Millî Komisyonu’nun aldığı kararla “ulusal jeopark” unvanı elde edilmiştir. Bu kararla Türkiye’deki üç ulusal jeoparktan biri olan Zonguldak Kömür Jeoparkı’nın plan döneminde UNESCO Küresel Jeopark etiketini alması ve çalışmalarını bu doğrultuda geliştirmesi planlanmaktadır. Doğayı korumaya yönelik bir diğer program için Küre Dağları Millî Parkı’nın UNESCO Biyosfer Rezerv Alanı Programı’na dahil olmasına yönelik KUZKA, BAKKA, yerel ve merkezi kurumlarla ön hazırlıklar başlatılmış olup plan döneminde ulusal mevzuata uygun şekilde söz konusu çalışmaların sürdürülmesi öngörülmektedir.

Pandemi sonrası doğayla uyumlu ve keşfetmeye dayalı turizm türleri önem kazandığından Kuzey Anadolu (TR82 Düzey 2), Batı Karadeniz (TR81 Düzey 2) ve Doğu Marmara (TR42 Düzey 2) bölgeleri entegre şekilde ekoturizm koridoru geliştirebilecektir. Bu kapsamda kamp ve karavan alanları, doğa içi tesisler ve rotalar oluşturularak, deneyim ve spor turizmini geliştirerek 3 bölge birlikte öne çıkabilecektir. Ayrıca Karabük ve Zonguldak’ta endüstriyel miras turizminin geliştirilmesi, Zonguldak’ta jeoturizmin geliştirilmesi, Safranbolu’da agroturizmin geliştirilmesi, Yenice’de ekoturizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, Eskipazar’da termal sular ile antik değerlerin turizme hazır hale getirilmesi, Keltepe’de ekoturizm ile kış turizminin geliştirilmesi sağlanarak turizmde çeşitlenme öngörülmektedir.

İklim Değişikliğiyle Mücadele ve Yeşil Dönüşüm

İklim değişikliği, insanın yaşamsal ihtiyaçlar için kullandığı doğaya bıraktığı etki ile ekolojik şartların değişmesi sonucu iklimde yaşanan önemli farklılıkları ifade etmektedir. Bu farklılıklar; alışılmayan sıcaklık farklılıkları, yağış rejimindeki büyük değişimler, mevsimlerde yaşanan zaman kaymaları veya mevsim periyotlarındaki değişiklikler olarak karşımıza çıkmaktadır. İklim değişikliği, etki ettiği coğrafyada bitki, hayvan, insan yaşamı dâhil olmak üzere tüm ekosisteme nüfuz etmekte, bunun sonucunda ise ciddi sorunlar ve afetler ortaya çıkabilmektedir.

Toplumun tüm kesimleriyle birlikte topyekün bir mücadele gerektiren iklim değişikliğiyle mücadele konusunda başta karbon salınımı yüksek endüstriler olmak üzere birçok farklı alanda düzenlemeler ve yasal zorunluluklar hayata geçirilmektedir. Sınırdaki karbon düzenlemesi, sera gazı emisyonunda sınırlamalar ve karbon salınımının azaltılması gibi son günlerde daha sık duyulan kavramlar Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Paris İklim Anlaşması gibi çalışmaların hayatımıza getirdiği önemli birer yansımadır.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM), Avrupa Yeşil Mutabakatı ile hedeflenen politikaların Avrupa sanayisi üzerinde yaratacağı maliyet karşısında, Avrupa'nın rekabetçiliğinin korunabilmesi ve üretim ile yatırımların, emisyon azaltım hedefi AB'den az olan ülkelere kaymasının önlenmesi için hayata geçirilmesi hedeflenen bir düzenlemedir. Düzenlemenin 1 Ocak 2023 tarihî itibarıyla 3 yıllık mali yükümlülük gerektirmeyen bir geçiş dönemi ile başlatılacağı ve 2026 yılından itibaren mali yükümlülük getireceği öngörülmektedir. SKDM'ye tabi olan seçili sektörler bu aşamada demir-çelik, çimento, alüminyum, elektrik ve gübre olarak belirlenmiştir. Paris İklim Anlaşması kapsamında yürütülmesi öngörülen plan ve politikalar incelendiğinde ise enerji, sanayi, ulaştırma, inşaat ve tarım sektörlerinin bu anlaşmadan doğrudan etkileneceği değerlendirilmektedir.

Türkiye için yeşil dönüşümü başarmak ve karbon-nötr bir ülke olabilmek için çok uzun bir zaman bulunmamaktadır. Bölgemizde hakim sektörlerden olan, ayrıca istihdam, ülke ihtiyaçları ve ihracat açısından stratejik öneme sahip madencilik, demir-çelik ve enerji sektörleri bu düzenlemelerden doğrudan etkilenecek ana sektörlerdir. Bölgede plan döneminde söz konusu uluslararası taahhütlerden etkilenecek sektörlerin doğru tespiti, ekonomik ve sosyal etkilerinin belirlenmesi, paydaşlarda farkındalık geliştirme çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir.

Ayrıca bu düzenlemelerden etkilenecek imalat sanayi başta olmak üzere ilgili sektörlerde kaynak verimliliği, enerji verimliliği, endüstriyel simbiyoz, yenilenebilir enerji uygulamaları teşvik edilerek uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Yeni yapılacak OSB vb. yatırımlarda yeşil OSB, yenilenebilir enerji kullanımı, sıfır atık uygulaması, eko-endüstriyel park gibi modellerin uygulanmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Oldukça kritik olan ve bölgenin de gelecek vizyonuna etki eden bu çalışmalar plana yansıtılmaya çalışılmıştır.

Girişimcilik, Ar-Ge ve Yenilik Ekosistemi

Ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınmalarında girişimciliğin önemli bir payı vardır. Girişimciler; yeni iş yaratma, ürün ve hizmet geliştirme, rekabet ortamının gelişimi ve verimliliği artırma gibi birçok alana katkı sağlamaktadır. Bu sebeple bölgede sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için girişimcilik, Ar-Ge ve yenilik ekosisteminde gerekli altyapı ve arayüzlerin geliştirilmesi, destek ve finansal araçların oluşturulması oldukça önemlidir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde girişimcilik ekosistemi henüz arzu edilen seviyede değildir. Bunun için teknoparkların sayısının ve imkânlarının artırılması, girişimcilik merkezi, TTO, kuluçka merkezi, İŞGEM

gibi arayüzlerin işlevsel bir şekilde oluşturulması plana yansıtılmıştır. Ayrıca mentorluk ve yönetim danışmanlığı ile destek ve finansal araçların da plan döneminde uygulanarak, girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik adımlar, yeni plan döneminin ana unsurlarını oluşturmaktadır.

Aynı şekilde tüm sektörlerde Ar-Ge ve yenilik çalışmalarıyla önemli değişim ve dönüşümler yaşanmaya başlamış, son dönemde ülkelerin olduğu kadar firmaların da Ar-Ge ve yenilik yatırımları artış göstermiştir. Bu alandaki gelişimi kalıcı kılmak için insan kaynağının geliştirilmesi, fikri mülkiyet haklarının öneminin benimsenmesi, teknoloji geliştirme bölgeleri, Ar-Ge ve tasarım merkezleri gibi farklı arayüzlerin kurulması ve geliştirilmesi ile finansman imkânlarının yeni dönemde arttırılması beklenmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nin Ar-Ge ve yenilik altyapısı, yerinde müdahalelerle geliştirilebilecek bir potansiyele sahiptir. Bununla birlikte mevcut firmaların önemli bir kısmı hâlihazırda geleneksel üretim tekniklerini kullanmaktadır. Yeni plan döneminde düzenli sanayi alanları yaratılarak bölgede yapılabilecek katma değerli yatırımlara yönelik yatırım fizibiliteleri, danışmanlık ve mentorluk hizmetleriyle yönlendirme yapılması gerekmektedir. Teknoloji geliştirme bölgeleri ve ilgili aktörlerle Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi ve bunlara ek olarak sağlanacak finansal kaynaklarla bu alanlarda yapılan yatırımların teşvik edilmesi sağlanacaktır.

Dijitalleşme, Dijital Ekonomi ve Dijital Dönüşüm

Küreselleşmenin dünya ekonomisi üzerindeki dönüştürücü etkisi, ulusal ekonomileri bu değişime ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu dönüşüm sadece teknolojiyi değil, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak insan, iş süreçleri ve teknoloji alanında bütüncül bir dönüşümü içermektedir.

Yakın zamana kadar dijitalleşme politikaları daha çok teknolojik altyapı odaklı ele alınırken, günümüzde geliştirilen ve yaygın olarak kullanılan yeni teknolojiler, altyapının yanı sıra verinin, bir değer olarak dijital ekonominin merkezinde yer almasına neden olmuştur. Bu itibarla, 21. yüzyılın dünyasında bir güç olarak var olabilmenin temelinde, veriye dayalı bir ekonomik model yer almaktadır. Bu yeni ekonomik modeli oluşturan değer zincirinin en önemli halkalarını nesnelere interneti, büyük veri, bulut mimari, yapay zekâ, blok zinciri, kripto varlıklar, dijital para, siber güvenlik vb. teknolojiler oluşturmakta olup bu teknolojiler ile veriye dayalı olarak kurulan yeni ekonomik modele, dijital ekonomi adı verilmektedir.

Dijital teknolojilerin iş yaşamında her geçen gün daha fazla yer almasıyla günümüzde lokasyondan bağımsız ve uzaktan çalışma kültürü de yaygınlaşmaya başlamıştır. İşlerini internet üzerinden ve teknolojik ürünleri kullanarak yürüten, dijital göçebe olarak adlandırılan bu kesim de bulunmaktadır. Buldukları bölgede sağlıklı internet erişiminin yanında tablet, bilgisayar, akıllı telefon gibi ürünlere sahip olmaları yeterli olduğundan bu kesim çoğunlukla çalışırken gezebilecekleri, rahat yaşayabilecekleri ve büyükşehirlerden uzak alanlarda yaşamayı tercih etmektedir. Ülkemizde de beşeri sermayenin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarla yeni yetenekler ve girişimler ortaya çıkmaya başlamıştır. Temeli nitelikli insan kaynağına dayalı bu alanda özelleştirilmiş eğitim faaliyetleri büyük bir etki yaratmakta ve özellikle gençlerin bu alanlara yönelmesine aracılık etmektedir. Ayrıca bölge insan kaynağını bu alanda geliştirirken diğer yandan dijital göçebelerin yaşayabileceği niteliklere uygun koşulları kendi bünyesinde oluşturabilecektir.

Diğer taraftan tüm dünyada bilim ve teknoloji odaklı çalışmalarla birlikte yeni nesil girişimcilik kavramı gelişmiş ve bu girişimler milyar dolarlık yatırımlar almaya başlamıştır. Unicorn olarak adlandırılan bu girişim ekosisteminin tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hızla gelişeceği ve ülkenin gelişimine

önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde yaklaşık 10 yıl önce başlatılan Siber Vatan isimli teknoloji odaklı eğitim çalışmaları son yıllarda meyvelerini vermeye başlamış ve ulusal düzeye de taşınmıştır. Siber Vatan Programı'nın ulusal düzeyde koordinasyonunu Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı yürütmektedir.

Önemli ulusal ve uluslararası başarılar elde edilen Siber Vatan programında lise ve üniversite öğrencilerine eğitimler verilerek yazılım, kodlama, oyun geliştirme, kriptoloji, siber güvenlik gibi alt dallarda uzmanlaşma sağlanmaktadır. Plan döneminde eğitimlerin devam ettirilmesi, yetkinlik merkezi gibi yatırımlarla kurumsal yapının oluşturulması ve uzmanlık kazanan öğrencilerin kendi işini kurmasına yönelik teknoloji girişimciliği çalışmalarına ağırlık verilmesi planlanmaktadır. Plan döneminde bölgede teknoloji tabanlı girişimlerin ve işletmelerin artırılması, bu alanda girişimcilik ekosisteminin yaratılarak sistemin tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılmasına öncülük edilmesi planlanmaktadır.

Enerjide Dönüşüm ve Kaynak Verimliliği

Dünyadaki birincil enerji üretiminin yaklaşık yüzde 80'i fosil yakıt olarak adlandırdığımız petrol, kömür ve gazdan karşılanmaktadır. Fosil yakıtların kullanılmasıyla ortaya çıkan seragazları, iklim değişikliğine neden olmaktadır. 2050'ye gelindiğinde dünyadaki nüfusun 9,7 milyara ulaşması beklenmektedir. Bu sayı, günümüz nüfusundan yaklaşık 1,7 milyar kişi daha fazladır. 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun yaklaşık dörtte üçü şehirlerde yaşayarak paylaşılan esenlik ve refahın temel unsuru olan gıda, su ve enerji kaynakları üzerinde daha fazla baskı oluşturması beklenmektedir.

Bu baskının azaltılması ve 2050 yılında sıfır emisyon taahhüdüne ulaşılması amacıyla dünyada fosil yakıt kökenli enerji üretim ve tüketiminden uzaklaşılması ve alternatif yöntemlere yönelmesi amacıyla yatırım ve çalışmalar sürdürülmektedir. Bu doğrultuda yenilenebilir enerji yatırım ve üretimleri her geçen yıl artmaya devam etmektedir. On İkinci Kalkınma Planı'nda "*enerjide dönüşümün temelinde fosil kaynakların yerini yenilenebilir kaynaklara bırakması bulunmaktadır. Yenilenebilir kaynakların 2025 yılında kömürü geride bırakarak küresel elektrik üretimini karşılamadaki en büyük kaynak olacağı tahmin edilmektedir.*" ifadesine yer verilmiştir. İkinci büyük değişim ise küresel petrol tüketiminin yaklaşık yüzde 50'sini oluşturan araçlarda yaşanmaktadır. Yeni dönemde elektrikli ve hibrit araçlara geçiş ile birlikte bu alanda önemli bir gelişme kaydedilmesi beklenmektedir.

Bir diğer konu ise kaynak verimliliği ve optimizasyon çalışmalarıyla tüketimi azaltmaktır. Bu maksatla konutlarda, sanayide ve yaşamın her alanında kaynak verimliliğini arttıracak ve bu bilinci yaygınlaştıracak uygulamalar hayata geçirilmektedir. Ayrıca sanayide model fabrika vb. uygulamaların geliştirilerek yaygınlaştırılması da kaynak verimliliğine hizmet edecektir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde toplam kurulu enerji gücü 3.640,9 MW olup bunun yüzde 5,7'si olan 206,6 MW'ı yenilenebilir enerji kaynaklarına aittir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının da kendi arasında bölge içerisindeki paylarına baktığımızda yüzde 78,2'si hidroelektrik enerji, yüzde 11,6'sı güneş enerjisi, yüzde 10,2'si ise biyokütle enerjisi olarak sıralanmaktadır.

Kişi başına toplam elektrik tüketiminde en fazla tüketim gerçekleştiren iller sıralamasında Karabük 7.602 kWh değeriyle 6'ncı, Zonguldak 5.433 kWh değeriyle 8'inci ve Bartın'da ise 4.245 kWh değeri ile 17'nci sırada yer almıştır. Zonguldak ve Karabük'te ağır sanayi faaliyetleri yoğun olarak gerçekleştirildiği için bölgenin sanayi işletmelerinde kişi başına ortalama tüketim değeri (4.422 kWh) Türkiye ortalamasının (1.622 kWh) oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. Batı Karadeniz Bölgesi sanayi işletmelerinde kişi başına elektrik tüketiminde bölgeler arasında 2'nci, iller bazında ise Karabük 3'üncü, Zonguldak 8'inci ve Bartın

14'üncü sıradadır. Bu alanda yenilenebilir enerji sistemleri, yenilikçi altyapı ve sistemler ile farklı üretim proseslerinin devreye alınması gerektiği görülmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde başta sanayide olmak üzere yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması, kaynak verimliliği uygulamalarının ise plan döneminde hızlandırılması ve yaygınlaştırılması öngörülmektedir.

Yerelde Üretim

2020 yılında ülkemizde de görülen pandemiyle birlikte uygulanan karantina sınırlamaları nedeniyle dünya genelinde sınır ticaretlerinde sorunlar yaşanmıştır. Gıda tedarikinde yaşanan güçlükler, ticaret kota ve kısıtlamaları ülkelerin mevcut ekonomik ve ticari işleyişini önemli ölçüde bozmuştur. Özellikle Çin'in dünya için önemli bir üretim merkezi olarak yer aldığı günümüz dünyasında bu gerekçelerle üretim, Avrupa'ya daha yakın olan Türkiye'ye kaymaya başlamıştır.

Diğer taraftan ülkeler sağlık, gıda, teknoloji, enerji ve imalat gibi temel sektörlerde yerelde üretim imkânlarını arttırma gayreti içerisinde girmiş, yerelde üretim imkânı olmayan alanlarda ise tedarik zincirini çeşitlendirmiştir. İthalata dayalı tüketimden vazgeçilerek yerli ve millî üretimin arttırılması için ülkemizde de belirlenen bazı alanlarda devlet destekleri ve farklı finansal araçlar etkin olarak kullanılmaya başlanmıştır. On İkinci Kalkınma Planı'nda *"enerji arz güvenliğinin sağlanması kapsamında çevresel etkiler azami ölçüde göz önünde bulundurularak yerli kömürün kullanımına devam edilecektir."* ifadesi yer almıştır. Bu çerçevede taş kömürünün çevresel etkileri gözeterek ve daha katma değerli kullanımına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nin Karadeniz'e 139 km kıyısı bulunmaktadır. Sanayinin başkenti olarak da anılan ve Türkiye'nin ilk entegre demir-çelik yatırımlarının yapıldığı bu bölgede sektörel darboğazlar ve sektörel çeşitlenmenin sağlanamamasından ötürü sanayi üretimi son 30-35 yıldır yeterince gelişmemiştir. Bunun temel nedenleri arasında düzenli sanayi alanlarının ve lojistik altyapılarının yetersiz olması yer almaktadır.

Son dönemde Filyos Vadisi Projesi'yle birlikte Türkiye'nin en büyük üç limanından biri Zonguldak'ta inşa edilmiş, İrmak-Karabük-Zonguldak demir yolu bağlantısı rehabilite edilmiş, yol ve lojistik imkânları geliştirilmiştir. Bölgesel havalimanı konumunda olan Zonguldak Havalimanı da yapılan yatırımlarla aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte bölgenin düzenli sanayi alanı sayı ve büyüklük bakımından yeterli değildir. Bölgede geliştirilecek sanayi alanlarıyla Ankara ve İstanbul gibi metropollerde sanayinin desantralizasyonu kapsamında yatırımların hızla bölgeye gelmesi, gelişen sanayi ekosistemiyle birlikte yerelde üretimin gelişmesi, dış ticarete daha olumlu bir tablo oluşması sağlanacaktır. Bölgede sektörel çeşitliliği sağlayacak ve istihdamı arttıracak bu yatırımlar göçü de engelleyeceğinden bu hususlar yeni plan döneminde hedef ve tedbirlere yansıtılmıştır.

Tarımsal Üretim ve Beslenme

Ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan yaşanan gelişmeler ile küresel iklim değişikliği tarımsal üretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Artan nüfus, kırsal nüfusun azalması ve kentleşme ile gıdaya olan talep artışı gibi nedenlerle üretimde yaşanan sorunlar, doğal kaynakların etkin kullanımını, tarımsal üretim ve verimliliği zorunlu hale getirmektedir.

Gıda endüstrisi ile tarım ve hayvancılık sektörleri; başta su tüketimi olmak üzere doğal kaynakları tüketen ve karbon emisyonu oluşumuna da sebep olan sektörlerdir. Gıda endüstrisinin sera gazı salınımındaki

etkisi yüzde 25 düzeyinde olup karbondioksit emisyonlarının da 3'te 1'inden sorumlu olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla her geçen yıl artan nüfusla birlikte sınırlı kaynaklara sahip dünyamızda üretim, tüketim ve beslenme alışkanlıklarının da değiştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Tarımsal girdi fiyatlarının artması, tarım arazilerinin azalması, artan rekabet koşulları, küçük üretici ve işletmelerin ölçek ekonomisi sebebiyle pazar paylarının azalması, sıcaklık artışına bağlı verim kayıpları, kuraklık, ekstrem hava koşulları, kırsal nüfusun azalması, iklim değişikliği nedeniyle su kaynaklarında azalma gibi nedenlerle tarımsal üretim ve gıda sektörü olumsuz etkilenmektedir. Bu durum fiyatlara yansımakta, beslenme ve tarımsal üretim alışkanlıklarının değişimine neden olmaktadır.

Günümüzde ve yakın gelecekte pandemi ve diğer krizlerin de etkisiyle yerel üretim ve beslenme ile mevsiminde beslenmenin önem kazanması, et ürünleri üretim ve tüketiminin azalması, besleyici gıda üretimine yönelme ve kentten kırsala tersine göçün başlaması beklenmektedir. İklim değişikliğine uyum kapsamında yağmur hasadı, tasarruflu su kullanımı, güneş enerjisinin tarım ve üretimde yaygınlaştırılması, organik tarım, topraksız ve modern tarım uygulamalarının artırılması beklenmektedir.

İklim değişikliğinin etkileri tüm dünya ve ülkemizde olduğu gibi Batı Karadeniz Bölgesi'nde de görülecektir. Bununla birlikte bölgenin iklim koşulları tarımsal üretime ve seracılığa oldukça uygundur. Bölgede yapımı devam eden sera ihtisas OSB projesinin plan döneminde hayata geçirilmesi, projenin ikinci etabına bu dönemde başlanması ve Bartın'da da sera ihtisas OSB kurulma imkânının değerlendirilerek yerelde tarımsal üretim kapasitesinin artırılması ve ihracata yönelik üretim yapılması planlanmaktadır. Ayrıca bölgenin tamamında örtü altı ve seracılık faaliyetleri ile iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması ile kırsalda ekonomik ve sosyal gelişim sağlanacağı gibi güvenli gıda ve gıda güvenilirliği de temin edilmiş olacaktır.

Turizmde Yeni Trendler

Özellikle pandemi ve iklim kriziyle birlikte her sektörde olduğu gibi turizm sektöründe de önemli değişim ve farklılaşmalar yaşanmaya başlamıştır. Ziyaretçi eğilimlerinde eskiye göre radikal değişimler gözlemlenmek de mümkündür. Son dönemde doğayla uyumlu, sürdürülebilir, duyarlı ve bilinçli turizm eğilimleri ön plana çıkmaya başlamıştır.

Geçmişte oldukça yaygın olan kitle turizmi terkedilmeye başlanmış, butik ve deneyimsel turizm ivme kazanmaya başlamıştır. Bu sebeple yeni destinasyonlar keşfetme, yerel/yöresel ürünleri tatma, macera turizmi ve doğa keşifleri gibi alternatifler önemini arttırmıştır. Bu durum konaklama alternatiflerine de yansımış, küçük ev ve bungalov ev konsepti, glamping, kamp ve karavan turizmi gibi alternatif konaklama ve seyahat seçenekleri öne çıkmaya başlamıştır. Ayrıca sürdürülebilir turizm kavramına uygun kırsal turizm, ekoturizm, gastro turizm, agroturizm, jeoturizm, doğa turizmi ve doğaya uyumlu spor turizmi seçenekleri de önem kazanmıştır.

Bu turizm türlerinin yanında özellikle destinasyon markalaşması olarak da sayılabilecek UNESCO programları sürdürülebilir turizm kavramıyla örtüştüğünden daha çok ilgi görmeye başlamıştır. Bu çerçevede, Zonguldak Kömür Jeoparkı projesi geliştirilerek UNESCO Küresel Jeopark Ağı'na başvurusu yapılarak aday küresel jeopark statüsü kazanılmış, aynı zamanda bu alan UNESCO Türkiye Millî Komisyonu tarafından Ulusal Jeopark olarak ilan edilmiştir. Plan döneminde UNESCO tescilinin alınarak sürdürülebilir turizmin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir.

Bartın'da da Küre Dağları Millî Parkı'nın UNESCO Biyosfer Rezerv Alanı programına dahil olması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Bu program da temelinde koruma bilinci aşılama ve farkındalık yaratarak kaynak değerleri gelecek nesillere aktarma temelinde şekillendirilmiştir.

Bölge ilçe ve beldelerinde uygun olanların Citta Slow Ağı'na dahil olması, Safranbolu'da agroturizm çalışmalarının yaygınlaştırılması, kıyı bölgelerinde kruvaziyer turizminin canlandırılması, Zonguldak ve Karabük'te endüstriyel miras turizmi çalışmalarının yürütülmesi; Yenice'de doğa temelli turizm, Keltepe'de kış turizminin geliştirilmesi; Çaycuma'da Kadioğlu Mozaikleri, Eskipazar'da Hadrianopolis Antik Kenti ve Akkaya termal sularında yapılacak çalışmalar, Güzelcehisar'da jeoturizmin geliştirilmesi, Bartın'da mavi bayraklı plajların arttırılması ve nitelikli turizm tesislerinin yapımıyla geliştirilebilecek Ulus ve Küre Dağlarında doğa ve spor turizmi çalışmaları yeni trendlere uygun olarak bölgede geliştirilebilecek turizm türleri arasında yer almaktadır.

1. BÖLGEYE GENEL BAKIŞ

4.1. İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması ve TR81 Düzey 2 Bölgesi

Avrupa Birliği'nin bölgesel düzeyde uyguladığı müktesebata uyum çerçevesinde Türkiye'de de bir İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çalışması hazırlanmıştır. Bu çalışmada bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyoekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemi'ne uygun karşılaştırılabilir istatistikî veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) tanımlanmıştır. Bölgesel analizlerin sağlıklı yapılabilmesi için geliştirilen İBBS, Avrupa Birliği istatistikî sınıflandırma birimleri ile uyumludur. Çalışma kapsamında; 3 kademeli bölge sistemi oluşturulurken, 81 il Düzey 3 olarak tanımlanmış, "ekonomik, sosyal ve coğrafi yönden benzerlik gösteren komşu iller ise bölgesel kalkınma planları ve nüfus büyüklükleri de dikkate alınarak Düzey 2 ve Düzey 1 bölgeleri belirlenmiştir. Bu sınıflamaya göre istatistikî açıdan Türkiye aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır;

- 12 Düzey 1 Bölgesi (üst bölgeler)
- 26 Düzey 2 Bölgesi (bölgeler)
- 81 Düzey 3 Bölgesi (iller)

Bu ayırım bir idari sınıflama olmayıp istatistikî bir sınıflamadır. 5449 sayılı Kanun'un mülga 3'üncü maddesi gereğince Kalkınma Ajansları Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmuştur. İBBS kapsamında Zonguldak, Karabük ve Bartın illerini kapsayan Batı Karadeniz Bölgesi, TR81 Düzey 2 Bölgesi olarak adlandırılmıştır.

Bölgenin Konumu

Batı Karadeniz Bölgesi, güneybatıda Bolu, Düzce, Sakarya, Kocaeli ve Yalova illerini kapsayan Doğu Marmara Bölgesi (TR42 Düzey 2 Bölgesi), doğuda Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini kapsayan Kuzey Anadolu Bölgesi (TR82 Düzey 2 Bölgesi) ve kuzeyde Karadeniz ile çevrilidir.

Bölge, Türkiye'nin önemli merkezleri ve metropollerine oldukça yakın bir konumdadır. Bölge merkezinden 350 km yarıçapa sahip bir daire çizildiğinde bu alanda Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 40'ı yaşamaktadır. Ankara-İstanbul otoyolu ise bölgeye yaklaşık 100 km uzaktan geçmektedir. Şekil 11'de Batı Karadeniz Bölgesi'nin konumu gösterilmektedir.

Şekil 11: Batı Karadeniz Bölgesi'nin Konumu

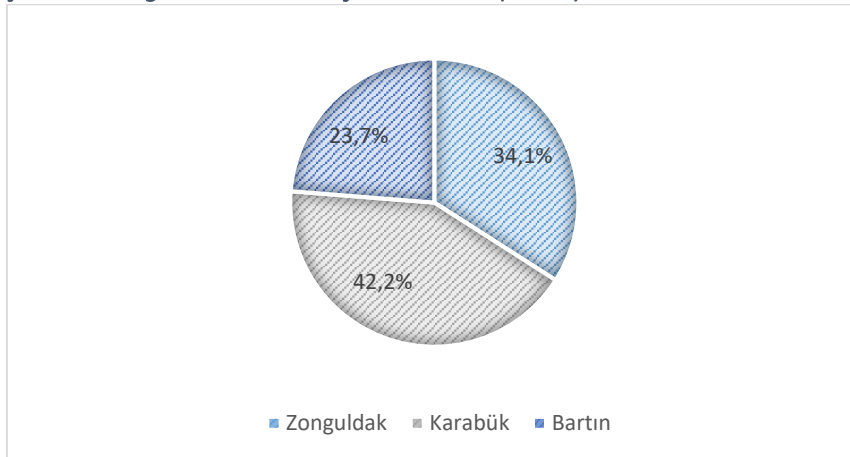

Kaynak: BAKKA Tarafından Üretilmiştir, 2023

4.2. Bölgeye Genel Bakış

Batı Karadeniz Bölgesi, Zonguldak ile birlikte önceden Zonguldak'ın ilçeleri iken sırasıyla 1991 ve 1995 yıllarında il statüsüne kavuşan Bartın ve Karabük illerini kapsamaktadır ve toplam 9.814 km² yüz ölçümüne sahiptir. Bu değer ile il bölge Türkiye yüz ölçümü içinde yüzde 1,25 orana sahiptir. Bölge yüz ölçümünün yüzde 34,1'ini Zonguldak (3.342 km²), yüzde 42,2'sini Karabük (4.142 km²) ve yüzde 23,7'sini Bartın (2.330 km²) oluşturmaktadır. Şekil 12'de bölge illerinin yüz ölçümlerinin oranları gösterilmektedir.

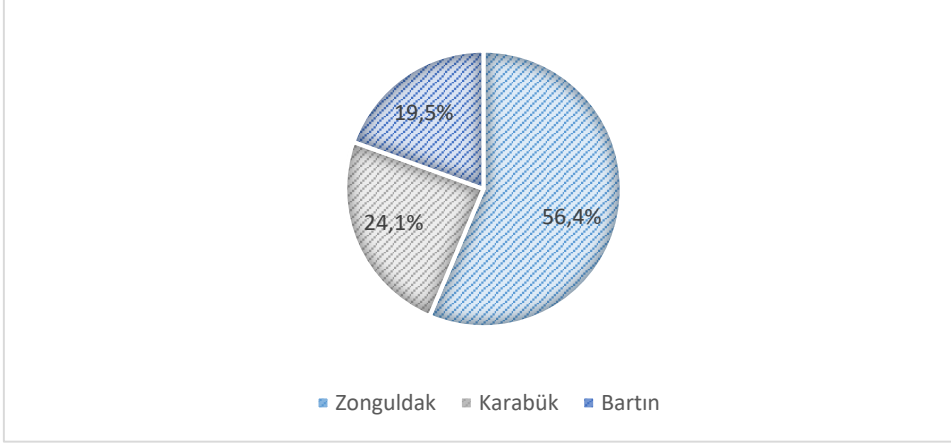
Şekil 12: Bölge İllerinin Yüz Ölçüm Oranları (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

TÜİK'in 2022 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre Batı Karadeniz Bölgesi 1.043.919 nüfusıyla en az nüfusa sahip ikinci bölge konumundadır ve Türkiye nüfusunun yüzde 1,22'si bölgede yaşamaktadır. Bölge nüfusunun yüzde 56,4'ü Zonguldak'ta (588.510), yüzde 24,1'i Karabük'te (252.058) ve yüzde 19,5'i Bartın'da (203.351) yaşamaktadır. Bölgede 22'si belde ve 18'i ilçe olmak üzere toplam 40 belediye, 915 köy ve 315 mahalle bulunmaktadır. Şekil 13'te bölge illerinin nüfus oranları gösterilmektedir.

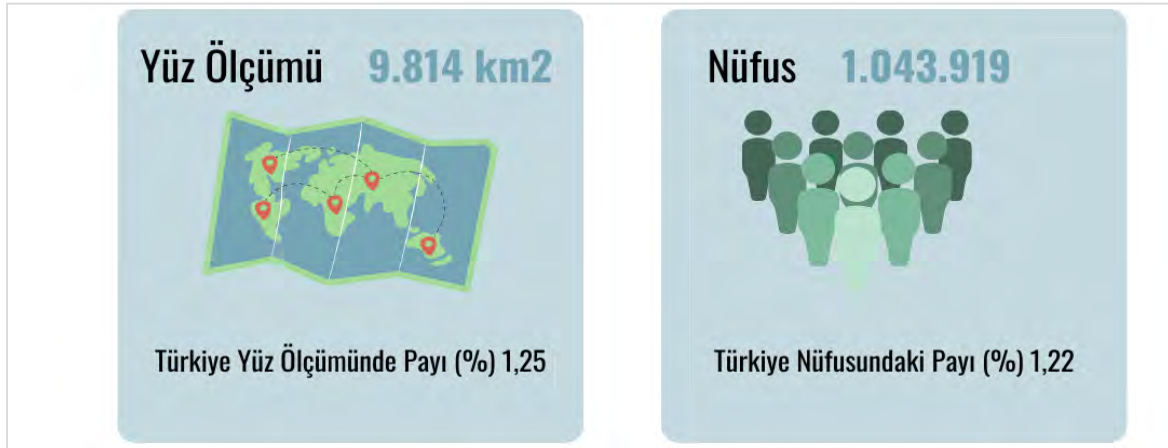
Şekil 13: Bölge İllerinin 2022 Yılı Nüfus Oranları (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

2022 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verileri doğrultusunda illeri nüfus büyüklüklerine göre sıraladığımızda Zonguldak 37'nci, Karabük 68'inci ve Bartın 74'üncü sıradadır. Ayrıca Düzey 2 Bölgelerini bu sıralamaya göre değerlendirdiğimizde ise Batı Karadeniz Bölgesi 26 Düzey 2 Bölgesi arasında 25. sıradadır. Şekil 14'te TR81 Düzey 2 Bölgesi'nin Türkiye toplam yüz ölçümü ve nüfusundaki payı gösterilmektedir.

Şekil 14: Bölgenin Türkiye Yüz Ölçümü ve Nüfusundaki Payı (Yüzde)

Kaynak: İdari Veriler Kullanılarak BAKKA Tarafından Oluşturulmuştur, 2023

Batı Karadeniz Bölgesinde ilçelerin cinsiyete ve köy/şehir ayırımına göre nüfusları ile oranları Tablo 1'de verilmiştir. Bölgede şehir nüfus oranı en fazla olan ilçe yüzde 91,2 ile Karabük Merkez, en az olan ilçe ise yüzde 15,4 ile Ovacık'tır. Kadın nüfus oranı en fazla olan ilçe yüzde 50,9 ile Zonguldak Merkez, en az olan ilçe ise yüzde 46,2 ile Ovacık'tır.

Tablo 1: Batı Karadeniz Bölgesi İlçelerinin Kadın/Erkek ve Köy/Şehir Nüfus Dağılımı (2022)

İlçeler	Erkek	Erkek (%)	Kadın	Kadın (%)	Köy Nüfus	Köy (%)	Şehir Nüfus	Şehir (%)	Toplam
Amasra	7.016	50,6	6.836	49,4	7.864	56,8	5.988	43,2	13.852
Kurucaşile	3.239	51,1	3.098	48,9	4.414	69,7	1.923	30,3	6.337
B. Merkez	80.040	49,5	81.790	50,5	77.204	47,7	84.626	52,3	161.830
Ulus	10.674	50,0	10.658	50,0	17.536	82,2	3.796	17,8	21.332
Eflani	4.236	50,7	4.116	49,3	6.276	75,1	2.076	24,9	8.352
Eskipazar	6.643	52,0	6.124	48,0	6.078	47,6	6.689	52,4	12.767
K. Merkez	68.288	49,7	69.140	50,3	12.025	8,8	125.403	91,2	137.428
Ovacık	2.008	53,8	1.723	46,2	3.158	84,6	573	15,4	3.731
Safranbolu	35.317	50,2	35.092	49,8	17.410	24,7	52.999	75,3	70.409
Yenice	9.724	50,2	9.647	49,8	10.333	53,3	9.038	46,7	19.371
Alaplı	21.377	50,0	21.343	50,0	21.943	51,4	20.777	48,6	42.720
Çaycuma	44.815	49,5	45.768	50,5	60.328	66,6	30.255	33,4	90.583
Devrek	28.475	49,9	28.594	50,1	29.625	51,9	27.444	48,1	57.069
Ereğli	87.258	49,8	88.051	50,2	53.027	30,2	122.282	69,8	175.309
Gökçebey	10.551	49,9	10.614	50,1	12.492	59,0	8.673	41,0	21.165
Kilimli	16.706	50,4	16.415	49,6	13.132	39,6	19.989	60,4	33.121
Kozlu	24.322	48,9	25.445	51,1	6.627	13,3	43.140	86,7	49.767
Z. Merkez	58.350	49,1	60.426	50,9	17.027	14,3	101.749	85,7	118.776

Kaynak: TÜİK, 2023

TÜİK'in Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi şehir/köy nüfusu verilerine göre şehir nüfusu 2007 yılında yüzde 48,91 iken bu oran 2022 yılında yüzde 63,93'e yükselmiştir. 2022 yılı verilere göre Batı Karadeniz Bölgesi Türkiye'de en fazla köy nüfus oranına sahip ikinci bölgedir. Bartın ilinde köy nüfus oranı (yüzde 52,63) şehir nüfus oranından fazla olup Zonguldak ve Karabük illerinde ise tersi bir durum söz konusudur. Bölge illerinden şehir nüfusu en fazla olan il yüzde 78,1 ile Karabük olurken bunu yüzde 63,6 ile Zonguldak, yüzde 47,4 ile Bartın takip etmektedir.

İlçeler bazında nüfus incelendiğinde 7 ilçenin toplam nüfusu 50 bin ve üzerindedir. Bu ilçeler toplam nüfus bakımından büyükten küçüğe sırasıyla Ereğli, Bartın Merkez, Karabük Merkez, Zonguldak Merkez, Çaycuma, Safranbolu ve Devrek şeklinde sıralanmaktadır. 11 ilçenin nüfusu ise 50 binin altındadır. Bu ilçeler toplam nüfus bakımından küçükten büyüğe sırasıyla Ovacık, Kurucaşile, Eflani, Eskipazar, Amasra, Yenice, Gökçebey, Ulus, Kilimli, Alaplı ve Kozlu'dur.

Bölgede 10 ilçede köy nüfus oranı şehir nüfusundan fazla olup bu ilçeler yüksek orandan düşük orana sırasıyla Ovacık, Ulus, Eflani, Kurucaşile, Çaycuma, Gökçebey, Amasra, Yenice, Devrek ve Alaplı şeklinde sıralanmaktadır. Şehir nüfus oranının fazla olduğu ilçeler yüksek orandan küçük orana doğru Karabük Merkez, Kozlu, Zonguldak Merkez, Safranbolu, Ereğli, Kilimli, Eskipazar ve Bartın Merkez şeklinde sıralanmaktadır.

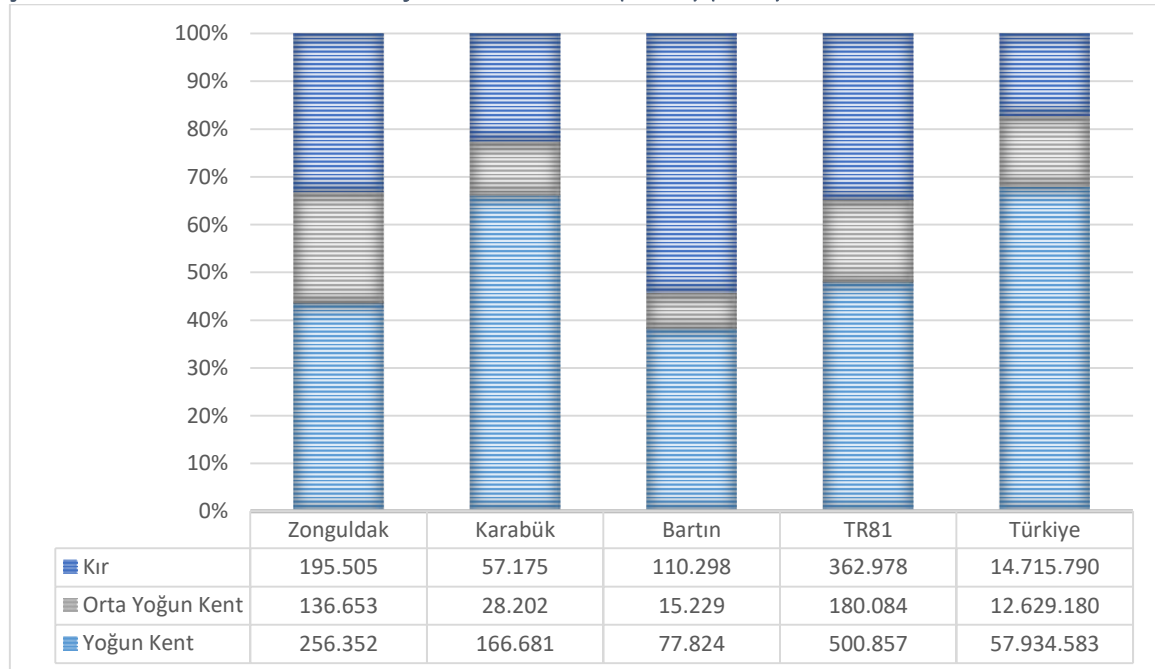
Bölgenin kent nüfusu her geçen yıl artış göstermekle birlikte kırsal nüfus hâlâ önemli bir yoğunluğa sahiptir. TÜİK tarafından 2022 yılında "Kent-Kır Nüfus İstatistikleri" adıyla yeni bir sınıflama yapılarak

yoğun kent, orta yoğun kent ve kırsal ayrımını gösteren bir çalışma ortaya koyulmuştur. TÜİK'in yeni kent-kırsal sınıflamasına göre Türkiye'nin yüzde 67,9'u yoğun kentte, yüzde 14,8'i orta yoğun kentte ve yüzde 17,3'ü kırsalda yaşarken bölge nüfusunun yüzde 48'i yoğun kentte, yüzde 17,3'ü orta yoğun kentte ve yüzde 34,8'i ise kırsalda yaşamaktadır.

Bu sınıflamaya göre bölgede en fazla yoğun kentte yaşayan nüfus oranı sırasıyla yüzde 66,1 ile Karabük, yüzde 43,6 ile Zonguldak ve yüzde 38,3 ile Bartın'dadır. En fazla orta yoğun kentte yaşayan nüfus oranı sırasıyla yüzde 23,2 ile Zonguldak, yüzde 11,2 ile Karabük ve yüzde 7,5 ile Bartın'dadır. En fazla kırsalda yaşayan nüfus oranı sırasıyla yüzde 54,2 ile Bartın, yüzde 33,2 ile Zonguldak ve yüzde 22,7 ile Karabük şeklinde sıralanmaktadır.

Kadın nüfus oranının yoğun kentlerde öne çıktığı, kırsalda ise erkek nüfus oranının kadın nüfus oranına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Şekil 15'te bölge illerinin ve Türkiye'nin kentsel ve kırsal nüfus sayıları ile oranları gösterilmektedir.

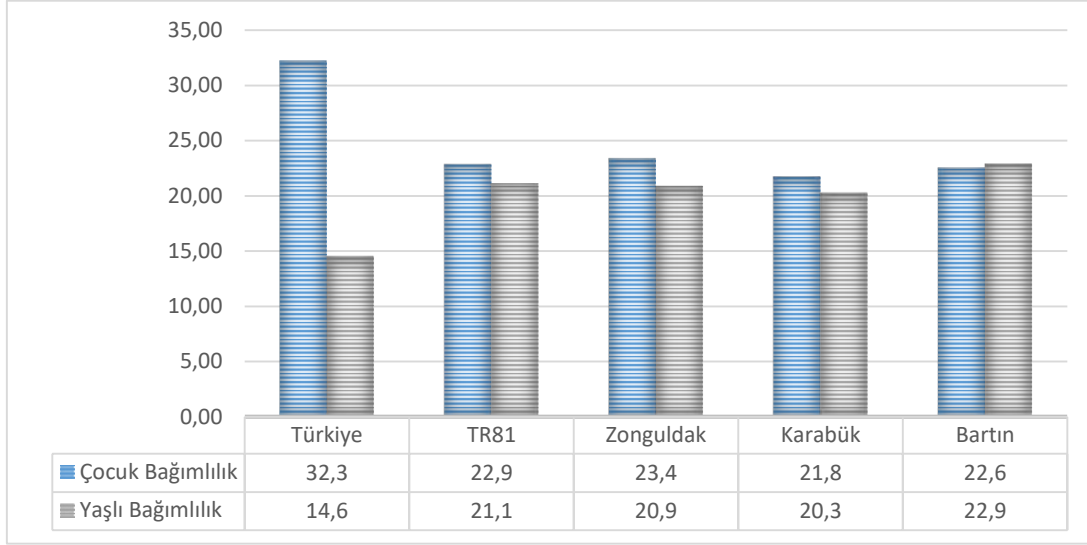
Şekil 15: İllerin Kentsel ve Kırsal Nüfusları ve Oranları (Yüzde) (2022)

Kaynak: TÜİK, 2023

2022 yılı TÜİK verilerine göre bölge nüfusunun yaş dağılımı incelendiğinde; yaşlı bağımlılık oranı (65+) yüzde 21,1 ile Türkiye ortalaması olan yüzde 14,6'nın oldukça üzerindedir. Genç bağımlılık (0-14) oranında ise bölge ortalaması yüzde 22,9 ile Türkiye ortalaması olan yüzde 32,3'ün oldukça altında yer almaktadır. Şekil 16'da Türkiye, TR81 Düzey 2 Bölgesi ve bölge illerinin çocuk ve yaşlı bağımlılık oranları gösterilmektedir.

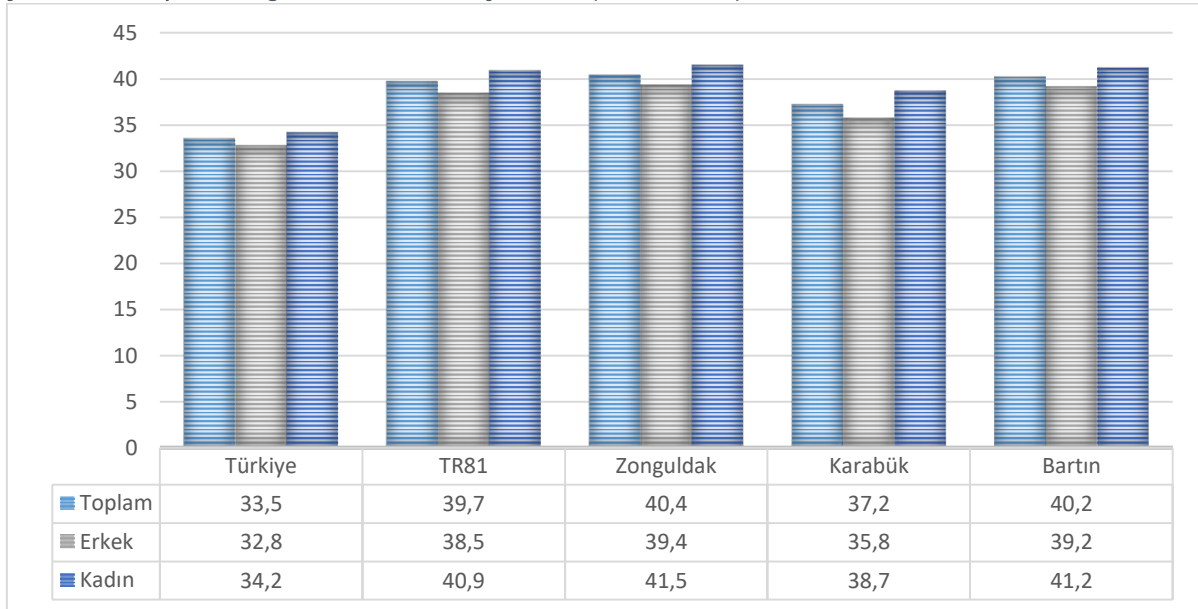
Şekil 16: Çocuk ve Yaşlı Bağımlılık Oranları (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

2022 yılı TÜİK verilerine göre Türkiye'nin ortalanca yaşı 33,5 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyete göre ortalanca yaş erkeklerde 32,8, kadınlarda ise 34,2'dir. Batı Karadeniz Bölgesi'nin ortalanca yaşı 39,7 olup erkeklerde 38,5 ve kadınlarda 40,9'dur. Bu oranla bölge Düzey 2 Bölgeleri arasında en yüksek ortalanca yaşa sahip 3'üncü bölgedir. Bölge illerinden Zonguldak'ın ortalanca yaşı 40,4, Karabük'ün 37,2 ve Bartın'ın 39,2 olup Türkiye'de en fazla ortalamaya sahip iller arasında sırasıyla 9'uncu, 28'inci ve 10'uncu sıradadır. Şekil 17'de Türkiye, TR81 Düzey 2 Bölgesi ve bölge illerinin kadın ve erkek ile toplam ortalanca yaş verileri gösterilmektedir.

Şekil 17: Türkiye ve Bölge İlleri Ortanca Yaş Verileri (Erkek-Kadın)

Kaynak: TÜİK, 2023

2022 yılı verilerine göre Batı Karadeniz Bölgesi'nin nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasıyla aynıdır (111 kişi/km²). Kilometrekareye Zonguldak'ta 178, Karabük'te 61 ve Bartın'da 98 kişi düşmektedir. Bu veriler doğrultusunda bölge illeri Türkiye'de sırasıyla 12'nci, 42'nci ve 27'nci sıradadır.

Batı Karadeniz Bölgesi genellikle göç veren bir görüntü arz etmektedir ve bölgenin temel sorunlarının başında göç yer almaktadır. 2014-2022 yılları arasında Batı Karadeniz Bölgesi'nde net göç hızı 2016, 2018, 2021 ve 2022 yılları hariç negatif olarak gerçekleşmiştir.

Bölgedeki ilçelerin 2014-2022 yılları arasındaki nüfus verileri karşılaştırıldığında 8 ilçenin nüfusunun arttığı ve 10 ilçenin nüfusunun azaldığı görülmektedir. Sayıca en fazla göç alan ilçeler sırasıyla Bartın Merkez, Safranbolu, Karabük Merkez, Kozlu, Devrek, Ereğli, Ovacık ve Eskipazar olmuştur. Aynı dönemde sayıca en fazla nüfusu azalan veren ilçeler ise sırasıyla Zonguldak Merkez, Kilimli, Alaplı, Çaycuma, Amasra, Yenice, Gökçebey, Ulus, Eflani ve Kurucaşile şeklinde sıralanmaktadır. Tablo 2'de bölge ilçelerinin 2014 ve 2022 yılı nüfus karşılaştırması sayısal ve oransal olarak verilmiştir.

Tablo 2: İlçelerde Nüfus Değişimi ve Oranları (2014-2022)

İlçeler	2014 Yılı Nüfusu	2022 Yılı Nüfusu	Nüfus Farkı	Nüfustaki Değişim (%)
Amasra	15.376	13.852	-1.524	-9,91
Kurucaşile	6.844	6.337	-507	-7,41
Bartın Merkez	145.230	161.830	16.600	11,43
Ulus	21.955	21.332	-623	-2,84
Eflani	8.918	8.352	-566	-6,35
Eskipazar	12.544	12.767	223	1,78
Karabük Merkez	127.658	137.428	9.770	7,65
Ovacık	3.168	3.731	563	17,77
Safranbolu	58.295	70.409	12.114	20,78
Yenice	20.750	19.371	-1.379	-6,65
Alaplı	44.470	42.720	-1.750	-3,94
Çaycuma	92.205	90.583	-1.622	-1,76
Devrek	55.889	57.069	1.180	2,11
Ereğli	174.151	175.309	1.158	0,66
Gökçebey	21.978	21.165	-813	-3,70
Kilimli	39.098	33.121	-5.977	-15,29
Kozlu	44.141	49.767	5.626	12,75
Zonguldak Merkez	126.864	118.776	-8.088	-6,38

Kaynak: TÜİK, 2023

2014-2022 yılları arasında nüfus değişimi oransal olarak incelendiğinde; göç alan ilçelerde Safranbolu yüzde 20,8, Ovacık yüzde 17,8 ve Kozlu yüzde 12,8 ile en yüksek orana sırasıyla Kilimli yüzde -15,3, Amasra yüzde -9,9 ve Kurucaşile yüzde -7,4 değeriyle en düşük oranlara sahip ilçelerdir.

TÜİK'in nüfus verileri 2007 ve 2022 yılları arasında ilçe düzeyinde kıyaslandığında; toplam nüfusta en fazla artışın sırasıyla Safranbolu, Bartın Merkez, Karabük Merkez, Kozlu ve Ovacık'ta olduğu, 65 yaş ve üstü yaş grubunda en fazla artışın sırasıyla Ereğli, Ovacık, Safranbolu, Amasra, Çaycuma ve Devrek'te gerçekleştiği, 15-64 yaş arasında en fazla artışın sırasıyla Safranbolu, Bartın Merkez, Karabük Merkez ve Kozlu'da gerçekleştiği, 0-14 yaş aralığında ise tek artışın Safranbolu ilçesinde yaşandığı görülmektedir.

Tablo 3'te 2007-2022 yılları arasında bölge ilçelerinde yaş grubuna göre nüfustaki kümülatif değişim oranları gösterilmektedir.

Tablo 3: İlçelerde Yaş Grubuna Göre Nüfus Değişim Oranı (Yüzde) (2007-2022)

İlçeler	0-14 yaş grubundaki değişim (%)	15-64 yaş grubundaki değişim (%)	65+ yaş grubundaki değişim (%)	Toplam nüfustaki değişim (%)
Amasra	-45	-11	71	-9
Kurucaşile	-53	-19	37	-17
Bartın Merkez	-8	23	64	20
Ulus	-51	-18	54	-12
Eflani	-60	-16	45	-13
Eskipazar	-45	-3	41	-3
Karabük Merkez	-13	21	45	15
Ovacık	-56	-2	78	10
Safranbolu	27	40	73	41
Yenice	-53	-21	60	-17
Alaplı	-31	-8	68	-8
Çaycuma	-34	-9	71	-6
Devrek	-35	-15	71	-9
Ereğli	-20	3	79	3
Gökçebey	-39	-12	68	-10
Kilimli*	-35	-21	38	-19
Kozlu*	-10	12	63	12
Zonguldak Merkez	-59	-46	0	-45

Kaynak: TÜİK, 2023 (* Kozlu ve Kilimli 2012 yılında ilçe olduğundan baz nüfusu 2013 olarak kullanılmıştır)

Aynı yıllar arasında toplam nüfusta en fazla azalışın Zonguldak Merkez, Kilimli, Yenice, Kurucaşile, Eflani ve Ulus'ta gerçekleştiği, 65 yaş ve üstü yaş grubunda bölgede sadece Zonguldak Merkez'de azalma yaşandığı, 15-64 yaş arasında en fazla azalışın sırasıyla Zonguldak Merkez, Kilimli, Yenice, Kurucaşile, Ulus ve Eflani'de gerçekleştiği, 0-14 yaş aralığında ise en fazla azalışın Eflani, Zonguldak Merkez, Ovacık, Kurucaşile, Yenice, Ulus ve Eskipazar'da yaşandığı görülmektedir.

2011 ve 2017 yıllarında yapılan il ve bölge düzeyinde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE) çalışmasında Batı Karadeniz Bölgesi'ne ilişkin veriler incelendiğinde, Bartın ilinin 55. sıradan 46. sıraya yükseldiği, Karabük ilinin 27. sıradan 22. sıraya yükseldiği, Zonguldak ilinin ise 21. sıradan 28. sıraya gerilediği görülmektedir. SEGE-2017 çalışmasında illere yönelik 6 kademe belirlenmiştir. En gelişmiş iller 1. kademe, en az gelişmiş iller ise 6. kademede yer almaktadır. Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan illerimizden Zonguldak 3. Karabük 2. ve Bartın 4. kademede yer almaktadır. Yine aynı çalışma kapsamında düzey 2 bölgeleri de 4 kademede değerlendirilmiştir. Altı bölgenin birinci kademe (en iyi) olarak değerlendirildiği bu çalışmada Batı Karadeniz Bölgesi'nin de içinde yer aldığı sekiz bölge ikinci kademede, sekiz bölge üçüncü kademede, dört bölge ise dördüncü kademede yer almıştır. Aynı çalışmada endeks değerleri esas alınarak sıralama yapılmış olup Batı Karadeniz Bölgesi 26 bölge arasında 12'nci sırada yer almıştır.

2022 yılında gerçekleştirilen “İlçelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması”nda ise ilçelerin bağlı olduğu il içindeki ve Türkiye içindeki sıralaması ortaya çıkmış ve ilçeler altı gelişmişlik kademesinde sınıflandırılmıştır. Bu kapsamda bölgede yer alan ilçeler en yüksek ikinci (Zonguldak Merkez, Karabük Merkez, Safranbolu, Kozlu, Ereğli, Bartın Merkez) ve en düşük beşinci (Ovacık, Kurucuşile, Eflani, Ulus) kademededir. Bu çalışmaya göre Türkiye’de değerlendirme yapılan toplam 973 ilçe arasında bölge ilçelerinden 824’üncü sıradaki Ovacık en düşük, 102’nci sırada yer alan Zonguldak Merkez ise en yüksek sıralamaya sahip olmuştur.

Bölgesel gelişmenin ulusal koordinasyonu amacıyla hazırlanan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi çalışmasında yapılan analizler çerçevesinde mekânsal tipolojiler geliştirilmiştir. İllerin YER-SİS ve SEGE skorları dâhil olmak üzere üretim yapısı, gelir düzeyi, ihracat, istihdam, nüfus gibi bölgesel kalkınmada öne çıkan otuz aşkın gösterge kullanılarak dokuz kategoride dört ana başlıkta mekânsal tipoloji oluşturulmuştur.

Oluşturulan bu yeni tipoloji çerçevesinde Batı Karadeniz Bölgesi illerinin tamamı farklı kategorilerde ele alınmış olup küresel entegrasyon, rekabetçilik, yakınsama ana başlıkları arasından Zonguldak ve Karabük rekabetçilik, Bartın ise yakınsama ana başlığı altında yer almıştır. Bu tipoloji doğrultusunda Zonguldak “potansiyel rekabetçi il”, Karabük “sanayi nüvesi il” ve Bartın “yerel ekonomi” olarak tanımlanmıştır. Bölgede küresel entegrasyon ve afet sonrası ihya kategorisinde bir il bulunmamaktadır. Şekil 18’de BGUS (2024-2028) mekânsal tipolojisi içinde TR81 Düzey 2 Bölgesi illerinin yeri gösterilmektedir.

Şekil 18: BGUS (2024-2028) Mekânsal Tipolojisi

Küresel Entegrasyon	Rekabetçilik	Yakınsama	Afet Sonrası İhya
☐	☐	☐	☐
☐ Küresel il	☐ Üretimde Rekabetçi il	☐ Bölgesel Merkezler	☐ Afet Sonrası İhya İlleri
☐ Potansiyel Küresel il	☐ Potansiyel Rekabetçi il (Zonguldak)	☐ Yerel Ekonomiler (Bartın)	
	☐ Sanayi Nüvesi il (Karabük)	☐ Öncelikli Dönüşüm İlleri	

Kaynak: BGUS, 2023

Bölgede gelir dağılımına ilişkin istatistiklerde ev sahibi olma oranı yüzde 54,0 ile ülke ortalamasından yüzde 4,2 düşük, kiracı olma oranı yüzde 22,3 ile ülke ortalamasından yüzde 2,6 düşüktür. Lojman oranı ise yüzde 2,6 ile ülke ortalamasından yüzde 1,2 yüksektir ve bu kategoride ülkedeki en yüksek orana sahip üçüncü bölgedir. Ev sahibi olmayıp kira ödemeyen oran yüzde 21,1 olup ülke ortalamasından yüzde 5,6 yüksektir.

TÜİK’in Gelir Dağılımı İstatistikleri 2022 yılı çalışmasına göre; en yüksek eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20’lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 37,9 ile en düşük orana sahip düzey 2 bölgesi olmuştur. Ayrıca en düşük gelire sahip yüzde 20’lik grubun aldığı pay yüzde 8,3 ile en yüksek üçüncü düzey 2 bölgesi olmuştur. Bu veriler bölgede gelir dağılımının diğer bölgelere oranla daha adil paylaştığını göstermektedir.

Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan Gini katsayısı 2022 yılında bölgede;

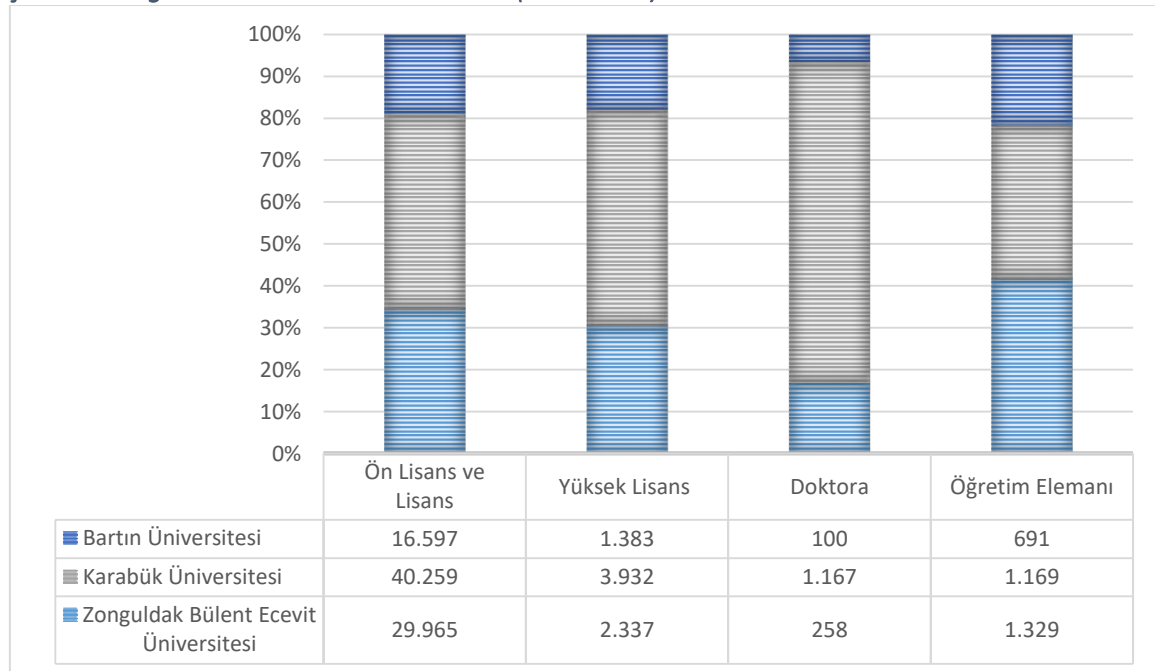
- Hanehalkı kullanılabilir gelir hesaplamalarına göre 0,335 değeriyle ÷lkedeki gelir dağılımı eşitliği en iyi dördüncü bölge olmuştur. Aynı yıl ÷lkede hanehalkı kullanılabilir gelirine göre Gini katsayısı ise 0,412 olarak hesaplanmıştır.
- Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre 0,295 değeriyle ÷lkedeki en iyi gelir dağılımına sahip bölge olmuştur. Aynı yıl ÷lkede eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre Gini katsayısı 0,415 olarak hesaplanmıştır.

Toplumun gelirden en fazla pay alan yüzde 20'sinin elde ettiği gelirin en az pay alan yüzde 20'sinin elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P80/P20 oranı 2022 yılında Türkiye'de 7,9 orana sahipken bölgede 4,5 orana sahiptir. Bu oranla bölge TRB1 bölgesinden sonra en iyi orana sahip ikinci bölgedir. Gelirden en fazla pay alan yüzde 10'unun elde ettiği gelirin en az pay alan yüzde 10'unun elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P90/P10 oranı ise 2022 yılında Türkiye'de 14,2 iken bölgede 7,2 orana sahip olup ÷lkedeki en iyi üçüncü bölge sıralamasına sahiptir.

Bölgenin 2022 yılı göç verileri incelendiğinde kadın göçünün erkek göçünden fazla olduğu, yaş grupları bazında ise en fazla göçün 15-29 yaş aralığında olduğu gözlemlenmektedir. Kadın göçünün fazla olması bölgedeki iktisadi sektörlerin yapısının daha çok erkeklerin çalıştığı ağır sanayi alanlarında yoğunlaşmasıyla açıklanabilmektedir. Yaş grupları bazında ise çoğunlukla çalışma çağındaki genç nüfusun göç ettiği gör÷lmektedir. Bu durum bölgenin farklı sektör ve alanlarda yeterli istihdam olanağı yaratamamasıyla açıklanabilmektedir.

Eğitimde net okullaşma oranı açısından TR81 bölge illeri Türkiye ortalamasının üzerindedir. 2021-2022 Millî Eğitim Müdürlükleri resmi istatistiklerine göre önceki yıllara oranla ilkokul, ortaokul, mesleki ve teknik orta öğretim net okullaşma oranlarında düşüş gör÷lmekle birlikte; orta öğretim ve genel orta öğretim düzeyinde artış yaşanmıştır. Bölgede 3 devlet üniversitesi yer almakta olup 1992 yılında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, 2007 yılında Karabük Üniversitesi ve son olarak 2008 yılında Bartın Üniversitesi kurulmuştur. Şekil 19'da bölge üniversitelerinin öğrenci ve öğretim elemanı sayılarına ilişkin istatistikler yer almaktadır.

Şekil 19: Bölge Üniversitelerinin İstatistikleri (2022-2023)

Kaynak: YÖK Bilgi Yönetim Sistemi, 2023

Yükseköğretimde bölgede 2022-2023 öğretim yılında toplam 3 üniversitede 86.821 ön lisans ve lisans öğrencisi bulunmakta olup Türkiye'deki toplam yükseköğretim ön lisans ve lisans öğrenci sayısının yüzde 1,4'ünü oluşturmaktadır. Bölgede toplam yüksek lisans düzeyindeki öğrenci sayısı 7.652 olup Türkiye'deki toplam yüksek lisans öğrenci sayısının yüzde 1,8'ini oluşturmaktadır. Bölgede öğrenim gören doktora öğrencisi sayısı 1.525 olup Türkiye'deki doktora öğrenimi gören öğrenci sayısının yüzde 1,3'ünü oluşturmaktadır. Bölgede toplam öğretim elemanı sayısı ise 3.189'a ulaşmış olup Türkiye'deki toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 1,7'sini oluşturmaktadır.

Üç ilin 2010 ve 2023 yılı Yükseköğretim Kurulu istatistik verilerine göre karşılaştırmalı olarak bakıldığında ön lisans ve lisans öğrenci sayılarında Zonguldak ilinde yüzde 93, Karabük ilinde yüzde 320 ve Bartın ilinde ise yüzde 430 oranında bir artış yaşanmıştır. Bunun yanında her 3 ilde de yüksek lisans öğrenci sayısı ve öğretim elemanı sayısında yaşanan artış içinde en yüksek oranı Bartın Üniversitesi alırken, onu sırasıyla Karabük Üniversitesi ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi takip etmiştir.

Sağlık alanında Zonguldak'ta 8 devlet hastanesi, 1 üniversite hastanesi ve 3 özel hastane; Karabük'te 5 devlet hastanesi ve 1 özel hastane; Bartın'da ise 3 devlet hastanesi ve 1 özel hastane bulunmaktadır. Türkiye'de toplamda 1.534 hastane bulunmakta olup bölge illerindeki toplam hastane sayısı ve kapasiteleri de ülke geneline göre düşüktür.

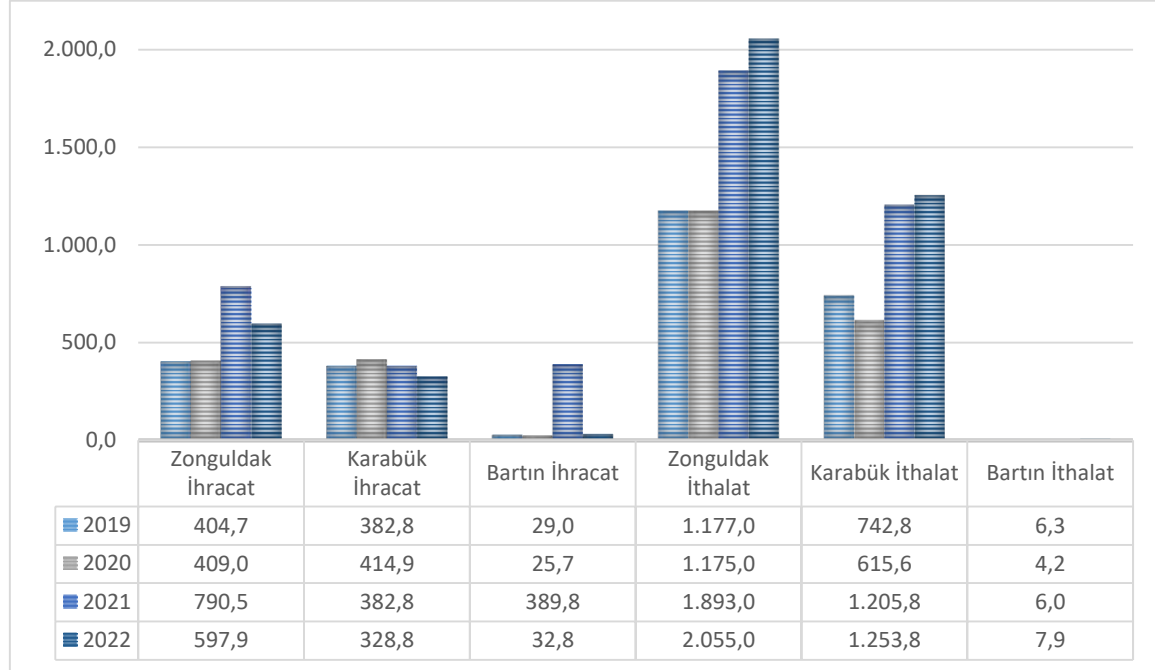
Türkiye'de bulunan toplam hastane yatak kapasitesinin en güncel verilerle yüzde 0,91'i Zonguldak'ta, yüzde 0,30'u Karabük'te, yüzde 0,17'lik bir kısmı ise Bartın'da yer almaktadır. Bu durum illerin nüfusuyla da önemli ölçüde paralellik göstermektedir. Yüzbin kişi başına düşen hastane yatak sayıları her geçen gün artmakla birlikte Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün en güncel 2021 yılı verilerine göre Türkiye ortalaması 301 olarak hesaplanmıştır. Batı Karadeniz Bölgesi illerinde yüzbin kişi başına düşen hastane yatak sayılarına bakıldığında ise Zonguldak 392, Karabük 291, Bartın ise 214 düzeyindedir. Bu durumda Bartın ve Karabük ilinde yatak sayısı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

4.3. Sektörel Yapı ve Yatırımlar

Bölgedeki sanayi faaliyetleri günümüz itibarıyla ağırlıklı olarak madencilik ve demir-çelik endüstrisine dayanmakta olup 1990'lı yıllarla birlikte madencilik, demir-çelik ve bağlı sektörlerde yaşanan sıkıntılar nedeniyle bu sektörlerin istihdam oranlarında bölgede önemli düşüşler yaşanmaya başlanmıştır. Bölgede madencilik ve demir-çelik, enerji sektörleri ağırlıklı ekonomik yapı (üretim, istihdam ve ihracat) hâlâ devam etmekle birlikte son yıllarda turizm, tekstil ürünleri, orman ürünleri, yapı sektörü, gıda ve içecek sektörü gibi ekonomik faaliyetlerin canlanmasıyla sektörel çeşitlenme yönünde gelişim gözlenmektedir.

Bölgede dış ticaret ağırlıklı olarak Zonguldak ve Karabük'ten gerçekleştirilmektedir. 2022 yılı TÜİK verilerine göre 959,5 milyon dolarlık bölge ihracatının yüzde 96,6'sı ve 3,4 milyar dolarlık bölge ithalatının yüzde 99,8'i bu iki ildir. Bölge ihracatının son on yılda genel olarak artış eğilimi gösterdiği, özellikle 2021 yılında ciddi bir atılım gösterdiği istatistiklerden görülebilmektedir. İhracatta öne çıkan ana sektör açık ara imalattır. İmalat sektöründe ise başta ana metal sanayi olmak üzere diğer metalik olmayan mineral ürünler ile başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı alanları ihracatta öne çıkmaktadır. Bölge ihracatı (ağırlıklı olarak demir-çelik ve türev ürünler) ithalat odaklı olduğundan demir-çelik üretimine girdi sağlayan metal cevheri, hurda ve kömür gibi ürünler ithal edilen ürünlerin başında gelmektedir. Şekil 20'de Batı Karadeniz Bölgesi dış ticaret istatistiklerinin 2019-2022 yılları arasındaki verileri gösterilmektedir.

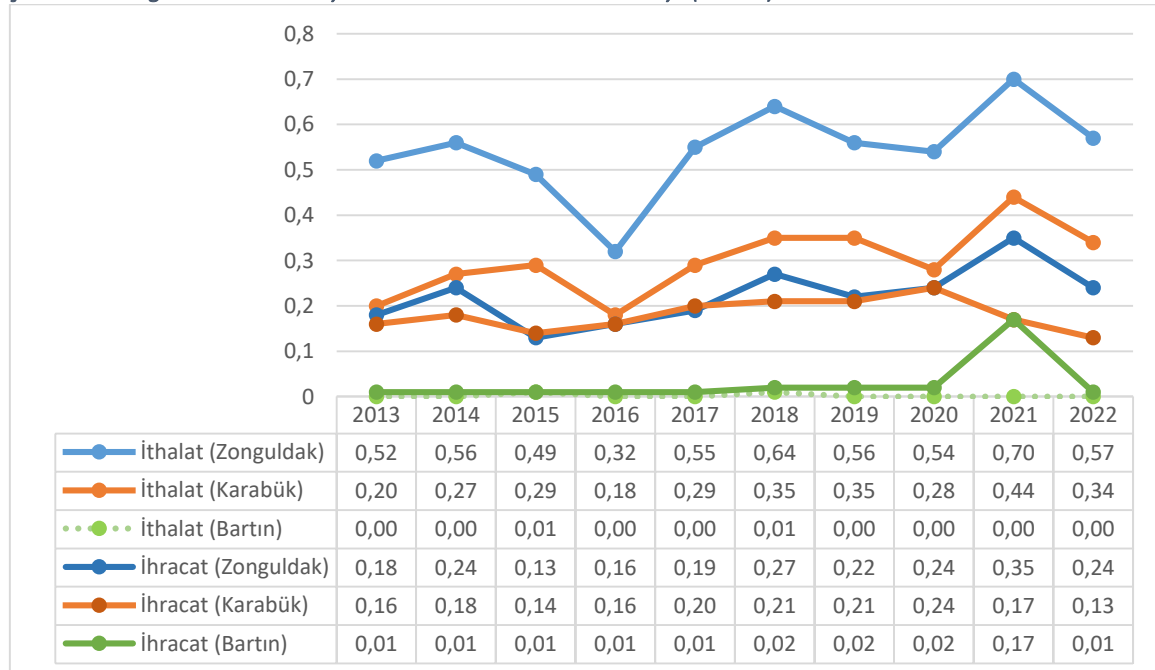
Şekil 20: Batı Karadeniz Dış Ticaret İstatistikleri (Genel Ticaret Sistemi) (2019-2022) (Milyon USD)

Kaynak: TÜİK, 2023

Dış ticaret verilerine göre; bölgenin Türkiye ihracatındaki payı 2021 yılında yüzde 0,69, 2022 yılında ise yüzde 0,38, bölgenin Türkiye ithalatındaki payı ise 2021 yılında yüzde 1,14, 2022 yılında ise yüzde 0,91 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılından 2022 yılına kadar ithalat verileri incelendiğinde Türkiye ithalatında en fazla payın 2021 yılında yüzde 1,14 ve 2018 yılında yüzde 1,0 olarak alındığı görülmektedir. Yine aynı dönemde ihracat verileri incelendiğinde Türkiye ihracatında en fazla payın yüzde 0,69 oranla 2021 yılında ve 0,50 oranla 2018 ve 2020 yıllarında alındığı görülmektedir. Şekil 21’de TR81 Düzey 2 Bölgesi illerinin 2013-2022 yılları arasındaki verileri grafik olarak verilmiştir.

Şekil 21: Bölge İllerinin Türkiye İthalat ve İhracatındaki Payı (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

İş gücü göstergeleri bölge bazlı incelendiğinde işsizlik oranının ülke ortalamasının üstündedir. Türkiye’de işsizlik oranı yüzde 10,4 iken bölgenin işsizlik oranı yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. Bölgenin hakim sektörleri olan madencilik ve demir-çelik ile demir-çeliğe bağlı yan sanayi ürünleri sektörünün kırılganlığı ve dönemsel olarak istihdamdaki daralma işsizlik oranının ülke ortalamasının üstünde kalmasının en önemli nedenlerindedir.

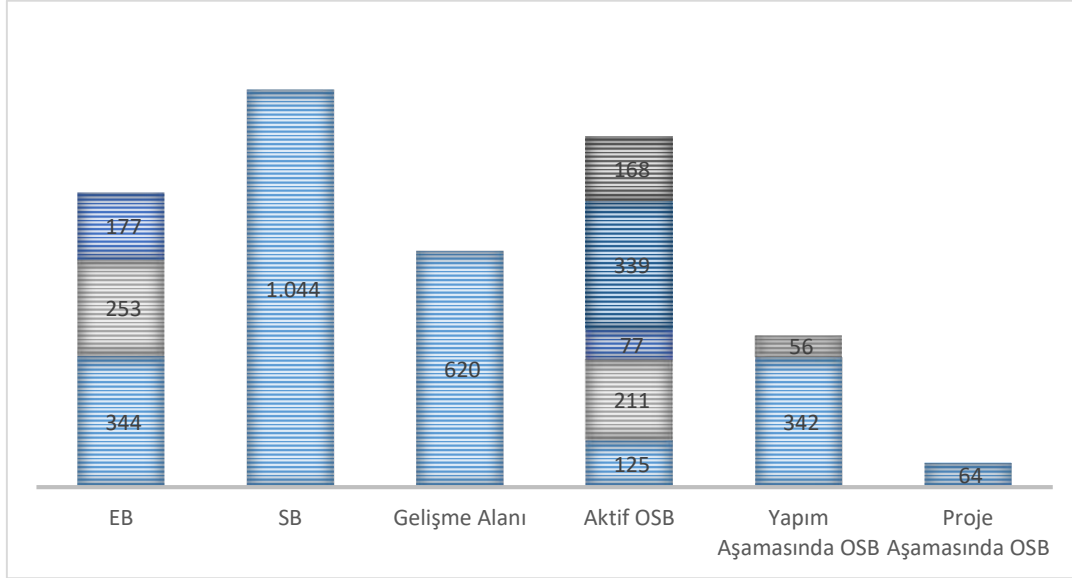
2022 yılı TÜİK iş gücü verilerine göre bölgenin istihdam oranı yüzde 43,8 olup ülkenin istihdam ortalaması olan yüzde 47,5’ten düşüktür. Bölgenin iş gücüne katılma oranı yüzde 49,4 olup ülkenin istihdama katılım ortalaması olan yüzde 53,1’den düşüktür. Bölgenin işsizlik oranı ise yüzde 11,3 olup Türkiye’nin işsizlik oranı olan 10,4’ten yüksektir. Bölge nüfusunun istihdam oranı ve iş gücüne katılma oranının ülke ortalamasının altında seyretmesinde yaşlı bağımlılık oranının yüksek olması, genç göçünün fazla olması, emekli nüfusunun yoğun olması ve kadın istihdamının düşük olmasının önemli bir payı vardır.

İstihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde 2022 yılı verilerine göre hizmet sektörünün yüzde 49,6 ile en yüksek payı aldığı, sanayinin yüzde 28,8 oranıyla ikinci sırada olduğu ve tarımın ise yüzde 21,6 ile onu izlediği görülmektedir. Bölgenin oranları Türkiye ortalamasıyla karşılaştırıldığında sanayi sektöründe ülke ortalamasıyla (yüzde 27,7) neredeyse aynı olduğu, hizmet sektöründe ülke ortalamasından (yüzde 56,5) yüzde 6,9 düşük olduğu ve tarım sektöründe ise ülke ortalamasından (yüzde 15,8) yüzde 5,8 oranında yüksek olduğu görülmektedir.

4.4. Yatırım Ortamı

Bölgede üç endüstri bölgesi, bir serbest bölge ve bir de serbest bölge gelişme alanı bulunmaktadır. Filyos Endüstri Bölgesi 344 hektar alana, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Filyos Endüstri Bölgesi 253 hektar alana, Eren Holding AŞ. Zonguldak Özel Endüstri Bölgesi 176,53 hektar alana, Filyos Serbest Bölgesi 1.044 hektar alana ve Filyos Serbest Bölge Gelişme Alanı ise 620 hektar alana sahiptir. Bölgede aktif OSB’ler; Çaycuma OSB 125 hektar, Ereğli OSB 211 hektar, Alaplı OSB 77 hektar, Karabük OSB 339 hektar ve Bartın OSB 168 hektar büyüklüğündedir. Yatırım aşamasında olan Eskipazar OSB 342 hektar, Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) OSB 56 hektar ve proje aşamasında olan Gökçebey OSB ise 64 hektar büyüklüğündedir. Şekil 22’de Batı Karadeniz Bölgesi ticaret ve sanayi alanları (endüstri bölgesi, serbest bölge, gelişme alanı, aktif OSB, yapım aşamasında ve proje aşamasında) gösterilmiştir.

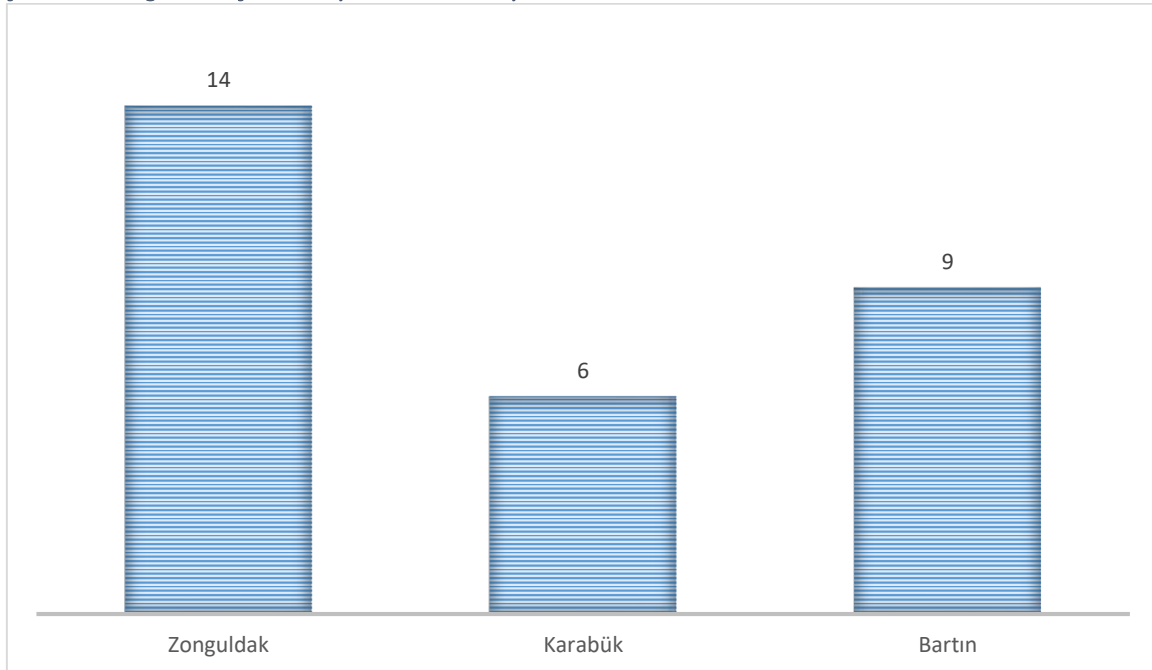
Şekil 22: Batı Karadeniz Bölgesi Ticaret ve Sanayi Alanları (hektar)

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, 2023

Batı Karadeniz Bölgesi'nde yedisi karma ve biri ihtisas olmak üzere toplam 8 adet OSB bulunmaktadır. Bu OSB'lerin beşi (Zonguldak Çaycuma, Ereğli, Alaplı, Karabük, Bartın) aktif, ikisi (Eskipazar ve Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas) yapım aşamasındadır. Ayrıca proje aşamasında olan bir adet OSB (Gökçebey) bulunmaktadır. Aktif OSB'lerin toplam alanı 920 hektar, yapım aşamasında olanların alanı 398 hektar ve proje aşamasında olanların alanı ise 64 hektardır. Bunlara ek olarak Bartın ve Çaycuma OSB'de genişletme çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca Saltukova, Abdipaşa ve Ereğli 2. OSB kurulumuna ilişkin bazı girişimler de bulunmaktadır. Aktif OSB'lerde 2023 yılı itibarıyla toplam 171 işletme yer almakta olup çalışan sayısı 15.339'dur. Şekil 23'te küçük sanayi sitelerinin bölge illeri arasındaki dağılımı yer almaktadır.

Şekil 23: Bölgede Küçük Sanayi Sitelerinin Sayısı

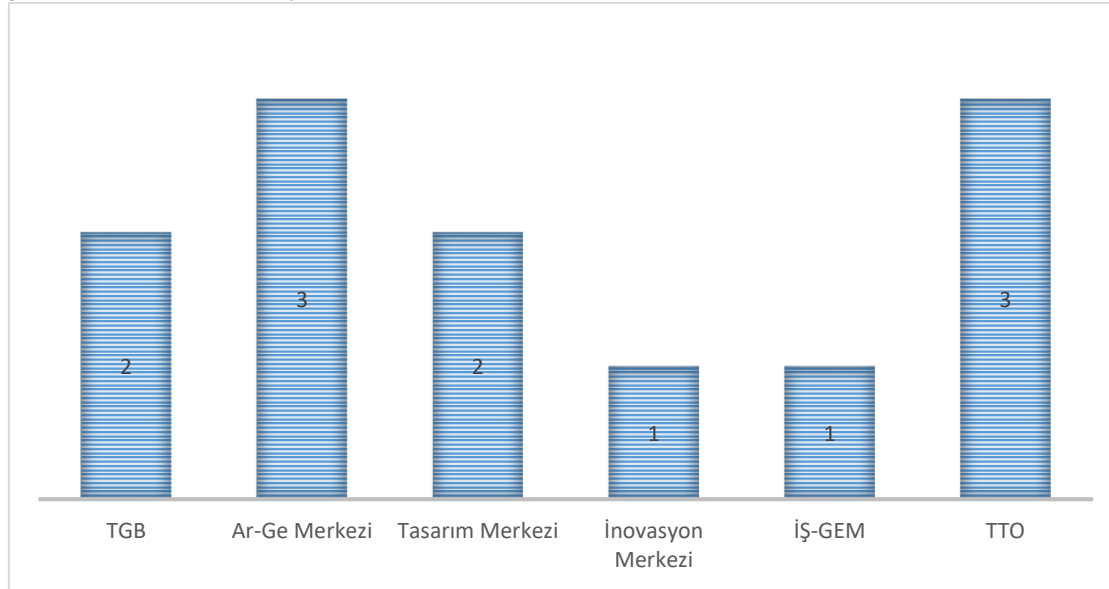
Kaynak: Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, 2023

Bölgede on dördü Zonguldak'ta, altısı Karabük'te ve dokuzu Bartın'da olmak üzere toplam 29 aktif küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Toplam 3.652 işlik bulunan bu sanayi alanlarında toplam çalışan sayısı ise 7.814'tür.

Bölgede 2.030 m² kullanım alanına sahip Zonguldak Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB) ile 1.000 m² alana sahip Karabük TGB olmak üzere iki TGB bulunmaktadır. Teknoparklarda toplam 43 işlik yer almaktadır. 19'u Karabük'te ve 16'sı Zonguldak'ta olmak üzere 35 firmada toplam 96 çalışan bulunmaktadır. Teknoparklardaki 35 firmanın tamamı yerli olup sadece yüzde 23'ü akademisyen ortaklıdır. Teknoparklarda yer alan firmaların sadece yüzde 28,6'sı kuluçka firmasıdır. Bartın OSB içerisinde ise 4.000 m² kapalı alana sahip Bartın İnovasyon ve Test Merkezi yer almaktadır. Ayrıca Zonguldak Merkez ilçede bir adet iş geliştirme merkezi bulunmaktadır.

Bölgede ikisi Zonguldak ve biri Karabük'te olmak üzere üç özel Ar-Ge merkezi (Ereğli Demir-Çelik Fabrikası, Çanakçılar Seramik, Kardemir Karabük Demir-Çelik Fabrikası) ile biri Zonguldak ve biri Karabük'te olmak üzere iki tasarım merkezi (Erdemir Mühendislik Yönetim ile Gürmen Giyim Sanayi) bulunmaktadır. Girişimci Bilgi Sistemi (GBS) verilerine göre Ar-Ge merkezlerinde Zonguldak'ta 78, Karabük'te 20, tasarım merkezlerinde ise Zonguldak'ta 80 ve Karabük'te 18 çalışan görev yapmaktadır. Şekil 24'te bölgedeki Ar-Ge ve inovasyon merkezi unsurları yer almaktadır.

Şekil 24: Ar-Ge ve İnovasyon Merkezi Unsurları

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, 2023

TÜİK'in Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması 2021 yılı sonuçlarına göre Batı Karadeniz Bölgesi 309,6 milyon TL Ar-Ge harcaması ve 3.089 kişi Ar-Ge insan kaynağı verisiyle her iki kategoride de 26 Düzey 2 Bölgesi arasında 22'nci sırada yer almıştır. Tablo 4'te TÜİK verilerine göre bölgedeki gayrisafi yurt içi Ar-Ge harcaması ve insan kaynağı verileri yer almaktadır.

Tablo 4: Gayrisafi Yurt İçi Ar-Ge Harcaması ve İnsan Kaynağı (2021)

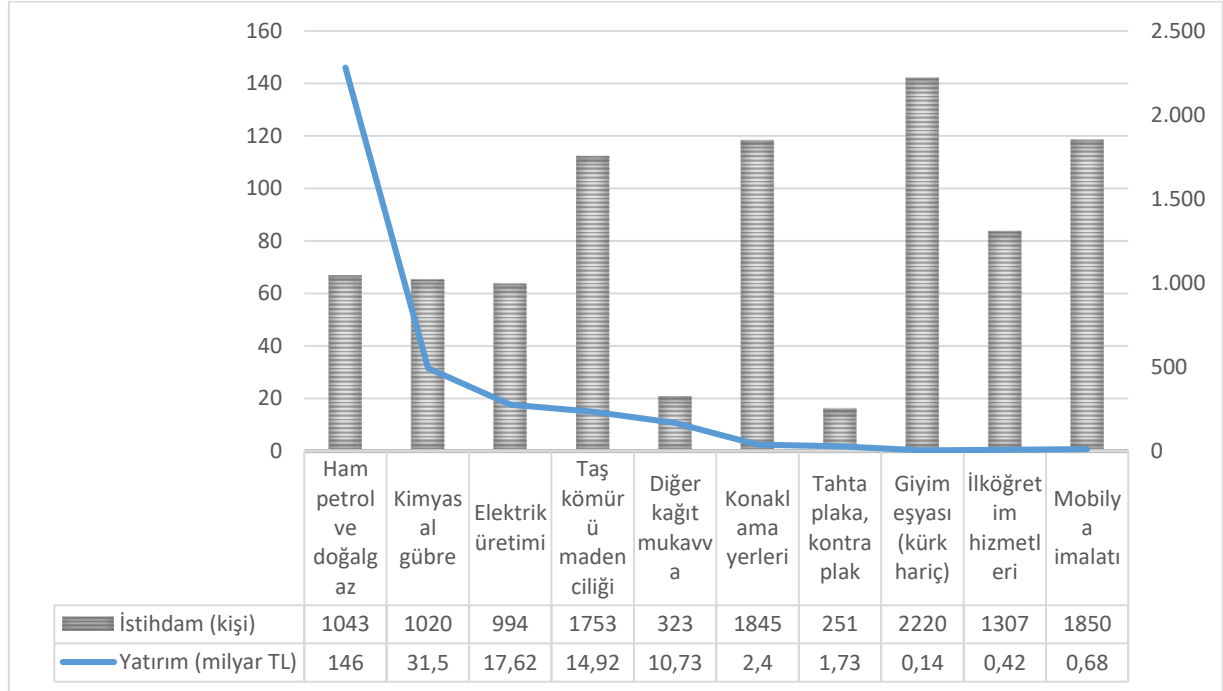
Lokasyon	Ar-Ge Harcaması (milyon TL)	Ar-Ge İnsan Kaynağı (kişi sayısı)
Türkiye	81.922,0	358.289
Batı Karadeniz (TR8 Düzey 1)	1.320,2	11.500
Batı Karadeniz (TR81 Düzey 2)	309,6	3.089

Kaynak: TÜİK, 2023

GBS'den alınan yatırım teşvik sistemi öngörü değerleri verilerine göre bölgede üç ilde 500 belgeye bağlı olarak reel verilerle 224,6 milyar TL sabit yatırım ve 18.785 istihdam öngörülmüştür. Bu yatırımlar arasında istihdam ve yatırım yönünden öne çıkanlar aşağıda özetlenmiş olup ayrıca Şekil 25'te seçilmiş sektörlerin GBS teşvik öngörü değerleri gösterilmektedir.

- 24 belge adedi, 141,4 milyon TL yatırım ve 2.100 istihdam ile giyim eşyası imalatı (kürk hariç)
- 29 belge adedi, 676,1 milyon TL yatırım ve 1.810 istihdam ile mobilya imalatı,
- 7 belge adedi, 14,92 milyar TL yatırım ve 1.720 istihdamla taş kömürü madenciligi,
- 57 belge adedi, 2,4 milyar TL yatırım ve 1.370 istihdam ile konaklama yerleri,
- 2 belge adedi, 146 milyar TL yatırım ve 1.040 istihdamla ham petrol ve doğal gaz çıkarımı,
- 1 belge adedi, 31,5 milyar TL yatırım ve 1.020 istihdamla kimyasal gübre ve azotlu bileşiklerin imalatı,
- 39 belge adedi, 17,62 milyar TL yatırım ve 994 istihdamla elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı,
- 3 belge adedi, 10,73 milyar TL yatırım ve 323 istihdamla diğer kağıt ve mukavva ürünleri imalatı
- 5 belge adedi, 1,73 milyar TL yatırım ve 251 istihdamla tahta plaka imalatı, kontraplak, yonga levha

Şekil 25: GBS Yatırım Teşvik Öngörü Değerleri (Seçilmiş Sektörler)

Kaynak: GBS, 2023

Bölgenin girişimcilik ekosisteminde 2022 yılında 12.944 girişim gerçekleşmiş olup 315,8 milyar TL'lik ciro büyüklüğüne ulaşmıştır. Bölgedeki girişimlerde ciro bazında en büyük payı yüzde 81,9 ile Zonguldak alırken, onu yüzde 13,7 ile Karabük ve yüzde 4,4 ile Bartın takip etmektedir. Girişimler en çok toptan ve perakende ticaret ile imalat sektörlerinde gerçekleştirilmiştir. Toplam girişimlerin yüzde 89,7'si imalat dışı sanayi kaynaklıdır. Girişimlerin ciro bazında ölçeği incelendiğinde yüzde 30,6'sı KOBİ üstü, yüzde 5,3'ü orta ölçekli, yüzde 6'sı küçük ölçekli ve yüzde 58,1'i ise mikro ölçeklidir.

TR81 Batı Karadeniz Bölgesi

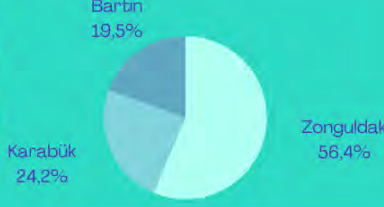
VİZYON

Sürdürülebilir kalkınmayı esas alan, yenilikçi yaklaşımlarla üreterek gelişen, yaşam kalitesini yükseltmiş bir Batı Karadeniz

NÜFUS

1.043.919

%63,9 Şehir
%36,1 Köy

ULAŞIM

Demiryolu: İrmak-Karabük-Zonguldak arasında, 315 km uzunluğa sahip olup yük ve yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Limanlar : 8 adet liman bulunmaktadır. 60,3 milyon ton elleçleme kapasitesi olan bu limanlarda dış ticaret gerçekleştirilmekte, Amasra Limanı'nda ise kruvaziyer gemiler ağırlanmaktadır.

Havalimanı: Yurt içi ve yurt dışı uçuşlar yapılmakta olan Zonguldak Havalimanı bölgesel havalimanı hüviyeti taşımaktadır.

SEGE 2022

İllerin sosyo ekonomik gelişmişlik sıralaması

22

KARABÜK

28

ZONGULDAK

46

BARTIN

İŞSİZLİK, 2022

TR81
%
11,3
TR %
10,4

SANAYİ & AR-GE

- 2 Endüstri Bölgesi
- 1 Serbest Bölge
- 2 Lojistik Merkez Projesi
- 5 Aktif OSB
- 2 Devam Eden OSB
- 26 KSS
- 2 Teknoloji Geliştirme Bölgesi
- 3 Ar-Ge Merkezi
- 2 Tasarım Merkezi
- 3 Yetkinlik Merkezi Projesi

SEKTÖRLER

- Demir-Çelik
- Madencilik
- Enerji
- Mobilya
- Tarımsal Sanayi
- Orman Endüstrisi
- Tersanecilik
- Yapı Malzemeleri

DOĞAL GAZ

710 milyar metreküp doğal gaz rezervi çıkarılabilir ve işleme faaliyetleri Filizta'da gerçekleştirilmektedir.

ELEKTRİK ÜRETİMİ

Zonguldak ili elektrik üretiminde 6.*, TR81 Bölgesi kişi başı sanayi tüketiminde 2. sırada*

TAŞ KÖMÜRÜ

Türkiye'nin taş kömürü madenciliği yapılan tek bölgesi Zonguldak - Bartın havzasıdır.

22 Milyar TL Kamu Yatırımı

Doğal gaz arama, çıkarılabilir ve işleme faaliyetleri kapsamında Zonguldak iline 2021 ve 2022 yıllarında yapılan toplam kamu yatırım tutarı.

TARIMSAL EKONOMİ

60 bin ton fındık üretimi

20 bin ton defne işleme

Seracılık, odun dışı orman ürünleri, ancılık, balıkçılık, meyvecilik, organik tarım

1,0 Milyar \$ ihracat 2022

Romanya
Fas
ABD
Kanada
İtalya
Belçika

Rusya
Ukrayna
İsveç
Brezilya
ABD
Çin

3,3 Milyar \$ ithalat 2022

2. VİZYON, STRATEJİK ÖNCELİK, HEDEF VE TEDBİRLER

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda BAKKA tarafından yürütülen Batı Karadeniz Bölge Planı (2024-2028) çalışmalarında beş yıllık bir planlama süreci esas alınmıştır. Bölgenin mevcut durumu, temel sorunları, fırsat alanları ve potansiyelleri dikkate alınarak 2024-2028 Bölge Planı hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

641 sayılı Kalkınmaya İlişkin Bazı Kurullar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 2018/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacak olan 2024-2028 Bölge Planı iki bölümden oluşmaktadır:

- I. Mevcut Durum Analizi
- II. Bölge Planı (Vizyon | Stratejik Öncelikler | Hedefler | Tedbirler)

Planın hazırlık sürecinde vizyondan sektörel hedeflere, fırsatlardan proje önerilerine kadar planlama sürecinin tüm aşamalarında katılımcılık anlayışı ile hareket edilerek çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Mevcut durum cildi bölgenin ekonomik göstergeleri, rekabet gücü, yatırım ortamı, demografik durumu, beşeri sermaye, sosyal kalkınma, yaşam kalitesi, erişilebilirlik, altyapı, doğal ve tarihî değerler, iklim değişikliği, çevre, afet riskleri, kırsal kalkınma konularını içermektedir. Bu başlıklarda bölgenin mevcut durumu somut veri ve göstergelerle ortaya koyularak bölgenin Türkiye ve dünyadaki yeri değerlendirilmiştir. Mevcut Durum bölümünde ayrıca ilçe analizleri ile dış paydaş anket analizi bölümleri yer almaktadır.

Bölge Planı cildi ise mevcut durum analizindeki tespitlerden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Bölgenin vizyonu ve stratejik öncelikleri belirlenmiş, bu önceliklere ulaşmak için hedefler ve bu hedefleri gerçekleştirmek için de tedbirler oluşturulmuştur. Bu ciltte, bölgenin sorunları, dar boğazları, potansiyelleri ve fırsatlarına ilişkin stratejik öneme sahip hedef ve tedbirlerin detaylı açıklamalarını içermektedir. Bu bölümde, kalkınma planı ve diğer ulusal strateji ve raporlarda bulunan bölgeye ilişkin öngörüler ile sektörel ve tematik raporlardan faydalanılmıştır. Bölge Planı cildinde mekânsal gelişim şeması, sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle ilişki, program/proje önerileri bölümleri yer almaktadır.

2.1. Planın Vizyonu

Batı Karadeniz Bölge Planı'nda (2024-2028) **“Sürdürülebilir kalkınmayı esas alan, yenilikçi yaklaşımlarla üreterek gelişen ve yaşam kalitesini yükseltmiş bir Batı Karadeniz”** vizyonu belirlenmiş olup tespit edilen sorunlara çözüm olması ve bu vizyona ulaşılabilmesi için ulaşılması gereken hedefleri kapsayan üç stratejik öncelik belirlenmiştir:

- Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması
- Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması
- Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması

Her bir stratejik öncelik altında hedefler ve hedefler altında ise tedbirler belirlenmiştir. Bölge Planında toplam 3 stratejik öncelik, 14 hedef, 78 tedbir, 6 program önerisi ve 19 proje önerisi oluşturulmuştur. İlk stratejik öncelik altında 6 hedef, 39 tedbir, 3 program önerisi ve 15 proje önerisi belirlenmiştir. İkinci stratejik öncelik altında 4 hedef, 16 tedbir ve 3 program önerisi belirlenmiştir. Son stratejik öncelik altında ise dört hedef, 23 tedbir ve 4 proje önerisi belirlenmiştir.

Plan Vizyonu

Sürdürülebilir kalkınmayı esas alan, yenilikçi yaklaşımlarla üreterek gelişen ve yaşam kalitesini yükseltmiş bir Batı Karadeniz

Stratejik Öncelikler ve Hedefler

SÖ1. Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması

- ▶ Hedef 1.1. Düzenli Sanayi Alanları Oluşturulacak ve Geliştirilecektir.
- ▶ Hedef 1.2. Mal ve Hizmet Üretiminde Yenilikçilik Teşvik Edilerek Sektörlerin Rekabet Gücü Artırılacaktır.
- ▶ Hedef 1.3. Yeşil Dönüşüm Uygulamaları Hayata Geçirilecektir.
- ▶ Hedef 1.4. Mavi Büyüme Odaklı Sektörel Gelişim Desteklenecektir.
- ▶ Hedef 1.5. Kültür ve Turizm Geliştirilecek, Turizm Gelirleri Artırılacaktır.
- ▶ Hedef 1.6. Tarım ve Alternatif Kırsal Ekonomik Faaliyetler Geliştirilecektir.

SÖ2. Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Artırılması

- ▶ Hedef 2.1. Piyasanın İhtiyaç ve Beklentilerini Karşılacak Şekilde İş Gücünün Bilgi, Beceri ve Kapasitesi Yükseltilecektir.
- ▶ Hedef 2.2. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir.
- ▶ Hedef 2.3. Toplumsal Fırsat Eşitliği Gözetilerek Toplumun Her Kesiminin Sosyoekonomik ve Kültürel Hayat ile Hizmetlere Erişim İmkânı Artırılacaktır.
- ▶ Hedef 2.4. Sosyal Sermaye Yapıları Güçlendirilecektir.

SÖ3. Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması

- ▶ Hedef 3.1. Kentsel ve Kırsal Mekânlar İyileştirilecek, Hizmet Kalitesi Artırılacaktır.
- ▶ Hedef 3.2. Çevre Altyapıları İyileştirilecek ve Çevresel Değerler Korunacaktır.
- ▶ Hedef 3.3. Sürdürülebilir Planlama ve Yönetim Mekanizmaları Geliştirilecektir.
- ▶ Hedef 3.4. Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir.

2.2. Planlama Yaklaşımı

2024-2028 TR81 Bölge Planı hazırlanırken planlama yaklaşımında öncelikle ulusal ve uluslararası gelişmeler, üst ölçekli plan ve stratejiler ile bölge paydaşlarından alınan geri bildirim ve bölgenin mevcut durumu göz önünde bulundurulmuştur.

Bölge planı için belirlenen gelecek vizyonu çerçevesinde odaklanılması gereken üç temel stratejik alan belirlenmiş olup bu alanlar aşağıda yer almaktadır:

- Ekonomik sektörler
- Beşeri Kapasite ve Sosyal Sermaye
- Mekânsal Kalite

Bu üç temel stratejik alan çerçevesinde yapılan tüm çalışmalar analiz edilerek stratejik öncelikler belirlenmiştir. Ekonomik sektörler için “Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması”, beşeri kapasite ve sosyal sermaye için “Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesi, Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması”, mekânsal kalite için ise “Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması” stratejik öncelikler olarak belirlenmiştir.

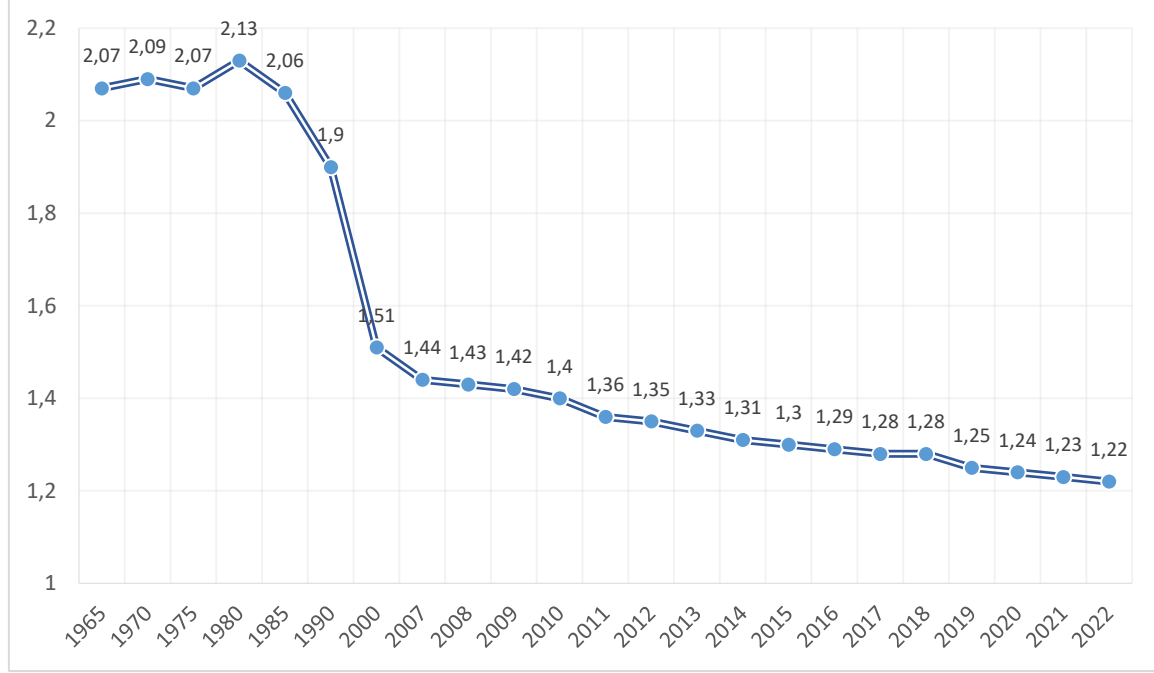
Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması

Batı Karadeniz Bölgesi’ndeki sektörel gelişim ağırlıklı olarak taş kömürüne bağlı madencilik, enerji ve demir-çelik sektörlerinde yaşanmış ve bu gelişim günümüze kadar sürmüştür. Bir dönem 40 bini aşan çalışan sayısı ile Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), 30 binlere yaklaşan çalışan sayısı ile da demir-çelik işletmeleri bölge ekonomisinin âdeta omurgası haline gelmiştir. 1990’lı yıllara kadar bu iki hâkim sektörde kamu iktisadi teşekküllerinin (KİT) varlığı ve istihdamdaki payı oldukça fazladır.

KİT’lerin istihdam ve ekonomideki payı, alternatif yatırımların ve girişimlerin bölgede gerçekleştirilme iştahını ve bölgenin farklı potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik arayışları da olumsuz yönde etkilemiştir. Alternatif yatırımlar yeterince yapılmadığından sektörel çeşitlenme sağlanamamıştır. 1990’lı yıllardan başlayarak sırasıyla Kardemir, Filyos Ateş Tuğla Fabrikası, Çaycuma SEKA Kâğıt Fabrikası, Erdemir ve Çatalağzı Termik Santrali’nin özelleştirilmesi, TTK’nın rödovanslı işletmeciliğe başlamasıyla birlikte bölgenin istihdam yapısında önemli değişiklikler yaşanmaya başlamıştır.

Bölgede alternatif sektörlerin de yeterince gelişmemiş olması ve hâkim sektörlerde yaşanan sıkıntılar bölge dışına göçü de beraberinde getirmiştir. 1980 yılında bölge nüfusu Türkiye nüfusunun yüzde 2,13’üne sahipken, bu gelişmelerle birlikte 2000 yılında bu oran yüzde 1,51’e ve 2022 yılında ise yüzde 1,22’ye kadar gerilemiştir. Bölgede yaşanan bu göç çoğunlukla çalışabilir genç nüfusta meydana gelmiştir. Şekil 28’de bölgenin yıllar itibarıyla Türkiye nüfusundan aldığı paya ilişkin değişim gösterilmektedir.

Şekil 28: Bölgenin Yıllar İtibarıyla Türkiye Nüfusundan Aldığı Pay (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

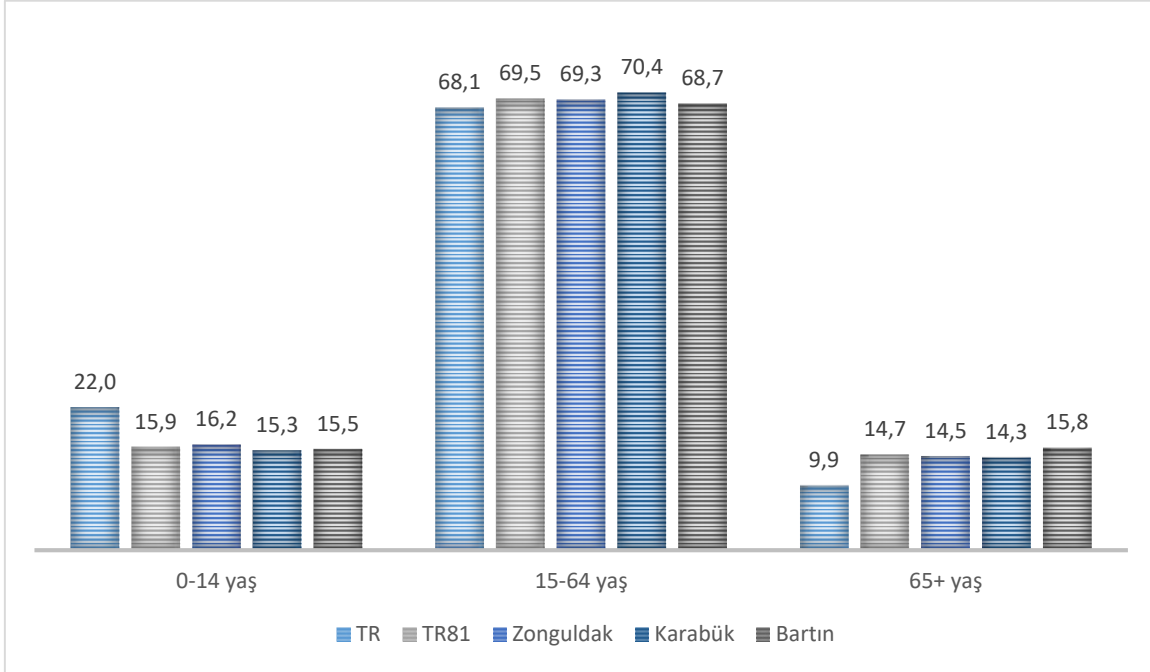
Ülkemizdeki sanayi ekosisteminin gelişmesi, büyükşehirlerde yatırım maliyetlerinin yüksekliği ve sanayinin desantralizasyonu ile Filyos Vadisi Projesi'nde yaşanan gelişmeler, Karadeniz açıklarında bulunan doğal gaz, ulaşım ve lojistik akslarındaki iyileşmeler nedeniyle bölgede son dönemde farklı sektörlerle yönelik alternatif yatırım arayışları artış göstermeye başlamıştır. Bununla birlikte bölgenin engebeli topografyası, yatırım yapılacak sanayi parsellerinin kısıtlı olması, tekil yatırımlar kadar düzenli sanayi alanları oluşturulmasını da zorlaştırmakta, dolayısıyla yeni sektörlerin bölgedeki gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm bu tespitler neticesinde bölgede Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması ilk öncelik olarak ortaya çıkmıştır.

Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması

Bölgenin nüfus profili incelendiğinde; genç bağımlılık oranının Türkiye ortalamasından düşük, yaşlı bağımlılık oranının ise Türkiye ortalamasına göre yüksek olduğu görülmektedir. Bunun yanında kadınların istihdama katılım oranları ile istihdam oranları gibi istatistikler incelendiğinde ise toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorunlarının da henüz çözülmediği görülmektedir.

Bölge nüfusunun yaklaşık yüzde 15'ini 15-24, yüzde 32'sini ise 25-49 yaş aralığında bulunan vatandaşlar oluşturmaktadır. Bu verilere bakıldığında Türkiye ortalamasına göre düşük de olsa bölgede çalışabilir nitelikte dinamik bir nüfus bulunduğu görülmektedir. Bunun yanında bölgede 65 yaş üstü yaşlı nüfusun 15-64 yaş üretken nüfusa oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu ve yıllar itibarıyla arttığı görülmektedir. Şekil 29'da 2022 yılı ADNKS verilerine göre bölgedeki nüfusun yaş gruplarına göre oranları gösterilmektedir.

Şekil 29: Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Oranları (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, 2023

2008-2022 dönemlerinde Batı Karadeniz Bölgesi'ne ait net göç hızına ve nüfus verilerine ilişkin değerler incelendiğinde genel olarak göç veren ve nüfus artış hızının düşük olduğu bir bölge görünümünde olduğu da görülmektedir. Özellikle genç ve çalışabilir nitelikte nüfusun çoğunlukla istihdam amaçlı göçü bu tablonun en önemli nedenleri arasındadır. Bu durum İstihdama katkı sağlayabilecek beşeri sermayeyi güçlendirme çalışmaları, farklı sektörlerde yapılacak yatırımlar ile girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bölgede; mahalli idare birlikleri, üretici birlikleri, odalar, vakıflar, dernekler, kooperatifler, sendikalar gibi sosyal sermaye yapıları yer almakla birlikte yeterince güçlü değildir. Söz konusu yapıların güçlendirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu yapıların nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesi, bölgenin girişimcilik kültürü ve beşeri sermayesinin gelişimine de önemli katkılarda bulunacaktır.

Bu sebeplerle eğitime ve istihdama yönelik politikalar geliştirilecek, kadınların ve özel politika gerektiren grupların iş gücüne katılımı arttırılacak, sosyal sermaye yapılarının güçlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar hayata geçirilerek bölgenin sosyal refahının artmasına ve kalkınmasının hızlandırılmasına yönelik proje ve faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması

TÜİK'in 2022 yılı verilerine göre bölge nüfusunun yüzde 36,1'si köylerde, yüzde 63,9'u da şehirlerde yaşamaktadır. Bölge engebeli arazi yapısı ve düzlüklerin az olması nedeniyle yerleşim bakımından önemli zorluklar barındırmaktadır. Türkiye'de sanayileşme sürecinin öncüsü bölgelerden biri olması nedeniyle uzun yıllar ülkenin her yöresinden göç alan bölgenin şehirleşme hızı planlama hızının önünde seyrettiğinden gecekondulaşma ve çarpık yapılaşmayı bölgede yoğun şekilde görmek mümkündür. Bunun getirdiği her türlü altyapı ve planlama sorununu bölgede gözlemlemek mümkündür. Bölgede yaşam kalitesini arttıracak ve günün gerekliliklerine uygun konut ve iş alanlarının yanında toplumun sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak alanlara da ihtiyaç duyulmaktadır.

Toplam yüz ölçümünün yüzde 64,3'ü ormanla kaplı bölgenin Karadeniz'e de 139 km kıyısı bulunmaktadır. Bölgenin arazi yapısı ve mülkiyete bağlı sorunlar nedeniyle yerleşime uygun alanlar da oldukça kısıtlıdır. Bunlara ilave olarak bu kadar zengin ve hassas ekosisteme sahip Batı Karadeniz'de yaşamın her alanında çevreye duyarlı yaklaşımların artırılması, insanların şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde yükseltilmesi en önemli ihtiyaçların başında gelmektedir.

Geçmişte madencilik faaliyetlerinin başlaması ve işletmelerin açılmasıyla hızlı bir nüfus artışı yaşayan bölgede kentsel ve kırsal doku yoğunlukla çarpık bir yapılaşmaya sahip olduğundan mekânsal kalitenin iyileştirilmesi, kentsel dönüşüm, rehabilitasyon ve sağlıklılaştırma çalışmalarının gerçekleştirilmesi oldukça önemlidir. Söz konusu çalışmalar aynı zamanda iklim değişikliği ve afetlerle mücadele kapsamında da hayata geçirilmelidir.

Sanayi sektörü açısından da bölge kirletici birçok sektörü bünyesinde barındırmaktadır. Bunun yanında bölgede evsel kaynaklı kirlilik de yoğun olarak görülmektedir. Çevre sorunlarının başında atıklar (evsel ve endüstriyel atıklar ile inşaat ve hafriyat atıkları) ve su kaynaklarının kirliliği gelmektedir. Söz konusu sorunların; altyapı ve üstyapı yatırımları, bilinçlendirme ve eğitimlerle çözülmesi öngörülmektedir. Buna ek olarak evsel ve endüstriyel hava kirliliği sorunları da bölgede acilen çözümlenmesi gereken sorunların başında gelmektedir.

Bölgede yaşayan insanların yaşam kalitesini yükseltirken sosyal ve ekonomik süreçlere katılımlarını kolaylaştırmak, aynı zamanda kent yaşamı içinde temiz bir çevre sağlamak da öncelikler arasında yer almıştır. Bu süreçte bölgenin çarpık kentleşme yapısının, kentsel donatılar ihmal edilmeden, kalite, evrensel tasarım, özgünlük, estetik ve mimari kaygılar gözetilerek dönüşümünün sağlanması, yerleşimlerin iklim değişiklikleri ile afetlere hazırlıklı hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

BATI KARADENİZ BÖLGE PLANI (2024-2028)

Stratejik Öncelik

3 Stratejik Öncelik

Hedef

14 Hedef

- Stratejik Öncelik 1 - 6 Hedef
- Stratejik Öncelik 2 - 4 Hedef
- Stratejik Öncelik 3 - 4 Hedef

Tedbir

78 Tedbir

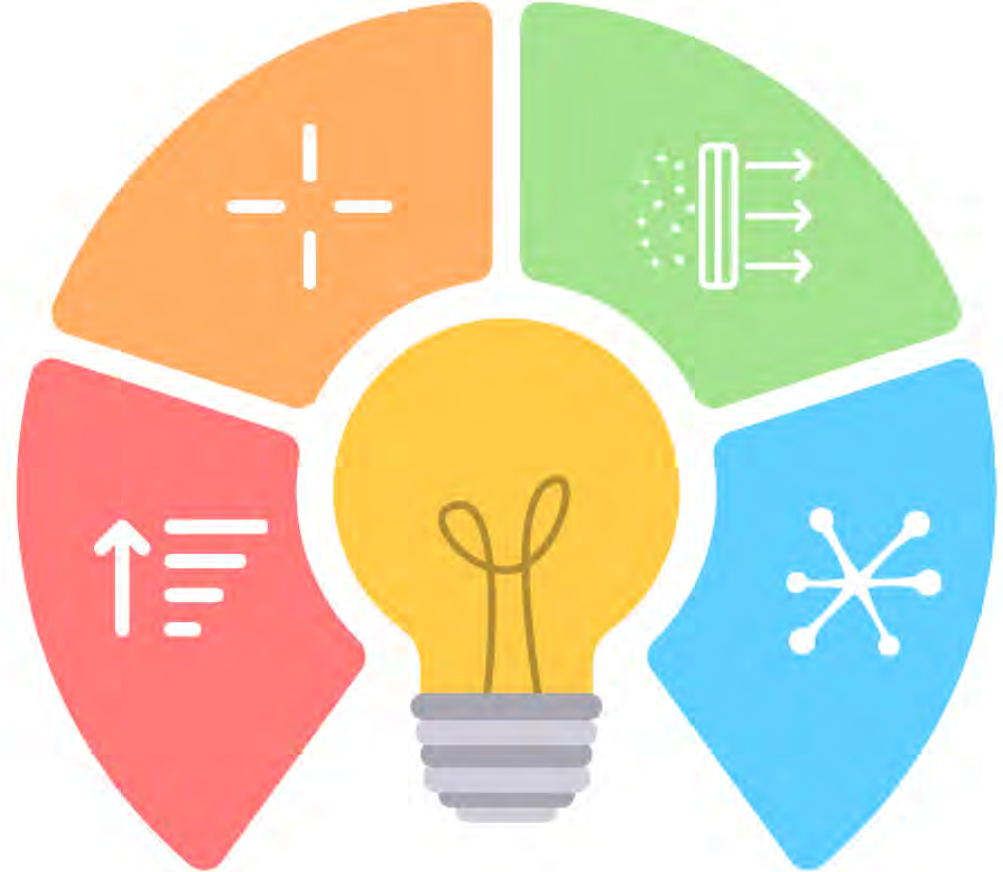
- Stratejik Öncelik 1 - 39 Tedbir
- Stratejik Öncelik 2 - 16 Tedbir
- Stratejik Öncelik 3 - 23 Tedbir

Program ve Projeler

24 Proje ve 5 Program Örnek Fikri

- SÖ 1 - 18 Proje ve 2 Program
- SÖ 2 - 3 Program
- SÖ 3 - 6 Proje

Hedef 1.1

Düzenli Sanayi Alanları Oluşturulacak ve Geliştirilecektir.

- Tedbir 1.1.1. Mevcut sanayi alanları genişletilerek ve yeni sanayi alanları oluşturularak bölgedeki düzenli sanayi alanı sayısı ve büyüklüğü arttırılacaktır.
- Tedbir 1.1.2. Mevcut sanayi alanlarının temel altyapı eksiklikleri giderilecektir.
- Tedbir 1.1.3. Sanayi alanlarında çevreci ve yenilikçi proje ve uygulamalar hayata geçirilecektir.
- Tedbir 1.1.4. Şehir merkezi ve yerleşim alanları içinde kalan sanayi alanları taşınacaktır.
- Tedbir 1.1.5. Sanayi alanlarının liman, demir yolu ve kara yolu erişimleri geliştirilecek, lojistik imkânları arttırılacaktır.
- Tedbir 1.1.6. Sanayi alanlarında ortak kullanım alanı, eğitim ve yenilik altyapısı desteklenecektir.

Hedef 1.2

Mal ve Hizmet Üretiminde Yenilikçilik Teşvik Edilerek Sektörlerin Rekabet Gücü Arttırılacaktır.

- Tedbir 1.2.1. Bölgede öne çıkan sektörlerde kümelenme çalışmaları geliştirilecektir.
- Tedbir 1.2.2. Teknoloji geliştirme bölgeleri kurulacak ve mevcutlar geliştirilecektir.
- Tedbir 1.2.3. Yenilikçi ve katma değerli üretime yönelik tasarım merkezi, atölye, Ar-Ge merkezi, TTO ve nitelikli pazar yeri araçları kazandırılacaktır.
- Tedbir 1.2.4. Alternatif destek mekanizmalarıyla yenilikçi üretim ve uygulamalar hayata geçirilecektir.
- Tedbir 1.2.5. Dijitalleşme ve dijital dönüşüm uygulamaları geliştirilecek ve desteklenecektir.
- Tedbir 1.2.6. Yüksek katma değerli ürünlerin üretimi teşvik edilecek; orta ve yüksek teknolojiyle üretim yapan sektörler desteklenecektir.
- Tedbir 1.2.7. İşletmelerin kurumsallaşma düzeyleri ve markalaşma becerileri arttırılacak, beşeri kapasiteleri güçlendirilecektir.
- Tedbir 1.2.8. Tüm sektörlerde iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri yaygın ve etkin hale getirilecektir.

Hedef 1.3

Yeşil Dönüşüm Uygulamaları Hayata Geçirilecektir.

- Tedbir 1.3.1. Kaynak verimliliği, döngüsel ekonomi, temiz üretim ve yeşil dönüşüm odaklı projeler desteklenecek ve bu alanlardaki yatırımlar arttırılacaktır.
- Tedbir 1.3.2. Yeşil OSB ve eko-endüstriyel park modeline yönelik yatırımlar teşvik edilecektir.
- Tedbir 1.3.3. Enerji verimliliği uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
- Tedbir 1.3.4. Elektrik üretimi ve tüketiminde yenilenebilir enerjinin payı arttırılacaktır.

Hedef 1.4

Mavi Büyüme Odaklı Sektörel Gelişim Desteklenecektir.

- Tedbir 1.4.1. Balıkçılık ve endüstriyel su ürünleri üretimi geliştirilecek, depolama, işleme ve paketleme tesisleriyle toplam kalite ve katma değer arttırılacaktır.
- Tedbir 1.4.2. Deniz yolu taşımacılık altyapı ve üstyapıları iyileştirilecek, çok modlu lojistik imkânı bölgeye kazandırılacaktır.
- Tedbir 1.4.3. Karadeniz'deki hidrokarbon arama ve çıkarma faaliyetleri kapsamında ortaya çıkabilecek yeni fırsatlar değerlendirilecektir.
- Tedbir 1.4.4. Gemi inşa, tamir ve bakım sektörü ile yat ve tekne imalatı sektörü geliştirilecektir.
- Tedbir 1.4.5. Marina, kıyı ve deniz turizmi altyapı ve tesisleri geliştirilecektir.
- Tedbir 1.4.6. Denizel kaynaklı elektrik üretimine dönük araştırma, fizibilite ve prototip uygulamaları geliştirilecektir.

Hedef 1.5

Kültür ve Turizm Geliştirilecek. Turizm Gelirleri Arttırılacaktır.

- Tedbir 1.5.1. Bölgenin potansiyellerine ve kaynak değerlerine uygun turizm çeşitleri geliştirilecektir.
- Tedbir 1.5.2. Önemli ziyaret noktalarında altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.
- Tedbir 1.5.3. Konaklamada yatak ve tesis sayısı arttırılacak, konaklama türlerinde çeşitlilik sağlanacak ve nitelikli konaklama imkânları geliştirilecektir.
- Tedbir 1.5.4. Turistik işletmelerde kapasite geliştirilecek ve hizmet kalitesi arttırılacaktır.
- Tedbir 1.5.5. Turizmde tanıtım ve pazarlama çalışmaları geliştirilecek, dijital mecralar daha etkin kullanılacaktır.
- Tedbir 1.5.6. Ziyaret noktalarının entegrasyonu sağlanarak rotalar geliştirilecektir.
- Tedbir 1.5.7. Bölgenin ve alt destinasyonların sürdürülebilir gelişimi desteklenecek, marka değeri güçlendirilecek, ulusal ve uluslararası ağlara üyelikler arttırılacaktır.
- Tedbir 1.5.8. Bölge kültürünün korunması ve gelecek nesillere aktarılması için çalışmalar yapılacak ve kültürel gelişim desteklenecektir.

Hedef 1.6

Tarım ve Alternatif Kırsal Ekonomik Faaliyetler Geliştirilecektir.

- Tedbir 1.6.1. Tarımsal üretim, tarımsal sanayi ve kırsal turizmin gelişimine yönelik programlar geliştirilecek ve destekler sağlanacaktır.
- Tedbir 1.6.2. Odun dışı orman ürünlerinin toplanması, işlenmesi ve paketlenmesine yönelik yatırımlar arttırılacaktır.
- Tedbir 1.6.3. Örtü altı tarım, iyi tarım ve organik tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
- Tedbir 1.6.4. Katma değeri yüksek tarımsal ürünler ile tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimine ve işlenmesine yönelik projeler geliştirilecektir.
- Tedbir 1.6.5. Kanatlı hayvan, büyük baş hayvan ve manda yetiştiriciliği ile arıcılık faaliyetleri desteklenecek; bu alanlardaki endüstriyel üretim geliştirilecektir.
- Tedbir 1.6.6. Tarımsal üretim ve işlemede ortak kullanıma yönelik altyapı ve tesisler ile makine parkları geliştirilecektir.
- Tedbir 1.6.7. Yerel ve yöresel ürünlere yönelik markalaşma ve tanıtım çalışmaları yürütülecek, işleme, paketleme, satış ve pazarlama altyapısı geliştirilecektir.

3. STRATEJİK ÖNCELİK 1 – SEKTÖREL GELİŞİM, DÖNÜŞÜM VE ÇEŞİTLENMENİN SAĞLANMASI

3.1. Amaç

2024-2028 planlaması kapsamında hazırlanan sektörel gelişim, dönüşüm ve çeşitlenmesin sağlanması stratejisi On İkinci Kalkınma Planı ile örtüşen amaç ve tedbirlere sahiptir. Kalkınma planının vizyonu "Türkiye Yüzyılında çevreye duyarlı, afetlere dayanıklı, ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, geliri adil paylaşan, istikrarlı, güçlü ve müreffeh bir Türkiye" olarak ortaya koyulmuştur. Plan, "istikrarlı büyüme, güçlü ekonomi", "yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim", "nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum", "afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre" ve "adaleti esas alan demokratik iyi yönetim" olmak üzere beş ana eksenden oluşmaktadır. Yeşil ve dijital dönüşüm, ekonomide rekabetçilik ve verimlilik artışı sağlayarak refahın yükseltilmesine katkı sağlayacak politikaların odak noktasını oluşturmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nın temel hedefi, Türkiye'nin yüksek gelir grubu ülkeler arasında yer almasını sağlamak olarak ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçilik, verimlilik temelli, sanayi ağırlıklı, ihracata dayalı nitelikli büyüme, enerji ve gıda arz güvenliği, uluslararası işbirlikleri ve stratejik ortaklıkların güçlendirilmesi gibi politikalar uygulanması planlanmaktadır. Plan kapsamında imalat sanayii odaklı büyüme, teknoloji kapasitesinin geliştirilmesi, yeşil ve dijital dönüşüm, sürdürülebilir üretim ve uluslararası rekabet gücünün artırılması ön planda tutulmuştur.

Kalkınma planında bu hedeflere ulaşabilmek için, makroekonomik politika çerçevesinde Türkiye'nin verimlilik ve rekabetçiliği öne çıkarılarak sanayi sektörünün tarım ve hizmetler sektörleriyle etkileşiminin artırılması, büyümenin başat aktörü olarak sanayinin rol alması, yeşil dönüşüm ve dijital teknoloji entegrasyonunun teşvik edileceği belirtilmektedir. Sanayide yeşil dönüşüm için çeşitli politika ve tedbirler alınması, sürdürülebilir üretim ve dijitalleşme odaklı projelere destek verilmesi, enerji verimliliğinin teşvik edilmesi, tesislerin çevresel etkilerinin izlenmesi ve azaltılması gibi planlamalar yapılmıştır. Dijital dönüşümde ise yapay zekâ, büyük veri analitiği, otomasyon gibi teknolojilerin imalat süreçlerine entegrasyonu teşvik edilmesi, KOBİ'lerin dijital teknolojileri etkin kullanmaları desteklenmesi, model fabrikaların kurulması ve 5G teknolojisinin kullanımı teşvik edilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu hedefler ve tedbir planlamaları bölge özelinde değerlendirildiğinde yeşil ve dijital dönüşüm odağında yenilikçiliğin, rekabetçiliğin ve katma değer tüm sektörlerde teşvik edilmesi önem arz etmektedir.

Zaman içinde enerji kaynaklarının çeşitlenmesi ve çevresel endişelerin artmasıyla birlikte, Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki sanayileşme modeli üzerinde değişiklikler kaçınılmaz hale gelmiştir. Kalkınma planının öngördüğü yeşil ve dijital dönüşüm stratejileri, bölgenin tarihindeki madencilik odaklı sanayi mirasını sürdürürken aynı zamanda çevre dostu ve teknoloji odaklı bir geleceğe yönelik stratejileri zorunlu hale getirmiştir. Yeşil enerji kaynaklarına dayalı sürdürülebilir üretim modellerine geçiş, çevresel etkilerin kontrol altına alınması ve dijital teknolojilerin entegrasyonu bölgenin sanayileşme potansiyeli, çevresel sürdürülebilirlik ve rekabet gücü açısından daha geniş bir perspektifle değerlendirilmelidir.

Batı Karadeniz Bölgesi, Ereğli havzasında 1829 yılında taş kömürünün bulunması ve 1848 yılında madencilik faaliyetlerinin başlamasıyla önem kazanmaya başlamış bir bölgedir. Maden işletmeciliği yapmak üzere İngiltere, Fransa ve İtalya'dan yabancı maden firmaların yanında farklı niteliklere sahip yerli ve yabancı binlerce çalışan havzaya gelerek burada çalışmaya ve yaşamaya başlamıştır. Taş kömürü madeninin varlığı nedeniyle bölgede entegre demir-çelik fabrikaları kurulmuş ve bağlantılı sektörler

gelişmiş, Türkiye'nin enerji ihtiyacı da önemli ölçüde bölgeden sağlanmaya başlanmıştır. Böylece, Türkiye'nin sanayileşme sürecinin temel taşları bölgede atılmıştır.

Havzadaki sektörel gelişim ağırlıklı olarak taş kömürüne bağımlı bir şekilde madencilik, enerji ve demir-çelik sektörlerinde olmuş ve bu gelişim günümüze kadar sürmüştür. Bir dönem 40 bini aşan çalışan sayısı ile Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), 30 binlere yaklaşan çalışan sayısı ile demir-çelik işletmeleri bölge ekonomisinin âdeta omurgası haline gelmiştir. 1990'lı yıllara kadar hâkim sektörlerde kamu iktisadi teşekküllerinin (KİT) varlığı ve istihdamdaki payı oldukça fazladır. KİT'lerin istihdam ve ekonomideki payının yüksek oluşu, alternatif yatırımların ve girişimlerin bölgede gerçekleştirilme istahını ve bölgenin farklı potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik arayışları da olumsuz yönde etkilemiştir. Buna bağlı olarak alternatif yatırımlar yapılmadığından bölgede sektörel çeşitlenme yeterince sağlanamamıştır.

Bununla birlikte 1990'lı yıllardan başlayarak sırasıyla Kardemir, Filyos Ateş Tuğla Fabrikası, Çaycuma SEKA Kâğıt Fabrikası, Erdemir ve Çatalağzı Termik Santrali işletmelerinin özelleştirilmesi; TTK'nın ise rödovanslı işletmeciliğe başlaması sonucu bölgenin istihdam durumunda önemli değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Bölgede alternatif sektör ve yatırımların eksikliği göçü beraberinde getirmiştir.

Diğer taraftan ülkemizde kentleşmenin hızla artmasıyla birlikte özellikle son yıllarda İstanbul ve büyük metropollerde hızlı değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Dünya örneklerine benzer şekilde metropolitan alanlarda yatırım yeri sorunları, işçilik ve yaşam maliyetlerinin yükselmesi, yüksek teknoloji sektörlerinin ve hizmet sektörünün gelişimi sonucu sanayi yatırımları farklı bölgelerde kendine yer aramaktadır. Yatırımların bölge seçiminde pazara yakınlık, uygun yatırım yeri, nitelikli iş gücü, ulaşım ve lojistik ağlarının güçlü olması ve teşvik gibi farklı parametreler önemli hale gelmektedir. Sanayinin desantralizasyonu olarak adlandırılan bu süreç on yılı aşkın süredir ülkemizde de yaşanmaktadır. Kuzey Marmara Otoyolu'nun tamamlanması bölgeye ulaşımı kolaylaştırmış olup desantralizasyonun bölgeye yönelmesini hızlandıran bir etki oluşturmuştur. İstanbul'daki sanayi yatırımları batıda Trakya bölgesine doğu ve güneyde Kocaeli, Yalova, Bursa, Sakarya, Düzce aksına kadar yayılmış olup yatırım talepleri son birkaç yılda Batı Karadeniz Bölgesi'ne kadar uzanmıştır.

Özellikle son yıllarda Filyos Vadisi Projesi'nin de bölgede yarattığı fırsat ve hareketlilikle daha fazla yatırım alanı talep edildiği ve talep edilen ölçeklerin de hâlihazırda mevcut olan sanayi parseli ölçeklerinden çok daha büyük olduğu görülmektedir. Bu durum, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yeni ve düzenli sanayi alanları oluşturulmasına, mevcut sanayi alanlarının altyapı ve üstyapılarının geliştirilmesine duyulan ihtiyacı artırmaktadır. On İkinci Kalkınma Planı'nda "Batı Karadeniz'de yer alan kömür ve doğal gaz sahaları ile demir-çelik, kâğıt, ormancılık sanayii ve tarıma dayalı sanayinin Filyos Limanına bağlantısı sağlanacaktır." ifadesi yer almaktadır. Bu doğrultuda plan döneminde yerel ve ulusal paydaşların iş birliği ile çalışmalar yürütülecektir.

On İkinci Kalkınma Planı'nın hedefleri ve politikaları çerçevesinde, yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim amacına odaklanarak, imalat sanayiinde yeşil dönüşümü desteklemeye yönelik politika ve tedbirler arasında, mevcut organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinde ortak kullanıma yönelik yeşil dönüşüm projelerinin tasarlanması, Yeşil OSB ve Yeşil Endüstri Bölgeleri'nin yaygınlaştırılması bulunmaktadır. Kalkınma planında ayrıca, kamu yatırım politikaları çerçevesinde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, dijital dönüşümün desteklenmesi, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, özel sektör yatırımlarının ihtiyaç duyduğu altyapının temin edilmesi ve afetlere karşı küresel risklere karşı dayanıklılığın artırılması hedeflenmiştir. Planlı ve düzenli sanayi alanlarındaki ihtiyaca yönelik olarak, kamu yatırımlarına ayrılan kaynağın artırılması kararlaştırılmıştır. Politika ve

tedbirler başlığı altında, özellikle planlı sanayi alanlarına yönelik yatırımlara öncelik verilmesi hedeflenmektedir. Bu politika ve tedbirlerin bölgeye uyarlanmasıyla sanayi sektörü daha sürdürülebilir ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulabilecektir.

Bölgede mevcut durumda yatırım yapılabilecek sanayi alanları sayı ve ölçek olarak oldukça kısıtlıdır. Bölgenin engebeli topografyası, bölge yüz ölçümünün önemli bir kısmının ormanla kaplı olması, maden havzası nedeniyle yatırıma kapalı alanlar gibi nedenler de bölgede düzenli sanayi alanlarının oluşturulmasını zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla bu durum yeni yatırımların bölgeye gelmesini ve farklı sektörlerin bölgedeki gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir.

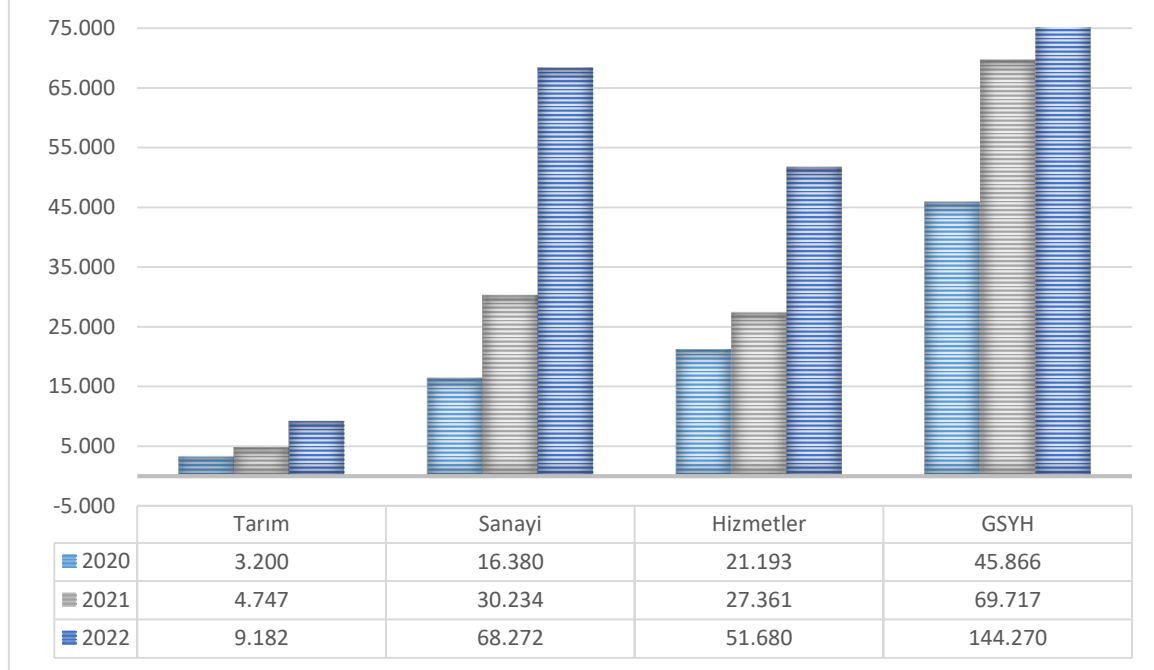
Türkiye'nin son 20 yıldaki hızlı sanayi gelişimi, işletmelerin üretim kapasitelerini ve daha büyük sanayi alanlarına duyulan ihtiyacı arttırmıştır. Bu durum yatırımların hayata geçme sürecinde bölgede farklı büyüklük ve ölçeklerde düzenli sanayi ve ticaret alanları oluşturulmasını ve bunların bir plan dâhilinde hazırlanmasını elzem hale getirmiştir.

Bölge sanayisinin gelişimi, rekabetçi ve katma değerli yatırımların hayata geçirilebilmesi için düzenli sanayi alanlarının sayı ve büyüklük olarak artırılması gerekmektedir. Öncelikli olarak devam eden yatırımların hızla tamamlanması ve diğer taraftan da yeni düzenli sanayi alanları oluşturulması bölgeye yeni yatırımları çekecek ve kalkınmayı ivmelendirecektir. Düzenli yeni sanayi alanlarının oluşturulmasında coğrafi imkânsızlıklar da göz önüne alınarak deniz dolgu modeli gibi yeni yaklaşımlar çevreci bir bakış açısıyla ele alınabilecektir. Ayrıca endüstri bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri mevzuatlarındaki değişiklikler takip edilerek fırsatların da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bir önceki bölge planının hazırlık dönemi olan 2013 yılında bölgede aktif OSB sayısı 4 iken 2023 yılında bu sayı bölgede ancak 5'e yükselebilmiştir. Sanayi alanı oluşturulması oldukça uzun ve zor bir süreç gerektirmektedir. Önceki plan hazırlık döneminden günümüze iki adet endüstri bölgesi kurulmuş ve altyapı çalışmaları önemli oranda tamamlanmıştır. Filyos Serbest Bölgesi sınırları tespit edilmiş olup hâlâ aktif değildir. Çaycuma'da altyapı yapım süreci devam eden Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas OSB, altyapı uygulama ve kamulaştırma işlemleri devam eden Eskipazar OSB, tüzel kişilik kazanan Gökçebey OSB ve birçok KSS projesi devam etmektedir. Ayrıca Bartın ile Çaycuma OSB'nin genişletme çalışmaları sürdürülmektedir. Karabük'ün Yenice ilçesi, Zonguldak'ın Ereğli ilçesinde, Bartın'ın Abdipaşa beldesinde ve Zonguldak'ın Saltukova beldesinde yeni OSB kurulmasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir. Ayrıca Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde bir endüstri bölgesi kurulmasına yönelik ön araştırma çalışmaları ve girişimler de sürmektedir.

Bölgenin iktisadi faaliyet kollarına göre cari fiyatlarla gayrisafi yurt içi hâsıla (GSYH) bakımından ilk sırada sanayi sektörü gelmektedir. Bölgede GSYH değeri 2022 yılında tarım sektöründe 9,2 milyar TL, hizmetler sektöründe 51,7 milyar TL iken sanayi sektöründe ise 68,3 milyar TL, toplam Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla ise 144,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sanayi sektöründe üretim, istihdam ve ihracatta geleneksel sektörlerin hâkimiyeti devam ettiğinden mal ve hizmet üretiminde yenilikçi model ve rekabetçi uygulamalar yeterince gelişmemiştir. Şekil 32'de bölgenin 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gayrisafi yurt içi hâsıla bakımından iktisadi faaliyet kollarına göre dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 32: Bölgenin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Cari Fiyatlarla Gayrisafi Yurt İçi Hâsılası (milyon TL)

Kaynak: TÜİK, 2023

On İkinci Kalkınma Planı dönemi boyunca, özellikle öncelikli sektörlerde, sanayide teknoloji, yenilikçilik, ürün kalitesi, verimlilik ve ihracat kapasitesinin artırılması, endüstriyel kapasitenin dönüştürülmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve rekabetçiliğin artırılması hedeflenmektedir. Yeşil ve dijital dönüşümü destekleyen politikalarla uluslararası doğrudan yatırımlar için çekici bir ortam oluşturularak, Ar-Ge ve teknoloji transferini teşvik eden dinamik bir üretim yapısı kurularak küresel düzeyde ortaya çıkan fırsatlardan en iyi şekilde faydalanılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede bölgede oluşturulacak ve uygulanacak politika ve tedbirlerin etkin şekilde takibi ve koordinasyonu sağlanacaktır.

Bölgede mal ve hizmet üretiminde rekabetçiliğin geliştirilmesi için kümelenme çalışmalarının yanında, girişimcilik, Ar-Ge ve yenilik altyapı ve yatırımları hayata geçirilmelidir. Mevcut durumda bölgede üç özel Ar-Ge merkezi, iki tasarım merkezi, iki teknoloji geliştirme bölgesi, üç adet teknoloji transfer ofisi ve bir inovasyon merkezi bulunmaktadır. Bu altyapıların sayısının ve niteliklerinin artırılması, sektörlerin ve işletmelerin yenilikçi ve katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca mevcut işletmelerde; üretim ve hizmet kalitelerinin yükseltilmesi, kurumsallaşmanın ve yeşil dönüşümün sağlanması, akıllı uzmanlaşma, kümelenme ve simbiyotik mantığın geliştirilmesi, ihracatın ve verimliliğin artırılması, fikri, sınai ve mülkiyet haklarının ekonomik değere dönüşümü de desteklenmelidir. Bu çalışmalar yapılırken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin tüm sektörlerde yaygın ve etkin hale getirilmesi, güncel ve modern teknikler de kullanılarak iş kazalarının önüne geçilmesi oldukça önemlidir.

Diğer taraftan Avrupa başta olmak üzere dünyada iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında üretimden tüketime yeni yaklaşımlar geliştirilmektedir. Paris İklim Anlaşması ve Yeşil Mutabakat da bu kapsamda oluşturulmuş olup bu anlaşmalara taraf ülkelerde yeşil dönüşüm hareketi başlatılmıştır. On İkinci Kalkınma Planı'nda da geniş bir şekilde ele alınan bu husus, yeşil teşvik ve düzenlemeler gibi politika önlemlerini gündeme getirmiştir. İklim değişikliğiyle mücadelede azaltım, uyum, kayıp ve zararların telafisi, finansman, teknoloji geliştirme ve transferi gibi konularda çeşitli adımlar atılmaktadır. Bu

bağlamda, temiz enerji üretimi, enerji verimliliği, yeşil dönüşüm, sürdürülebilir ulaşım, döngüsel ekonomi, yeşil altyapı ve şehir planlaması, sürdürülebilir tarım ve gıda üretimi gibi alanlarda yatırımların hızlanması öngörülmektedir.

Kalkınma Planında küresel ekonomideki dengelerin değişimine, teknolojik gelişmelere, enerji ve emtia fiyatlarındaki artışa, iklim değişikliğine ve iş yapma modellerindeki değişimlere uyum sağlamak adına dijitalleşme ve yeşil dönüşüm odaklı politikalar sıkça ele alınmaktadır. Ayrıca, nitelikli insan kaynağının artırılması, katma değerli üretim ve ihracat kapasitesinin yükseltilmesi amaçlanırken, 2053 net sıfır emisyon hedefleriyle uyumlu teknoloji ve altyapı yatırımları, yeşil ve dijital becerilerin geliştirilmesi, finansman ve teşvik mekanizmalarının kurulması öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Plan, Türkiye'nin ihracata yönelik, teknoloji yoğun, katma değeri yüksek, yeşil ve dijital dönüşümü öncelik haline getiren bir üretim merkezi olma amacını vurgulayarak özellikle imalat sanayiine odaklanmaktadır.

Gerek sanayide gerekse hizmet üretiminde yenilikçi ve çevreci yaklaşımlarla farklı proje ve faaliyetler geliştirilerek bu alanda önemli kazanımlar elde edilebilmektedir. Batı Karadeniz Bölgesi Türkiye ortalamasına kıyasla enerji üretimi ve tüketiminde üst sıralarda yer aldığından yeşil dönüşüm hareketinde alması gereken önemli bir mesafe bulunmaktadır.

Dünya genelinde son yıllarda gittikçe artan gıda ve enerji ihtiyacı nedeniyle denizel ekonomi potansiyeli üzerinde daha fazla durulmaya başlanmıştır. Mavi büyüme olarak adlandırılan bu yaklaşım kapsamında Karadeniz'e 139 km kıyısı olan Batı Karadeniz'in de önemli bir potansiyele sahip olduğu bilinmektedir. Bölgede su ürünleri yetiştiriciliği kapsamında endüstriyel balıkçılığın, deniz ticaretinin ve bağlı sektörlerin geliştirilmesi bu açıdan önemlidir.

Türkiye'nin en büyük doğal gaz rezervi Karadeniz'de Zonguldak açıklarında Sakarya Gaz Sahası'nda bulunmuştur. Hidrokarbon kaynaklarının yaratacağı fırsatlardan yararlanılması ve denizel enerji üretim yöntemlerinin araştırılması da yeni dönemde önceliklendirilecek konular arasında yer almaktadır. Bölgede deniz yolu taşımacılığının ve kruvaziyer turizminin geliştirilmesi, gemi inşa, yat ve tekne yapımı sektörlerinin geliştirilmesi deniz ekosisteminden daha fazla faydalanılmasını sağlayacaktır. Bunun yanında deniz kirliliğinin azaltılması, marina, kıyı ve deniz turizmi altyapı ve tesislerinden daha fazla faydalanılması mavi büyüme odaklı sektörel gelişimi destekleyecektir. Yeni plan döneminde bölgede mavi büyümeye yönelik önemli adımlar atılması planlanmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda öncelikli gelişme alanlarından biri olarak belirlenen turizm sektöründe turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesiyle ziyaretçi başına turizm gelirinun artırılması, varış noktası yönetimi yaklaşımıyla sektörde yeşil ve dijital dönüşümün gerçekleştirilerek rekabetçiliğın geliştirilmesi ve koruma/kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanmasının amaçlandığı ifade edilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi jeolojik, tarihî, kültürel, doğal ve endüstriyel miras değerleri bakımından oldukça zengin bir coğrafyadır. Bununla birlikte turizm sektörü; altyapı ve yatırım, markalaşma ve turizm unsurları arasındaki entegrasyon eksiklikleri, konaklama çeşitliliği ile nitelikli konaklama tesislerinin yetersiz olması, hizmet kalitesi ve tanıtım eksikliği gibi nedenlerle kısıtlı bir şekilde gelişebilmiştir. Bölge turizmi çoğunlukla Safranbolu ve Amasra gibi marka değeri yüksek ve bilinen şehirler üzerinden planlanmış, ağırlıklı olarak iç turizm hedeflenmiştir. Özellikle son on yılda yapılan altyapı ve üstyapı yatırımları ile turizm aktörlerindeki bilinç ve farkındalığın gelişmesiyle birlikte turizmde önemli bir gelişim gözlemlenmeye başlamıştır. Bundan sonraki süreçte On İkinci Kalkınma Planı'yla da uyumlu olarak

turizmin çeşitlendirilmesi, tüm bölgeye ve yıla yayılarak geliştirilmesi, ayrıca yaratılan katma değer in arttırılmasına yönelik çalışmalara öncelik verilmesi planlanmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nın Yeşil ve Dijital Dönüşümle Rekabetçi Üretim başlıklı hedef ve politikaları içerisinde, tarım ve gıda alanının öncelikli gelişme alanlarından biri olarak belirlendiği görülmektedir. Bu alanda atılacak adımlar arasında orman kaynaklı ürün ve hizmetlerin sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde ihracat odaklı çeşitlendirilmesi, sektörün ekonomideki payının artırılması ve orman varlığının yoğun olduğu bölgelerde orman ürünleri ihtisas Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kurularak sektörde kümelenme sağlanması gibi politika ve tedbirler bulunmaktadır.

Bu hedeflerle uyumlu olarak bölgede topyekûn kalkınma için önemli bir nüfusa sahip kırsal kesimin de alternatif politika ve stratejilerle geliştirilmesi gerekmektedir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde tarım sektörü ile tarım dışı ekonomik faaliyetler yeterince gelişmemiştir. Engebeli ve bölünmüş arazi yapısı endüstriyel tarımı zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte tarımda bölgenin karakterine ve toprak yapısına uygun butik üretimler geliştirilebilecektir. Bu kapsamda bitkisel ve hayvansal üretim, odun dışı orman ürünleri üretimi, tarıma dayalı sanayi ve tarım dışı ekonomik faaliyetler geliştirilmelidir.

Örtü altı tarımın ölçeği, teknoloji düzeyi ve toplam alanı arttırılmalıdır. İyi tarım ve organik tarım gibi uygulamalarla verimli ve sağlıklı üretim teşvik edilmelidir. Bölgede üretilen, yetiştirilen veya doğal olarak yetişen katma değeri yüksek ürün gruplarının üretim ve hasadının arttırılması, bu ürünlerin işlenmesine yönelik kapasitenin geliştirilmesi sağlanmalıdır. Kırsalda ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi üretim ve işlemede ortak kullanıma yönelik altyapı ve tesisler ile makine parkının geliştirilmesi bu plan döneminde müdahale edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır.

3.2. Hedefler

3.2.1. (Hedef 1.1) Düzenli Sanayi Alanları Oluşturulacak ve Geliştirilecektir.

Batı Karadeniz Bölgesi coğrafi olarak engebeli bir arazi yapısına sahiptir ve bölgenin önemli bir kısmı ormanlarla kaplıdır. Bölgenin sahip olduğu elverişsiz arazi yapısı, büyük ölçekli yatırım alanları oluşturulmasını ve yeni yatırımların yapılmasını zorlaştırmaktadır. Mevcut durumda bölgenin sahip olduğu düzenli sanayi alanı sayısı ve parsel büyüklüğü yeni ve katma değerli yatırımların bölgede gelişimi için yeterli olmadığından bu durum bölgedeki ekonomik gelişmeyi, üretimi, istihdamı, ihracatı ve kalkınma fırsatlarını olumsuz etkilemektedir. Sektörel gelişimin, çeşitliliğin, üretim ve istihdamın artması için bölgede düzenli sanayi alanı projeleri geliştirilecektir.

On İkinci Kalkınma Planı'nda, planlı sanayi alanlarının (OSB, EB, KSS) ülke yüz ölçümüne oranının 0,18'den 0,50'ye çıkarılması hedeflenmiştir. Buna ek olarak planda, OSB'lerin sayılarının ve niteliğinin artırılması, altyapısının iyileştirilmesi, yeşil dönüşüme entegre edilmesi, eğitimle bütünleştirilmesi, yeni ihtisas OSB'lerin kurulması vb. bir çok hedef yer almaktadır. Bu kapsamda, TR81 Batı Karadeniz Bölgesinde düzenli sanayi alanları oluşturulması hedefinin On İkinci Kalkınma Planı hedefleriyle doğrudan uyumlu olduğu ifade edilebilecektir.

2023 yılı itibarıyla, Zonguldak'ta üç adet aktif organize sanayi bölgesi (OSB) bulunmaktadır. Ereğli ve Çaycuma OSB'leri tam doluluk seviyesine yaklaşmış olup bu OSB'lerde genişlemeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Alaplı OSB'de ise altyapı çalışmaları ve parsel tahsis süreçleri devam etmektedir. Ancak yatırıma hazır parsellerin tamamı dolu veya tahsisli durumdadır. Zonguldak-Ankara-Karabük yolu kesişim bölgesinde planlanan Gökçebey OSB için kuruluş yeri tespiti ile tüzel kişilik oluşturma süreci tamamlanmıştır. Çaycuma'da altyapı çalışmaları tamamlanmış bir adet Sera İhtisas OSB bulunmakta olup

2024 yılında faaliyete geçmesi beklenmektedir. Filyos beldesi yakınlarında altyapı çalışmaları tamamlama aşamasında olan bir adet endüstri bölgesi, gerisinde ise henüz fiziki bir çalışma yapılmayan serbest bölge yer almaktadır. Filyos Limanı arkasında TPAO tarafından doğal gaz işleme tesisi olarak kullanılan bir adet endüstri bölgesi mevcut olup 2023 yılı Nisan ayı itibarıyla faaliyete geçmiştir. Diğer endüstri bölgesi için de 2024 yılı itibarıyla altyapı çalışmalarının devam etmesi ve üstyapı çalışmalarına başlanması beklenmektedir. Bartın'da bir adet OSB yer almakta olup tam doluluk seviyesine ulaşmıştır. Bu nedenle genişlemeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Karabük'te ise bir adet OSB aktif olarak faaliyetlerine devam etmekte, Eskipazar ilçesinde ise bir adet karma OSB kurulumu için çalışmalar devam etmektedir. Bunlara ek olarak Ereğli'de ikinci OSB, Zonguldak Saltukova ile Bartın Abdipaşa'da yeni OSB oluşturulmasına yönelik çabalar da mevcuttur. Ayrıca Kilimli ilçesinde atıl alanların ekonomiye kazandırılması ve ilçe bazlı teşvik sisteminin avantajlarından faydalanmak üzere bir endüstri bölgesi kurulması için ön çalışmalar ve girişimler devam etmektedir. Bölgenin ihtiyaçları gözetilerek devam etmekte olan yeni OSB ve KSS projeleri ile genişleme projeleri hızlandırılarak tamamlanacaktır. Düzenli sanayi alanlarının seçimi yapılırken şehirlerin gelişme aksları ile birinci sınıf tarım alanı, orman, ırmak yatağı, sulak alan, afet riski yüksek alanlar gibi riskli bölgelerden uzak tutulması ve hassas ekosisteme zarar vermeyecek şekilde bir planlama yaklaşımı esas alınmalıdır.

Diğer taraftan Karadeniz'de Sakarya Gaz Sahası'nda keşfedilen doğal gaz ve bu doğal gazın Filyos'ta işlenerek ana dağıtım hatlarına verilmesi, bölgedeki yatırım ekosistemi ile alternatif sektörlerin bölgede gelişim potansiyelini olumlu yönde etkilemiştir. Bölge; değişen küresel eğilimler, stratejik alanlarda yaşanan gelişmeler ve geleneksel sektörlerdeki dar boğazlar nedeniyle bir dönüşümün ön evresindedir. Düzenli sanayi alanları oluşturulması ve yatırım ekosisteminin iyileştirilmesi, bölgede sektörel gelişim, dönüşüm ve çeşitlenmenin başlangıcı olacaktır. Bununla birlikte Filyos Vadisi Projesi kapsamında birçok farklı bileşen, kurum/kuruluş ve yatırım eş zamanlı yürütüldüğünden eş güdüm ve bütüncül planlama ihtiyacı bulunmaktadır.

Bölgede özellikle valilikler, sanayi ve teknoloji il müdürlükleri, ticaret ve sanayi odaları, kalkınma ajansı, yerel yönetimler ve OSB müdürlüklerinin girişimleriyle yeni düzenli ve planlı sanayi alanlarının oluşturulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Aynı zamanda mevcut alanların genişletilmesine yönelik çalışmaların hızlandırılması beklenmektedir. Bu gelişmelerin bölgede üretim, ihracat ve istihdam değerlerini tetikleyerek bölgesel kalkınmayı hızlandırması amaçlanmaktadır.

6.2.1.1. Tedbirler 1.1

Tedbir 1.1.1. Mevcut sanayi alanları genişletilerek ve yeni sanayi alanları oluşturularak bölgedeki düzenli sanayi alanı sayı ve büyüklüğü arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nde OSB'lerin mevcut doluluk durumları ve talepler dikkate alındığında yeni yatırımlar için düzenli ve planlı sanayi alanları oluşturulması gerektiği görülmektedir. Bunun yanında neredeyse her ilçede mevcut sanayici ve işletmelerin OSB'lerden daha küçük üretim ve işliklere ihtiyaç duyduğu, hâlihazırda mevcut olan altyapının günün gerekliliklerini karşılamadığı görülmektedir. Bu doğrultuda OSB'den daha küçük sanayi alanı yatırımlarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Düzenli ve planlı sanayi alanları projelerinin hayata geçirilmesi noktasında yerel, ulusal, dış kaynaklı fonların kullanılabilirliği değerlendirilmelidir.

Çaycuma ve Bartın OSB genişletme çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas OSB altyapı çalışmaları, Eskipazar OSB kamulaştırma ve altyapı çalışmaları ile Gökçeşey OSB için kuruluş yeri tespiti ile tüzel kişilik oluşturma süreci tamamlanmış, Ereğli II. OSB kurulumuna yönelik planlama

çalışmalarına başlanmıştır. Söz konusu OSB'lerde plan döneminde işletmelerin yatırımlarını başlatacağı öngörülmektedir. Bunlara ek olarak Bartın'da Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB, Abdipaşa OSB, Yenice'de mobilya ve orman ürünleri OSB kurulması çalışmaları, Saltukova OSB ile Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas OSB 2. etap çalışmalarının da yürütülmesi öngörülmektedir. Alaplı'da bulunan dağınık haldeki sanayi tesislerine yönelik ıslah OSB kurulum çalışmaları yürütülmesi öngörülmektedir. Ayrıca bölgede su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi de planlandığından denizde ve karada yetiştiricilik alanları oluşturulması, işleme ve paketleme tesisleriyle bu alanda katma değer yaratılması hedeflenmektedir. Kilimli ilçesinde de bir endüstri bölgesi kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bunlara ek olarak bölgede neredeyse her ilçede ihtiyaç duyulan KSS eksiklikleri giderilecek, mevcutların da iyileştirme çalışmaları yürütülecektir. Zonguldak ilinde proje, planlama ve ön hazırlık çalışmaları tamamlanan MAKZON projesinin (KSS) plan döneminde hayata geçmesi öngörülmektedir.

Tedbir 1.1.2. Mevcut sanayi alanlarının temel altyapı eksiklikleri giderilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgedeki sanayi alanlarının birçoğunda temel altyapı eksiklikleri bulunmaktadır. Sanayi alanlarında enerji altyapısı ve güvenliği, modernizasyon, alternatif enerji tedarik uygulamaları, ulaşım, atık yönetimi gibi yatırımlar tamamlanarak günün ve mevzuatın gerektirdiği şartlara uyum çalışmaları yapılacaktır. Bu doğrultuda yerel kaynak imkânları ve dış fonlar kullanılarak Çaycuma ve Bartın OSB, Eskipazar OSB, Eflani KSS, Ereğli ve Alaplı OSB, Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB başta olmak üzere bundan sonra yapılacak olan tüm OSB ve KSS'lerde belirtilen uygulamalar yerine getirilecektir.

Tedbir 1.1.3. Sanayi alanlarında çevreci ve yenilikçi proje ve uygulamalar hayata geçirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölge içindeki işletmelerin yatırım yeri taleplerini karşılamak, bölge dışından yatırım çekmek ve Filyos Vadisi Projesi'nin geri sahasındaki yatırım ekosistemini geliştirmek üzere yeni yatırım alanlarına olan ihtiyaç her geçen gün daha fazla hissedilmektedir. OSB'ler bölgede yapılması planlanan görece büyük yatırımların karar sürecini hızlandırırken teşvik ve destekler açısından da avantajlar sağlamaktadır. Ayrıca bu alanlar, yeşil dönüşüm, yenilenebilir enerji kullanımı, atık yönetimi, kaynak verimliliği, simbiyotik faaliyetler, akıllı uzmanlaşma, kümelenme, karbon salınımının azaltılması gibi birçok uygulamaya da imkân tanımaktadır.

Bölgede bulunan bütün OSB'lerin bu dönüşüme uygun hale getirilmesi ve yeni sanayi alanı projelerinin ise bu altyapı ile donatılmak üzere tasarlanması sağlanacaktır. Bölgenin engebeli yapısı, orman ve mera alanlarının çokluğu nedeniyle yeni ve büyük sanayi alanların oluşturulması oldukça güçtür. Bölgede göçün önlenmesi, sektörel çeşitliliğin sağlanması, istihdam, ihracat ve üretimin artması yoluyla kalkınmaya hizmet edilebilmesi için yeni yatırım alanları için alternatif yaklaşımların elzem olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle, ilçe bazlı teşvik sisteminin avantajları, atıl alanların ekonomiye kazandırılması, çok modlu taşımacılık imkânlarına yakınlık, koruma-kullanma dengesi ve yenilikçi-yeşil yaklaşım ilkelerinin benimsenerek dolgu modeli vb. uygulamalar yatırımcılar ve devlet destekleri eliyle hayata geçirilebilecektir.

Tedbir 1.1.4. Şehir merkezi ve yerleşim alanları içinde kalan sanayi alanları taşınacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede onaylanan planların doğru uygulanamaması sonucunda kentleşme sorunları yaşanmaktadır. Şehirlerin gelişim akslarının kontrol edilememesi sonucu bazı sanayi ve üretim alanları da şehir içinde kalmıştır. Bu alanlar yarattığı trafik, kirlilik ve şehirleşme prensiplerine aykırılığı sebebiyle günümüzde önemli bir sorun oluşturmaktadır.

Şehir merkezlerinde ve yerleşim yerleri içinde kalan sanayi alanları veya müstakil sanayi parsellerinin de doğru planlama ilkeleri gereği şehrin çeperlerinde tespit edilen uygun alanlara taşınması gerekmektedir. Bu kapsamda Karabük ilinde şehir merkezindeki haddehaneler için OSB’de yer tahsisi çalışmaları devam etmektedir. Zonguldak’ta Acılık KSS’nin şehir dışına taşınması, Bakacakadı mevkiinde yapımı devam eden Girişim KSS tamamlandığında il merkezinde bulunan bazı işletmelerin bu alana taşınması ayrıca Bartın’ın Ulus ilçe merkezinde bulunan Ulus KSS’nin ilçe merkezi dışına taşınması planlanmaktadır.

Tedbir 1.1.5. Sanayi alanlarının liman, demir yolu ve kara yolu erişimleri geliştirilecek, lojistik imkânları arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Filyos Vadisi Projesi’nde doğal gaz, liman, endüstri bölgesi ve serbest bölge gibi bileşenlerle devam eden yatırımlar, Zonguldak Havalimanı’nın iç ve dış hatlarda aktif hale gelmesi, demir yolu rehabilitasyon ve iltisak hatları çalışmalarının tamamlanması, kara yolu ulaşım akslarının iyileştirilmesi ve yeni yapılan diğer yatırımlar bölgenin yatırım ve yaşam cazibesini daha fazla arttıracaktır. Dünya Bankası tarafından kredisi onaylanan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından koordine edilen Türkiye’de Demiryolu Lojistiğini Geliştirme Projesi kapsamında Filyos limanının ve endüstri bölgesinin iltisak hattıyla mevcut demir yoluna bağlanarak ulusal hatta entegre olması sağlanacaktır.

Yük ve yolcu taşıma amacı ile projelendirilen Arifiye-Karasu-Kocaali-Akçakoca-Alaplı-Ereğli-Bartın Demir Yolu Projesi’nin Adapazarı-Karasu arasındaki inşaat çalışmaları devam etmektedir. Alaplı OSB, Ereğli OSB, Filyos Limanı, Bartın Limanı ve Bartın OSB’yi Marmara Bölgesi’ne bağlayacak olan hat bölgenin bir cazibe merkezi haline gelmesini sağlayacaktır. Hattın plan döneminde tamamlanması öngörülmekte olup bölgenin sosyoekonomik kalkınmasına önemli bir katkı sunması beklenmektedir.

Buna ek olarak bölgedeki mevcut Irmak-Karabük-Zonguldak Demir Yolu Hattı’nın çift hatlı hale getirilmesi amacıyla araştırma ve analizler gerçekleştirilecektir. Ayrıca sanayi alanlarının ana ulaşım aksları ve alternatif ulaşım sistemleriyle entegrasyonunun arttırılması, yeni bağlantılar sağlanması ve mevcutların geliştirilmesi amacıyla farklı fonlardan faydalanılacaktır. Böylece ham madde ve nihai ürünün daha hızlı, kolay ve ucuz transferi sağlanarak bölgedeki işletmelerin rekabetçiliği arttırılacaktır. Bu kapsamda ilk etapta Filyos Limanı ve Filyos Endüstri Bölgesi Demiryolu İltisak Hattı Bağlantı Projesi çalışmaları devam etmektedir.

Tedbir 1.1.6. Sanayi alanlarında ortak kullanım alanı, eğitim ve yenilik altyapısı desteklenecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede yer alan düzenli sanayi alanlarında; test laboratuvarı, paketleme alanı, atölye, prototip merkezi gibi ortak kullanım alanları, kreş, eğitim merkezi, teknik ve mesleki okul gibi eğitim alanları ile İŞGEM, kuluçka/ön kuluçka merkezi, girişimcilik merkezi ve test merkezi gibi yenilik altyapısı projeleri oluşturulacak, mevcut olanların imkânları geliştirilecektir. Bu çalışmalar gerçekleştirilirken yerel, ulusal ve dış kaynaklı fonlar ile ilgili merkezi hükümet yatırımlarından yararlanılacaktır.

Özellikle Zonguldak ve Bartın OSB’lerinde tekstil gibi emek yoğun sektörlerin bulunmasından dolayı ihtiyaç duyulan kreş binası uygulamaları teşvik edilecektir. Ayrıca mevzuat düzenlemeleri ve ihtiyaçlar çerçevesinde Çaycuma ve Bartın OSB, Eskipazar OSB, Eflani KSS, Ereğli ve Alaplı OSB, Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB ve bundan sonra yapılacak olan tüm EB, OSB ve KSS’lerde ortak kullanım ve eğitim alanlarının yapılması özendirilecek, yenilikçi altyapı tesislerinin yapılmasıyla sanayinin Ar-Ge, inovasyon ve yenilik kabiliyetleri arttırılacaktır.

6.2.1.2. Performans Göstergeleri

Tablo 5: Hedef 1.1'in Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Aktif OSB ve EB sayısı (karma + ihtisas)	Adet	5	9
Yeni kurulan ve aktif hale gelen KSS sayısı	Adet	-	5
Altyapı, üstyapı ve imkânları geliştirilen düzenli sanayi alanı	Adet	-	5

6.2.1.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 6: Hedef 1.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Bölgede hayata geçirilecek düzenli sanayi alanlarıyla daha çok yatırımın hayata geçmesi, üretim, ihracat ve istihdamda önemli bir artışın yaşanması beklenmektedir. Bölgesel kalkınmayı da hızlandıracak bu gelişmelerin bölge halkının refah seviyesine olumlu yansımaları, yoksulluğun azaltılmasına da doğrudan katkı sağlaması beklenmektedir.
	Enerji üretim ve tüketimi yoğun olan bölgede gerek mevcut gerekse yeni yapılacak yatırımlarda yenilenebilir enerjinin payı arttırılacaktır. Ayrıca yeşil OSB, eko endüstriyel park gibi uygulamalarla temiz enerji gibi uygulamalar desteklenecektir.
	Yapılması planlanan düzenli sanayi alanlarının ve sağlayacağı altyapı olanaklarının sanayide sektörel çeşitliliği ve yenilikçiliği arttırması, ayrıca Ar-Ge ve yenilik ekosistemindeki ara yüzlerin de bu alanda gelişimi hızlandırması beklenmektedir.

3.2.2. (Hedef 1.2) Mal ve Hizmet Üretiminde Yenilikçilik Teşvik Edilerek Sektörlerin Rekabet Gücü Arttırılacaktır.

Batı Karadeniz Bölgesi'nin sanayisi doğal kaynak temelli büyük ölçekli kamu ve özel sektör yatırımları ekseninde gelişim göstermiştir. Bölgenin mal ve hizmet üretim süreçlerinin şekillenmesinde ise maden rezervleri, orman varlığı, doğal, kültürel ve tarihî değerlerinin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bölgede öne çıkan sektörler; madencilik, demir-çelik, enerji, orman ürünleri ve bağlantılı sektörler ile taş ve toprak ürünleri, tekstil ve turizm sektörü olarak sayılabilir. Bununla birlikte bu sektörlerde çoğunlukla geleneksel ve emek yoğun üretim ve hizmet süreçleri devam etmektedir.

Uluslararası ticarete rekabetçiliğin artması ve teknolojiye sağlanan hızlı gelişme ile yaşanan dönüşüm tüm dünyada olduğu gibi bölge işletmeleri açısından da önemlidir. Bu dönüşüm sürecinden başarı ile çıkabilmek ve katma değerli ürünler üretebilmek amacıyla yenilikçiliğin ve rekabetçiliğin bölgede geliştirilmesi ve tüm sektörlerle yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Bölgenin hâkim sektörlerinden olan madencilikte çıkarılan taş kömüründen On İkinci Kalkınma Planı'nda da bahsedildiği gibi değerli kimyasalların üretilmesine, kömürün hidrojen, metanol ve amonyak üretimi gibi daha çevreci şekilde kullanılabilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri ve rezervlerimizin temiz kömür teknolojileriyle değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

6.2.2.1. Tedbirler 1.2

Tedbir 1.2.1. Bölgede öne çıkan sektörlerde kümelenme çalışmaları geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede geçmiş dönemde yapılan çeşitli analiz ve araştırmalara göre bölgenin kümelenmeye en uygun sektörleri; demir çelik, makine imalat, gemi inşa, mobilya, yatçılık, orman ürünleri, madencilik, su ürünleri, gıda ile ayakkabı ve sayacılık olarak öne çıkmaktadır. Zonguldak Kilimli, Ereğli ve Alaplı ilçelerinde su ürünleri ve Zonguldak merkezde makine imalat ve madencilik; Karabük merkezde demir çelik ve Yenice ilçesinde orman ürünleri; Bartın merkezde ayakkabıcılık ve sayacılık ile Kurucuşile ilçesinde ise ahşap yat ve tekne imalatı sektörlerinin önemli kümelenme potansiyeli bulundurmaktadır. Bu doğrultuda bölgenin güçlü olduğu ve rekabetçiliği yüksek sektörlerde ulusal fonlardan faydalanılarak yerel ve bölgesel kurumların koordinasyonunda çalışmalar başlatılacaktır.

Tedbir 1.2.2. Teknoloji geliştirme bölgeleri kurulacak ve mevcutlar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede hâlihazırda Zonguldak ve Karabük'te olmak üzere iki teknopark yer almakta olup kısıtlı imkân ve koşullarda hizmet vermektedir. Söz konusu teknoparklarda alan yetersizliğinden dolayı talep eden firmalar için yeterli iş yeri alanı ve teknolojik ihtiyaçlar tam olarak karşılanamamaktadır. Bu nedenle Ar-Ge ve yenilikçiliği hızlandıran teknoloji geliştirme altyapılarının sayısı, toplam alan büyüklüğü ile nitelikleri arttırılacaktır. Zonguldak ve Karabük illerinde bulunan teknoparkların mevcut alanlarının genişletilmesine ve Bartın'da yeni teknopark kurulumuna yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bölge üniversitelerinin koordinasyonunda teknoparkların geliştirilmesine yönelik ulusal ve dış fonlar kullanılarak projeler tasarlanacaktır.

Tedbir 1.2.3. Yenilikçi ve katma değerli üretime yönelik tasarım merkezi, atölye, Ar-Ge merkezi, TTO ve nitelikli pazar yeri araçları kazandırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede katma değerli üretimi arttırmaya imkân sağlayacak merkezlere ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmesi amacıyla yerel yönetimler ve üniversiteler başta olmak üzere özellikle dış kaynaklı fonlar kullanılarak yeni merkez ve alanlar kazandırılabilir. Bu kapsamda bölge illerinde atıl binaların kullanıma kazandırılması önceliklendirilerek atölyeler, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, kuluçka merkezleri, girişimcilik merkezleri, prototip merkezleri, yetkinlik merkezleri ve teknoloji transfer ofisleri ile nitelikli pazar yeri gibi ortak kullanım alanlarının kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Tedbir 1.2.4. Alternatif destek mekanizmalarıyla yenilikçi üretim ve uygulamalar hayata geçirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Üretim, istihdam ve ihracat yönüyle kalkınmayı tetikleyecek işletmeler başta olmak üzere günün gerekliliklerine uygun olarak üretim proseslerinde iyileşme, katma değerli ve yenilikçi üretim ile uygulamaların hayata geçirebilmesi için alternatif destek mekanizmaları hayata geçirilecektir.

Tedbir 1.2.5. Dijitalleşme ve dijital dönüşüm uygulamaları geliştirilecek ve desteklenecektir.

Tedbir Açıklaması: Otomasyona geçiş sağlayan işletmeler diğer işletmelerle rekabette öne geçerek üstünlük sağlamaktadır. Dijitalleşmenin etkisiyle otomasyon sistemine geçiş ve üretimin hızlanması orta vadede şirketlere çağrı yakalama ve gelişen teknolojiye uyum sağlama fırsatı sunacaktır. Tüm sektörlerde dijitalleşme ve dijital dönüşüm uygulamalarını hayata geçirmek de verimliliği arttıracak ve rekabetçiliği geliştirecek unsurlardandır. Tüm sektörlerde dijitalleşme ve otomasyon altyapısının iyileştirilmesi ve gelişen dijital yeniliklere uyum sağlanması gerekmektedir. Bölge firmalarının yeni dijital gelişmeleri takip edebilmeleri, gelişmelerden haberdar olmaları ve farkındalık oluşturulması amacıyla dijitalleşme,

endüstri 4.0, yalın üretim gibi yenilikçi üretim altyapıları konusunda farkındalık sahibi olmaları ve bu konuda yatırım yapmaları gerekmektedir. Bu kapsamda üretim altyapılarının dijital çağa uyumlu şekilde yenilemeleri hususunda Zonguldak, Karabük ve Bartın'daki firmalar ulusal ve uluslararası fonlara yönlendirilecektir. Ayrıca bölgede yeni kurulacak olan Gökçebeş OSB, Eskipazar OSB ve Bartın Ayakkabı ve Sayacılık KSS gibi düzenli sanayi alanlarının teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak kurulumlarının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Tedbir 1.2.6. Yüksek katma değerli ürünlerin üretimi teşvik edilecek, orta ve yüksek teknolojiyle üretim yapan sektörler desteklenecektir.

Tedbir Açıklaması: Altyapısı tamamlanan Filyos Limanı, demir yolu entegrasyonuna kavuşup ticari hizmetlere açıldıktan sonra işletmelere önemli bir lojistik avantaj sağlayacak, bu işletmelerle birlikte tüm bölge ekosisteminin gelişimini sağlayacaktır. Böylece bölgede katma değerli, orta-yüksek ve yüksek teknolojili üretimin önü açılacak ve rekabetçiliğinin artması sağlanacaktır. Gerek sağlanacak desteklerle, gerekse de yatırım fizibilite ve yatırım danışmanlığı gibi hizmetlerle münferit yatırımlar, ihtisas sanayi bölgesi yatırımları veya stratejik yatırım alanları bulunarak kamu ve özel sektör yatırımları bu alanlara yönlendirilecek ve bu kapsamda gerekli yönlendirme ve destekler sağlanacaktır.

Tedbir 1.2.7. İşletmelerin kurumsallaşma düzeyleri ve markalaşma becerileri arttırılacak, beşeri kapasiteleri güçlendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Hızla değişen teknoloji ve rekabet şartları gereği işletmelerin de kurumsallaşması, rekabetçilik ve inovasyonu içselleştirmesi gerekmektedir. Bu sebeple bölgede işletmelerin kurumsallaşma düzeyleri ve markalaşma becerileri arttırılacak, beşeri kapasiteleri de güçlendirilerek rekabet güçleri arttırılacaktır. Bu kapsamda destek sağlayıcı kuruluşların fonlarından faydalanılarak kapasite geliştirme ve markalaşma becerilerinin artırılmasına yönelik bölgedeki üniversiteler ve diğer paydaşlarla iş birliği yapılacaktır. Mevcut sanayi alanları ile bundan sonra hayata geçirilecek olan tüm OSB ve KSS'lerde faaliyet gösteren firmaların orta ve yüksek teknolojili ürün üretimlerine yönelik yatırım teşvik sistemi destek unsurları başta olmak üzere diğer devlet desteklerinden yararlanmaları sağlanarak firmaların kurumsallaşma düzeyleri ile markalaşma becerileri arttırılacak, beşeri kapasiteleri güçlendirilecektir.

Tedbirler 1.2.8. Tüm sektörlerde iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri yaygın ve etkin hale getirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede üretim, istihdam ve ihracatta öne çıkan, iş kazaları ve meslek hastalıklarının yoğun olarak yaşandığı demir-çelik ve madencilik sektörleri başta olmak üzere, tüm sektörlerde iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri yaygın ve etkin hale getirilecektir. Bu maksatla mal ve hizmet üretiminin tüm alanlarında, risk yönetimi yaklaşımıyla, güncel ve modern teknikler de kullanılarak iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

Çaycuma ve Bartın OSB, Eskipazar OSB, Eflani KSS, Ereğli ve Alaplı OSB, Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB başta olmak üzere bölgede faaliyet gösteren tüm firmaların iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalıklarının artırılması ve sertifikasyon süreçlerinde farklı destek mekanizmalarının kullanımı özendirilecektir.

6.2.2.2. Performans Göstergeleri

Tablo 7: Hedef 1.2'nin Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Tescil sayısı (marka, patent, faydalı model)	Adet	542	717
Kümelenme çalışmaları başlatılan sektör sayısı	Adet	-	2
Teknoloji geliştirme bölgesi sayısı	Adet	2	3
Teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan firma sayısı	Adet	35	50

6.2.2.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 8: Hedef 1.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Sektörel kümelenme çalışmalarıyla birlikte sanayi ekosisteminin gelişmesi, nitelikli ve katma değerli üretimin artması beklenmektedir. Ayrıca bölgede yeni yapılacak sanayi alan ve altyapıları daha nitelikli ve katma değeri yüksek üretimlerin bölgeye gelmesine öncülük edecektir. Böylece istihdamın ve hane halkı gelirlerinin artması, refah artışı yaşanması beklenmektedir.
	Katma değerli ve yenilikçi üretimin artmasıyla birlikte orta-yüksek ve yüksek teknoloji üretim alanlarında artış beklenmektedir. Bu husus bölge ihracatının artmasını sağlayacak, ekonomik büyümeyi de olumlu etkileyecektir. Ayrıca tüm sektörlerde iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri artırılarak çalışanların daha güvenli ve sağlıklı çalışma ortamına kavuşması sağlanacaktır.
	Bölgede Ar-Ge ve yenilikçiliğe katkı sağlayan ara yüzler oluşturularak yenilik ekosisteminin geliştirilmesi, verilecek farklı desteklerle bu alanda yapılacak yatırımların geliştirilmesi planlanmaktadır. Nitelikli altyapıya sahip sanayi alanlarıyla da birlikte sanayinin hızlı ve sürdürülebilir gelişimi de öngörülmektedir.

3.2.3. (Hedef 1.3) Yeşil Dönüşüm Uygulamaları Hayata Geçirilecektir.

Küresel ısınmanın iklim üzerindeki olumsuz etkilerine karşı iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Paris Anlaşması 5 Ekim 2016 itibarıyla, küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 55'ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı onaylaması koşulunun karşılanması sonucunda, 4 Kasım 2016 itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Anlaşma, Türkiye'de 2016 yılında imzalanmış, 2021 yılında "Paris Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi" TBMM'den geçerek yasalaşmış ve kanun 7 Ekim 2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yürürlüğe giren anlaşma Türkiye'ye iklim değişikliği ile mücadele konusunda birçok sorumluluk yüklemektedir.

2019 yılında Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği ekonomisini daha sürdürülebilir ve daha yeşil bir seviyeye çıkarmayı amaçlayan bir politika paketi olan Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı tanıtmıştır. Mutabakatın genel hedefleri; 2050 yılına kadar net sera gazı emisyonlarını sıfıra indirerek iklim nötr ilk kıta olmak ve yeşil ekonomiye geçiş sürecini Avrupa için ekonomik ve endüstriyel bir fırsata çevirmektir. Yeşil Mutabakat, politika paketlerinin yanı sıra, çevre dostu teknolojilere yönelik araştırmalar için çeşitli finansal desteklerden oluşmaktadır.

Yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşmanın uzun dönemli hedefi, insan kaynaklı sera gazı salınımlarının neden olduğu küresel sıcaklık artışını uzun vadede, sanayileşme öncesi döneme kıyasla 2 santigrat derecenin altına sınırlamak; ilave olarak ise bu artışın 1,5 santigrat derecenin altında tutulmasına yönelik küresel çabaların sürdürülmesi olarak ifade edilmektedir. Her beş yılda bir, ülkelerin daha iddialı bir emisyon azaltımını hedeflemesi tavsiye edilmektedir. Ayrıca ülkelerin uzun dönemli emisyon azaltımı stratejileri belirleyip ulusal katkı beyanlarını bu uzun vadeli hedefin içinde konumlandırması da Paris Anlaşması çerçevesinde zorunlu olmasa da tavsiye edilen bir yaklaşımdır. İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı uyum kabiliyetinin ve iklim direncinin artırılması, düşük sera gazı emisyonlu kalkınmanın temin edilmesi ve bunlar gerçekleştirilirken, gıda üretiminin zarar görmemesi diğer bir temel hedef olarak belirtilmiştir. Son olarak, düşük emisyonlu ve iklim dirençli kalkınma yolunda finans akışının istikrarlı hale getirilmesi hedefler arasında yerini almaktadır.

Avrupa Yeşil Mutabakatın temeli ise, Avrupa ekonomisini, üretim ve tüketim kalıplarını dönüştürmeye yönelik politikalar ve finansal kaynaklar paketidir. Paris İklim Anlaşması, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin uygulamasını geliştirmeyi hedeflemektedir. Yapısal bir sanayi dönüşümünün hedeflendiği Yeşil Mutabakat ise yalnızca ekonomik alanda değil sosyal, iklimsel ve temel insan hakları alanlarını da içeren birçok alanda bir strateji olarak konumlanmaktadır. Mutabakat ile hedeflenen üretim ve ticaret süreçlerinin yakından izlenmesi, süreçlerin; temiz üretim, dögüsel ekonomi, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, kaynak verimliliği temelinde dönüşümü Avrupa Birliği ile doğrudan ticareti olan ülkeleri önemli şekilde etkileyecektir.

Avrupa Birliğinin Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı olduğu göz önüne alındığında da Avrupa Yeşil Mutabakat ile getirilen yeni nesil ticaret kurallarının iyi analiz edilmesi; gerekli önlem ve adımlar ile rekabet gücünün korunması gerekmektedir. Bu çerçevede Paris İklim Anlaşması ve Yeşil Mutabakatın hedeflerine ulaşmak ve ülkemizin yükümlülüklerini yerine getirmek adına sorumlu üretim ve tüketim başta olmak üzere tüm ekonomik faaliyetlerin çevresel hedefler dikkate alınarak tasarlanması gereklidir. Sanayi, enerji, tarım ve ticaret politikalarının yeşil dönüşüm perspektifinden gözden geçirilmesi; söz konusu dönüşümde de kamu ve özel sektörün birlikte hareket etmesi önem arz etmektedir.

Yeşil dönüşüm kavramı, sorumlu üretim ve tüketim başta olmak üzere tüm ekonomik faaliyetlerin çevresel hedeflerle tasarımını gerektirirken; bağımlı bir ekonomik yapının, Türkiye'deki en büyük taş kömürü rezervlerinin, bu rezervlere bağlı olarak gelişen kömür madenciliğinin, demir-çelik ve enerji gibi sektörlerin Yeşil Mutabakata ve Paris İklim Anlaşmasına uyumu ve yerel, bölgesel ve ulusal paydaşların birlikte çalışması, değişimin ve dönüşümün belirli bir plan dâhilinde kademeli olarak gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır.

6.2.3.1. Tedbirler 1.3

Tedbir 1.3.1. Kaynak verimliliği, dögüsel ekonomi, temiz üretim ve yeşil dönüşüm odaklı projeler desteklenecek ve bu alanlardaki yatırımlar arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede geri dönüşümün sağlanmasına yönelik farkındalık yaratma, üretici ve tüketicinin bilinçlendirilmesi çalışmaları ile atıkların yeniden değerlendirilmesi konusunda Ar-Ge çalışmalarına ve yatırımlara destek verilecektir. Dögüsel ekonomi modellerinin geliştirilmesi ile farkındalık, iş birliği, eğitim çalışmalarına yeni bölge planı döneminde de devam edilecektir. Bölgede ulusal ve uluslararası fonlardan faydalanılarak çevre koşullarının iyileştirilmesi, emisyonların ve karbon

ayak izinin azaltılması, verimliliğin sağlanarak rekabet gücünün artırılması için kaynak verimliliği temelinde endüstriyel simbiyoz, temiz üretim, atık yönetimi, çevre yönetimi gibi konularda farkındalık çalışmaları ile bu alanlarda gelişimi sağlayacak proje ve yatırımlar başlatılacaktır.

Paris İklim Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Batı Karadeniz Bölgesi'nde uyumlu şekilde hayata geçirilmesi için ekonomik sektörlere ve sanayi altyapısına yönelik tedbir ve faaliyetler hayata geçirilecektir. Üretimde kaynak ve enerji verimliliği alanında yapılacak çalışmalar verimliliğin artırılması sağlanacaktır. Ayrıca bölgede yeni kurulacak olan Gökçebey OSB, Eskipazar OSB ve Bartın Ayakkabı ve Sayacılık KSS gibi düzenli sanayi alanlarının kurulma çalışmalarında teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurulurken daha temiz ve verimli üretim hedeflenecektir.

Tedbir 1.3.2. Yeşil OSB ve eko-endüstriyel park modeline yönelik yatırımlar teşvik edilecektir.

Tedbir Açıklaması: Ülkedeki sanayi üretiminin yüzde 45'ini oluşturan OSB'ler iklim değişikliğiyle mücadele ve yeşil dönüşümde de öncelikli olarak yer almalıdır. Böylece, çevresel koşulları iyileştirmenin yanında sanayinin dünya standartlarında üretim seviyesini yakalaması, ihracat pazarında eşit şartlarda rekabet gücüne erişmesi ve dünya piyasalarında yüksek payla yer almasını sağlayabilecektir. Bu çerçevede, yeşil OSB'lerin ve yeşil endüstri bölgelerinin hayata geçirilmesine yönelik ulusal çapta yapılan çalışmaların Batı Karadeniz Bölgesi'nde yürütülmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda Zonguldak, Karabük ve Bartın'daki OSB'lerde yeşil dönüşüm çalışmaları desteklenecektir.

Mevcut sanayi alanları ile birlikte yeni kurulacak düzenli sanayi alanlarının sanayide yeşil dönüşümün desteklenmesi amacıyla yeşil Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) bölgede hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Yeşil OSB'ler ve yeşil endüstri bölgeleri endüstriyel simbiyozun sağlanması ve yeşil rekabetçiliğin artırılması için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Tedbir 1.3.3. Enerji verimliliği uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Enerji üretimi ve tüketiminde üst sıralarda yer alan bölgede, enerji üretiminde termik santraller başı çekerken enerji tüketiminde ise demir-çelik sektörü en büyük paya sahiptir. Zonguldak, Karabük ve Bartın'da yer alan OSB'lerde yaygın olarak hizmet veren sektörlerden demir-çelik, makine imalatı ve tekstil başta olmak üzere enerji kullanımı yoğun sektörlerde enerji verimliliği uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bölgede enerji kullanımı yoğun olan sektörler başta olmak üzere tüm sektörlerde enerji verimliliği uygulamaları hayata geçirilecek, bu alanda gerekli destek ve teşvikler sağlanacaktır.

Tedbir 1.3.4. Elektrik üretimi ve tüketiminde yenilenebilir enerjinin payı arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede Filyos Vadisi Projesi'nin etkisiyle oluşacak yeni yatırım taleplerine yönelik olarak Zonguldak, Karabük ve Bartın'da yeni ve düzenli yatırım alanları yeşil mutabakat ve yeşil dönüşümde belirlenen hedefler doğrultusunda oluşturulacak, mevcutların altyapı ve imkânları geliştirilecektir. Bu çerçevede yeşil dönüşüm için öncelikle enerji üretim ve tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının artırılmasına yönelik çalışmalar başlatılacaktır. Başta güneş enerjisi çatı uygulamaları olmak üzere Çaycuma ve Bartın OSB, Eskipazar OSB, Eflani KSS, Ereğli ve Alaplı OSB, Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB ve bundan sonra yapılacak olan tüm OSB ve KSS'lerde yenilenebilir enerjiden faydalanmak amacıyla gerekli kurulum çalışmaları özendirilecektir. Kömüre dayalı sanayide dönüşümün sağlanması adına küresel ve ulusal çapta atılacak adımlara uyum sağlanacaktır. Ayrıca işletmelerin başta öz tüketimlerini karşılamak üzere yapacakları yenilenebilir enerji yatırımları desteklenecek ve teşvik edilecektir.

6.2.3.2. Performans Göstergeleri

Tablo 9: Hedef 1.3'ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Yeşil Dönüşüm Altyapı Yatırımları Gerçekleştirilen OSB sayısı	Adet	1	3
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarıyla Üretilen Yıllık Elektrik Enerjisi	GWh	51.526	55.000
Yenilenebilir Enerji Yatırım Tutarı	TL	-	200 Milyon
Yenilenebilir Enerji Kurulu Gücü	MW	206,6	220

6.2.3.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 10: Hedef 1.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Türkiye'nin de tarafı olduğu Paris İklim Anlaşması, Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi uluslararası anlaşmalar çerçevesinde 2030 ve 2050 yıllarına ilişkin karbon salınımının azaltılmasına yönelik hedefler bulunmaktadır. Bu nedenle, yeni yapılacak yatırımlarda yenilenebilir enerji, yeşil sanayi, temiz enerji gibi uygulamalar öncelenecek ve desteklenecektir.
	Bölgedeki bağımlı ekonomik yapı, yapılacak yeni yatırımlarla yerini sektörel çeşitlenmeye bırakacaktır. Planlı ve düzenli sanayi alanlarıyla yapılacak altyapı yatırımları yüksek teknoloji üretim teknikleri kullanılarak verimlilik artışı sağlanması ve bu durumun da bölge kalkınmasına olumlu yansımaları olması beklenmektedir.
	Batı Karadeniz Bölgesi'nde Yeşil Dönüşüm uygulamalarının hayata geçirilmesi ile doğal kaynakların etkin kullanımı ve sürdürülebilir yönetimi, kimyasal maddelerin ve atıkların çevre dostu yönetimi, atık üretimini önleme, yeniden kullanım ve geri kazanım yoluyla azaltılması, şirketlerin sürdürülebilir uygulamaları benimsemesi sağlanacaktır.
	İklim değişikliği ve küresel ısınma özellikle imalat sanayini yakından ilgilendiren bir süreçtir. İklim değişikliğine olumsuz etki edebilecek sanayi yatırımlarına bir takım yaptırımlar yapılması söz konusudur. Bu çerçevede, özellikle yeni yapılacak planlı ve düzenli sanayi alanlarındaki yatırımların iklim değişikliğine en az olumsuz etki yapacak şekilde hayata geçmesi beklenmektedir.

3.2.4. (Hedef 1.4) Mavi Büyüme Odaklı Sektörel Gelişim Desteklenecektir.

Mavi büyüme stratejisinde deniz ekosisteminin korunması, denizel ekonominin katma değere dönüştürülmesi ve yeni yatırım fırsatları yer almaktadır. 139 km kıyı şeridinde sahip Batı Karadeniz Bölgesi'nde de deniz ekosistemi çok önemli fırsatlar ve kaynak sunmaktadır.

Bölgede deniz taşımacılığı, gemi inşa, turizm, balıkçılık gibi birçok alanda denizden aktif olarak faydalanılmaktadır. 2022 yılından itibaren deniz dibi hidrokarbon çıkarma faaliyetlerine de başlanmıştır. Deniz dibi madenciligi de yine denizel ekonominin, diğer adıyla mavi büyümenin, bölgedeki önemli bileşenlerinden biri olmuştur. Bununla birlikte, Karadeniz'in ekonomik potansiyelinin hâlihazırda faydalanılandan çok daha fazla olduğu değerlendirilmektedir. Bu amaçla Batı Karadeniz Bölgesi'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden ve yeni ekonomik sektör odaklarından biri de mavi büyüme olarak belirlenmiştir.

25 milyon ton/yıl kapasiteli Filyos Limanı, taşımacılıkta yeni bölgesel üs olma potansiyeline sahiptir. Bölgedeki deniz taşımacılığını mekânsal olarak odağına alan, deniz yolu taşımasının maliyet avantajını bölge işletmelerine sunan, atık yönetim sistemleriyle çevreyi koruyan altyapıya sahip Filyos Limanı, bölgede deniz taşımacılığında mavi büyümenin önemli bileşenlerinden biri olacaktır. Plan döneminde Filyos Limanı'nın sanayiye yönelik taşımacılık hizmetine başlaması beklenmektedir. Bölgede faaliyette bulunan diğer limanların da işlevselliği arttırılarak daha etkin ve verimli çalışması sağlanacaktır. Kruvaziyer gemilerine ev sahipliği yapan Amasra Limanı'nın etkinliği arttırılarak daha fazla yabancı turist hizmet etmesi sağlanacak, bölgenin turizm ve ihracat gelirleri arttırılacaktır.

6.2.4.1. Tedbirler 1.4

Tedbir 1.4.1. Balıkçılık ve endüstriyel su ürünleri üretimi geliştirilecek, depolama, işleme ve paketleme tesisleriyle toplam kalite ve katma değer arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede deniz balıkçılığında; Zonguldak'ta 2.611,7 ton ve Bartın'da 1.690,8 ton olmak üzere toplamda 4.302,5 ton avcılık gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de deniz mahsulleri toplam miktarının yüzde 1,45'i bölgeden sağlanmaktadır. Türkiye'de denizde balık üretiminde yetiştiricilikle elde edilen üretim miktarı avcılığı geçmiştir. Ancak bölgenin deniz ekosistemi endüstriyel su ürünleri üretimi için kullanılmamaktadır. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından tamamlanan araştırma çalışmalarında bölge illerinde gök kuşağı alabalığı, levrek, salyangoz ürünlerinin yetiştirilmesi için gerekli şartların uygun olduğu tespit edilmiştir. Buna dönük yatırım analiz çalışmaları tamamlanmış ve gelecek dönemde özel sektör yatırımlarına başlanması öngörülmüştür. Bölgede endüstriyel su ürünleri üretimi geliştirilecek, soğuk hava depolama, işleme ve paketleme yatırımlarına destek verilecektir. Tarım ve Orman İl Müdürlükleri iş birliğiyle mevcut balıkçı barınaklarının su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri için yeterlilikleri değerlendirilecek, gerekli görülürse yatırım fizibilite çalışmaları güncellenecektir. Yapılacak bu çalışmalarla sektörel gelişimin yanında su ürünleri üretiminde kalite ve katma değer arttırılacaktır.

Tedbir 1.4.2. Deniz yolu taşımacılık altyapı ve üstyapıları iyileştirilecek, çok modlu lojistik imkânı bölgeye kazandırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede Filyos haricinde 7 adet liman daha bulunmaktadır. Bu limanlar bölgenin deniz yolu taşımacılığı ile dış ticaret kapasitesine önemli katkı sunma potansiyeline sahiptir. Bu limanların gemi ve liman operasyonlarından kaynaklı kirliliği azaltmak ve önlemek adına yeşil liman uygulamaları desteklenecektir. Ayrıca limanların diğer ulaşım alternatifleriyle bağlantısını sağlayacak iltisak hatları, kara yolu bağlantıları ve diğer yatırımlarla deniz yolu taşımacılık altyapı ve üstyapısı iyileştirilecektir. Ayrıca Filyos'ta ve Eskipazar'da lojistik merkez yatırım imkânları değerlendirilecek, sanayi ve ulaşım ağları entegre edilerek çok modlu taşımacılık imkânı bölgeye kazandırılacaktır.

Tedbir 1.4.3. Karadeniz'deki hidrokarbon arama ve çıkarma faaliyetleri kapsamında ortaya çıkabilecek yeni fırsatlar değerlendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Hidrokarbon arama faaliyetleri kapsamında Sakarya Gaz Sahası'nda rezerv büyüklüğü 710 milyar metreküpe ulaşan doğal gaz rezervi keşfedilmiştir. Uluslararası piyasa karşılığı 1 trilyon dolar olan doğal gazın karaya çıkarılması ve dağıtımına yönelik yatırımlar ile kara işleme tesisi ve gazın ulusal hatta verilmesi çalışmaları devam etmektedir. Tespit edilen rezerv alanının çevresinde ve Karadeniz'in çeşitli yerlerinde arama ve sondaj faaliyetleri devam etmektedir.

Filyos Limanı ise doğal gaz arama faaliyetlerini yürüten Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı şirketinin operasyonları, deniz uygulamaları, bakım ve liman hizmetleri için üs olarak belirlenmiştir. Batı Karadeniz

açıklarının deniz dibi madenciliği açısından potansiyel durumunun artarak devam etmesi beklenmektedir. Bu sebeple Karadeniz'deki hidrokarbon faaliyetleri kapsamında doğacak istihdam, teknik hizmetler, teknoloji geliştirme, lojistik, yeni üretim ve sektörel fırsatlar araştırılarak söz konusu fırsatlar yatırım, istihdam ve katma değer yaratma yönünden değerlendirilecektir.

Ayrıca On İkinci Kalkınma Planı'nda yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim ana ekseninde öncelikli sektörlerden kimya başlığında *“Karadeniz doğal gazını girdi olarak kullanarak üre üretecek bir tesis kurularak yerli doğal gazın katma değeri artırılabilecektir”* ifadesine yer verilmiştir. Planda ayrıca öncelikli gelişme alanlarından enerji başlığında *“Karadeniz'deki Sakarya Gaz Sahasında keşfedilen doğal gaz rezervinin ekonomiye kazandırılması amacıyla sahanın geliştirilmesi ve üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik faaliyetler sürdürülecektir”* ifadesi de yer almaktadır.

Tedbir 1.4.4. Gemi inşa, tamir ve bakım sektörü ile yat ve tekne imalatı sektörü geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: 2008 yılına kadar Ereğli ilçesinde tersanecilik, istihdam ve gelir yaratmada çok önemli bir sektör iken küresel sektör, sorunlar nedeniyle bitme noktasına gelmiştir. Son yıllarda yeni altyapı ve işletme yatırımlarıyla tekrar canlanmaya başlayan sektörün, Tuzla tersanelerinin desantrilizasyonu ile yeniden hareketlenmeye başlaması beklenmektedir. Yapılacak yatırım ve sağlanacak imkânlarla Ereğli ilçesinde tersaneler bölgesinin canlandırılarak tekrar tersanecilik üssü olması sağlanabilecektir.

Bununla beraber geleneksel ahşap el işçiliği ile yat ve tekne üretimi ve metal yat üretimi faaliyetlerine ilişkin bölgede bir üretim kültürü ve altyapısı mevcuttur. Bu kapsamda Kurucaşile, Bartın Merkez, Ereğli ve Alaplı'da bu sektörün hâlâ önemli yatırımları ve temsilcileri bulunmaktadır. Ortak kullanım, altyapı ve üretim yatırımları ile sağlanacak desteklerle sektörün gelişimi ve tesisleşmesi sağlanacak, üretim ve katma değer arttırılabilecektir.

Tedbir 1.4.5. Marina, kıyı ve deniz turizmi altyapı ve tesisleri geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede yurt içi deniz yolu yolcu taşımacılığı yapılmamaktadır. Bununla birlikte Bartın Irmağı'nda ve Amasra'da gezi amaçlı tekne turları düzenlenmekte olup henüz yeterli seviyede değildir. Karadeniz kıyısı boyunca çevre koyları kapsayan turların yaygınlaştırılması amacıyla projeler üretilmesi oldukça önemlidir. Bölgede marina tesisi de bulunmamakla birlikte, marinaya dönüşümü sağlanabilecek liman, balıkçı barınakları ve ırmaklar bulunmaktadır. Özellikle Bartın Irmağı üzerinde tekne parkı / marina şeklinde düzenleme yapılabilecek uygun alanlar mevcuttur. Bu kapsamda Zonguldak ve Bartın'daki il ve ilçe tarım ve orman müdürlükleri ile liman başkanlıkları, belediyeler ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliği ve koordinasyon içerisinde marina / tekne parkı ihtiyacı için bölge genelindeki potansiyel alanlar değerlendirilecektir.

Amasra Limanı'na, sahip olduğu altyapı nedeniyle ilk kez 2022 yılında yurt dışından kruvaziyer gemileri gelmeye başlamıştır. Gemilerin sayısının artırılması için tanıtım ve iş birliği faaliyetleri başlatılmıştır. Plan döneminde Amasra Limanı'nın yeni kazandırılacak kimlikle kruvaziyer turizminin niteliklerine uygun hale getirilmesi sağlanacaktır. Aynı şekilde Ereğli ve Zonguldak limanlarının da kruvaziyer destinasyonu olma potansiyeline yönelik çalışmalar plan döneminde yürütülecektir. Bölgenin ölçek düzeyde bölgesel pazara hitap eden deniz turizmi altyapısı gelişmeye müsaittir. Deniz turizmi amaçlı bölgede Amasra, Kurucaşile, Bartın Merkez, Çaycuma, Zonguldak Merkez, Kozlu ve Ereğli ilçeleri mevcut kıyı tesisleri bakımından öne çıkan yerlerdir. Batı Karadeniz Turizm Master Planında kıyı bölgesinin deniz turizmi odaklı gelişimi öngörülmüştür. Kıyı turizminin bölgedeki doğa, kültür, eko ve agroturizm, endüstriyel miras, tren turizmi ve jeoturizm gibi unsurlarla birleştirildiğinde potansiyeli artmaktadır. Bu amaçla koruma ve kullanma

dengeinde deniz kıyılarının nitelikli altyapı ve üstyapılarla halkın ve ziyaretçilerin kullanımına sunulması, günü birlik ve konaklamalı tesislerle zenginleştirilmesi sağlanacaktır. Ayrıca kıyılarda yapılacak altyapı ve düzenlemelerle başta mavi bayrak gibi düzenlemeler gerçekleştirilecek, halkın kıyı alanlarına daha sağlıklı ve güvenli erişimi sağlanacaktır.

Tedbir 1.4.6. Denizel kaynaklı elektrik üretimine dönük araştırma, fizibilite ve prototip uygulamaları geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede konvansiyonel enerji üretimi yaygın olup bu üretimin çevresel olumsuz etkileri yüksektir. Enerji üretimi kaynaklı kirliliğin azaltılması ve yenilenebilir enerjinin payının artırılması amacıyla denizel ekosistem yeni fırsatlar yaratma potansiyeli taşımaktadır. Karadeniz dip sularının hidrojen sülfür açısından zengin olması, gelecekte hidrojen kaynaklı yenilenebilir enerji üretimine fırsat sunmaktadır. Yenilenebilir bir enerji türü olan hidrojen enerjisi elde etmek için hidrojen sülfür kullanılabilir önemli bir kaynaktır. Yapılacak araştırma ve Ar-Ge çalışmalarıyla yüksek miktarda rezerve sahip Karadeniz’de bu enerji kaynağının da ülkemize kazandırılması mümkün olabilecektir.

Ayrıca deniz yüzeyinde bölgenin hâkim rüzgâr yönü ve jeolojik yapısı nedeniyle dalga enerjisi potansiyelinin yüksek olduğu bilinmektedir. Dalga enerjisinden elektrik üretimi amaçlı geçmişte birtakım çabalar gösterilmiş olmakla beraber herhangi prototip çalışması yapılamamıştır. Dalga enerjisi konusunda bölge illerinden Zonguldak ve Bartın deniz kıyılarındaki dalga enerjisi potansiyelinden faydalanmaya yönelik çalışmaların yapılmasına özendirilecektir. Deniz yüzeyinin sahip olduğu dalga ve rüzgâr gücünden faydalanmak üzere mavi büyüme odağında enerji yatırımları için araştırmalar yapılarak, pilot çalışma ve tesislerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

6.2.4.2. Performans Göstergeleri

Tablo 11: Hedef 1.4’ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Endüstriyel balıkçılık tesisi sayısı	Adet	-	4
Marina Sayısı	Adet	-	1
Mavi bayraklı plaj sayısı	Adet	5	8
Yeşil liman uygulamasına geçen liman sayısı	Adet	-	1

6.2.4.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 12: Hedef 1.4’ün Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Balıkçılığın geliştirilmesi odağında tüketicilerin ucuz ve temiz gıdaya erişimini sağlamak mümkündür. Avcılığın giderek dar boğaza düşmesi ve yine avcılık sonrası tedarik zincirindeki yetersiz uygulamalar besin temininde kısıt oluşturmaktadır. Dolayısıyla su ürünlerinin depolama ve işleme yoluyla yıl boyu ucuz ve sağlıklı gıda temini sağlanması ve üretim miktarının sürdürülebilir şekilde artırılması doğrudan tüketiciyi koruyan strateji üretmektedir.

SKH	Açıklama
	Limancılık faaliyetlerinden kaynaklı kirliliğin önlenmesi, kıyıların ve deniz suyunun deniz turizmi amaçlı korunması, denizi besleyen akarsu kaynaklarının ve kentsel atık suların arıtılması, balıkçılık ve deniz turizmi odaklı az gelişmiş bölgelerin yeni ekonomik gelir fırsatları yakalaması gibi kriterler açısından sudaki yaşam hedefi, bölgenin öncelikleri ile birebir uyumaktadır.
	Denizel ekosistem tabanlı yenilenebilir enerji kaynakları sayesinde bölgede konvansiyonel enerji üretiminin payı azaltılarak çevreci bir enerji üretimi imkânı yaratılabilecektir. Halkın daha uygun fiyatlı, güvenilir ve modern enerji hizmetine erişimi sağlanacaktır.

3.2.5. (Hedef 1.5) Kültür ve Turizm Geliştirilecek, Turizm Gelirleri Arttırılacaktır.

Batı Karadeniz Bölgesi Zonguldak'tan Bartın'a uzanan yaklaşık 139 km uzunluğundaki Karadeniz sahili, yüzde 64,3'ünü orman ve fundalık alanların oluşturduğu dokusu, günümüzden 6.500 yıl öncesinde uzanan yaşam izleri, çeşitli uygarlıklardan kalan tarih ve kültür hazineleri, doğal güzellikleri ve iklimsel özellikleriyle önemli bir turizm potansiyeli barındırmaktadır. Batı Karadeniz Kıyı Koridoru içinde tanımlanan bölgede turizmin birçok temasını birlikte bulmak mümkündür.

Bölgede; UNESCO tarafından "Dünya Miras Kenti" unvanı verilen Safranbolu; tarihî, gastronomisi ve doğal değerleri ile Türkiye'nin ilk turizm kentlerinden biri olan Amasra; Türkiye'nin en büyük blok ormanına ev sahipliği yapan yeşil Yenice; zengin ekosistem varlığı, bozulmamış doğası, mağara ve kanyonlarıyla uluslararası düzeyde de tanınan Küre Dağları; endüstriyel miras öğeleri, jeolojik unsurları, deneyim çeşitliliği ve madencilik kültürüyle Zonguldak; adını Antik Çağ'ın ünlü kahramanı Herakles'ten alan, mitolojik hikâyelere ve efsanelere konu olmuş Kdz. Ereğli; kayak merkezi ve tesisleriyle Keltepe, adını Roma'nın efsanevi imparatoru Hadrianus'tan alan Hadrianoupolis antik kentiyle Eskipazar; eko turizm değerleri ve doğal dokusuyla Eflani; el sanatının bastona dönüştüğü Devrek, 80 milyon yıllık bazalt lav sütunlarıyla Güzelcehisar bölgede öne çıkan noktalar arasındadır.

Bölgede turizm sektörünün gelişme düzeyi il ve ilçelere göre önemli farklılıklar göstermektedir. Karabük ve Bartın'da turizm sektörü daha fazla gelişmiştir. Bununla birlikte turizm bu illerin geneline yayılmamış olup Amasra ve Safranbolu ilçeleri öne çıkmaktadır. Tüm bu durum göze alınarak turizmin çeşitlendirilmesine yönelik güçlü unsurların bulunduğu turizm noktalarında altyapı ve üstyapılar oluşturulmalı ve geliştirilmelidir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nden kara yoluyla 3-4 saatlik sürüş mesafesinde Türkiye nüfusunun yüzde 40'ına yaklaşan 35 milyonluk bir nüfus yaşamaktadır. Çoğunluğunu büyük şehirlerde yaşayan insanların oluşturduğu bu nüfus genellikle kolay ulaşılabilen, iklim koşulları, doğası ve turizm çeşitliliğiyle zengin bir bölge olan Batı Karadeniz'i tercih etmektedir.

Bölgede demir yolunun bulunması, İstanbul Havalimanı ve Almanya'ya doğrudan seferler yapılabilen, uluslararası nitelikteki Zonguldak Havalimanı'nın her geçen gün artan trafiği, bölgenin diğer yerleşimlerle ve dünyayla entegrasyonu açısından oldukça önemlidir. Ankara-İstanbul otoyoluna 100 km uzaklıkta bulunan bölgede gerçekleştirilen yol yatırımları, kara yolu ulaşımını güçlendirmektedir. Kruvaziyer gemilerinin yanaşabildiği Amasra Limanı ile yolcu taşımacılığı yapılabilen, Bartın Irmağı ise farklı turizm alternatifleri açısından bölgeyi güçlendirmektedir. Bu imkânların gelişimi yabancı geceleme sayısındaki

verilere de yansımıştır. Yabancı geceleme oranı bölgede toplam geceleme içinde 2002 yılında yüzde 6,3 orana sahipken pandemi öncesinde (2019 yılı) bu oran yüzde 10,6'ya çıkmıştır.

2002 yılından 2022 yılına kadar bölgede konaklama tesislerine geliş sayısı yüzde 133, geceleme sayısı ise yüzde 200 artış göstermiştir. Fakat bu artışa rağmen bölgenin turizm sektöründen aldığı pay potansiyeline göre henüz yeterli seviyede değildir. Bölgenin turizmden aldığı payın artırılması, daha nitelikli bir ziyaretçi kitlesine ulaşılması ancak bölge potansiyellerinin güçlü olduğu, farklılaştığı veya öne çıkabileceği alanlarda çalışmalar yapmakla mümkün olacaktır. Çoğunlukla geleneksel turizm arzının olduğu bölgede turizmin çeşitlendirilmesiyle birlikte yaratılan katma değer, gelirlerin ve istihdamın da artacağı düşünülmektedir. Zonguldak açıklarında doğal gazın bulunması, sanayi ve diğer yatırımların da artmasıyla iş ve yatırım ortamında da önemli bir hareketlenme yaşanan bölgede bu fırsatın turizm sektörü ile bütünleştirilerek sektörün önemli bir seviyeye çıkarılabileceği değerlendirilmektedir.

Konaklamada nitelikli yatak ve tesis sayısı yeterli değildir. Bölgede 2023 verileriyle 10.930 konaklama yatak kapasitesi bulunmakta olup bunların yüzde 35,9'u Turizm İşletme Belgeli, yüzde 3,6'sı Yatırım Belgeli ve yüzde 60,5'i Basit Konaklama İşletme Belgelidir. Üç yıldız ve üzeri tesis sayısı ise sadece 21'dir. Bu sayının plan döneminde en az yüzde 50 artması öngörülmektedir. Ayrıca konaklama türlerinde çeşitlilik sağlanması, doğa içi ve kıyı tesisleri, kamp ve karavan, glamping, bungalov ev gibi alternatif konaklama imkânlarının da geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bölge turizminde ölçek olarak çoğunlukla küçük turistik tesis ve işletmeler bulunmaktadır. Konaklamada da benzer şekilde mevcut tesislerin toplam yatak kapasitesi düşüktür ve nitelikli konaklama tesisi sayısı yetersizdir. Buna bağlı olarak turizm işletmelerinde kurumsallaşma, kapasite ve hizmet kalitesinde eksiklikler ortaya çıkmaktadır. Bölgede farklı etkinlikler ile ziyaretçilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik tesisler ile restoran ve turistik işletmelerin sayısı plan döneminde arttırılmalıdır. Bununla birlikte bölgenin genelinde yaygın olan pansiyon ve konak gibi işletmeler başta olmak üzere turizm tesislerinde kurumsallaşma çalışmalarının yanında denetim ve sertifikasyon gibi mekanizmalarla kalite artışı sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Bölgede turizmin geliştirilmesi için ayrıca turizm aktörlerinin kurumsal ve beşeri kapasitelerinin de geliştirilmesi, destinasyon yönetim yaklaşımının tüm bölgede hakim kılınması gerekmektedir.

Bölge turizmini geliştirmek için en önemli faktörlerden biri bölgenin turistik unsurlarına talep yaratmak için etkin bir destinasyon tanıtımı yapmaktır. Bu kapsamda iç turizm pazarı, bölgesel turizm pazarı ve dış turizm pazarına uygun olarak belirlenen tanıtım ve pazarlama stratejisine uygun olarak tanıtım ve pazarlama çalışmaları yürütülmeli, bu kapsamda dijital mecralar daha etkin ve verimli kullanılmalıdır.

Batı Karadeniz Bölgesi genelindeki turizm unsurlarının entegrasyonu sağlanarak turizm rotaları geliştirilmeli; bölge genelinde tarih, kültür, doğa potansiyeli bulunan, gastronomi unsurlarıyla güçlendirilebilecek değer ve ürünlere yönelik rotalama çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Turizm rotalarının planlanması, rotalardaki çekiciliklerin belirlenmesi, rotaların görselleştirilerek haritalanması ve yerinde işaretlemeler ve tesisleşme gibi çalışmalar yerel ve ulusal paydaşların iş birlikleriyle yürütülmelidir.

Bölgenin sahip olduğu kültürü koruyacak, kültürel mirası tanıtacak ve kültürel gelişimi sağlayacak çalışmalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Kültürel alanlarda oluşturulacak projelerle restorasyon ve koruma çalışmaları, araştırma çalışmalarının yanında, festival ve etkinliklerle kültürel mirasın tanıtılması,

korunması ve gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır. Diğer taraftan da gerekli altyapı ve üstyapılar sağlanarak yapılacak etkinlik, eğitim ve çalışmalarla da kültürel gelişim sağlanacaktır.

Yoğun bir rekabete sahip destinasyonlarda pazarlama faaliyetlerinin en önemli anahtarı marka yaratmaktır. Marka imajının turizm pazarlamasında talebe doğrudan etki etmesi bilinciyle bölgede il ve destinasyonlarla ürünlerin marka değeri artırılarak daha nitelikli ziyaretçi kitlesine erişim hedeflenmektedir. Bu kapsamda plan döneminde program ve projeler yürütülmesi, faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda "yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim" eksenini altında "öncelikli gelişme alanları - turizm" başlığında, turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesiyle ziyaretçi başına turizm gelirinin artırılması amaçlanmıştır. Batı Karadeniz Bölge Planı'nın hedef ve tedbirleri On İkinci Kalkınma Planı ile uyum içerisinde olup ulusal hedeflere hizmet etmektedir.

6.2.5.1. Tedbirler 1.5

Tedbir 1.5.1. Bölgenin potansiyellerine ve kaynak değerlerine uygun turizm çeşitleri geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Turizmde farklı ve zengin bir potansiyele sahip bölgede öne çıkabilecek, diğer alanlara göre potansiyeli yüksek kaynak değerler mevcuttur. Bölgenin sahip olduğu bu önemli kaynak değerlere uygun turizm çeşitleri plan döneminde geliştirilecektir.

- Kdz. Ereğli, Zonguldak Merkez, Çaycuma, Amasra, Bartın Merkez, Safranbolu, Küre Dağları ve Yenice başta olmak üzere glamping, çadır kamp, karavan ve bungalov gibi alternatiflerle kamp-karavan turizmi,
- Antik kentler, tarih, somut olmayan kültürel miras ve değerlerin uygun tesislerle ziyarete açılması, tanıtılması ve markalaştırılmasıyla kültür turizmi,
- Yapılacak kazı ve restorasyon çalışmaları ve ziyaretçi merkeziyle gün yüzüne çıkartılabilecek ve ziyarete açılacak Kadioğlu Mozaikleri, Teios Antik Kenti (antik tiyatro), Amastris Antik Kenti, Hadrianopolis Antik Kenti, Safranbolu Büyük Tümülüsü ve Soğanlı Vadisi değerleriyle antik kentler, değerler ve yerleşimler,
- Zonguldak'ın madencilik, Karabük'ün demir-çelik ve Bartın'ın ormancılık, ahşap yat ve tekne ile kömür üretim geçmişine ilişkin endüstriyel mirası yansıtan ve bölgenin iki yüzyıllık endüstri tarihine ışık tutan anıt yapıları ile hikâyelerini ziyaretçilerine sunan endüstriyel miras turizmi,
- Cumhuriyetin ilk yıllarında önemli bir ulaşım hamlesi olarak kurulan ve 1935 yılında faaliyete girerek yıllarca yük ve yolcu taşımacılığında kullanılan, İç Anadolu'yu Karadeniz'in mavisine buluşturan Ankara'dan başlayıp Irmak-Karabük-Zonguldak hattındaki rotada tren turizmi (Yeşil Rota),
- Amasra'da başlatılan, gerekli altyapı, üstyapı, tanıtım ve eğitim çalışmalarıyla geliştirilebilecek, Zonguldak merkez ve Kdz. Ereğli ilçelerini de dâhil etme potansiyeli taşıyan kruvaziyer turizmi,
- 139 km uzunluğundaki Karadeniz kıyısı boyunca başta Ankara gibi yakın coğrafyaya hizmet eden, altyapı ve üstyapıların geliştirilmesiyle niteliği artırılabilir Zonguldak ve Bartın kıyı ve koylarını içeren deniz ve kıyı turizmi,
- Küre Dağları, Yenice Ormanları ve yaklaşık 139 km'lik kıyı şeridi başta olmak üzere bölgenin doğal, kültürel, jeolojik ve endüstriyel mirasını deneyimleme fırsatı sunan yarış, eğlence ve sportif amaçlara hizmet etme potansiyeline sahip bisiklet, su ve doğa sporları turizmi,

- Kamu ve özel sektör sağlık kuruluşlarının sunduğu hizmetlerin geliştirilmesi ve bölgedeki tıbbi tedavi, fiziksel iyilik hali, farklı operasyon yetenekleri (estetik, diş tedavi, fizik tedavi vb.) ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesiyle yurt içi ve yurt dışı müşterilere hizmet edebilecek sağlık turizmi,
- Eskipazar, Zonguldak Merkez ve Kozlu ilçelerindeki termal kaynakları kullanarak geliştirilebilecek termal turizm,
- Kırsal nüfusun hızla azaldığı bölgede kırsal ve yerel kalkınmayı önceliklendiren, farklı hasat ürünleri (safran, çilek, üzüm, kestane, fındık vd.) ve şenliklerle geliştirilme potansiyeli taşıyan agroturizm,
- Karadeniz'in eşsiz kültürünü özellikle metropoller ve büyük kentlere yakın bir mesafede yaşatabilecek yayla turizmi,
- Bölge genelinde adrenaline dayalı farklı unsurların öne çıkarılıp güçlendirilmesiyle geliştirilebilecek deneyim turizmi,
- Karadeniz mutfağını yerel ürünlerle zenginleştirip yansıtan bir mutfağa sahip olmasından dolayı gastronomi turizmi,
- Keltepe'de günü birlik tesislerle hizmet veren, konaklama ve spor tesisleriyle, yakın çevresindeki yeni unsurlarla geliştirilebilecek kış ve doğa turizmi,
- Alaplı, Zonguldak Merkez, Devrek Dirgine havzası, Gökçebey, Yenice, Eskipazar, Eflani, Safranbolu ve Karabük Merkez, Ulus, Kurucaşile, Küre Dağları ve Yenice'de öne çıkan, doğal güzellikler, şelaleler, kent ormanları, tabiat anıtları ve tabiat parklarıyla büyük öneme sahip doğa turizmi,
- Devrek, Gökçebey, Ovacık, Safranbolu, Eflani ve Ulus'ta öne çıkan kırsal doku ve yaşam ile geleneksel kültürü yansıtan öğeleriyle kırsal turizm,
- Türkiye'nin en büyük blok ormanları olan Yenice, uluslararası nitelikteki ormanları ve doğal varlıklarıyla Küre Dağları Millî Parkı, yaşlı ormanları ve dünyada nadir yaşlı porsuk mesceresiyle Alaplı'yla öne çıkan botanik turizmi,
- Zonguldak Kömür Jeoparkı ile ulusal jeopark olan, Karabük'ün Safranbolu ilçesi, Bartın'ın Güzelcehisar Lav Sütunları ve Küre Dağları Millî Parkı'ndaki değerlerle de geliştirilebilecek jeoturizm bölgede ele alınması gereken önemli unsurlar arasındadır.

Tedbir 1.5.2. Önemli ziyaret noktalarında altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan "Turizm yatırımlarının sürdürülebilir bir anlayışla gerçekleştirilmesine yönelik planlama ve arazi tahsis çalışmalarına devam edilecek, turizm altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir" politikası gereğince, bölge genelinde doğal, tarihî ve kültürel açıdan potansiyeli olan bölgelerde turizmin geliştirilmesine yönelik fiziki altyapı ve üstyapı oluşturma ve iyileştirme çalışmaları yürütülecektir. Bölgede yer alan tarihî, kültürel ve doğal varlıkların turizme kazandırılması (kale, han, hamam, çarşı, kervansaray, geleneksel konut vb. taşınmaz kültür varlıklarının rehabilite edilmesi ile göl, akarsu, mağara, şelale, orman, kanyon gibi doğal alanların sürdürülebilirlik ilkeleri kapsamında peyzajının gerçekleştirilerek turizm amaçlı kullanılması, orman içi gezi ve dinlenme yerlerinin düzenlenmesi, tarihî, kültürel ve yöresel öğelerin turizm amaçlı değerlendirilmesine yönelik tasarım ve üretim atölyeleri ile satış alanları, pazar yerleri oluşturulması ve özellikle mobil kullanıma yönelik sürdürülebilir tanıtım ve arşiv çalışmaları vb.), kültür, sanat ve spor faaliyetlerinin icrasına yönelik cazibe merkezlerinin oluşturulması (tiyatro salonu, açık hava tiyatrosu, sergi, fuar, kültür sokağı, müze, turizm köyü, sanat sokağı, bilim parkı, spor parkuru vb.), turizm için önemli alanlarda, bilhassa özel politika gerektiren gruplara yönelik olmak üzere, ziyaretleri kolaylaştırıcı fiziksel olanakların yaratılması

ve geliştirilmesi, turizm sektöründe bilgi teknolojileri ve iletişim altyapısının güçlendirilmesine yönelik projeler, tarihî ve turistik alanlara ulaşımı ve bilgi erişimini kolaylaştıracak çevre düzenlemeleri ve altyapı çalışmaları (işaret-tanıtım levhalarının ve aydınlatma elemanlarının düzenlenmesi, özel politika gerektiren gruplara yönelik olarak engelli, hasta, yaşlı vb. grupların turistik alanlara ulaşımındaki problemleri giderici fiziksel olanakların yaratılması ve geliştirilmesi vb.), kent merkezlerinde tarihî ve kültürel dokuya uyumlu olmayan yapı ve alanların restorasyonu ile turizme kazandırılması vb. konularında altyapı ve üstyapı çalışmaları yürütülecek, geliştirilecek ve desteklenecektir.

Tedbir 1.5.3. Konaklamada yatak ve tesis sayısı arttırılacak, konaklama türlerinde çeşitlilik sağlanacak ve nitelikli konaklama imkânları geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi eşsiz doğası ve kültürel değerleriyle turizmde yükselen bir değer olmasına rağmen ve turizmde önemli bir ivme yakalamasına rağmen konaklama tesislerinin sayı ve hizmet çeşitliliğinin yetersizliği turizm sektöründe bölgenin en önemli eksikliklerinden biridir. Nitelikli konaklama alanı için Şekil 41'ta verilen turizm odakları ile potansiyel turizm odaklarındaki yerleşimler başta olmak üzere bölgede nitelikli yatak ve tesis sayısı arttırılacak, alternatif konaklama imkânı geliştirilecektir. Konaklama türlerinde çeşitlilik sağlanması için bölgenin dokusuna uygun doğa içi tesisler, kamp ve karavan alanları, glamping, bungalov ev gibi alternatif konaklama imkânları geliştirilecektir. Ayrıca Güzelcehisar, Ulus, Alaplı, Yenice, Yörük Köyü, Dirgine Havzası, Devrek ve Çaycuma gibi uygun yerleşimlerde ev pansiyonculuğu uygulamaları hayata geçirilecek ve bölgede çiftlik turizmi geliştirilecektir.

Tedbir 1.5.4. Turistik işletmelerde kapasite geliştirilecek ve hizmet kalitesi arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Konaklama, yiyecek, içecek, hediyelik eşya vb. alanlarda mevcut turizm işletmelerinin kurumsal kapasitelerinin ve hizmet kalitelerinin yükselmesi; bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin bölge algısının ve memnuniyetlerinin artmasına, diğer bölgelere göre tercih edilme bağlamında üstünlük sağlanmasına, bölge illerindeki turizm destinasyonlarının tekrar ziyaret edilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan "Hizmet kalitesini iyileştirerek daha rekabetçi bir turizm sektörü oluşturmak üzere personelin mevcut becerilerini geliştirmesi ve yeni beceriler edinmesi sağlanacaktır" politikasına istinaden, mevcut ve yeni işletmelerin kurumsal kapasitelerinin, işletme ve hizmet kalitesinin sağlanması yolunda ilgili yönetmelikler ve standartlarda belirlenen asgari nitelikler, temizlik, bakım, hijyen ile personelin nitelikleri, eğitim düzeyi vb. gibi kriterlerin yerine getirilmesi, korunması sürekliliğinin sağlanması ve yükseltilmesine ilişkin yapılması gereken eğitim, markalaşma, sertifikasyon vb. çalışmalar, destek mekanizmaları, ilgili bakanlıklar ve yerel teşkilatları, yerel ve ulusal STK'lar, eğitim kurumları ve yatırımcılar aracılığı ile desteklenecektir. Söz konusu alanlarda uzman kurum ve kuruluşlar ile paydaşlar ve çatı kuruluşlar arasında iş birlikleri geliştirilecektir.

Tedbir 1.5.5. Turizmde tanıtım ve pazarlama çalışmaları geliştirilecek, dijital mecralar daha etkin kullanılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgenin turizm gelirlerinde ve turist sayısında pandemi döneminde ciddi bir kayıp yaşarken salgın sonrası dönemde yeni normal şartlarına da dikkat edilerek artış kaydedilmiştir. Bu artış bölgeye özgü olmayıp ülke genelinde hissedilmiştir. Artış trendinden bölgenin olabildiğince yararlanmasında adına tanıtım ve pazarlama çalışmalarına ağırlık verilecek, e-turizmde başarı sağlayacak internet siteleri, yazılı ve görsel özgün içerik üretimleri, sosyal medya fenomenleri ve influencerler ile sosyal medya etkinlikleri, hedef kitleye ve/veya turizm türüne yönelik tanıtım çekimleri ve kampanyaları ile tanıtım

gezileri vb. düzenlenecektir. On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan "Turizm sektörünün hızlı değişen talebi karşılayabilen rekabetçi bir yapıya kavuşması için dijital dönüşüme uyum sağlaması desteklenecektir" politikası ile birebir uyum sağlayan bu tedbir altında tüm tanıtım ve pazarlama çalışmalarında geleneksel tanıtım araçları ve yöntemlerinin yanı sıra yeni nesil tanıtım platformları ve dijital mecralar etkin şekilde kullanılacaktır.

Tedbir 1.5.6. Ziyaret noktalarının entegrasyonu sağlanarak rotalar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan "Kültür ve turizm güzergâhları geliştirilerek ziyaretçi kalış süresinin ve harcamalarının artırılması sağlanacaktır" politikası ile paralel olarak, Batı Karadeniz Bölgesinde doğal, tarihî, turistik ve kültürel alanların entegrasyonu sağlanarak bütüncül gelişimi hedeflenmektedir. Bu kapsamda öne çıkan ziyaret noktaları arasında entegrasyon sağlanarak destinasyon planlaması yapılacak, tanıtım, etkinlik, haritalandırma ve paydaşlar arası iş birliği sağlanarak rotalar geliştirilecektir. Böylece farklı temalarda bölge genelinde ve bölgeler arasında bütüncül hareketliliği sağlayacak yeni turizm rotaları oluşturulacaktır. "Kömüre Giden Demir Yolu" olarak adlandırılan ve Yeşil Rota ismiyle markalaştırılan tren turizmi rotası gibi farklı rota alternatifleri çıkarılarak hedef kitleye yönelik nitelikli turizm geliştirilecektir. Rotalar oluşturulurken özellikle farklı bölgelerle birlikte geliştirilebilecek rotalar özel öneme sahiptir. Doğu Marmara Bölgesiyle gastronomi rotası, Kuzey Anadolu Bölgesiyle kruvaziyer, tren turizmi rotası, kültür, kamp karavan, bisiklet ve ekoturizm rotası öne çıkabilecek entegre rotalar arasındadır. Bölge içinde de Anıt Porsuk Ağacı Rotası, doğa keşif rotası, endüstriyel miras rotası, jeolojik miras rotası, tren rotası, madenci rotası, Katır Yolu Rotası, değirmenler rotası, antik kentler rotası, Tuz Yolu Rotası, agroturizm rotası, fenoloji rotası, kıyı rotası, bisiklet rotası gibi alternatif rotalar oluşturularak turizm unsurların entegrasyonu sağlanacaktır.

Tedbir 1.5.7. Bölgenin ve alt destinasyonların sürdürülebilir gelişimi desteklenecek, marka değeri güçlendirilecek, ulusal ve uluslararası ağlara üyelikler arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nin ve turizm değerlerinin sürdürülebilir gelişimini destekleyecek her türlü bilimsel çalışma, eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla buna katkı sağlayacak proje ve faaliyetler desteklenecektir. Ayrıca bölgenin ve alt destinasyonların marka değerinin artırılması, turizm alanında rekabet edebilirliği ve halkın yaşadığı coğrafyaya sahip çıkması açısından da oldukça önemlidir. Batı Karadeniz'in, bölge illerinin ve turizm değerlerinin marka kimliğini geliştirmek ve güçlendirmek adına ulusal olarak millî park, tabiat parkı ve tabiat anıtı gibi etiketlerin başta Yenice Ormanları olmak üzere bölgede artırılması; uluslararası alanda ise Küre Dağları Millî Parkı için UNESCO programlarından Biyosfer Rezerv Alanı; Zonguldak ilinde var olan jeolojik, kültürel, doğal ve endüstriyel değerlerin geneli için de Küresel Jeoparklar Ağı; sanayileşme ve endüstri tarihî alanında 200 yıllık deneyim fırsatları, hikâyeleri ve bölge genelinde yaygın endüstriyel miras unsurları ile Avrupa Endüstri Mirası Rotası; Kozcağz, Safranbolu, Çaycuma ve Eflani'nin Citta Slow, Amasra başta olmak üzere gastronomi alanında zengin destinasyonların Slowfood gibi programlara dâhil olması hedeflenmektedir. Özellikle yoğun bir kırsal nüfusa sahip bölgede turizmin kırsala da yaygınlaştırılmasını sağlayacak programlar ve çalışmalarla, destek mekanizmaları, ilgili bakanlıklar ve yatırımcılar aracılığı ile sürdürülebilir turizm gelişimi sağlanacaktır.

Tedbir 1.5.8. Bölge kültürünün korunması ve gelecek nesillere aktarılması için çalışmalar yapılacak ve kültürel gelişim desteklenecektir.

Tedbir Açıklaması: Tarihî ve kültürel açıdan zengin olan bölgede tarihî yapılar, müzeler ve arkeolojik alanlar ile korunması gereken kültürel sitler yoğun bir şekilde bulunmaktadır. Bu alanların onarım ve

bakımının yapılması, ziyaretçi merkezi, günü birlik kullanım üniteleri ile ziyaretçilere uygun hale getirilmesi planlanmaktadır. Zonguldak'ta Kadioğlu Mozaikleri koruma çatısı ve ziyaretçi merkezi, Tios Antik Kenti'nde ödenekler ölçüsünde kamulaştırma yapılması, antik tiyatroyu turizme kazandırma çalışmaları, Çayır Köyü'nden Filyos'a Roma Su Yolu Rotası'nın oluşturulması, Karabük'te Hadrianopolis Antik Kenti çatı örtüleri, restorasyon çalışmaları, müze ve ziyaretçi merkezi, Yörük Köyü'nde bulunan tarihî binaların restorasyonu, Safranbolu Büyük Göztepe Tümülüsü'ndeki çalışmaların tamamlanması, Soğanlı Vadisi'nde arkeopark çalışmaları, Bartın'da Amastris Antik Kenti kurtarma kazıları ve Amasra Kalesi'nin restorasyonu gibi öne çıkan alanlarda gerekli çalışmaların ve yatırımların plan döneminde başlatılması ve önemli bir kısmının ise tamamlanarak ziyarete uygun hale getirilmesi öngörülmektedir.

Bölgede yer alan tarihî ve kültürel alanların tanıtılması ve markalaştırılmasına ilişkin yapılmakta olan etkinliklere devam edilecek, yeni festival, etkinlik ve sergiler plan döneminde planlanacaktır. Ayrıca yerel halkın kültürel mirasa sahip çıkması ve farkındalık yaratılmasına yönelik eğitim programları ve seminerler düzenlenmesi, yerel kültür ve geleneklerin devam etmesine yönelik işletmeler de yerel yönetimler ve farklı fonlarla desteklenecektir.

Diğer taraftan bölgenin kültürel gelişimini sağlamak üzere kültür merkezi, müze, sergi alanları gibi altyapı ve üstyapıların yanında kültürel etkinlik, festival, sanatsal etkinlik, sergi gibi etkinlikler yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliğiyle gerçekleştirilecektir. Ayrıca plan döneminde sürdürülebilir kalkınmada önemli bir rolü olan yaratıcı kültür endüstrisinin bölgede gelişimine yönelik endüstriyel miras unsurlarının dönüşümü projeleri başta olmak üzere alanlar oluşturulacak ve bu alanda etkinlik ve çalışmalar gerçekleştirilecektir. Kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere somut ve somut olmayan kültürel miras envanteri çıkarılacak, korunması gereken yapı ve eserler için gerekli projeler gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda özellikle bölge mimarisini yansıtan Safranbolu evleri, Bartın evleri gibi yapılarla Zonguldak'ta endüstriyel mirasın izlerini taşıyan bina ve alanlar öne çıkmaktadır. Bilgi ve belgelerin kalıcılığını sağlamak amacıyla tarihî ve kültürel mirasın dijital ortama aktarımı sağlanacak ve arşivlenecektir. Böylece söz konusu kaynaklar geniş kitlelerin erişimine uygun hale getirilmiş olacaktır.

6.2.5.2. Performans Göstergeleri

Tablo 13: Hedef 1.5'in Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
3 yıldız ve üzeri konaklama tesisi sayısı	Adet	21	32
Ulusal ve uluslararası ağ ve/veya rotalara dâhil olan destinasyon sayısı	Adet	2	4
Geceleme sayısı (yıllık)	Bin Kişi	1.297	2.000
Bölgeye gelen kruvaziyer gemi sayısı (kümülatif)	Adet	-	60
Doğa içi yeni tesis alanı	Dönüm	-	100

6.2.5.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 14: Hedef 1.5'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Turizmin gelişmesiyle birlikte bölge ziyaretçiler için de daha ilgi çekici bir alan haline gelecektir. Böylece bu sektörde konaklamadan gastronomiye, eğlenceden hediyelik eşyaya farklı alanlarda gelişim gözlemlenecektir. Artan istihdam ve elde edilen gelirler de yerel ve bölgesel kalkınmayı ile refahın artmasını destekler.
	Belirlenen tedbirler, istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir bir turizm için sürdürülebilir kalkınma etkilerini denetlemeye olanak sağlayan araçlar geliştirilmesi ve uygulanması hedefi ile birebir uyumluluk göstermektedir.

3.2.6. (Hedef 1.6) Tarım ve Alternatif Kırsal Ekonomik Faaliyetler Geliştirilecektir.

Bölge illerinde kırsal nüfus yoğunluğu, tarım için değerlendirilebilir ölçüdedir. Her yıl kademeli olarak azalmakla birlikte bölge hâlâ yoğun bir kırsal görünüm sergilemektedir. Bununla birlikte Batı Karadeniz Bölgesi'nde gayrisafi katma değer (GSKD) miktarı bakımından tarım sektörü diğer bölgelere göre düşük bir orana sahiptir. Kırsal nüfusu yoğun olan bölgenin coğrafi yapısının engebeli, tarımsal arazilerin az ve parçalı olması büyük tarımsal faaliyetleri engellemekle birlikte tarımsal üretimin bazı alanlarında katma değerli üretim yapmak mümkündür. Bölgenin arazi varlığına bakıldığında en fazla işlenen tarım alanı ve uzun ömürlü bitkiler alanı sırasıyla Karabük, Zonguldak ve Bartın'dadır. En fazla ormanlık-fundalık araziye sahip olan il Karabük'tür. Tarım dışı alanın toplamdaki payı en fazla olan il ise Zonguldak'tır. Bölgenin sahip olduğu bu kısıtlı tarımsal alanların korunması, potansiyelinin iyi belirlenerek etkin ve verimli kullanılması sağlanmalıdır.

Batı Karadeniz Bölgesi bitkisel üretim değerlerine miktar olarak bakıldığında; en fazla tarla ürünlerinin (663 ton) gerçekleştirildiği, ardından meyve üretiminin (109 ton) geldiği ve sebze üretiminin (85 ton) en son sırada yer aldığı görülmektedir. Tarla ürünleri üretimi en fazla Bartın'da (464 ton), meyve üretimi en fazla Zonguldak'ta ve sebze üretimi de en fazla Bartın'da gerçekleştirilmektedir. Bitkisel üretimde kullanılan arazi miktarları bakımından da yoğunluk önemli ölçüde benzerlik göstermektedir. Batı Karadeniz Bölgesinin bitkisel üretimi Türkiye'nin bitkisel üretiminin değerinin yüzde 0,64'üne tekabül etmektedir.

Bölgede seracılık ve örtü altı tarım kültürünün yaygın olduğunu ancak ölçek ve toplam büyüklük olarak hâlâ yeterli seviyede olmadığını söylemek mümkündür. TÜİK 2022 yılı verilerine göre ekim alanına göre örtü altı tarım faaliyetlerinde Bartın 21'inci, Zonguldak 25'inci ve Karabük ise 35'inci sıradadır. Batı Karadeniz Bölgesi Türkiye'deki örtü altı tarım alanlarının yüzde 0,47'sine sahiptir. Bununla birlikte YER-SİS verilerine bakıldığında en yaygın seracılık yapılan bölgelerde Batı Akdeniz (TR61 Düzey 2) ve Batı Karadeniz Bölgesi'nin (TR81 Düzey 2) başı çektiği görülmektedir. Dolayısıyla iklim koşulları da seracılığa uygun olan Bartın ve Zonguldak'ta bu kültürün desteklenerek modern ve endüstriyel seracılığın bölgede gelişimi sağlanabilecektir. Nitekim Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde Tarıma Dayalı İhtisas OSB projesinin altyapı inşaatı devam etmekte olup, bu alanın genişletilmesi, Bartın'da da benzer bir projenin oluşturulması, geleneksel örtü altı tarımın da bölgede desteklenerek ölçeklerinin büyütülmesi ve modern seracılığa geçiş yapılması öngörülmektedir. Bu hususun önemine On İkinci Kalkınma Planı'nın Çevrenin Korunması Bölümünde belirtilen politika ve tedbirlerden 891.3. maddesinde "Batı

Karadeniz’de yer alan kömür ve doğal gaz sahaları ile demir-çelik, kâğıt, ormancılık sanayi ve tarıma dayalı sanayinin Filyos Limanı’na bağlantısı sağlanacaktır.” ifadesiyle değinilmiş olup, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesinin ise tarıma dayalı ihtisas OSB projelerinin altyapı ve üstyapı eksikliklerinin giderilmesi ve bölgede yaygınlaştırılmasıyla mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

Bölge hayvancılık açısından Türkiye’de çok küçük bir paya sahiptir. Türkiye’deki büyükbaş hayvan varlığının yüzde 0,90’ı, küçükbaş hayvan varlığının yüzde 0,12’si ve kanatlı hayvan varlığının yüzde 2,49’u bölgede bulunmaktadır. Bölgede büyükbaş ve kanatlı hayvan kategorisinde en fazla sayıya Zonguldak ili sahiptir. Bölgede en fazla küçükbaş hayvan varlığı Karabük’tedir. Bartın küçükbaş hayvan varlığında bölgede ve Türkiye’de son sıradadır. 2022 Yılı TÜİK verilerine göre Bartın manda varlığında ise Türkiye’de 11. sırada yer almaktadır. Türkiye’de toplamda 171.835 baş manda bulunurken toplam manda varlığının yüzde 2,60’ı yani 4.469 baş manda Bartın’da bulunmaktadır.

Bütün bu veriler incelendiğinde bölgenin tarımsal üretim anlamında potansiyelinin olduğu görülmektedir. Bu potansiyeli harekete geçirebilmek için tarım ve alternatif kırsal faaliyetler gerçekleştirilecektir.

6.2.6.1. Tedbirler 1.6

Tedbir 1.6.1. Tarımsal üretim, tarımsal sanayi ve kırsal turizmin gelişimine yönelik programlar geliştirilecek ve destekler sağlanacaktır.

Tedbir Açıklaması: Tarım ve hayvancılıkta üretim ve yetiştiricilik istatistikleri açısından bölge yeterince gelişmemiştir. Bu durum; yeryüzü şekillerinin etkisi, tarım arazilerinin parçalı ve dağınık yapısı, emekli nüfusun ve engelli birey sayısının fazlalığı, girişimcilik ve ortak çalışma kültürünün zayıf olması gibi birçok faktörün etkisiyle ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte kırsal nüfusu yoğun olan bölgede tarımsal üretimin bazı alanlarında katma değerli üretim yapmak mümkündür. Bölgede tarımsal üretim, tarımsal sanayi ve kırsal turizm alanlarında gelişimi sağlamak için programlar geliştirilmesi, örnek ve model projelere destekler sağlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda TR81 ve TR82 Bölgelerinde Zonguldak, Karabük, Bartın, Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini içerecek şekilde Batı Karadeniz Kalkınma Programı (BAKAP) adıyla bir destek programının plan döneminde uygulanması planlanmaktadır. Söz konusu programın bütçe imkânlarının geliştirilmesine, benzer nitelikli farklı kırsal odaklı desteklerin de bölgeye çekilerek bu alandaki gelişimin sürdürülebilir kılınmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Tedbir 1.6.2. Odun dışı orman ürünlerinin toplanması, işlenmesi ve paketlenmesine yönelik yatırımlar arttırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Yüzde 64,3’ü ormanla kaplı bölgede önemli bir odun dışı orman ürünleri potansiyeli bulunmaktadır. Dünya defne ticaretinin yüzde 95’i ülkemizde yapılmaktadır. 2022 yılı OGM verilerine göre ülkemizde toplanan 47.250 ton defnenin yüzde 47,19’u Zonguldak-Bartın yöresinden toplanmaktadır. Batı Karadeniz Bölgesi’nde toplanan toplam 37.000 ton odun dışı orman ürününden elde edilen gelirin önemli bir kısmını defne oluşturmaktadır. Bölgede 2013 yılında tek olan defne bitkisi kurutma ve işletme tesisi sayısı zaman içinde 5’e yükselmiş olup üretim ve katma değer artmıştır. Kayıt dışı ekonomi de göz önüne alındığında odun dışı orman ürünleri sektörünün önemli bir ekonomik getiri potansiyeli bulunmaktadır. Bölgede Zonguldak ve Bartın’da defne üretiminde yakalanan başarının benzeri, yine aynı illerde kestane ve Karabük’ün Yenice ilçesinde ıhlamur başta olmak üzere diğer odun dışı orman ürünlerinde de gerçekleştirilebilecektir. Koruma ve kullanma dengesi sağlanarak odun dışı

orman ürünlerinin toplanması, işlenerek katma değerli ürünlere dönüştürülmesi ve ticarileştirilmesine yönelik yatırımlar desteklenecektir.

Tedbir 1.6.3. Örtü altı tarım, iyi tarım ve organik tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: YER-SİS verilerine göre örtü altı tarım kültürünün en yaygın olduğu bölgeler arasında Batı Karadeniz Bölgesi bulunmaktadır. Bununla birlikte bu yaygınlık sadece bir üretim kültürünün varlığını göstermekte olup ölçek ve toplam alan büyüklüğü bakımından potansiyelinin çok altında bir değere sahiptir. Bölgenin iklim koşulları seracılık için ideal olduğundan Zonguldak ve Bartın'da Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB ön fizibiliteri hazırlanmış ve Zonguldak'ta 52 hektar alanda yaklaşık 400 dönüm üretim alanına sahip seraların yer alacağı Zonguldak Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas OSB için altyapı yatırımları önemli oranda tamamlanmıştır. Ayrıca bölge genelinde Kalkınma Ajansı ve kamu kurumları tarafından verilen desteklerle iyi tarım uygulamalarına ilişkin örnek model projeler hayata geçirilmiştir. Plan döneminde söz konusu çalışmaların arttırılması, tarıma dayalı ihtisas OSB modeliyle modern seracılığa başlanması, iyi tarım ve organik tarım faaliyetlerinin yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Tedbir 1.6.4. Katma değeri yüksek tarımsal ürünler ile tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimine ve işlenmesine yönelik projeler geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede oldukça yoğun olarak üretilen ve ekonomik getirisi en fazla olan ürünlerin başında fındık gelmektedir. Bölgede üretilen fındığın veriminin arttırılması için ıslah çalışmaları yapılması oldukça önemlidir. Zonguldak ili Alaplı ilçesinde ve Bartın merkezde yaygın olarak yetiştirilen fındıkta ikincil ürünlerin geliştirilmesi, yaratılan katma değer arttırılması açısından oldukça önemlidir. Bunun yanında katma değeri yüksek, yerelde öne çıkan hünnap, mavi yemiş, aronya, kızılıçık (kiren) gibi ürünlerin üretiminin yaygınlaştırılması, kırsalda yaşayan kesime bu ürünlerin üretimi, işlenmesi ve satışına yönelik eğitim ve hibelerle kırsal kesimin gelirlerinin arttırılması planlanmaktadır.

Tıbbi ve aromatik bitki türlerine yönelik Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü tarafından bölgede tıbbi ve aromatik bitkiler bahçesi tesis edilmiş, 46 endemik bitki türünden 800 dekar alanda 106 bin fidanın dikimi yapılarak tıbbi ve aromatik bitki bahçeleri oluşturulmuştur. Aynı zamanda Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından da desteklenen projelerle farklı büyüklüklerde Karabük ili Safranbolu ilçesinde safran ve lavanta bahçeleri ile işleme tesisleri oluşturulmuştur. Bu alanların aynı zamanda içerisindeki yürüyüş ve foto-gözlem noktaları oluşturularak turizm destinasyonu olmaları öngörülmüştür. Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, işlenmesi, agroturizm projelerinin geliştirilmesi ve desteklenmesiyle bölgede kırsal ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Tedbir 1.6.5. Kanatlı hayvan, büyük baş hayvan ve manda yetiştiriciliği ile arıcılık faaliyetleri desteklenecek; bu alanlardaki endüstriyel üretim geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz hayvancılıkta birçok bölgenin gerisinde olmasına rağmen bazı üretimlerde görece daha iyidir. Türkiye'deki toplam manda varlığının yüzde 2,60'ı (4.469 baş manda) Bartın'da bulunmaktadır. Türkiye'de üretilen balın yüzde 0,57'si bölgede üretilmektedir ve bölge kestane balı açısından öne çıkan bölgeler arasındadır. Zonguldak ve Bartın illerinde kestane balı üretiminde Karabük ili Yenice ilçesinde ise ihlamur balı üretiminde yerel üreticileri bir araya getirilerek endüstriyel üretime yönelik potansiyelleri geliştirilecektir. Zonguldak ve Bartın'da manda sütü ve süt ürünleri ön plana çıkmakta olup markalaşma ve üreticilerin kurumsallaşmasına yönelik çalışmalara destek

verilecektir. Kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde de bölge görece iyi durumdadır. Bölgenin hayvancılıkta öne çıktığı alanlar desteklenecek ve geliştirilecek, söz konusu alanlardaki ürün gamı ve üretim geliştirilecektir.

Tedbir 1.6.6. Tarımsal üretim ve işlemede ortak kullanıma yönelik altyapı ve tesisler ile makine parkları geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Tarımsal üretim ve işlemede ölçekler küçük olduğu için daha çok ortak üretim alanları yapılması ekonomik ve verimli olmaktadır. Bu sebeple ortak kullanıma yönelik altyapı, tesis, makine ekipman ve fiziki imkânların geliştirilmesi, kırsalda gelirlerin arttırılarak kırsal ekonominin geliştirilmesine katkı sağlanması planlanmaktadır. Ulusal ve uluslararası fonlardan yararlanılarak Çaycuma Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB ve henüz planlama aşamasında olan Bartın Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB için, uygun görülecek alanlarda katma değerli üretime yönelik ortak altyapı ve tesislerin kurulması teşvik edilecektir. Benzer şekilde su ürünleri üretimi, işlenmesi ve paketlenmesi kapsamında da bölgede altyapı ve tesisler oluşturulacaktır.

Tedbir 1.6.7. Yerel ve yöresel ürünlere yönelik markalaşma ve tanıtım çalışmaları yürütülecek, işleme, paketlenme, satış ve pazarlama altyapısı geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nde kırsal ve tarımsal üretimde markalaşma çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Öncelikle ürünlerin envanteri çıkarılarak benzersiz nitelikleri ve hikâyeleri belirlenmelidir. Etkin bir tanıtım için çekici ve özgün bir marka kimliği oluşturularak, kaliteli işleme ve hijyenik paketlenme süreçleri sağlanmalıdır. Farklı satış kanalları (mağazalar, çevrimiçi platformlar, pazarlar) entegre edilerek, ürünler geniş kitlelere ulaştırılmalı ve etkili pazarlama stratejileriyle (sosyal medya, reklamlar, etkinlikler) desteklenmelidir. Tüm bu adımların yanı sıra, yerel topluluklarla iş birlikleri kurularak sürdürülebilir bir ekosistem oluşturulmalı ve sürekli olarak geri bildirim alınarak iş yapısı geliştirilmelidir. Bu sayede, yerel ve yöresel ürünlerin markalaşması ve tanıtımı desteklenerek, yerel ekonomi güçlendirilmeli ve ürünler ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmalıdır. Özellikle yerel ve yöresel ürünlerden hediye ve paketli ürün üretimine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecek, bu alanda destekler, eğitim, mentorluk ve danışmanlıklar verilecektir.

Bunların yanında coğrafi işaretli ürünlerde de benzer çalışmalar yürütülmelidir. Zonguldak ilinde Devrek Bastonu, Devrek Baklavası, Devrek Cevizli Kömeci, Çaycuma Manda Yoğurdu, Kdz. Ereğli Osmanlı Çileği, Devrek Kireni, Zonguldak Malay Yemeği ve Zonguldak Zılbit Yemeği; Karabük ilinde Safranbolu Safranı, Safranbolu Lokumu, Eflani Cember Bezi, Eflani Hindi Bandırması, Safranbolu Kıtırı, Safranbolu Maniye Domatesi, Safranbolu Çavuş Üzümü ve Yenice İhlamur Balı; Bartın ilinde Bartın İşi Telkırma, Bartın İncir Donduması, Bartın Kabak Burması, Bartın Pirinçli Mantısı, Bartın Tatlı Böreği, Bartın Ağda Tatlısı, Bartın Beyaz Baklavası, Kurucaşile Taş Sac, Bartın İşi Tel Sarma, Bartın Gözlemesi, Bartın Yumurtalı Ispıt Yemeği ve Bartın Çöven Ekmeği olmak üzere 28 adet olan coğrafi işaretli ürün sayısı arttırılacak, tanıtım çalışmaları geliştirilecek, coğrafi işaretli ürün tescilinde yakalanan ivme ürünlerin ticarileşmesinde de sağlanacaktır. Bunun dışında Bartın ve Zonguldak'ta defne, Safranbolu'da lavanta ve Zonguldak'ta kestane balı gibi ürünler için coğrafi işaret alınmasına yönelik çalışmalar teşvik edilecektir.

6.2.6.2. Performans Göstergeleri

Tablo 15: Hedef 1.6'nın Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Örtü altı üretim alanı büyüklüğü	Dekar	3.881	5.000
Üretime geçen modern sera parseli	Adet	-	15
Deniz ürünleri üretim miktarı	Ton	4.302	5.000
Odun dışı orman ürünleri üretim miktarı	Ton	31.975	40.000
Coğrafi işaretli ürün sayısı	Adet	28	45

6.2.6.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 16: Hedef 1.6'nın Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Küreselleşen dünyada artan nüfusa dayalı tüketim hızını karşılayabilecek üretim dengesi oldukça önemlidir. Bu noktada gıda arzı sağlanması amacıyla yeterli tedbirlerin alınması hayati önem taşır. Tarımsal ve tarım alanındaki ekonomik faaliyetler gıda arzının artırılması konusunda en önemli araç konumundadır. Kişi başına düşen tüketim miktarının karşılanmasının yanında yaşam biçimini değiştirir, kolay ulaşılabilir ve uygun maliyette gıda erişimine imkân sağlar.
	Tarımın gelişmesiyle birlikte iyi uygulama örnekleri artacak ve tarımsal faaliyetler daha ilgi çekici bir alan haline gelecektir. Böylece bu sektörde ortak alan çalışmaları, şirketleşme ve beraberinde gelişen rekabet ortamı ile ekonomik büyüme artar. Tarımsal ekonomik hacmin artışıyla doğru orantılı olarak artan istihdam ve elde edilen gelirler de yerel ve bölgesel kalkınma ile refahın artmasını destekler.

3.3. Örnek Proje ve Program Fikirleri

Tablo 17: Stratejik Öncelik 1 Kapsamında Oluşturulan Örnek Proje ve Program Fikirleri

Ref. Kodu	Proje Adı	Türü	Uygulama Yılları
1.1	Kdz. Ereğli 2. OSB Projesi	Proje	2026-2028
1.2	Zonguldak Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB 2. Etap Projesi	Proje	2026-2028
1.3	Yenice Orman Ürünleri İhtisas OSB Projesi	Proje	2024-2026
1.4	Bartın OSB Genişleme Projesi	Proje	2024-2026
1.5	Bartın Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB Projesi	Proje	2024-2026
1.6	Filyos Lojistik Merkezi Projesi	Proje	2025-2028
1.7	Teknokent Tohum Projesi	Proje	2024-2026
1.8	Batı Karadeniz Su Ürünleri Yetiştiricilik Projesi	Proje	2025-2026
1.9	Akkaya'da Günöbirlik Termal Tesis Projesi	Proje	2025-2027
1.10	Zonguldak Teknopark Alan Genişletme Projesi	Proje	2024-2025
1.11	Bartın Teknoloji Geliştirme Bölgesi Projesi	Proje	2024-2026
1.12	Abdipaşa Temizlik Ürünleri İhtisas OSB Projesi	Proje	2024-2028

Ref. Kodu	Proje Adı	Türü	Uygulama Yılları
1.13	Saya ve Ayakkabıcılar KSS Projesi	Proje	2024-2026
1.14	Zonguldak Kömür Jeoparkı Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi Projesi	Proje	2024-2025
1.15	Safranlı Lokum İmalathanesi Kurulması Projesi	Proje	2027-2028
1.16	Standart Cıvata, Somun ve Bağlantı Elemanları Üretim Tesisi Kurulması Projesi	Proje	2025-2026
1.17	Deniz Salyangozu İşleme Tesisi Kurulması Projesi	Proje	2026-2027
1.18	Safranköy	Proje	2024-2026

Ref. Kodu	Program Adı	Türü	Uygulama Yılları
1.1	Sanayi Altyapısı Güçlendirme Programı	Program	2025-2028
1.2	Teknolojik Gelişim ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı	Program	2024-2026

STRATEJİK ÖNCELİK- 2 Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması

Hedef 2.1

Piyasanın İhtiyaç ve Beklentilerini Karşılacak Şekilde İş Gücünün Bilgi, Beceri ve Kapasitesi Yükseltilecektir.

- Tedbir 2.1.1. Nitelikli personel yetiştirilmesine yönelik mesleki eğitim ve beceri geliştirme altyapı ve araçları oluşturularak mevcutlar geliştirilecektir.
- Tedbir 2.1.2. Teknoloji tabanlı sistemlerde iş gücü beceri ve kapasitesi güçlendirecektir.
- Tedbir 2.1.3. Ne istihdam ne eğitimde yer alan çalışabilir nüfusa yönelik istihdam odaklı iş başı eğitim programları düzenlenecektir.
- Tedbir 2.1.4. Meslek seçiminde etkin mesleki rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Hedef 2.2

Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir.

- Tedbir 2.2.1. Girişimcilik konusunda eğitim ve danışmanlıklar ile girişimcilere yönelik mentorluk ve alternatif destek hizmetleri sağlanacaktır.
- Tedbir 2.2.2. Girişimcilik ekosistemini güçlendiren altyapı ve üstyapılar kurulacaktır.
- Tedbir 2.2.3. Tekno-girişimciliği destekleyecek ara yüzler kurulacak, uygun öğrencilerin bulunmasına yönelik programlar geliştirilecektir.
- Tedbir 2.2.4. Sosyal girişim odaklı girişimcilik becerileri geliştirilecek ve sosyal girişimcilik teşvik edilecektir.

Hedef 2.3

Toplumsal Fırsat Eşitliği Gözetilerek Toplumun Her Kesiminin Sosyoekonomik ve Kültürel Hayat ile Hizmetlere Erişim İmkânı Arttırılacaktır.

- Tedbir 2.3.1. Toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile eğitim, sağlık, kültür ve spor gibi hizmetlere erişim imkânlarının arttırması için gerekli altyapı ve üstyapılar oluşturulacaktır.
- Tedbir 2.3.2. Özel politika gerektiren grupların iyi olma hali arttırılacak ve sosyal hayata katılımına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.
- Tedbir 2.3.3. Kadınların sosyo-ekonomik hayata katılımını arttırarak proje ve programlar geliştirilecektir.
- Tedbir 2.3.4. Yoksul kesimin yoğunlaştığı mekânlarda altyapılar, sosyal hizmetlere erişim ve sosyal adaptasyonu sağlayıcı hizmetler geliştirilecektir.

Hedef 2.4

Sosyal Sermaye Yapıları Güçlendirilecektir.

- Tedbir 2.4.1. Sosyal sermaye gruplarının kurumsal ve yönetsel kapasiteleri güçlendirilecektir.
- Tedbir 2.4.2. Sosyal sermaye gruplarının diğer paydaşlarla iş birliği ve ortaklık kültürü geliştirilecektir.
- Tedbir 2.4.3. Sosyal sermaye gruplarının finansal sürdürülebilirliğine yönelik alternatif destek araçları geliştirilecektir.
- Tedbir 2.4.4. Örgütlü üretim teşvik edilecek, üretici örgütlerinin sosyal ve fiziki altyapısı güçlendirilecektir.

4. STRATEJİK ÖNCELİK 2 – BEŞERİ VE SOSYAL SERMAYENİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİYLE SOSYAL REFAHIN ARTTIRILMASI

7.1. Amaç

On İkinci Kalkınma Planı'nın beş ana ekseninden biri olan "Nitelikli İnsan, Güçlü Aile, Sağlıklı Toplum" eksenini altında kapsayıcı büyüme yaklaşımı çerçevesinde beşeri sermayenin güçlendirilmesi ve refahın toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılmasına yönelik politikalar ele alınmaktadır. Bu eksenin iyi analiz edilebilmesi ve bölge özelinde gelişmenin sağlanabilmesi için eğitim yaklaşımları, sosyal hayata katılım, iş gücü piyasasındaki ekonomik ve sosyal dönüşüm ile demografik yapıdaki değişim gibi alt başlıkların anlaşılması gerekmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nin 2014-2022 yılları arası nüfus verileri incelendiğinde 2014, 2019 ve 2020 yıllarında bölge nüfusunun bir önceki yıla göre düşüş gösterdiği, bununla birlikte 2013 yılında 1,02 milyon olan bölge nüfusunun 2022 yılı itibarıyla 1,04 milyona yükselerek küçük bir artış gösterdiği görülmektedir. Son 10 yıllık nüfus verileri incelendiğinde sadece Bartın ve Karabük illerinin nüfusu artış gösterirken, Zonguldak nüfusu azalış göstermiştir. Zonguldak ilindeki nüfustaki azalış ile Karabük ve Bartın illerindeki nüfus artışının düşük seyretmesinin temelinde 1990'lı yıllarla birlikte azalan iş ve istihdam olanakları gelmektedir.

2008-2021 dönemlerinde Batı Karadeniz Bölgesi'ne ait net göç hızına ilişkin değerler incelendiğinde genel olarak göç veren bir bölge görünümünde olduğu görülmektedir. Bölgenin son 30 yıldır göç problemi devam etmekte olup göç hareketinin yönlendiği bölgelere bakıldığında İstanbul ilk sırada yer almaktadır. Ardından TR42 Düzey 2 Bölgesi, Doğu Marmara Bölgesi illeri olan Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova ile Ankara gelmektedir. Bu yerleşimler iş ve istihdam olanaklarının yüksek olduğu alanlar olduğundan göçün istihdam amaçlı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Son yıllarda bölgede sanayi ve yatırım ekosisteminde önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Oluşturulan yeni sanayi alanları ve gerçekleştirilen yatırımlar istihdam olanaklarını arttırmaktadır. Bununla birlikte bölgenin mevcut iş gücünün piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılamak üzere bilgi, beceri ve kapasitesini yükseltecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. On İkinci Kalkınma Planı'nda "Eğitim" başlığı altında sosyal ve mesleki becerilerin uluslararası standartlara uygun bir şekilde geliştirilmesinin temel amaçlardan olduğu belirtilmiş ve mesleki eğitimin önemi ayrıca vurgulanmıştır. Mesleki ve teknik eğitimde özel sektörle iş birliği artırılması, mesleki ve teknik eğitim alan bireylerin iş gücü piyasasına geçişinin kolaylaştırılması ile mesleki eğitimde karar alma süreçlerine özel sektör ve ailelerin katılımının sağlanması bu başlığın politika ve tedbirleri arasında yer almaktadır. Bu politikalara paralel olarak Batı Karadeniz Bölge Planı'nda bölgedeki mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik fırsatlar göz önünde bulundurularak nitelikli personel yetiştirilmesi, teknoloji tabanlı sistemlerde iş gücü beceri ve kapasitenin güçlendirilmesi, iş başı eğitim programları düzenlenmesi ve meslek seçiminde etkin rehberlik ve yönlendirme faaliyetlerinde bulunulmasını kapsayan tedbirler öngörülmüştür. Ayrıca yeni ekonominin gerekliliklerini karşılamak üzere bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesiyle yeni iş sahalarının açılması ve yatırım ekosisteminin iyileştirilmesi çalışmalarının arttırılması gerekmektedir.

Bölgede istihdama katılımın arttırılması için kırsal kesime yönelik politikaların da doğru oluşturulması gerekmektedir. Zira TÜİK'in köy/şehir nüfus verilerine göre 2022 yılında bölge nüfusunun yüzde 36,07'si hâlâ köy nüfusedir. TÜİK'in "Kent-Kır Nüfus İstatistikleri" verilere göre bölge nüfusunun yüzde 48,0'ı yoğun kentte, yüzde 17,3'ü orta yoğun kentte ve yüzde 34,8'i ise kırdaki yaşamaktadır. En fazla kırdaki

yaşayan nüfus oranı sırasıyla yüzde 54,2 ile Bartın, yüzde 33,2 ile Zonguldak ve yüzde 22,7 ile Karabük şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye’de kır olarak sınıflandırılan yerleşim yerlerinde ikamet eden nüfusun oranının en yüksek olduğu il sıralamasında yüzde 68,4 ile Ardahan birinci olurken, yüzde 60,3 ile Tunceli ikinci ve yüzde 54,2 ile Bartın üçüncü sırada yer almaktadır.

Bölgede istihdama katılım oranının artırılması için başta kırsalda yaşayan kesim ile kadınlar olmak üzere toplumun her kesimine yönelik istihdamı arttıracak yatırımlar ile kurs ve eğitim gibi çalışmalar yürütülmesi faydalı olacaktır. Kent ve kır arasındaki ekonomik ve sosyal farkları azaltacak, kırsalın gelir seviyesini arttıracak politikalar uygulanmalı, tarıma dayalı sanayi ve kırsal turizm geliştirilmelidir. Nüfusu kırsalda tutacak projeler yürürlüğe koyularak kırsal kalkınma desteklenmeli, başta gıda sanayi olmak üzere kırsalda tarımsal girdi kullanan işletmelerin kurulması teşvik edilmelidir.

Yaşlı bağımlılık oranında 2022 yılı verilerine göre 81 il arasından Bartın 13’üncü, Zonguldak 21’nci, Karabük 27’nci sıradadır. Batı Karadeniz Bölgesi ise yüzde 21,13 yaşlı bağımlılık oranıyla 26 düzey 2 bölgesi arasında en yüksek orana sahip ilk beş bölge içerisinde yer almaktadır. Aynı veride Türkiye ortalaması ise yüzde 14,55’tir. Çocuk bağımlılık oranında ise en düşük orana sahip illerde Karabük 3’üncü, Bartın 5’inci ve Zonguldak 8’inci sırada yer almaktadır. Çocuk bağımlılık oranında Türkiye ortalaması yüzde 32,25 olup bölge yüzde 22,85 oranla en düşük orana sahip bölgedir. Bu veriler de bölgede özellikle üçüncü yaş grubundaki kişilerin yoğun olduğunu, bu kesime yönelik yapılacak girişimcilik vd. çalışmaların desteklenmesinin faydalı olacağını göstermektedir.

Yükseköğretimde 2022-2023 yılı verilerine göre bölgede toplam 3 üniversite 95.998 ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrenci bulunmaktadır. Öğrenci sayısı Türkiye’deki yükseköğretim öğrenci sayısının yüzde 1,38’ini oluşturmaktadır. Bölgede toplam 7.652 yüksek lisans ve 1.525 doktora öğrencisi bulunmaktadır. Bölgede toplam öğretim elemanı sayısı ise 3.189’a ulaşmıştır. Üniversitelerle birlikte bölgede girişimcilik ve yenilik ekosistemi yapılarının (TTO, girişimcilik merkezi, yetkinlik merkezi, kuluçka merkezi vb.) artırılması ve buna bağlı olarak geliştirilen program, proje ve faaliyetlerin çeşitlendirilmesi gençler için bölgenin cazibesini arttıracaktır. Özellikle son yıllarda uluslararası ve ulusal mecrada teknoloji tabanlı yarışma ve programlarda bölge illerinden çıkan takımların başarıları da göze çarpmaktadır. Bu ekosistemin iyileştirilmesi ve geliştirilmesiyle bölge gençler tarafından daha fazla tercih edilebilecektir.

Bölgenin bağımlı ekonomik yapısı devam ettiği için girişimcilik ekosistemi de yeterince gelişmiş değildir. Girişimcilik alanında Türkiye son yıllarda gelişen bir performans ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bölgenin girişimcilik performansındaki gelişme ise oldukça yavaştır. On İkinci Kalkınma Planı’nda girişimcilerin niteliklerini dikkate alan odaklı politikalar aracılığıyla finansmana erişim imkânlarının, kurumsal gelişmelerinin ve verimliliklerinin artırılması, yenilikçilik kapasitelerinin ve ölçeklerinin büyütülmesi ve istihdama katkılarının artırılması temel amaç olarak görülmektedir. Bu amaç doğrultusunda örgün eğitime girişimcilik müfredatları eklenmesi, girişimcilik ekosisteminde iş birliği kültürünün yaygınlaştırılması, alternatif ve yenilikçi finansman yöntemlerinin yaygınlaştırılması politika ve tedbirlerinin ele alınacağı belirtilmektedir. Kalkınma Planındaki amaç ve tedbirleri tamamlayacak şekilde Batı Karadeniz Bölge Planında girişimciliğe yönelik ekosistemin geliştirilmesi, girişimcilere mentorluk ve alternatif destek hizmetleri sağlanması, girişimciliği destekleyecek altyapı, üstyapı ve ara yüzlerin kurulması tedbir olarak yer almaktadır.

Bölgede son birkaç yılda hızla gelişen organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, teknoloji transfer ofisleri, kuluçka merkezleri, Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezlerinin bölgede teknoloji odaklı girişimleri, akademik girişimleri ve genç girişimleri tetikleyebilecek bir potansiyele sahiptir. Yenilik

ekosisteminde çok önemli bir yer tutan TGB ve TTO gibi ara yüzlerin bölgede gelişim göstermesi ve girişimlerin ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için destek programlarının kurgulanması faydalı olacaktır. Özellikle akademik proje sayıları, üniversite patent sayıları, sanayi ile yapılan iş birlikleri akademik ve bireysel genç girişimlerin kurulmasına önemli destek veren bu yapıların gelişmesi ve kapasitelerinin artırılması yenilik göstergelerinde bölgenin daha iyi bir performans göstermesini sağlayacaktır.

Bölgede iş kazaları ve meslek hastalıkları ile farklı diğer nedenlerden kaynaklanan engellilik oranı yüksektir. Ayrıca bölgenin yaşlı bağımlılık oranı da Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. Kırsal nüfusu da yüksek olan bölgede kadınların istihdama katılım oranları düşüktür. Özel politika gerektiren grupların fazla olduğu bölgede bu kesimin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının da kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu alanda iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmelidir.

Bölgede kooperatifçiliğin mevcut durumu incelendiğinde tarımsal kalkınma kooperatiflerinin (orman) toplam kooperatiflere oranının yüzde 38, konut yapı kooperatiflerinin oranının yüzde 19,6, motorlu taşıyıcılar kooperatifinin oranının yüzde 12,9, tarımsal kalkınma kooperatifi (tarım ve hayvancılık) oranının yüzde 6,4 olduğu görülmektedir. Bölgenin ormanlık bölge olması, köylerde yaşayan kesimin büyük çoğunluğunun geçimini ormancılık faaliyetlerinden sağlaması nedeniyle orman kooperatifçiliğinin ön planda olduğu görülmektedir. Zonguldak ve Bartın illerinde tarımsal kalkınma kooperatifleri içerisinde tarım ve hayvancılığın Karabük iline göre daha fazla geliştiği görülmektedir. Bölge genelinde kadın girişimi üretim ve işletme kooperatiflerinin üye sayısının 310 olduğu görülmektedir.

On İkinci Kalkınma Planı'nda kooperatiflerin değişen ekonomik ve sosyal şartlara uyum sağlayacak şekilde kapasitelerinin geliştirilmesi ve ortak çalışma kültürünün yaygınlaşmasının sağlanacağı ve başta tarım satış kooperatifleri, kadın kooperatifleri ile sosyal nitelikli kooperatifler olmak üzere öncelikli faaliyette bulunan kooperatiflere destek sağlanacağı ve kooperatifçilik farkındalık uygulamalarının yaygınlaştırılacağı belirtilmiştir.

Plandan hareketle kooperatiflerde; üretici kadın kooperatiflerinin desteklenerek kadınların üretime teşvik edilmesi, genç istihdamının artırılmasına yönelik iş birliği ve gönüllülük bilincinin oluşturulması, eğitimler yoluyla üretime teşvik edilmeleri, ihracata katkı sağlayacak üretim bilincinin oluşturulması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bölgede kooperatif bilincinin oluşturulmasının ve kadın kooperatiflerin üye sayılarının artırılmasının kırsal ve bölgesel kalkınma ile sosyal sermayenin geliştirilmesi açısından olumlu sonuçlar doğuracağı değerlendirilmektedir.

7.2. Hedefler

7.2.1. (Hedef 2.1) Piyasanın İhtiyaç ve Beklentilerini Karşılacak Şekilde İş Gücünün Bilgi, Beceri ve Kapasitesi Yükseltilecektir.

Yıllar itibarıyla işsizlik oranının bölgede arttığı görülmektedir. 2022 yılı toplam işsizlik oranı bölgede yüzde 11,3 olup bu oran erkeklerde yüzde 8,7; kadınlarda ise yüzde 16,2'dir. Bölgede genç işsizlik oranının oldukça yüksek olduğu, en yüksek işsizlik oranının erkek ve kadınlarda 20-24 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bölgede işsizlik oranı en çok yüzde 35,7 oranla 15-24 yaş arası kadınlarda görülmektedir. İşsizlik oranı 2022 yılında genç nüfusta (15-24 yaş) yüzde 29,2, 25 yaş ve üzeri nüfustaki ise yüzde 9'dur.

2022 yılında bölgede her 100 erkekten 60'ı ve her 100 kadından 29'u çalışmaktadır. Dolayısıyla kadınların istihdamında önemli sıkıntılar olduğu göze çarpmaktadır. Bu veriler gençlerin istihdam olanaklarını arttırmanın ve aynı zamanda iş gücü piyasasının ihtiyaç ve beklentilerine uygun şekilde kapasitelerinin geliştirilmesinin gerektiğini göstermektedir.

Bölgede, en yüksek istihdam oranı erkeklerde ve kadınlarda 2014-2022 yılları arasında 25-34 yaş grubundadır. Yıllar itibarı ile değerlendirildiğinde 2014-2022 yılları içinde, istihdamın içindeki en büyük pay yükseköğretim mezunlarıdır. Okuryazar olmayanların istihdamı yıllar içinde azalış göstermektedir. 2022 verilerine göre bölgede istihdam edilenlerin yüzde 21,6'sı tarım, yüzde 28,8'i sanayi ve yüzde 49,6'sı hizmetler sektöründe yer almaktadır. Bölgede istihdamda öne çıkan sektörler ise ana metal sanayi, perakende ticareti, bina inşaatı, giyim eşyaları imalatı ve madenciliktir. Bölgenin mevcut durumu ve gelişmekte olan sektörlerle göre de iş gücünün yönlendirilmesi ve yetiştirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan da özellikle gençlerin teknoloji tabanlı yetkinliklerinin geliştirilmesi, bu alanlardaki girişimlerin de bölgede arttırılması büyük önem taşımaktadır.

İstihdam edilenlerin işteki durumları analiz edildiğinde kadınların tarım alanında "ücretsiz aile işçisi", erkeklerin ise "ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışan" olarak öne çıktığı görülmektedir ve yıllar itibarı ile bu istatistikler kayda değer bir değişiklik göstermemiştir. Kayıtlı işsizlerin bölge ve iller düzeyinde mesleklere göre dağılımı incelendiğinde meslek mensupları açısından genellikle yoğunlaşmanın nitelik gerektirmeyen meslekler, hizmet ve satış elemanları ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar kategorilerinde öne çıktığı görülmektedir.

Bölgede ne istihdamda ne de eğitimde yer almayan çalışabilir nüfusun farklı programlarla istihdama yönlendirilmesi, gençlerde meslek seçimine yönelik rehberlik, mentorluk ve yönlendirme faaliyetlerinin geliştirilmesi istihdamın arttırılmasına ve istihdama katılıma katkı sağlayacak alanlar arasındadır.

7.2.1.1. Tedbirler 2.1

Tedbir 2.1.1. Nitelikli personel yetiştirilmesine yönelik mesleki eğitim ve beceri geliştirme altyapı ve araçları oluşturularak mevcutlar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölge illerinde Zonguldak'ta Merkez ve Kdz. Ereğli'de, Bartın ve Karabük'te ise Merkez ilçelerde kaliteli mesleki eğitim veren meslek liseleri ve mesleki eğitim merkezleri bulunmaktadır. Bölgede bulunan meslek liseleri ve meslek yüksekokullarında, sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli personelin yetiştirilmesi için eğitici kapasiteleri geliştirilecek, laboratuvar ve atölyeler oluşturulacaktır. Sektör-beceri ihtiyacı eşleşmesine göre gerekli kapasite geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Özellikle mobilya ve orman ürünleri, bilişim, metal teknolojileri konularında laboratuvar ve atölye imkânlarının geliştirilmesiyle öğrencilerin yerli ve millî üretime sağlayacakları katkılar artacak ve piyasanın ihtiyaç duyduğu yetkinliği kazanacaktır.

Bölgedeki organize sanayi bölgeleri, üniversiteler, ticaret ve sanayi odası gibi üst kuruluşlar aracılığıyla mesleki eğitim mezunlarının işverenler ile buluşturulması ve bölgede kalmaları sağlanacaktır. Ayrıca özel sektör işletmeleri ile eğitim kurumları arasında mesleki eğitim alanında program ve projelerin sayısı ve niteliği arttırılarak eğitim ve uygulamalar geliştirilecektir.

Tedbir 2.1.2. Teknoloji tabanlı sistemlerde iş gücü beceri ve kapasitesi güçlendirecektir.

Tedbir Açıklaması: Son dönemde tüm dünyada teknoloji tabanlı sistemlerin kullanımına bağlı olarak bu alanlarda yetkin personel ihtiyacı da artış göstermektedir. Bölgede bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik olarak yazılım, kodlama, oyun geliştirme, kriptoloji, siber güvenlik ile robotik, uzaktan algılama, otonom sistemler ve iletişim gibi teknoloji tabanlı sistemlerde uzmanlaşma programları geliştirilecektir. Özellikle yetkinlik merkezi ve kuluçka merkezi gibi ara yüzlerle kurumsal yapı oluşturulacak, gençlere bu alanlarda sunulan eğitim ve farkındalık çalışmaları arttırılacak ve kendi işini kurmak isteyenlere yönelik teknoloji girişimciliği çalışmalarına katkı sağlanacaktır.

Ayrıca bölgede Siber Vatan çalışmaları kapsamında teknoloji odaklı nitelikli genç istihdamı için önemli yol kat edilmiştir. Zonguldak, Karabük, Bartın'da üniversite kampüslerinde Siber Vatan Yetkinlik Merkezleri kurulacak, kapasiteleri geliştirilecek, lise ve üniversite öğrencileri başta olmak üzere gençlere yönelik kapasite geliştirme çalışmalarına destek sağlanacaktır.

Tedbir 2.1.3. Ne istihdam ne eğitimde yer alan çalışabilir nüfusa yönelik istihdam odaklı iş başı eğitim programları düzenlenecektir.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nde üretim ve istihdam göstergeleri bakımından sanayi ve hizmet sektörleri ön plana çıkmaktadır. Bu sektörlerdeki ihtiyaca yönelik nicel veriler (yaş, cinsiyet, kadro ihtiyacı vb.) ve gelecek projeksiyonu için gerekli araştırma ve analizler gerçekleştirilecektir. Böylece veriye dayalı olarak eğitim programına alınacak hedef grup belirlenecek ve istihdam edilmek üzere farklı kurumların (BAKKA, İŞKUR, Halk Eğitim Merkezleri vb.) eğitimleriyle kapasite geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Bu eğitimlerde TR81 Düzey 2 Bölgesi'nde SEGE'de 4. ve 5. kademedeki ilçelerde ikamet eden nüfus önceliklendirilecektir.

Tedbir 2.1.4 Meslek seçiminde etkin mesleki rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Filyos Vadisi Projesi kapsamındaki gelişmeler ile Zonguldak açıklarında bulunan doğal gaz sebebiyle gerçekleştirilen önemli ve kritik yatırımlar da yeni meslekler ile iş imkânlarının bölgede gelişimini sağlamaktadır. Ayrıca bölgede sektörel çeşitlenmeyi sağlayacak Seracılık İhtisas OSB, Gökçebey OSB, Eskipazar OSB, Endüstri Bölgeleri, Lojistik Merkezi gibi yatırımların da plan döneminde hayata geçeceği göz önüne alındığında nitelikli iş gücüne olan talepte artış olacağı ve bunun istihdama da katkı sunacağı öngörülmektedir. Söz konusu yatırımlarda istihdam edilmek üzere yetenek keşfi, ilgi-beceri uyumu gibi kriterler çerçevesinde etkin mesleki rehberlik ve yönlendirme çalışmaları MEM, BAKKA Mentorluk Uygulamaları, Millî Eğitim İl Müdürlükleri, TSO'lar vb. kurumlar üzerinden gerçekleştirilecektir.

7.2.1.2. Performans Göstergeleri

Tablo 18: Hedef 2.1'in Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Mesleki eğitim alan öğrenci sayısı (mesleki eğitim programları dâhil)	Kişi	25.523	28.000
Mesleki eğitime yönelik okul-merkez sayısı	Adet	57	60
İş başı eğitim programı katılımcı sayısı	Kişi	5.152	6.000
İş başı eğitim programı sayısı	Adet	1.733	2.000
Siber Vatan eğitimlerine katılan öğrenci sayısı	Kişi	-	1.000

7.2.1.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 19: Hedef 2.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması.

7.2.2. (Hedef 2.2) Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir.

Ulusal ve bölgesel kalkınma planları ile ekonomi politikalarında girişimcilik her düzeyde desteklenen alanlardan biridir. Ülkeler her yıl girişimcilik verilerini yayınlamakta ve girişimciliğin teşviki ile ilgili olarak gerekli plan ve programlarını hazırlamaktadırlar.

Girişimcilik, istihdamı ve verimliliği arttırmanın, ekonomik büyüme ve gelişmeyi hızlandırmanın yanında, toplumun refah düzeyinin yükselmesini ve orta sınıfın güçlenmesini sağlamaktadır. Ayrıca girişimcilik bölgeler arası gelişmişlik düzeylerindeki farkların ortadan kaldırılmasında veya azaltılmasında etkilidir. Bu nedenle ülkedeki girişimci sayısı ve girişimci niteliğinin artması toplam yatırımları ve istihdamı pozitif etkileyerek kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Bölgede de girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar olmakla birlikte henüz yeterli seviyede değildir. Eğitimden altyapıya, desteklerden mentorluk çalışmalarına kadar farklı alanlarda sunulacak katkılarla plan döneminde girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.

7.2.2.1. Tedbirler 2.2

Tedbir 2.2.1. Girişimcilik konusunda eğitim ve danışmanlıklar ile girişimcilere yönelik mentorluk ve alternatif destek hizmetleri sağlanacaktır.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nin yıllar itibarıyla girişimci sayısına bakıldığında en fazla toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe girişim gerçekleştiği görülmektedir. Buna bağlı olarak en fazla ciro da yine aynı sektörlerde gerçekleşmiş durumdadır. Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla girişimci, mentor ve yatırımcı odağında ihtiyaç ve fırsatlarla uyumlu eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile mentorluk, ürün doğrulama ve mali destek (melek yatırımcı fonlaması, kitle fonlama, faizsiz kredi, finansman desteği, hibe vb.) içeren alternatif destek programları geliştirilecektir. Bu faaliyetler yapılırken hedef grup olarak girişim desteklerinden yararlanmak için KOSGEB'e başvuranlar, üniversitelerin teknoloji transfer ofisleriyle iletişime geçen girişimciler ve teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren girişimciler öncelikli olarak ele alınacaktır.

Tedbir 2.2.2. Girişimcilik ekosistemini güçlendiren altyapı ve üstyapılar kurulacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesine yönelik etkinlikler ve kapasite geliştirme çalışmaları yürütülürken bir yandan da girişimciliği teşvik eden girişimcilik merkezi, İŞGEM, TTO, kuluçka merkezi, TGB, İŞGEM, model fabrika gibi modeller ve bu modellerle paralel şekilde program ve faaliyetler uygulanacaktır. Söz konusu çalışmalar destek mekanizmaları, ilgili bakanlık ve yatırımcıların katkılarıyla geliştirilecektir.

Tedbir 2.2.3 Tekno-girişimciliği destekleyecek ara yüzler kurulacak, uygun öğrencilerin bulunmasına yönelik programlar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede tekno-girişimcilik henüz istenen düzeyde değildir. Zonguldak ve Karabük'te teknoloji geliştirme bölgeleri bulunmaktadır ancak kapasiteleri yeterli değildir. Bartın'da ise teknoloji geliştirme bölgesi bulunmamaktadır. Özellikle yapay zekâ, otonom sistemler, siber güvenlik ve yazılım gibi teknoloji tabanlı girişimcilik alanlarında bölgede teknoloji geliştirme bölgesi ve yetkinlik merkezi gibi yatırımlar geliştirilecektir. Özel program ve etkinlikler gerçekleştirilmesi, lisans ve öncesi öğrencilere yetenek tarama yapılması planlanmaktadır. Plan döneminde bölgede eğitim, danışmanlık ve mali destek araçları geliştirilerek tekno-girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Tedbir 2.2.4. Sosyal girişim odaklı girişimcilik becerileri geliştirilecek ve sosyal girişimcilik teşvik edilecektir.

Tedbir Açıklaması: KOSGEB tarafından girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla hazırlanan ve uygulanan girişimcilik destek programlarına ilişkin veriler incelendiğinde en dikkat çeken nokta son yıllarda kadın girişimci sayısında önemli bir artış olduğudur. Bölgede sosyal girişim odaklı kadın, genç, kırsal nüfus ve üçüncü yaş vb. özel politika gerektiren grubun girişimcilik becerileri farkındalık ve eğitimler vasıtasıyla geliştirilecek ve bu girişimler mikro kredi, mali ve teknik yardımlarla teşvik edilecektir. Farkındalık arttırma ve kapasite geliştirme faaliyetleri kooperatiflerin yoğunlukta olduğu Devrek, Kdz. Ereğli, Safranbolu ve merkez ilçeler başta olmak üzere tüm bölgede gerçekleştirilecektir.

7.2.2.2. Performans Göstergeleri

Tablo 20: Hedef 2.2'nin Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Girişim sayısı	Adet	12.944	35.000
Orta ve yüksek teknoloji düzeyi girişim sayısı	Adet	217	250
Yeni kurulan sosyal girişim/kooperatif sayısı	Adet	13	20
Siber Vatan Yetkinlik Merkezi sayısı	Adet	-	3
Girişimciliği destekleyecek alanların sayısı (TGB, TTO, girişim merkezi vb.) sayısı	Adet	5	8

7.2.2.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 21: Hedef 2.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması
	Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi

7.2.3. (Hedef 2.3) Toplumsal Fırsat Eşitliği Gözetilerek Toplumun Her Kesiminin Sosyoekonomik ve Kültürel Hayat ile Hizmetlere Erişim İmkânı Arttırılacaktır.

Sürdürülebilir kalkınmanın etkilerinin toplumun tüm kademelerinde eşit hissedilebilmesi için cinsiyet, engellilik durumu, din, dil, ırk ve yaştan kaynaklanan dezavantajlılık ve ekonomik durumlarına bakılmaksızın toplumdaki tüm bireylerin devlet ve özel sektör tarafından sunulan hizmetlere eşit derecede erişimleri olması gerekmektedir. Bunun için hizmetlerin dengeli dağılmasının gözetilmesinin yanı sıra gerektiğinde kırılgan grupları koruyucu ve geliştirici tedbirlerin alınması elzemdir.

Özel politika gerektiren grup ya da kişi kavramı içinde bulundurduğu unsurlar bakımından farklı tanımlamalarla ifade edilse de en temelde etrafındaki diğer bireylere göre daha olumsuz koşullarda bulunan ve sosyal politikalar yardımıyla korunması gereken kişilerdir. Ülkemizde genellikle engelliler, çocuklar, yaşlılar, gençler, göçmenler, eski hükümlüler, şehit yakınları, gaziler, kadınlar, azınlıklar, tek ebeveynli aileler, Roman vatandaşlar ve yoksullar bu grupta kabul edilmektedir.

7.2.3.1. Tedbirler 2.3

Tedbir 2.3.1. Toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile eğitim, sağlık, kültür, bilim ve spor gibi hizmetlere erişim imkânlarının arttırması için gerekli altyapı ve üstyapılar oluşturulacaktır.

Tedbir Açıklaması: Plan döneminde yapılacak çalışmalarla bireylerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunu sağlayacak merkezler ve atölyeler ile eğitim, kurs, etkinlik ve sertifika programları düzenlenecektir. Özellikle çocukların ve gençlerin gelişimini sağlayacak deneyap atölyeleri, kültür ve sanat merkezleri, spor salonları ve sahaları, BİLSEM okulları, robotik kodlama atölyeleri, bilim merkezleri, beceri geliştirme atölyeleri gibi yatırımlar bölgede arttırılacaktır.

Ayrıca sosyal entegrasyonu güçlendirmek amacıyla özellikle engelli nüfusunun yoğun olduğu Bartın gibi yerleşimler başta olmak üzere bölge genelinde engelsiz yaşam alanları, rehabilitasyon ve sosyal uyum merkezleri gibi yatırımlar destek mekanizmaları, ilgili bakanlıkların kaynakları ve yatırımcılar aracılığı ile kurulacak ve mevcutlar geliştirilecektir. Böylece ilgili kesimin ekonomik ve sosyal alanlar ile hizmetlere erişim imkânı arttırılacaktır.

Tedbir 2.3.2. Özel politika gerektiren grupların iyi olma hali arttırılacak ve sosyal hayata katılımına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Ülkemizde genellikle engelliler, çocuklar, yaşlılar, gençler, göçmenler, eski hükümlüler, şehit yakınları, gaziler, kadınlar, azınlıklar, tek ebeveynli aileler ve yoksullar özel politika gerektiren gruplar olarak kabul edilmektedir. Bölgede çocuk ve gençler başta olmak üzere özel politika gerektiren grupların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini destekleyecek etkinlikler düzenlenecek, nitelikli, erişilebilirlik standartlarına ve mevzuatına uygun şekilde sosyal alan ve merkezler oluşturulacak, rehberlik ve danışmanlık faaliyetleri ile iyi olma halleri BAKKA, İl Milli Eğitim, İŞKUR, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve ilgili STK'lar aracılığıyla arttırılacaktır.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde, yaşlı nüfus 2010 yılında toplam nüfusun yüzde 9,6'sını oluştururken 2022 yılında bu oran yüzde 14,35'e yükselmiştir. Yaşlanan nüfusun ihtiyaçları çerçevesinde ekonomik faaliyetlerin düzenlenmesi, yaşlı kreşi, üçüncü yaş eğitim-sosyal merkezler, üçüncü yaş girişimciliği gibi araçlarla yaşlıların hayatını kolaylaştıracak ürün ve hizmetlerin sunulmasını sağlayan gümüş ekonomi geliştirilecek, çalışma hayatındaki yaşa dayalı ayrımcılığa karşı sosyal politikalar desteklenecektir. Ayrıca toplumsal risk ve gereksinimlerin bütünlüklü olarak değerlendirilmesi ve toplumsal uyumu güçlendirmeye yönelik uygun çözümler geliştirilmesi için bir sosyal analiz çalışması yapılacaktır.

Erişilebilir ve yaş dostu düzenlemelerin güncel gelişmeler doğrultusunda geliştirilmesi amacıyla ürün ve hizmetlerin evrensel tasarım ilkesi anlayışıyla her yaşa uygun olarak geliştirilmesinin teşvik edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca Ajans tarafından desteklenen projelerde hedef grup olarak tanımlanan ve istihdamı öngörülen kişiler arasında özel politika gerektiren gruplardan katılımcıların da yer almasına özen gösterilecektir.

Tedbir 2.3.3. Kadınların sosyoekonomik hayata katılımını artıracak proje ve programlar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Çocuk, engelli ve yaşlı bakımı desteklerinin çeşitlendirilmesiyle kadınların bakım yükümlülüğünü azaltacak ve sosyoekonomik hayata katılımı artıracak proje ve programlar geliştirilecektir. Çocuk bakımında devlete bağlı okullarda 36-68 aylık çocukların kaydı yapılabilmektedir. 3 yaşın altındaki çocuklarda, eğer ailenin maddi imkânları özel kreşe göndermeye elverişli değilse dışarıdan sağlanan bir bakım hizmeti bulunmamaktadır. 3 yaş altı kreş-bakımevi kurulmasına yönelik olarak merkez ilçelerde proje geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Kadınların sosyoekonomik hayata katılımlarını sağlayacak sosyal merkezler kurulacak, beceri atölyeleri, meslek edindirme kursları ve eğitimler düzenlenecektir. Ayrıca kadınlara sağlanacak mikro kredi programlarıyla iş kurmaları ve meslek edinimleri desteklenecek ve özendirilecektir.

Tedbir 2.3.4. Yoksul kesimin yoğunlaştığı mekânlarda altyapılar, sosyal hizmetlere erişim ve sosyal adaptasyonu sağlayıcı hizmetler geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Özellikle yoksul kesimin yoğunlaştığı mekânlar başta olmak üzere temel altyapılar iyileştirilecek, sosyal hizmetlere erişimi arttıran ve sosyal adaptasyonu sağlayan hizmetler geliştirilecektir. Uzmanlardan psikososyal destek alabilecekleri mekanizmalar, belediye başkanlıkları, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri, ilgili STK'lar ve destek mekanizmaları aracılığı ile oluşturulacaktır.

7.2.3.2. Performans Göstergeleri

Tablo 22: Hedef 2.3'ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Özel politika gerektiren gruplar için kullanıma sunulan ünite sayısı (donatı elemanı, yardımcı donanım, ünite ve merkez sayısı)	Adet	3	5
Gençlik merkezi sayısı	Adet	12	15
Desteklenen merkez/atölye/destek odası sayısı	Adet	11	25
Özel eğitim okulları ve rehabilitasyon merkezleri sayısı	Adet	72	80

7.2.3.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 23: Hedef 2.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Belirtilen tedbirler, 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması hedefi ile uyumludur.

Belirtilen tedbirler, 2030'a kadar özellikle yoksullar ve kırılgan durumdaki insanlar olmak üzere, bütün erkek ve kadınların ekonomik kaynaklara ulaşma, temel hizmetlere erişim, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerinde kontrol kurabilme, miras, doğal kaynaklar, uygun yeni teknolojiler ve mikro finansı da kapsayan finansal hizmetler gibi konularda eşit haklara sahip olmalarının güvence altına alınması hedefi ile uyumludur.

7.2.4. (Hedef 2.4) Sosyal Sermaye Yapıları Güçlendirilecektir.

Sosyal sermaye insanlar arasındaki güven, işbirliği ve toplumsal ilişkiler ağının bir ölçüsüdür. Sosyal sermaye yapısının güçlendirilmesi için toplumsal katılımı sağlayacak mekanizmalar ile proje ve faaliyetler geliştirilmeli, sosyal ağlar oluşturulmalı, dayanışma ve işbirliği ruhunu arttıracak eğitimler düzenlenmelidir. Sosyal sermayenin güçlendirilmesinin en önemli yollarından biri de örgütlü yapıların toplumda daha etkin bir şekilde yer almasını sağlayacak düzenlemeler yapmak ve destekler sağlamaktır.

7.2.4.1. Tedbirler 2.4

Tedbir 2.4.1. Sosyal sermaye gruplarının kurumsal ve yönetsel kapasiteleri güçlendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Batı Karadeniz Bölgesi'nde mahalli idarelere bağlı birlikleri, toplum yararına hizmet eden ve sosyal sermaye kavramına katkı veren üretici birlik ve kooperatifleri ile bölgede yaşayan insanların bir araya gelerek oluşturdukları ve kâr amacı gütmeyen oda, vakıf, dernek ve sendika gibi oluşumlar yer almaktadır. Söz konusu oluşumların nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesi için kurumsal ve yönetsel kapasiteleri güçlendirilecektir. Bu kapsamda gerekli olan eğitim, danışmanlık ve mentorluk hizmetleri destek mekanizmaları kapsamında veya yerel yönetimler aracılığıyla sağlanacaktır.

Tedbir 2.4.2. Sosyal sermaye gruplarının diğer paydaşlarla iş birliği ve ortaklık kültürü geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Sosyal sermaye gruplarının sürdürülebilir olmasını sağlamak, birbiri içinde ve farklı paydaşlarla etkileşimini arttırmak için iş birliği ve ortaklık kültürünün geliştirilmesine yönelik faaliyetler geliştirilecektir. İş birliği ve ortaklık kültürünü geliştirecek faaliyetler için Valiliklere bağlı Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlükleri ile TSO ve yerel yönetimlerden destek alınacaktır.

Tedbir 2.4.3. Sosyal sermaye gruplarının finansal sürdürülebilirliğine yönelik alternatif destek araçları geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Sosyal sermaye gruplarının gelişimi için finansal sürdürülebilirlikleri en önemli parametrelerden biridir. Bu kapsamda başta üretici örgütleri olmak üzere sosyal sermaye gruplarına yönelik fon desteği sağlanarak faaliyetlerini sürdürmelerine ve büyümelerine yardımcı olunacaktır. Söz konusu fonlar merkezi hükümet, vakıflar veya özel sektör tarafından da sağlanabilecektir.

Sosyal sermaye gruplarının birbirleriyle iş birliği yapması, kaynak ve becerilerini paylaşmaları teşvik edilecektir. Ortak proje ve faaliyetler özendirilerek daha düşük maliyetlerle daha fazla insana ulaşmaları sağlanacaktır. Sosyal sermaye gruplarının ürettikleri ürün ve hizmetleri satarak gelir elde etmesini sağlayacak üretim ve satış alanları tanzim edilecektir.

Sosyal sermaye gruplarının sürdürülebilir gelişimi için işletme becerilerini geliştirecek, finansal sürdürülebilirliklerini ve kurumsallaşmalarını sağlayacak eğitim ve strateji geliştirme çalışmalarına destekler sağlanacaktır.

Tedbir 2.4.4. Örgütlü üretim teşvik edilecek, üretici örgütlerinin sosyal ve fiziki altyapısı güçlendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Üretici örgütleri ve kooperatifler, kapasitelerini arttırmak ve daha iyi örgütlenmelerini sağlamak için ihtiyaç duydukları danışmanlık hizmetleri, makine-ekipman ihtiyaçları ve beşerî sermayenin güçlendirilmesi gibi alanlarda farklı kaynaklardan sunulan desteklere yönlendirileceklerdir. Ayrıca üretici örgütlerinin üretimini teşvik edecek sosyal ve fizikî alanlar oluşturulacaktır.

7.2.4.2. Performans Göstergeleri

Tablo 24: Hedef 2.4'ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Yeni kurulan sosyal girişim/kooperatif sayısı	Adet	13	20
Danışmanlık hizmetinden yararlanan STK sayısı	Adet	1	10

7.2.4.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 25: Hedef 2.4'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Belirtilen tedbirler 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması hedefi ile uyumludur.

7.3. Örnek Proje ve Program Fikirleri

Tablo 26: Stratejik Öncelik 2 Kapsamında Oluşturulan Örnek Program Fikirleri

Ref. Kodu	Program/ Proje Adı	Türü	Uygulama Yılları
2.1	Kırsal Girişimciliği, Kadın Girişimcileri ve Kooperatifleşmeyi Destekleme Programı	Program	2024-2026
2.2	Paya Dayalı Kitle Fonlama ile Girişimciliği Geliştirme Programı	Program	2024-2026
2.3	Siber Vatan Dijital Teknolojiler Kapasite Geliştirme ve Girişim Destekleme Programı	Program	2024-2026

STRATEJİK ÖNCELİK- 3 Yaşanabilir Mekanlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması

Hedef 3.1

Kentsel ve Kırsal Mekânlar İyileştirilecek. Hizmet Kalitesi Artırılacaktır.

- Tedbir 3.1.1. Yerleşimlerde rekreatif düzenlemeler ile sosyo-kültürel altyapı ve tesisler oluşturularak yaşam kalitesi yükseltilecektir.
- Tedbir 3.1.2. Yerleşimlerde yayalaşmayı ve mikro hareketliliği arttıracak altyapı ve düzenlemeler gerçekleştirilecektir.
- Tedbir 3.1.3. Tarihi, kültürel, endüstriyel ve turistik alanlarda planlamalar yapılarak iyileştirme, düzenleme ve sağlıklılaştırma çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- Tedbir 3.1.4. Atıl alanlar, yapı ve tesisler yeniden planlanarak yaşama kazandırılacaktır.
- Tedbir 3.1.5. Mevcut yaşam ve iş alanlarının niteliklerinin yükseltilmesi, canlandırılması ve yenilenmesi amacıyla dönüşüm çalışmaları yürütülecektir.
- Tedbir 3.1.6. Yerleşimlerin temel altyapıları ile eğitim, kültür, spor ve sağlık hizmetleri iyileştirilecek, bu hizmetlere erişim kolaylaştırılacaktır.

Hedef 3.2

Çevre Altyapıları İyileştirilecek ve Çevresel Değerler Korunacaktır.

- Tedbirler 3.2.1. Evsel ve endüstriyel atıklar ile inşaat ve hafriyat atıklarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.
- Tedbirler 3.2.2. Kaynağında ayrıştırma, geri kazanım ve geri dönüşüm sistemleri oluşturulacak, sıfır atık projesi tüm bölgede yaygınlaştırılacaktır.
- Tedbirler 3.2.3. Atık su toplama ve arıtma altyapı ve sistemleri kurulacak, mevcutlar iyileştirilecektir.
- Tedbirler 3.2.4. Kentsel uygulamalarda verimlilik artırıcı ve çevreye duyarlı yeşil altyapı uygulamaları önceliklendirilecektir.
- Tedbirler 3.2.5. Tatlı su, hava, deniz ve toprak kirliliğini azaltıcı önlemler geliştirilecektir.
- Tedbirler 3.2.6. Toplumun tüm kesimlerinde çevre bilinci ve farkındalığını arttıracak eğitim ve kampanyalar düzenlenecektir.
- Tedbirler 3.2.7. Doğal ve jeolojik kaynakların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için planlama, iyileştirme ve sağlıklılaştırma çalışmaları yürütülecektir.

Hedef 3.3

Sürdürülebilir Planlama ve Yönetim Mekanizmaları Geliştirilecektir.

- Tedbirler 3.3.1. Sürdürülebilir ve bütüncül planlama yaklaşımı çerçevesinde planlama ve uygulamalar gerçekleştirilecektir.
- Tedbirler 3.3.2. Akıllı kent yönetim sistemleri ve uygulamalarının kullanımına başlanacaktır.
- Tedbirler 3.3.3 Paydaşlar arası iş birliği ve koordinasyon arttıracak, kararlarda toplumsal katılım ve mutabakat önceliklendirilecektir.
- Tedbirler 3.3.4. Yerleşimlerde toplumsal güvenlik sağlanacaktır.

Hedef 3.4

Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir.

- Tedbirler 3.4.1 Yerleşimlerin afetlere dirençli hale gelmesi için gerekli planlama ve uygulamalar hayata geçirilecektir..
- Tedbirler 3.4.2 Sel ve taşkınların önlenmesine yönelik altyapı ve yatırımlar gerçekleştirilecektir.
- Tedbirler 3.4.3 Heyelan ve kaya düşmesi gibi kütle hareketlerini engellemeye ve zararlarını azaltmaya yönelik projeler gerçekleştirilecektir.
- Tedbirler 3.4.4 Orman yangınlarını önleme ve müdahale kapsamında farkındalık arttırılacak, eğitim, altyapı ve malzeme eksiklikleri giderilecektir.
- Tedbirler 3.4.5. Afet yönetim ve koordinasyon kapasitesi güçlendirilecektir.
- Tedbirler 3.4.6. İklim değişikliği eylem planları oluşturulacak ve gerekli yatırımlar gerçekleştirilecektir.

8. STRATEJİK ÖNCELİK 3 – YAŞANABİLİR MEKÂNLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRENİN OLUŞTURULMASI

8.1. Amaç

Toplam nüfusu 1.043.919 (2022 ADNKS) olan bölgede 18'i ilçe belediyesi olmak üzere toplam 40 belediye, 915 köy ve 315 mahalle bulunmaktadır. Bölge nüfusunun yüzde 36,1'i köylerde, yüzde 63,9'u ise şehirlerde yaşamaktadır. Bölgede il ve ilçe düzeyinde kentleşme derecesinin hesaplanmasında TÜİK tarafından hazırlanan ilçe düzeyinde kentleşme derecesi sınıflaması kullanılmıştır. Zonguldak'ta üç kentsel ilçe ile birlikte kentsel nüfus ağırlıkta yer alırken Karabük'te de kentsel ilçe nüfusunun kırsal nüfusa göre daha yoğun olduğu Bartın'da ise kırsal nüfusun ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Bölge engebeli arazi yapısı ve düzlüklerin az olması nedeniyle yerleşim bakımından önemli zorluklar barındırmaktadır. Türkiye'de sanayileşme sürecinin öncüsü bölgelerden biri olması nedeniyle uzun yıllar ülkenin her yöresinden göç alan bölgenin şehirleşme hızı planlama hızının önünde seyrettiğinden gecekondulaşma ve çarpık yapılaşmayı bölgede yoğun şekilde görmek mümkündür. Bunun getirdiği her türlü altyapı ve planlama sorunu bölgede yoğun bir şekilde gözlemlenmektedir. Yüzde 64,3'ü orman olan bölgede yerleşime uygun alanlar da oldukça kısıtlıdır.

Bölgenin 200 yıla yaklaşan madencilik ve sanayi kültürü sonucunda ortaya çıkan birçok atıl alan ve yapı çoğunlukla işlevsiz ve terkedilmiş şekilde bulunmaktadır. Özellikle endüstriyel miras unsuru olarak sayılabilecek bu alan ve yapıların gerek kentsel estetik gerek işlevsel olarak kent yaşamına kazandırılması kent kültürünün korunması ve yaşatılması için büyük bir öneme sahiptir. Buna ek olarak kıyı ve nehir alanları da kentsel fonksiyonlar bakımından gerekli altyapı ve rekreasyon çalışmalarıyla düzenlenerek sportif aktiviteler, gezi, eğlence ve dinlenme alanlarıyla donatılarak hem toplum yaşamına hem de turistik amaçlara hizmet edecek şekilde düzenlenmelidir.

Bölgede kırsal altyapılarda da önemli eksiklikler göze çarpmaktadır. Göçün önlenmesi ve toplumun tüm kesimleri için kırsalda yaşamın cazip hale getirilmesi için özellikle kırsal hizmet merkezleri ve nüfusun yoğun olduğu kırsal yerleşimler başta olmak üzere temel altyapılar (yol, su, telefon, internet, elektrik, kanalizasyon, katı atık vb.) ile kırsalda yaşamın gerektirdiği eğitim, kültür, spor ve sağlık altyapıları da iyileştirilmelidir. Böylece hem kırsaldan kente göç engellenecek, hem de kırsal üretim desteklenmiş olacaktır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda "afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre" ana eksenlerden biri olarak belirlenmiştir. Bu başlık altında afet yönetimi, kentsel dönüşüm, şehirleşme, konut, çevrenin korunması, kentsel altyapı, bölgesel gelişme ve kırsal kalkınma alt başlıklarında önemli hususlara değinilmiştir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde Kalkınma Planına uygun olarak yapılacak çalışmalarla afetlere dirençli, yaşam kalitesi yüksek ve sürdürülebilir bir çevre oluşturulması planlanmaktadır.

Özellikle afet riski yüksek olan, kent estetiğini ve kentsel kullanımı olumsuz etkileyen konut ve iş alanlarının mikrobölgeleme çalışmalarıyla tespiti ve önceliklendirilerek yenilenmesi oldukça önemlidir. Bu alanların kentsel iyileştirme ve dönüşüm çalışmalarına katılmasıyla bölgede yaşam kalitesinin ve kentlilik bilincinin yükseltilmesi sağlanacaktır. On İkinci Kalkınma Planı'nda da bu durum "Afet tehlikesi ve riski altındaki alanlar ile bu alanların dışındaki riskli yapıların sağlıklı ve güvenli yaşamayı esas alacak şekilde dönüştürülmesine yönelik uygulamaları etkinleştirmek ve yaygınlaştırmak temel amaçtır." şeklinde ifade edilmiştir.

Madencilik faaliyetlerinin başlaması ve işletmelerin açılmasıyla hızlı bir nüfus artışı yaşayan bölgede kentsel ve kırsal doku çoğunlukla çarpık bir yapılaşmaya sahip olduğundan mekânsal kalitenin iyileştirilmesi, kentsel dönüşüm, rehabilitasyon ve sağlıklılaştırma çalışmalarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kentsel kalitenin oldukça düşük olduğu mahalle ve yerleşimler bulunmaktadır. Başta kent merkezleri olmak üzere kentsel ve kırsal mekânların iyileştirilmesi yaşam kalitesinin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir.

Bölge zengin orman varlığına sahip olmakla birlikte sanayi sektörü açısından da kirletici birçok sektör bünyesinde barındırmaktadır. Bunun yanında bölgede evsel kaynaklı kirlilik de yoğun olarak görülmektedir. Çevre sorunlarının başında katı atık ve atık su kirlilikleri gelmektedir. Söz konusu sorunların altyapı yatırımları, bilinçlendirme ve eğitimlerle çözülmesi öngörülmektedir. Kirletici kaynakların azaltılması kadar doğal çevrenin de korunması, korunan alanların sayı ve büyüklük olarak arttırılması ve toplumun tüm kesimlerinin bilinçlendirilmesi çalışmaları da plan döneminde gerçekleştirilecektir.

Günümüzde daha yaşanabilir kentler oluşturmak ve geliştirmek için sürdürülebilir planlama ve yönetim mekanizmalarının da geliştirilmesi oldukça önemlidir. Yapılacak bu çalışmalarda On İkinci Kalkınma Planı'nda da yer verildiği üzere yönetim mekanizmalarının iyileştirilmesi, kültürel kimliğe uygun şekilde sürdürülebilir kentleşme ilkelerinin izlenmesi, sürdürülebilir çevre politikaları geliştirilmesi, gürültü kirliliği, ışık ve görsel kirlilik, temiz su yönetimi, afet yönetimi, çocuk, genç ve yaşlı dostu şehir planlaması gibi hususlarının bu çerçevede ele alınması gerekmektedir.

Sürdürülebilir planlama açısından ulaşımda araç kullanımının azaltılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır. Bu kapsamda karbon izinin azaltılmasına yönelik yaya ve mikro mobilitelere uygun ulaşım ağları geliştirilecektir. Ayrıca toplumun ihtiyaçlarını karşılayan nitelikli kentsel uygulamalar önceliklendirilerek akıllı kent uygulamaları ve bilgisayar destekli karar destek sistemleri ile yerleşimlerde yenilikçi hizmet sunumunun geliştirilerek hizmet kalitesinin arttırılması planlanmaktadır.

Şehirleşme ve şehir planlama süreçlerinde dikkat edilmesi gereken en önemli unsurların başında afetler ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları gelmektedir. Bölgenin afet riskleri arasında deprem, kütle hareketleri (heyelan ve kaya düşmesi), tasman, taşkın ve seller öne çıkmaktadır. Kentsel dirençliliği arttırmak, afetlere ve iklim değişikliğine dayanıklı ve güvenli yerleşimleri oluşturmak, risk azaltma çalışmalarını yürütmek, can ve mal kayıplarının en aza indirilmesine yardımcı olacak, daha güvenli ve insan odaklı yaşamı mümkün kılacaktır. On İkinci Kalkınma Planı'nda afet yönetimi "Yerleşim yerlerinin ve toplumun afetlere karşı dirençliliğinin artırılması, afet risk ve zararlarının azaltılarak can ve mal kayıplarının asgari düzeye indirilmesi, afet yönetiminin tüm süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi, toplumun ve tüm kuruluşların afet farkındalığının artırılması temel amaçtır." şeklinde ifade edilmiştir.

Ormanlar, doğal kaynaklar ve çevre bölgenin sağlık, gıda, turizm, imalat ve enerji sektörlerine katkı sağlamanın yanı sıra afetlerle mücadele, biyoçeşitliliğin ve su kaynaklarının korunması ile arazi tahribatının engellenmesi açısından da kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, doğal kaynakların, orman varlığının ve çevrenin korunması amacıyla yapılan çalışmalar arttırılacak ve geliştirilecektir. On İkinci Kalkınma Planı'nda çevrenin korunması "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) doğrultusunda iklim değişikliğinin etkilerine karşı dirençli ve düşük karbonlu bir ekonomiye geçişin sağlanması, sosyal adalet anlayışıyla çevre ile doğal kaynakların korunması ve yönetilmesi, toplumun çevreye karşı duyarlılığı ve bilincinin artırılması temel amaçtır." şeklinde ifade edilmiştir.

8.2. Hedefler

8.2.1. (Hedef 3.1) Kentsel ve Kırsal Mekânlar İyileştirilecek, Hizmet Kalitesi Artırılacaktır.

Engelibeli arazi yapısı ile hızlı ve çarpık kentleşmeye bağlı olarak bölgede planlı yerleşimler oluşturulamamıştır. Bölgede tüm yerleşimlerin afetlere ve iklim değişikliğine karşı dirençliliği arttırmak, kent estetiği oluşturmak ve yaşam alanlarının kalitesini yükseltmek gerekmektedir. Bu kapsamda kent merkezleri ve nüfusu yoğun mahalleler başta olmak üzere kentsel dönüşüm ve iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Plansız kentleşen bölgede yaşam kalitesini arttıracak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için On İkinci Kalkınma Planı'na uyumlu olarak kentsel tasarımların, imar planlarının, toplu konut ve kamu binalarının peyzaja, şehrin dokusuna, estetiğine ve kimliğine katkı sağlamasına özen gösterilerek rekreatif alanlar oluşturulacak, sosyal, kültürel ve sportif altyapı ve tesisler inşa edilecektir. Ayrıca halkın ve ziyaretçilerin sıklıkla ziyaret ettikleri tarihî ve kültürel alanlarda iyileştirme ve sağlıklaştırma çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bölgede oldukça yoğun olan, boş ve kullanılmayan alanlar ise yeniden işlevlendirme çalışmalarıyla toplum yaşamına kazandırılacaktır.

Yerleşim alanlarının temel hizmetleri geliştirilerek eğitim, kültür, spor ve sağlık imkânları geliştirilecek ve bu alanlarda sunulan hizmetlere erişim kolaylaştırılacaktır. Ayrıca kentsel yaşamı iyileştirecek, motorlu araç bağımlılığını azaltacak ve toplu taşımayı özendirilecek çalışmalar hayata geçirilecektir.

8.2.1.1. Tedbirler 3.1

Tedbir 3.1.1. Yerleşimlerde rekreatif düzenlemeler ile sosyokültürel altyapı ve tesisler oluşturularak yaşam kalitesi yükseltilecektir.

Tedbir Açıklaması: Başta kent merkezlerinde, kıyı kesimlerinde ve ırmak kenarlarında olmak üzere bölgede sosyokültürel ve rekreatif alanlar inşa edilecektir. Zonguldak merkez ilçede kültür merkezi, Yayla (Fener) Mahallesi'nin kent yaşamı için yeniden düzenlenmesi ve liman bölgesiyle entegrasyonu, Zonguldak Kent Ormanı düzenlemeleri hayata geçirilecektir. Karabük'te kent meydanı ve sanayi müzesi, Çamlık Kent Orman Parkı, Safranbolu Han Arkası Yayalaştırma, Karabük Gar Sahası düzenleme projeleriyle Bartın'da Köy Park Projesi, Su Müzesi, Denizcilik ve Gemi Müzesi gibi projeler yaşama geçirilecektir. Bu projeler yerel yönetimlerin kendi imkânları, merkezi bütçe kaynakları ve hibe mekanizmalarıyla hayata geçirilerek yaşam kalitesi iyileştirilecektir.

Ayrıca Zonguldak'ta Kozlu-Öküşne arası sahil düzenlemesi, Bartın Irmağı ve Yakın Çevresinin Islahı ile Peyzaj ve Turizm Odaklı Rekreyasyonu gibi kıyı ve nehir alanları da kentsel fonksiyonlar bakımından gerekli altyapı ve üstyapılarla donatılarak rekreasyon ve peyzaj çalışmaları yapılacaktır. Böylece sportif aktiviteler, gezi, eğlence ve dinlenme alanları oluşturulacaktır.

Tedbir 3.1.2. Yerleşimlerde yayalaşmayı ve mikro hareketliliği arttıracak altyapı ve düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Özellikle kent merkezlerinde günlük kent içi seyahatlerde motorlu taşıt kullanımını azaltacak, yaya hareketliliğini arttıracak veya mikro hareketlilik araçlarının kullanımını teşvik edecek altyapı ve düzenlemeler yapılacaktır. Engelibeli mahalleler ile yoğun kullanımı olan alanlara (hastane, kent merkezi, kamu binaları vb.) yatay ve dikey asansörler, mahalleler arası köprüler, yürüyen merdivenler ile erişim kolaylaştırılacaktır. Ayrıca yayalar ve mikro hareketlilik için kesintisiz, işaretlenmiş, aydınlatılmış ve güvenli yollar oluşturularak bu kültürün gelişimine uygun altyapı ve üstyapılar hayata geçirilecektir.

Mikro hareketliliğin teşviki için bisiklet durak ve park yerleri, bakım-onarım istasyonları ile kamu ve özel sektör eliyle paylaşımlı sistemler (bisiklet, scooter vb.) kurulacaktır. Bu sayede motorlu taşıtların kentte ve çevrede yarattığı başta trafik ve kirlilik başta olmak üzere olumsuz etkiler azaltılacaktır.

Ayrıca bölgenin sahip olduğu geniş ormanlık alanlar ile kent yaşamını entegre edebilecek güzergâh ve rotalar oluşturulup mevcutlar gerçekleştirilecektir. Böylece daha sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam koşulları oluşturularak toplum yaşamına, eğlence ve sportif faaliyetlere uygun bir altyapı hayata geçirilmiş olacaktır.

Tedbir 3.1.3. Tarihi, kültürel, endüstriyel ve turistik alanlarda planlamalar yapılarak iyileştirme, düzenleme ve sağlıklaştırma çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede tarihi, kültürel ve turistik öneme sahip nitelikli birçok alan mevcuttur. Zonguldak'ta Ereğli-Kandilli eski demir yolu rotası, Karabük'te tarihi Safranbolu sokakları ve Arasta Çarşısı, Yörük Köyü, Bartın'da Amasra Çekiciler Çarşısı, kale bölgesi, Büyük Liman İskelesi ve otopark alanları için gerekli planlama, iyileştirme ve yeniden işlevlendirme çalışmaları hayata geçirilecektir. Bu alanlara yönelik yapılacak planlama çalışmalarıyla birlikte gerçekleştirilecek sağlıklaştırma, rehabilitasyon ve cephe giydirmeye gibi çalışmalar görsel çekiciliği ve ziyaretçi memnuniyetini arttıracak gibi şehirlerin marka değerini ve turizm gelirlerini arttıracaktır.

Özellikle ulusal ve uluslararası ölçekte değere sahip alanların daha iyi korunabilmesine yönelik koruma programlarına, ulusal/uluslararası ağlara alınmasına yönelik çalışmalar yürütülmeli (UNESCO programları, millî park, ERIH vb.), başta yerel halk olmak üzere toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve etkinlikler düzenlenmelidir. Bu alanlarda faaliyet yürüten farklı kurum ve kuruluşların da iş birliği ve koordinasyonu da arttırılmalıdır.

Tedbir 3.1.4. Atıl alanlar, yapı ve tesisler yeniden planlanarak yaşama kazandırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgenin 200 yıla yaklaşan madencilik ve sanayi kültürü sonucunda ortaya çıkan birçok atıl alan ve yapı çoğunlukla işlevsiz, terkedilmiş ve güvenlikten yoksun şekilde bulunmaktadır. Özellikle endüstriyel miras unsuru olarak sayılabilecek bu alan ve yapıların gerek görsel gerek işlevsel olarak kent yaşamına kazandırılması kent kültürünün korunması ve yaşatılması büyük bir öneme sahiptir. Zonguldak'ta Lavuar Alanı, Üzülmüş Kültür Vadisi, Aşağı Kandilli Bölgesi, Fener A Tipi Devlet Konukevi, Karabük'te Demir Yolu Gar Sahası, Yenişehir Mahallesi'nin tamamı ile bu mahallede bulunan Yenişehir Sineması, açık sinema, Mühendisler Kulübü, havuzlu bahçe ve diğer endüstriyel miras alanlarının düzenlenerek yeni fonksiyonlarla kent yaşamına kazandırılması sağlanacaktır. Ayrıca kırsal bölgelerde bulunan atıl okul, sağlık ocağı vb. tesislerde gerekli düzenlemeler yapılarak atölyeler, sosyal tesisler ve köy yaşam merkezleri gibi fonksiyonlarla yaşama kazandırılacaktır.

Tedbir 3.1.5. Mevcut yaşam ve iş alanlarının niteliklerinin yükseltilmesi, canlandırılması ve yenilenmesi amacıyla dönüşüm çalışmaları yürütülecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede iş ve yaşama kalitesinin yükseltilmesi için kaçak ve mühendislik hizmeti almamış yapılar ile kent estetiğini ve kentsel kullanımı olumsuz etkileyen konut ve iş alanlarının tespiti ve yenilenmesi oldukça önemlidir. Plan döneminde kent merkezleri başta olmak üzere öncelikli dönüşüm alanları tespit edilerek yerel yönetimler ve merkezi idarelerin iş birliğiyle yeşil şehir vizyonu çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla gerekli dönüşüm çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle eski ve kaçak yapılar ile deprem yönetmeliğine uygun olmayan yapı ve yerleşim alanlarının önceliklendirilmesi, yerleşimlere yeni bir kimlik kazandırılması planlanmaktadır.

Tedbir 3.1.6. Yerleşimlerin temel altyapıları ile eğitim, kültür, spor ve sağlık hizmetleri iyileştirilecek, bu hizmetlere erişim kolaylaştırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölgede özellikle nüfusun yoğun olduğu kentsel ve kırsal yerleşimler başta olmak üzere temel altyapılar (yol, su, telefon, internet, elektrik, kanalizasyon, katı atık vb.) iyileştirilecektir. Yaşamın gerektirdiği eğitim, kültür, spor ve sağlık altyapıları ile bu hizmetlere erişim kolaylaştırılacak ayrıca sosyal hizmet merkezleri yaygınlaştırılacaktır.

Önemli bir kırsal nüfusa sahip olan bölgede kırsal hizmet merkezleri, sosyal hizmet merkezleri ve köy yaşam merkezleri gibi yatırımlarla kırdan kente göçün önlenmesi ve toplumun tüm kesimleri için kırsalda yaşamın cazip hale getirilmesi desteklenecektir.

8.2.1.2. Performans Göstergeleri

Tablo 27: Hedef 3.1'in Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Yeni rekreatif düzenleme yapılan alan	Dekar	-	300
Kent yaşamına kazandırılan atıl bina/alan	m ²	-	30.000

8.2.1.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 28: Hedef 3.1'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle İlişkisi

SKH	Açıklama
	Yapılacak olan rekreatif düzenleme çalışmaları ile Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki tarihî, kültürel ve turistik öneme sahip nitelikli özel alanların ve endüstri mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması sağlanacaktır. Kentsel ve sosyokültürel düzenlemeler ile kent ve kırsal alanlar arasındaki olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantıların desteklenmesi hedeflenmektedir. Kentsel dönüşüm uygulamalarında şehrin tarihî ve kültürel birikimiyle uyumlu ve sosyal bütünleşmeyi destekleyen bir yaklaşım gözetilecektir.
	Korunan alanlar içerisinde yer alan turizm ve rekreasyon alanlarından ve hizmetlerden ziyaretçilerin faydalanmasında kontrollü kullanım esas alınacaktır.

8.2.2. (Hedef 3.2) Çevre Altyapıları İyileştirilecek ve Çevresel Değerler Korunacaktır.

Büyük maden ocakları, iki büyük entegre demir-çelik fabrikası, haddehaneler ve termik santrallerin bulunduğu Batı Karadeniz Bölgesi aynı zamanda zengin bir orman varlığına sahiptir. Bölgenin yüzde 64,3'ü ormanla kaplı olup, il dağılımında toplam yüz ölçümünün Zonguldak'ta yüzde 56'sı, Karabük'te yüzde 72'si ve Bartın'da ise yüzde 64'ü ormanlık alandır. Karadeniz iklim yapısı nedeniyle bölge tabiatın tüm doğal güzelliklerini barındırmakta, birçok su kaynağı, akarsu, dere ve ırmak bulunmaktadır. Bölgenin Karadeniz'e 139 km kıyısı bulunmakta olup önemli denizel kaynaklara sahiptir.

Zengin doğal ve jeolojik varlıklar ile hassas ekosistemlere sahip Batı Karadeniz Bölgesi'nde diğer yandan da yaşam ve endüstri kaynaklı kirleticiler de bulunmaktadır. Bu sebeple bölgede çevresel değerlerin

korunması için çevre altyapılarının geliştirilmesi kritik öneme sahiptir. Plan döneminde bölgenin kaynak değerlerini koruyacak, geliştirilecek ve gelecek nesillere aktarılacak çalışmalar yapılacaktır. Zengin orman ve bitki varlığı, yaban hayatı ve doğal habitat sürdürülebilir şekilde korunacak, korunan alanlar büyüklük ve sayı olarak arttırılacaktır. Bu kapsamda farklı ulusal ve uluslararası programlara ve koruma statülerine (UNESCO programları, millî park vb.) katılmak için yerel yönetim ve ilgili idarelerce çalışmalar yürütülecek, bu alanlarda araştırmalar yapılarak fon kaynaklarına da başvuru gerçekleştirilecektir.

Çevrenin korunmasında atık yönetimi en önemli konulardan biri haline gelmiştir. Batı Karadeniz Bölgesi'nin en önemli çevre sorunlarından biri de atıklar ve bunların bertarafıyla ilgilidir. Ayrıca evsel ve endüstriyel atık su altyapı ve arıtma tesislerinin günümüz koşullarına uygun şekilde tesis edilmesi, mevcutların kapasite ve verimliliklerinin arttırılması ve daha fazla nüfusun kentsel arıtma sistemine kavuşmasıyla ilgili çalışmalar yürütülecektir.

Endüstriyel faaliyetler ve kentsel yaşam sonucunda tüm dünyada olduğu gibi bölgede de tatlı su, hava, deniz ve toprak kalitesi olumsuz yönde etkilenmiştir. On İkinci Kalkınma Planı'nda belirtilen hedeflere uyumlu olarak plan döneminde sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılması ve atıkların geri dönüşümünde toplumun bilinçlendirilmesi, kirlilik azaltıcı önlemlerin gerçekleştirilmesi, çevreye duyarlı yatırımların hayata geçirilmesi, toplumun tüm kesimlerinde çevre bilinci ve farkındalığını arttırıcı eğitim ve kampanyalar düzenlenmesi planlanmaktadır. Ayrıca yerleşimlerde verimli ve temiz enerji kullanımını arttırıcı ve teşvik edici uygulamalar da hayata geçirilecektir.

8.2.2.1. Tedbirler 3.2

Tedbirler 3.2.1. Evsel ve endüstriyel atıklar ile inşaat ve hafriyat atıklarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Zonguldak'ta düzenli katı atık depolama ve bertaraf tesisi bulunmakta olup plan döneminde dolacak olan ikinci lot sonrası için ilave yer oluşturulması gerekmektedir. Karabük'te düzenli katı atık depolama ve bertaraf tesisi yatırımı yeni hayata geçmiş olup etkin ve verimli kullanımı sağlanacaktır. Bartın'da ise düzenli katı atık depolama ve bertaraf tesisi yapımı devam etmekte olup plan döneminde kullanımına başlanacaktır. Ayrıca Amasra'da sıfır atık yönetimi ve aktarma istasyonu projesi hazırlık aşamasındadır.

İllerde sürdürülebilir atık yönetim planları hazırlanması, On İkinci Kalkınma Planı'nda belirtilen hedef doğrultusunda atık yönetiminin her alanında veri tabanı oluşturulması, izleme sistemi geliştirilmesi ve düzenli katı atık depolama ve aktarma istasyonlarının gelecek projeksiyonu çerçevesinde geliştirilmesi ve kullanılması, bunlara ek olarak sıfır atık politikasının tüm yerleşimlerde yaygınlaştırılması çalışmaları merkezi ve yerel yönetimler tarafından sağlanacaktır.

Bölge illerinden Zonguldak'ta inşaat ve hafriyat döküm alanı bulunmamaktadır. Bu sebeple bu özellikteki atıklar düzensiz ve plansız şekilde bertaraf edilmektedir. Plan döneminde ilgili alanların oluşturularak kullanımına başlanması planlanmaktadır.

Bölgenin atıklarla ilgili bir diğer büyük sorunu da evsel ve endüstriyel atıkların kontrolsüz olarak akarsulara, denize ve boş arazilere dökülerek boşaltılmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz ve kalıcı etkiler bırakabilmektedir. Bu hususta kontrol mekanizmasının geliştirilmesi ve caydırıcı cezaların arttırılması öngörülmektedir. Ayrıca kullanımını tamamlanmış vahşi depolama alanlarının rehabilite edilmesi ve bu alanların toplum yaşamına geri kazanımına yönelik üç ilde de projeler geliştirilecektir.

Tedbirler 3.2.2. Kaynağında ayrıştırma, geri kazanım ve geri dönüşüm sistemleri oluşturulacak, sıfır atık projesi tüm bölgede yaygınlaştırılacaktır.

Tedbir Açıklaması: Bölge illerinde yerel yönetimlerce kaynağında ayrıştırma, geri kazanım, geri dönüşüm sistemleri oluşturulacak ve sıfır atık altyapısı tüm bölgede yaygınlaştırılacaktır. Katı atık depolama sahalarında biyogaz, kompostlaştırma ve yakma gibi değerlendirme tekniklerinin uygulama imkânları değerlendirilecektir. Ayrıca atık yönetimi konusunda farkındalık artırıcı çalışmalar yürütülecektir. ,

Bölgede demir-çelik ve termik santral tesisleri başta olmak üzere yoğun çıkan endüstriyel atıkların değerlendirilmesi ve yeniden kullanımı ilgili paydaşlar ve yerel yönetimler ile üniversitelerin ortak projeleriyle geliştirilecektir. Özellikle belediyeler tarafından geri dönüşüme ilişkin sektörler arası iş birliğini de sağlayacak projeler geliştirilecektir. Örnek ve model projeler sağlanacak fon kaynaklarıyla desteklenerek geliştirilecektir.

Tedbirler 3.2.3. Atık su toplama ve arıtma altyapı ve sistemleri kurulacak ve mevcutlarda gerekli iyileştirmeler gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede nüfusun atık su altyapı ve arıtma hizmeti alma oranı son yıllarda artış göstermekle birlikte nüfusun tamamına hizmet verememektedir. Bu kapsamda mümkün olan yerleşimlerde atık su toplama yatırımlarına devam edilmesi, toplanan atık suların arıtma tesislerine gönderilmesi veya paket arıtma gibi yöntemlerle arıtılması, mevcutların ise etkin ve verimli çalışması sağlanmalıdır. Özellikle kıyı alanlarında turizmin de gelişimi için arıtılmamış atık suların alıcı ortamlara deşarj sorununa yönelik paket arıtma sistemlerinin bölgede yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca mevcut sanayi alanları ile yeni kurulacak sanayi alanlarında paket ve endüstriyel arıtma sistemleri kurulması, devam eden yatırımların da tamamlanarak faaliyete alınması öngörülmektedir.

Tedbirler 3.2.4. Kentsel uygulamalarda verimlilik artırıcı ve çevreye duyarlı yeşil altyapı uygulamaları önceliklendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede kentsel uygulamalarda verimli ve temiz enerji kullanımına yönelik güneş enerjisi ve ısı pompası gibi sistemlerin tercih edilmesi, motor gücüne dayalı tesislerde verimli sistemlerinin kullanılması ve kentlerde yüksek verimli binaların oluşturulması çalışmalarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca elektrikli şarj istasyonları ile elektrikli araçların teşvik edilmesi, atıklardan enerji üretim sistem ve tesisleri kurulumları, akıllı enerji sistem kontrolü ve bölgesel ısıtma sistemleri gibi uygulamaların araştırılarak bölgeye uyumlu olanların kullanımına başlanması beklenmektedir.

Ayrıca uygun olan yerlerde (örneğin Safranbolu-Karabük, Zonguldak Merkez-Çaycuma veya Kozlu-Zonguldak Merkez-Üzülmez güzergâhlarında) raylı/hafif raylı sistemlerin araştırılarak bölgede kullanım olanakları değerlendirilecektir. Bunlara ek olarak mikro hareketliliği ve yaya hareketliliğini önceliklendiren uygulamalar ile toplu taşımının yaygınlaştırılması, hatların optimizasyonu ile entegrasyonunu sağlayan çalışmalar arttırılacaktır.

İklim değişikliğine uyum kapsamında kentlerin iklim dirençliliğini arttıran yeşil bina uygulamaları ile yeşil örtünün arttırılması, yağmur hasadı ve gri su kullanımı gibi çalışmaların yerel yönetimler tarafından bölge uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Tedbirler 3.2.5. Tatlı su, hava, deniz ve toprak kirliliğini azaltıcı önlemler geliştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölge; kömür çıkarma, yıkama, stoklama ve satış ile enerji ve demir-çelik üretiminin yerleşim alanları ile iç içe yapıldığı alanlardan oluşmaktadır. Sanayileşme sürecini kentleşme sürecinden önce yaşayan bölgede yıllardan beri süregelen endüstriyel faaliyetler ile kentsel yaşamın birlikte yürütülmesine bağlı olarak bölgenin tatlı su, hava, deniz ve toprak kalitesi olumsuz yönde etkilenmiştir. On İkinci Kalkınma Planı'nda yer verilen hedeflere uyumlu olarak plan döneminde başta endüstriyel kirleticiler olmak üzere tüm kirlenici unsurların kontrol altına alınmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca mevcut kömür yakıtlı santrallerde gerekli olan rehabilitasyonlar yapılarak çevresel etki ve verimlilik açısından iyileştirmeler sağlanacaktır.

Konut ve iş yerlerinde katı yakıt kullanımına bağlı kirliliğin azaltılması amacıyla doğal gaz kullanımı, su kaynaklarının korunmasına yönelik altyapı ve arıtma sistemleri yaygınlaştırılacaktır. Deniz çöplerine sebep olan atıkların kaynağında önlenmesi ve mevcut deniz çöplerinin deniz çevresine zararının engellenmesi amacıyla çalışmalar yürütülecektir. Sanayi ve evsel atıkların kontrol altına alınmasına bağlı olarak toprak kirliliği de azalacaktır. Bununla birlikte kimyasal ve tarımsal ilaç kullanımı sınırlandırılacak, çiftçilere bu kapsamda bilinçlendirme eğitimleri verilecektir.

Tedbirler 3.2.6. Toplumun tüm kesimlerinde çevre bilinci ve farkındalığını arttıracak eğitim ve kampanyalar düzenlenecektir.

Tedbir Açıklaması: Toplumun tüm kesimlerinin çevreye karşı duyarlı ve bilinçli hale gelmesi için farkındalık kampanyaları, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yürütülecektir. Bu kapsamda karar alıcılar başta olmak üzere kamu kurumları, özel sektör temsilcileri ve sivil toplum örgütleri süreçte aktif olarak yer alacaktır. Ayrıca toplumun tüm kesimlerine hitap edecek bilgilendirme ve eğitim setleri, video ve slaytlar oluşturularak bu alandaki ihtiyaç giderilecektir.

Tedbirler 3.2.7. Doğal ve jeolojik kaynakların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için planlama, iyileştirme ve sağlıklılaştırma çalışmaları yürütülecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede doğal ve jeolojik öneme sahip nitelikli birçok alan mevcuttur. Bölgenin kaynak değerlerini oluşturan varlıklarına yönelik öncelikle toplumun tüm kesimlerinde farkındalık yaratılacak, başta yerel halk olmak üzere toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve etkinlikler düzenlenecektir. Yaban hayatı, doğal habitat, orman ve bitki örtüleri korunacak, korunan alanlar arttırılacaktır. Bu alanların korunması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi amacıyla ekolojik dengeyi bozacak uygulamalar ile hassas alanlarda yapılaşma engellenerek kitlesel turizm aktiviteleri yerine ekoturizm faaliyetleri yürütülecektir.

Özellikle ulusal ve uluslararası ölçekte değere sahip alanların daha iyi korunabilmesine yönelik koruma programları ile ulusal/uluslararası ağlara (UNESCO Biyosfer Rezerv Alanı, UNESCO Küresel Jeopark Ağı, sulak alan, millî park vb.) dâhil olmaya yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bu alanlarda faaliyet yürüten farklı kurum ve kuruluşların iş birliği ve koordinasyonu geliştirilecektir.

Zonguldak Kömür Jeoparkı'nın UNESCO Küresel Jeopark Ağı'na alınması, jeosit (ziyaret) noktalarının ziyarete uygun hale getirilmesi, Yenice Ormanları'nın millî park olması, Küre Dağları Millî Parkı'nın UNESCO Biyosfer Rezerv Alanı Programı'na dâhil olması gibi öne çıkan alanlarda çalışmalar gerçekleştirilecektir.

8.2.2.2. Performans Göstergeleri

Tablo 29: Hedef 3.2'nin Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Düzenli katı atık depolama sahası	Adet	2	3
Korunan alan	Dekar	812.597	815.000
Yeni atık su arıtma tesisleri	Adet	-	5

8.2.2.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 30: Hedef 3.2'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Atık su toplama ve arıtma sistemlerinin kurulması ve mevcut tesislerin ve sistemlerin etkin hale getirilmesi ile bölge halkı için erişilebilir su ve atık su hizmetleri ve sürdürülebilir su yönetimi güvence altına alınmış olacaktır Bölge genelinde güvenilir şekilde yönetilen atık su ve kanalizasyon hizmetlerini kullanan nüfusun toplam nüfusa oranı arttırılacaktır.
	Kentsel uygulamalarda verimli ve temiz enerji kullanımı ile yeşil ulaşım önceliklendirilmesi sera gazı emisyonlarının azaltılması, çevrenin korunması ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasını sağlayacaktır. Bölge Planında tanımlanan bu hedef bölge insanı için karşılanabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimi kolaylaştıracaktır.
	Sürdürülebilir şehirleşme alanında altyapının güçlendirilmesi, kent içi ulaşım ve toplu taşıma ile atık yönetiminin uygulanması ve kentlerin dayanıklılığının artırılması açısından bölge genelinde uygulanacak politikalar desteklenecektir. Hava kirliliğini azaltıcı önlemler geliştirilmesi ile atık yönetimine ve hava kalitesine özel önem verilerek kentlerde kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerin azaltılması sağlanacaktır.
	Katı atıkların toplanması, geri dönüşümü ve bertarafıyla doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin ve etkin kullanımının sağlanması, kaynak israfının önlenmesi, çevre duyarlılığının ve bilincinin artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.
	Toplumun tüm kesimlerinde çevre bilinci ve farkındalığını arttıracak eğitim ve kampanyalar geliştirilmesiyle iklim değişikliği azaltım, iklim değişikliğine uyum, etkinin azaltılması ve erken uyarı konularında eğitimin, farkındalık yaratmanın ve insani ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi sağlanacaktır.

8.2.3. (Hedef 3.3) Sürdürülebilir Planlama ve Yönetim Mekanizmaları Geliştirilecektir.

Yerleşimlerde sürdürülebilir yönetimin ilk adımı sürdürülebilir planlamadır. Günün koşullarına uygun olarak, küresel gelişmeler ve yerel imkânlar dikkate alınarak merkezi yönetim ve yerel yönetimler tarafından sürdürülebilir kalkınma yolunda planlamalar ve uygulamalar hayata geçirilecektir.

Yerel yönetimler ve yerel paydaşlar tarafından kent yönetiminde verimli, şeffaf ve çevre dostu yaklaşımlar sunan, risklerden uzak, yaşamı kolaylaştıran ve iyileştiren iyi yönetim mekanizmalarına başvurulacaktır. Sürdürülebilir yönetim ilkelerinin başında toplumsal katılım ve toplumsal güvenlik gelmektedir. Yerleşimlerde toplumsal katılımı ve toplumsal güvenliği sağlayacak proje ve uygulamalarla

güvenli yaşam koşulları oluşturmanın yanında kararlara daha yüksek katılım oranı ve daha verimli hizmet sunumu sağlanacaktır. Böylece sürdürülebilir yönetim mekanizmaları oluşturulmuş olacaktır.

Diğer taraftan da On İkinci Kalkınma Planı'nın adaleti esas alan demokratik iyi yönetim ana ekseninde çok taraflı kalkınma işbirliği başlığında belirtilen "*Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve Gelişen Sekiz Ülke (D-8) gibi bölgesel kuruluşların sonuç odaklı program ve projelere yoğunlaştırılması yönünde girişimlerde bulunulacaktır.*" ulusal ve uluslararası mekanizmalardan da faydalanılacaktır.

8.2.3.1. Tedbirler 3.3

Tedbirler 3.3.1. Sürdürülebilir ve bütüncül planlama yaklaşımı çerçevesinde planlama ve uygulamalar gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Yerleşimlerde; kentleşme ve kent yönetimi, mekânsal planlama, iklim ve çevre yönetimi, afet yönetimi, atık yönetimi, ulaşım yönetimi, kent estetiği, yaya ve insan odaklı tasarım, su yönetimi, kıyı alanlarının yönetimi, yeşil alan ve rekreasyon yönetimi gibi farklı alanlarda sürdürülebilir ve bütüncül planlama yaklaşımı ve uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Farklı kullanımların birbirine olan olumsuz etkisini önleyecek, koruma kullanma dengesi gözetilecek ve gerekirse geçiş kuşakları oluşturacak bir planlama yaklaşımı esas alınacaktır. Özellikle yerel yönetimler tarafından kendi kaynaklarının yanında ulusal ve uluslararası fonlar vasıtasıyla söz konusu alanlarda plan, strateji, yol haritası ve uygulamaların hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Yerleşimler bazında kentsel dönüşüm stratejileri hazırlanacak, rezerv alanlar belirlenecek ve kentsel dönüşüm uygulamalarına öncelik verilecektir. Yeni plan döneminde hızlı yapılaşma potansiyeli taşıyan akslar (Filyos'tan Kilimli-Zonguldak Merkez, Çaycuma-Gökçebeğ-Devrek, Çaycuma-Bartın Merkez-Amasra) başta olmak üzere kentsel planlama çalışmaları yeni şehircilik ve mekânsal planlama ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilecektir. Bu alanlarda parsel bazlı değil bütünsel planlama yaklaşımı doğrultusunda hareket edilecektir. Yeni planlamalarda koruma kullanma dengesi, erişilebilirlik, mekânsal kalite ve sürdürülebilirlik ilkeleri gözetilecektir.

Tedbirler 3.3.2. Akıllı kent yönetim sistemleri ve uygulamalarının kullanımına başlanacaktır.

Tedbir Açıklaması: Kent yönetiminde coğrafi bilgi sistemleri, kent bilgi sistemleri, çevre ve altyapı bilgi sistemleri, modelleme ve sayısal veri analizi gibi bilgisayar tabanlı yönetim ve karar destek sistemlerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Böylece planlanan yatırımlar için uygun alanlar, afet ve acil durum senaryoları, kayıp ve kaçaklar, yapılaşma bilgileri, sosyal donatılar, altyapı eksiklikleri gibi hususlar çok daha hızlı, etkin ve verimli bir şekilde izlenip takip edilebilecektir.

Başta nüfusu yoğun yerleşimler (Ereğli, Kozlu-Zonguldak-Kilimli-Çaycuma, Karabük-Safranbolu, Bartın) olmak üzere şehirlere özgü bütüncül akıllı şehir stratejisi ve yol haritası hazırlanacak, fon ve destek mekanizmalarıyla toplumsal yaşamı iyileştiren, hizmetlere kolay erişimi sağlayan akıllı uygulamalar, çocuk, engelli ve yaşlı dostu kent uygulamaları hayata geçirilecektir. Böylece kamu ve yerel hizmetlerin sunumu iyileştirilerek yaşam kalitesi yükseltilecektir.

Tedbirler 3.3.3 Paydaşlar arası iş birliği ve koordinasyon arttırılacak, kararlarda toplumsal katılım ve mutabakat önceliklendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Toplumsal mutabakatın ve temsilin sağlanması için karar süreçlerine katılım ile kurum/kuruluşlar arası iş birliği ve koordinasyon oldukça önemlidir. Toplumun ihtiyaç ve beklentilerinin

doğru belirlendiği ve görüşlerinin dikkate alındığı bir planlama toplumsal katılımı sağlanabilecektir. Bu sebeple sürdürülebilir planlama gerektiren çalışmalarda paydaşların karar süreçlerine dâhil edilmesi, iş birliği ve koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Özellikle yerel yönetimler tarafından kent konseyleri, çalışma grupları, kamuoyuna açık anket ve görüş toplama faaliyetleri, çalıştay gibi farklı mekanizmalarla bu süreç dinamik bir şekilde işletilecektir. Ayrıca farklı temalarda da geniş katılımı mümkün kılan iş birliği mekanizmaları, kurul ve komisyonlar işletilerek süreçler katılımçılık esasıyla yürütülecektir.

Tedbirler 3.3.4. Yerleşimlerde toplumsal güvenlik sağlanacaktır.

Tedbir Açıklaması: Toplumsal güvenliğin sağlanması için yerleşimlerde birçok faktör etkili olmaktadır. Bu faktörlerin başında asayiş, itfaiye ve diğer güvenlik güçleri gelmektedir. Merkezi ve yerel yönetimler tarafından sağlanan bu hizmetlerde modern hizmet binaları, yeterli ekipman ve hizmetler sağlanacaktır. Bunun yanında toplumun güvenli şekilde yaşamasını sağlayacak ve asayiş güçlerinin işlerini kolaylaştıracak kent ve sokak aydınlatmaları, güvenlik kameraları vd. sistemler yaygın şekilde kullanılacaktır.

Yerleşimlerde ayrıca yeterli iletişim altyapı ve sistemleri oluşturulması, yerel yönetimler tarafından etkin geri bildirim almayı sağlayan, her türlü şikâyet, istek ve görüşleri alan beyaz masa uygulamaları yaygınlaştırılacak ve güçlendirilecektir.

Toplumsal güvenliği sağlayacak unsurlardan diğeri de özellikle özel politika gerektiren grupların iş olanaklarını arttıracak, girişimciliği teşvik edecek, farklı eğitim programlarıyla vatandaşın istihdam edilebilirliğini sağlayacak, yerel üretim ve turizmi teşvik edecek olanakların sağlanmasıdır. On İkinci Kalkınma Planı'nda belirtilen hedef doğrultusunda bu hususlarda yerel yönetimler tarafından gerekli program tasarımları, mikro destek ve eğitim programları hayata geçirilecektir. Orman köylerinden göçün önlenmesi amacıyla orman köylülerini yerinde istihdam edecek projeler geliştirilecektir.

8.2.3.2. Performans Göstergeleri

Tablo 31: Hedef 3.3'ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Akıllı kent uygulamalarını hayata geçiren yerleşim merkezi	Adet	-	5

8.2.3.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 32: Hedef 3.3'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Bölgede yaşanabilirliğin artırılması için sürdürülebilir planlama ve yönetim mekanizmalarının geliştirilmesi; sivil toplum kuruluşlarının kentsel planlama ve kent yönetimine doğrudan katılımını arttıracak, bölgede kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmenin geliştirilmesine katkı sunacak katılımcı, entegre ve sürdürülebilir insan yerleşimlerinin planlanması ve yönetilmesi için kapasitenin güçlendirilmesini sağlayacaktır.

8.2.4. (Hedef 3.4) Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir.

Doğal afetler ve iklim değişikliğiyle mücadele, şehirleşme ve şehir planlama süreçlerinde dikkat edilmesi gereken en önemli unsurların başında gelmektedir. Afetlere dayanıklı ve güvenli yerleşim yerlerinin oluşturulması ve risk azaltma çalışmaları, kentsel dirençliliği arttıracak gibi afetlerin sebep olabileceği can ve mal kayıplarının asgari düzeye indirilmesine de yardımcı olacaktır. Bu doğrultuda yerleşimlerin afetlere karşı dirençli hale gelmesi için afet öncesi hazırlıkların tamamlanması gerekmektedir. Bu hazırlıklar arasında, riskli alanların tespiti ile bu alanlarda bulunan yerleşimler, kamu yapıları, sanayi tesisleri, kritik tesis ve altyapılar ile ulaşım akslarının en kısa sürede kademeli olarak taşınması, güçlendirilmesi veya dönüştürülmesine yönelik çalışmalar yer almaktadır.

Bölgede sık yaşanan afet ve doğa olaylarına karşı afet yönetim ve koordinasyon kapasitesi güçlendirilecektir. Geçmişte yaşanan olaylar ve bilimsel veriler ışığında afet riski yüksek noktaların belirlenmesi, mikrobölgeleme çalışmaları yapılması, hassas alan olarak öncelikle bu noktalarda gerekli tedbirlerin alınması, kriz yönetiminden risk yönetimine geçilmesi amacıyla çalışmalar yürütülecektir. Bu çalışmalarda yapılaşmaya uygun olmayan yerleşimlerin yanında risk taşıyan kritik altyapılar, kamu binaları, ulaşım bağlantıları, kritik tesisler, sanayi ve ticaret bölgelerinin tespiti yapılarak gerekli eylem adımları belirlenecektir.

Doğal afetlerin ve hava olaylarının önüne geçilmesi mümkün olmamakla birlikte uzun dönem iklim kayıtları ile ölçüm sistemlerine dayalı olarak gelecekte yaşanabilecek olağanüstü hava olaylarına yönelik tedbirler alınması günümüzde başarıyla yürütülen çalışmalar arasındadır. İklim değişikliğinin getirdiği yeni riskleri belirlemek, yönetmek ve önlemleri alabilmek amacıyla yerel yönetimlerce bölgesel iklim değişikliği eylem planları oluşturulacak ve bu kapsamda gerekli risk önleme ve kapasite geliştirme çalışmaları yürütülecektir.

Risk önleme çalışmalarının yanı sıra gerçekleştirilecek kapasite geliştirme faaliyetlerinden biri de afet sonrası müdahale ekiplerinin teknik ve beşeri kapasitelerinin güçlendirilmesidir. Bu kapsamda bölgede bulunan ve Türkiye’de afet sonrası müdahale birimleri arasında en başarılı ekiplerden olan TTK ’nın tahlisiye ekibinin de teknik ve fiziki imkânları iyileştirilecektir. Tahlisiye ekibine uygun eğitim alanları oluşturulacak, donanım ve ekipmanları yeni ihtiyaçlar çerçevesinde yenilenecek ve farklı eğitimlerle birlikte kurumsal kapasitesi arttırılacaktır. Ayrıca yerel halk da sürece dâhil edilerek ilgili tüm aktör ve paydaşlarda afetlerle mücadele ve farkındalık arttırma çalışmaları yürütülecektir.

8.2.4.1. Tedbirler 3.4

Tedbirler 3.4.1 Yerleşimlerin afetlere dirençli hale gelmesi için gerekli planlama ve uygulamalar hayata geçirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Yerleşimlerin afetlere dirençli hale gelmesi için ilgili tüm aktör ve paydaşlarla iş birliği halinde İl Afet Risk Azaltma Planları çerçevesinde İl Afet Müdahale Planları oluşturulacak, afet riski altındaki yapı ve alanların taşınması, iyileştirilmesi / güçlendirilmesi ile kentsel dönüşümüne yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bu çalışmanın yapılabilmesi için öncelikle yapı envanteri çıkarılacak, kaçak yapılar tespit edilecek, tüm yapılar zemin yapısı ve risk faktörleriyle birlikte değerlendirilerek riskli yapılar ortaya çıkarılacaktır.

Yeni yapılaşmalarda ve yerleşimlerin gelişim akslarının belirlenmesinde başta afet ve iklim kaynaklı tüm riskler göz önünde bulundurulacaktır. Yeni planlamalar çerçevesinde oluşturulacak alanlara yerleşim özendirilecektir.

Başta Bartın Irmağı ve Filyos Irmağı ile yan kolları boyunca olmak üzere ırmak ve derelerde sel ve taşkın, Zonguldak Merkez ve Kozlu'da tasman, Kuzey Anadolu Fayı ve yakın çevresi boyunca deprem riski ile bölgede birçok noktada heyelan ve kaya düşmesi gibi kütle hareketi riskleri bulunmaktadır. Hazırlanacak afet müdahale planlarında nüfusun yoğun olduğu öncelikli ve riskli görülen alanlar başta olmak üzere risklerden kaçınılacak, önleyecek ve azaltacak çalışmalar ele alınacaktır.

Afet müdahale planlarında konut, iş ve alanları, kritik altyapı ve tesisler ile kentsel hizmet merkezleri (hastane, itfaiye, afet yönetim merkezi vb.) ele alınacak, afet lojistiği ile ilgili planlamalar yapılacak ve mahalle ölçeğinde afet lojistik merkezleri planlanacaktır. Mevcut toplanma alanları, müdahale ve yardım merkezleri değerlendirilerek gerekli ise güncellenmesi sağlanacak, toplumun tüm kesimlerine duyurusu etkin bir şekilde gerçekleştirilecektir. Ayrıca toplumun her kesimi potansiyel afet riskleri konusunda etkinlik ve eğitimlerle bilinçlendirilecek ve farkındalıkları arttırılacaktır.

Tedbirler 3.4.2 Sel ve taşkınların önlenmesine yönelik altyapı ve yatırımlar gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Küresel iklim değişikliğinin etkilerinin artması nedeniyle ani ve şiddetli yağışlar artış göstermekte, bölgenin eğimli arazi yapısı ile fazla yapılaşma vd. nedenlerden ötürü de son yıllarda bu yağışların taşkın ve sele dönüşmesinde artışlar görülmektedir. Taşkın ve seller nedeniyle nehir kenarlarındaki araziler, yerleşim yerleri, altyapı ve tesisler ile canlılar zarar görmekte, sosyoekonomik faaliyetleri kesintiye uğratacak ölçüde olumsuz etkiler oluşabilmektedir. Bu sebeple başta Filyos ve Bartın Irmakları ile geri havzası başta olmak üzere taşkına neden olan akarsuların debilerinin baraj ve sel kapanı gibi yatırımlarla düzenlenmesi, ırmak ve derelerde seddeleme çalışmaları yapılması, ırmak ve dere yatakları ıslah edilerek yakınlarında yapılaşma, depolama vb. faaliyetlerin önlenmesi en önemli hususlar arasındadır. Su kaynağının doğduğu noktadan (memba) başlayarak sonladığı noktaya (mansap) kadar kritik alanlarda sel, taşkın ve heyelan için gerekli önlemlerinin alınması, taşkın havzalarında gerekli yerlerde erken uyarı, taşkın koruma ve kontrol sistemlerinin kurulması için gerekli çalışmalar yürütülecektir. Ayrıca sel riski olan dere ve ırmaklar üzerindeki köprülerden alt açıklıkları yetersiz olanlar ile ekonomik ömrünü tamamlamış olanlar yenilenecektir.

ırmak ve dere yatakları ile taşkın havzalarında sanayi ve konut projelerine yönelik planlamalardan kaçınılacak, bu alanlarda mevcut olan yapı stokunun ise taşınmasına veya güvenli alanlar oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Tedbirler 3.4.3 Heyelan ve kaya düşmesi gibi kütle hareketlerini engellemeye ve zararlarını azaltmaya yönelik projeler gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Bölgede doğal afet olayları arasında çoğunlukla heyelan ve kaya düşmeleri gibi kütle hareketleri başı çekmektedir. Bölgede heyelan ve kaya düşmesini engellemeye ve zararlarını azaltmaya yönelik projeler gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda geçmiş yıllarda da heyelan yaşanan ve riskli bölgelerde yerleşimlerin terkedilmesi, kütle hareketlerini önleyici istinat duvarı, kazık, zemin/kaya çivisi vb. uygulamaların gerçekleştirilmesi, güzergâh değişikliği mümkün olmayan yol aksı kenarlarında da püskürtme beton, ankraj, çelik ağ gibi uygun imalatların yapılması gerekmektedir.

Tedbirler 3.4.4. Orman yangınlarını önleme ve müdahale kapsamında farkındalık arttırılacak, eğitim, altyapı ve malzeme eksiklikleri giderilecektir.

Tedbir Açıklaması: İklim değişikliğiyle birlikte aşırı hava olaylarının artacağı ve Batı Karadeniz Bölgesi'nin bu olaylardan olumsuz yönde etkileneceği de bilinmektedir. Türkiye yüz ölçümünün yüzde 29,4'ü ormanlık alanlardan oluşmaktadır. Ülke genelinde yüz ölçümüne oranla ormanlık alana sahip illerin sıralamasında Karabük yüzde 71,6 oran ile ilk sırada, Bartın yüzde 64,5 ile beşinci sırada ve Zonguldak yüzde 56,1 ile on birinci sırada yer almaktadır. Bu verilerin de gösterdiği üzere bölge zengin bir orman varlığına sahiptir. Bölgede olası orman yangınlarına karşı yangın önleme ve müdahale kapsamında yerel kapasite iyileştirilecek, farkındalık arttırılacak, eğitim, altyapı ve malzeme eksiklikleri giderilecektir. İlgili kurumlar liderliğinde müdahale planlarının uygulanabilirliğini ölçmek ve gerekli iyileştirmeleri yapmak amacıyla tatbikatlar gerçekleştirilecektir.

Tedbirler 3.4.5. Afet yönetim ve koordinasyon kapasitesi güçlendirilecektir.

Tedbir Açıklaması: Afet yönetiminden risk yönetimine geçişi sağlamak için bütünlük afet risk ve tehlike haritaları oluşturulacak, bu doğrultuda afet risk azaltma planları ile uyumlu afet müdahale planları hazırlanacaktır. İllerde risklerin ve afetlerin yönetimine ilişkin afet bilgi sistemleri kurulacak, afet ve acil durum yönetim ve koordinasyon kapasitesi güçlendirilerek geliştirilecektir. Potansiyel riskler öngörülerek başta kritik yerleşim kurum, tesis ve altyapılar gözden geçirilecek, gerekli risk azaltma ve düzeltme çalışmalarına başlanacaktır.

Afet sonrası planlama, enerji, gıda, barınma gibi temel ihtiyaçlar ile kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu güçlendirecek çalışmalar farklı risk senaryolarına göre oluşturulacak, düzenli tatbikatlarla kapasite güçlendirilecektir. Bölge ölçeğinde afet sonrası kullanılacak alternatif ulaşım rotaları belirlenecektir.

Afetlere yönelik olarak başta kritik hizmet veren kurum/kuruluş çalışanları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere toplumun tüm kesimlerine farklı alanlarda eğitimler verilecek, düzenli tatbikatlar gerçekleştirilecek, bilinçlendirme ve farkındalık geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca Türkiye'de afet sonrası müdahale çalışmalarında en başarılı kurumlardan olan TTK Tahlisiye Ekibi ve madencilerin yerel ve ulusal afetlere daha etkin ve donanımlı müdahalesi için gerekli makine ve ekipmanların temini ile eğitim alanlarının oluşturulmasına yönelik projeler geliştirilecektir.

Tedbirler 3.4.6. İklim değişikliği eylem planları oluşturulacak ve gerekli yatırımlar gerçekleştirilecektir.

Tedbir Açıklaması: İklim değişikliği hayatın her alanına, insanlara, tüm canlı yaşamına, sosyal ve ekonomik hayata etki etmekte, çölleşme, sel baskınları, kaynakların tükenmesi gibi yıkıcı etkiler doğurmaktadır. Bu denli hayata etkisi olan iklim değişikliği konusunda yerel yönetimlerin ve halkın farkındalığını arttıracak ve eylemlerini oluşturmalarını sağlayacak iklim değişikliği eylem planları oluşturulacaktır. Bu kapsamda merkezi ve yerel kaynaklar ile fonlardan faydalanılacaktır.

8.2.4.2. Performans Göstergeleri

Tablo 33: Hedef 3.4'ün Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)
Sel ve taşkınlara yönelik iyileştirme yapılan bölge sayısı	Adet	-	5
Afet önleme kapsamında kurulan algılama/yönetim sistemi sayısı	Adet	-	5

8.2.4.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

Tablo 34: Hedef 3.4'ün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi

SKH	Açıklama
	Batı Karadeniz Bölgesi sel ve toprak kayması başta olmak üzere afet riski yoğun bir bölgedir. Bu nedenle şehirleşme ve şehir planlama süreçlerinde doğal afet riski dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Afetlere karşı dayanıklılığa yönelik entegre politikaları ve planları benimseyen ve uygulayan bir bölge olmak adına afet yönetimi bütünlük bir çerçevede değerlendirilecek ve ihtiyaç duyulan altyapının geliştirilmesi sağlanacaktır.

8.3. Örnek Proje ve Program Fikirleri

Tablo 35: Stratejik Öncelik 3 Kapsamında Oluşturulan Örnek Proje Fikirleri

Ref. Kodu	Program/ Proje Adı	Türü	Uygulama Yılları
3.1	Bartın Irmağı ve Yakın Çevresinin Islahı ile Peyzaj ve Turizm Odaklı Rekreasyon Projesi	Proje	2024-2028
3.2	Keltepe Orman Parkı	Proje	2024-2026
3.3	Fener Kentsel Rekreasyon, Kültür, Sanat ve Spor Alanı	Proje	2024-2027
3.4	Afet Arama Kurtarma Ekibi Güçlendirme Projesi	Proje	2024-2026
3.5	Karabük İli Baklabostan Tabiat Parkı Doğa Evleri Kurulması Projesi	Proje	2026-2027
3.6	Karabük İli Akkaya Termal Otel Kurulması Projesi	Proje	2027-2028

9. MEKÂNSAL GELİŞİM ŞEMASI

9.1. Mekânsal Haritalar ve Şematik Gösterimler

Bölge Planı hazırlıklarında bölgenin mevcut durumunun mekânsal yansımalarını analiz etmek üzere nüfus, göç, sanayi, istihdam, ulaşım, sosyoekonomik gelişmişlik, enerji, hizmet merkezleri, tarım, çevre, turizm ve kümelenme kapsamında aşağıdaki başlıklarda sayısal veri ve istatistikler kullanılarak mekânsal harita ve şekiller hazırlanarak mevcut durum analiz edilmiştir.

Mekânsal harita ve şekiller sayısal veri ve istatistikler ile idari veriler kullanılarak oluşturulmuştur. Bu haritalar verinin türü ve niteliğine göre en uygun sonucu verecek şekilde analiz edilmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla bir kısmı en son güncel durumu, bir kısmı ise belirli bir zaman serisi içerisindeki kümülatif sonucu yansıtabilecek şekilde hazırlanmıştır. Batı Karadeniz Bölge Planı (2024-2028) Mevcut Durum Analizi cildinde yer alan mekânsal haritalar aşağıda yer almaktadır;

- Demografik ve Sosyal Yapı
 - Komşu İller ve Bölgeler
 - Batı Karadeniz Bölgesi İl ve İlçeleri
 - Bölge İlçelerinde Nüfus ile Köy/Şehir Nüfusu Dağılımı (2022)
 - Bölgenin En Çok Göç Verdiği İller (2014-2022)
 - Bölgenin En Çok Göç Aldığı İller (2014-2022)
 - 2014-2022 Yılları Arasındaki Nüfus Değişimleri
- Sosyal Kalkınma ve Refah
 - Düzey 2 Bölgeleri Yıllık Ortalama Eş Değer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Geliri 2022 (TL)
 - Eş Değer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre P80/P20 Oranı (2021)
 - En Az Bir Engeli Olan Nüfusun Oranı (Yüzde) (3 ve daha üstündeki yaş)
- Yaşam Kalitesi
 - Ortalama Gayrimenkul Birim Satış Fiyatının İl Bazında Hane Başına Milli Gelire Oranı (2020, Yüzde)
 - Kamuya Açık Alan Oranının İl Düzeyinde Mekânsal Dağılımı (2020, Yüzde)
- Sektörel Yapı
 - Sanayi Tesisi Sayıları (2022)
 - Sanayi Tesislerinde İstihdam Sayısı (2022)
 - Türkiye Çelik Haritası
 - Turizm Tesislerinde Konaklama Sayıları ve Doluluk Oranları (2022)
 - Türkiye’de Enerji Üretim Miktarlarının 2022 Yılı Dağılımı (GWh)
 - 2022 Yılında Bölgenin Elektrik Üretimindeki Payı (Yüzde) ve Türkiye Sıralaması
 - Kişi Başına Elektrik Tüketimi (kWh) ve Türkiye Sıralaması – Sanayi İşletmesi (2021)
 - Kişi Başına Toplam Elektrik Tüketimi (kWh) ve Türkiye Sıralaması – Mesken (2021)
 - Tarım Arazisi Kullanım Durumu (2021)
 - Kırsal Yerleşimlerde Tarımsal Kümelenme ve Yoğunlaşma (YER-SİS)
 - İlçelere Göre Öne Çıkan Sektörler
- Yatırım Ortamı
 - Yatırım Teşvik Bölgeleri
 - İlçe Bazlı Teşvikten Yararlanabilecek İlçeler
 - Filyos Vadisi Yerleşim Planı

- Bölgenin Yatırım Ortamı
- Ulaşım ve Lojistik Altyapısı
 - Bölge Ulaşım Haritası
 - Türkiye Lojistik Merkezleri
 - YER-SİS Kentsel Hizmet Merkezleri
 - YER-SİS Kırsal Hizmet Merkezleri
- Çevre ve Afetler
 - Bölgedeki Atık Su Arıtma ve Katı Atık Bertaraf Tesisleri
 - Kişi Başına Sera Gazı Emisyonu Yoğunlukları (2018, tCO₂ eş değeri / kişi)
 - Türkiye Afet Haritası
 - Türkiye ve Yakın Çevresinde Meydana Gelen (M≥4) Depremler
 - Batı Karadeniz Havzasındaki Büyük Akarsular
 - Zonguldak İli Heyelan Duyarlılık Haritası
 - Zonguldak İli Heyelan Envanter Alanları
 - Karabük Heyelan Envanter Haritası
 - Karabük Heyelan ve Yerleşime Uygunluk Haritası
 - Bartın İli Heyelanlı Alanlar Haritası
 - Türkiye Deprem Tehlike Haritası
 - TR81 Bölgesi İlçeler Düzeyinde Deprem Risk Haritası
 - MTA Diri Fay Haritası
 - Karadeniz Fay Mekanizması ve 1900-2015 Periyodunda Deprem Aktivitesi
 - Bölge ve Yakın Çevresinde Büyüklüğü M≥6,0 Olan Depremler
 - Zonguldak İli Tasman Risk Haritası

9.2. Tematik Mekânsal Haritalar

Bölgenin gelecek vizyonunun mekânsal boyutunu belirli temalarda analiz edebilmek adına mekânsal haritalar kullanılmış ve tematik mekânsal haritalar hazırlanmıştır. Tematik mekânsal haritalar 4 ana başlıkta ele alınmıştır. Bu başlıklar; sanayi ekosistemi, sanayi odakları, turizm odakları ile kentsel ve kırsal gelişim odakları şeklindedir.

9.2.1. Yatırım Ekosistemi

Bölgenin yatırım ekosistemi içerisinde faaliyette olan 5 OSB (Alaplı, Ereğli, Çaycuma, Karabük ve Bartın) ile 14'ü Zonguldak, 6'sı Karabük ve 9'u Bartın olmak üzere toplam 29 aktif KSS ile Bakacakad'da yapımı devam eden Girişim KSS ile Zonguldak İş Geliştirme Merkezi mekânsal haritalara işlenmiştir.

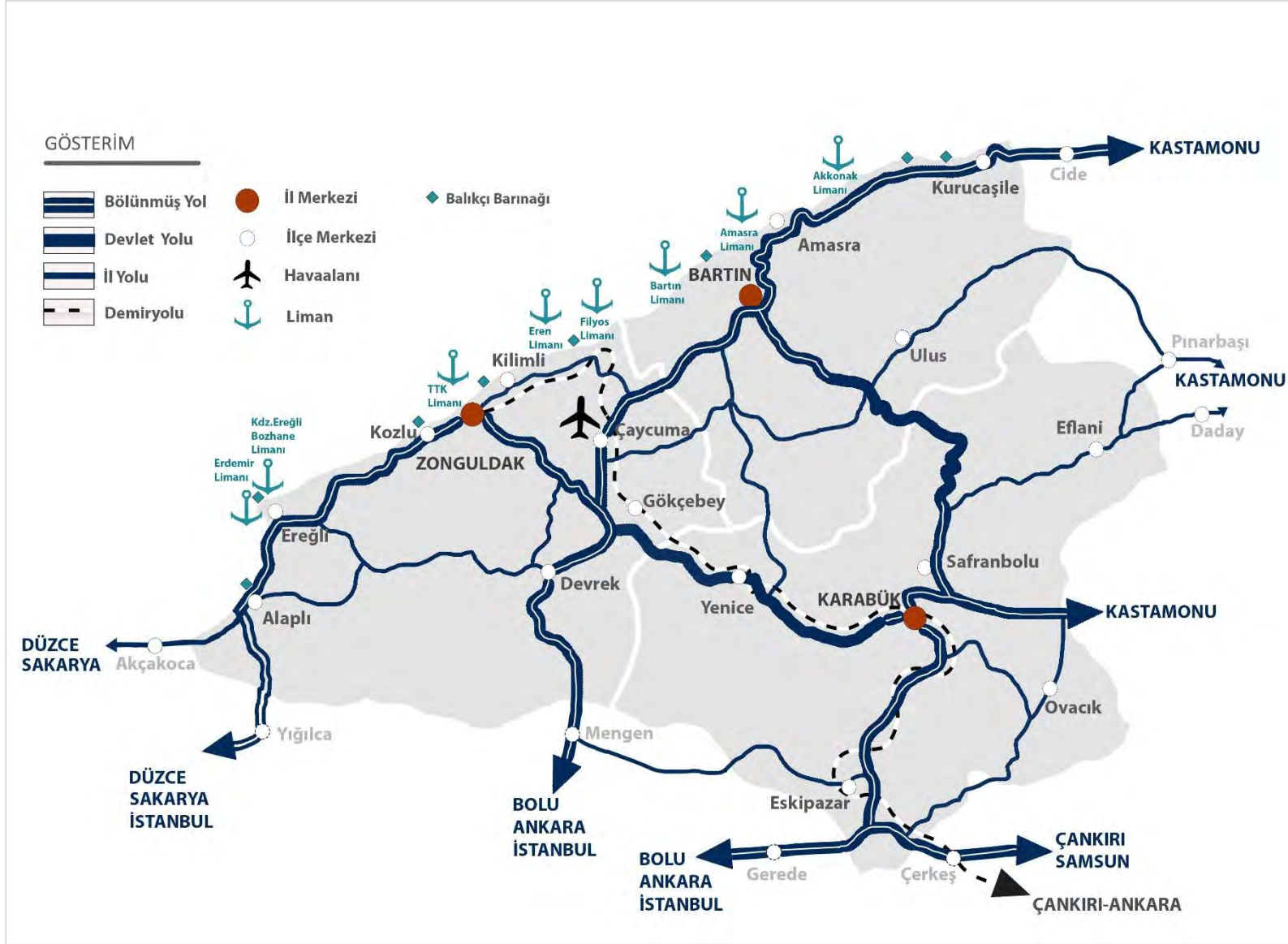
Bölgede biri Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB ve diğeri Eskipazar OSB olmak üzere yapım aşamasında olan iki OSB ile tüzel kişilik kazanan Gökçebey OSB şematik gösterime eklenmiştir. Bunlara ek olarak Ereğli II. OSB, Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas OSB II. Etap, Yenice Orman Ürünleri İhtisas OSB, Abdipaşa Temizlik Ürünleri İhtisas OSB ve Bartın Tarıma Dayalı İhtisas OSB projeleri öneri OSB olarak mekânsal gösterime dâhil edilmiştir.

Bölgede üç endüstri bölgesi (Filyos Endüstri Bölgesi, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Filyos Endüstri Bölgesi ve Eren Holding Anonim Şirketi Zonguldak Özel Endüstri Bölgesi) ile Filyos Serbest Bölgesi yatırım ekosisteminin önemli unsurları olarak işaretlenmiştir.

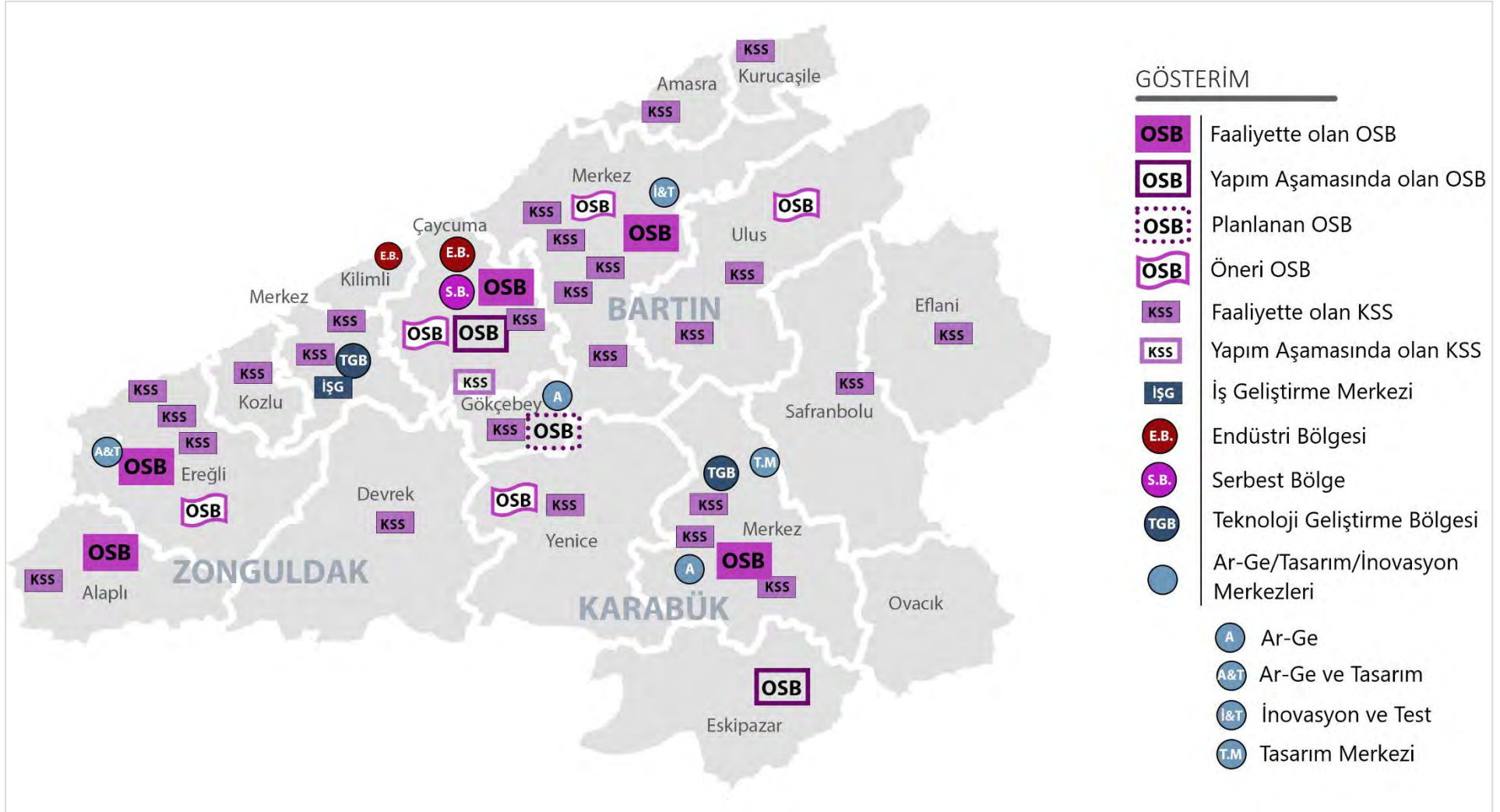
Ar-Ge ve yenilik ekosistemi unsurları olarak ise iki teknoloji geliştirme bölgesi (Zonguldak ve Bartın), üç özel Ar-Ge merkezi (Ereğli Demir-Çelik Fabrikası, Çanakçılar Seramik, Kardemir Karabük Demir-Çelik Fabrikası), iki tasarım merkezi (Erdemir Mühendislik Yönetim ile Gürmen Giyim Sanayi) ile Bartın İnovasyon ve Test Merkezi mekânsal haritalara işlenmiştir.

Ayrıca yatırım ekosisteminin ayrılmaz bir parçası olan ulaşım ile ilişkili bölünmüş yollar, devlet yolları, il yolları ile il ve ilçe merkezleri işlenmiştir. Deniz tarafında bölgenin sahip olduğu biri Amasra'daki kruvaziyer limanı olmak üzere 8 liman ile 8 balıkçı barınağı gösterilmiştir. Çaycuma ilçesinde yer alan ve uluslararası niteliğe sahip Zonguldak Havalimanı ile Ankara-Zonguldak arasında yük ve yolcu taşımacılığında kullanılabilen Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattı da mekânsal haritalarda gösterilmiştir.

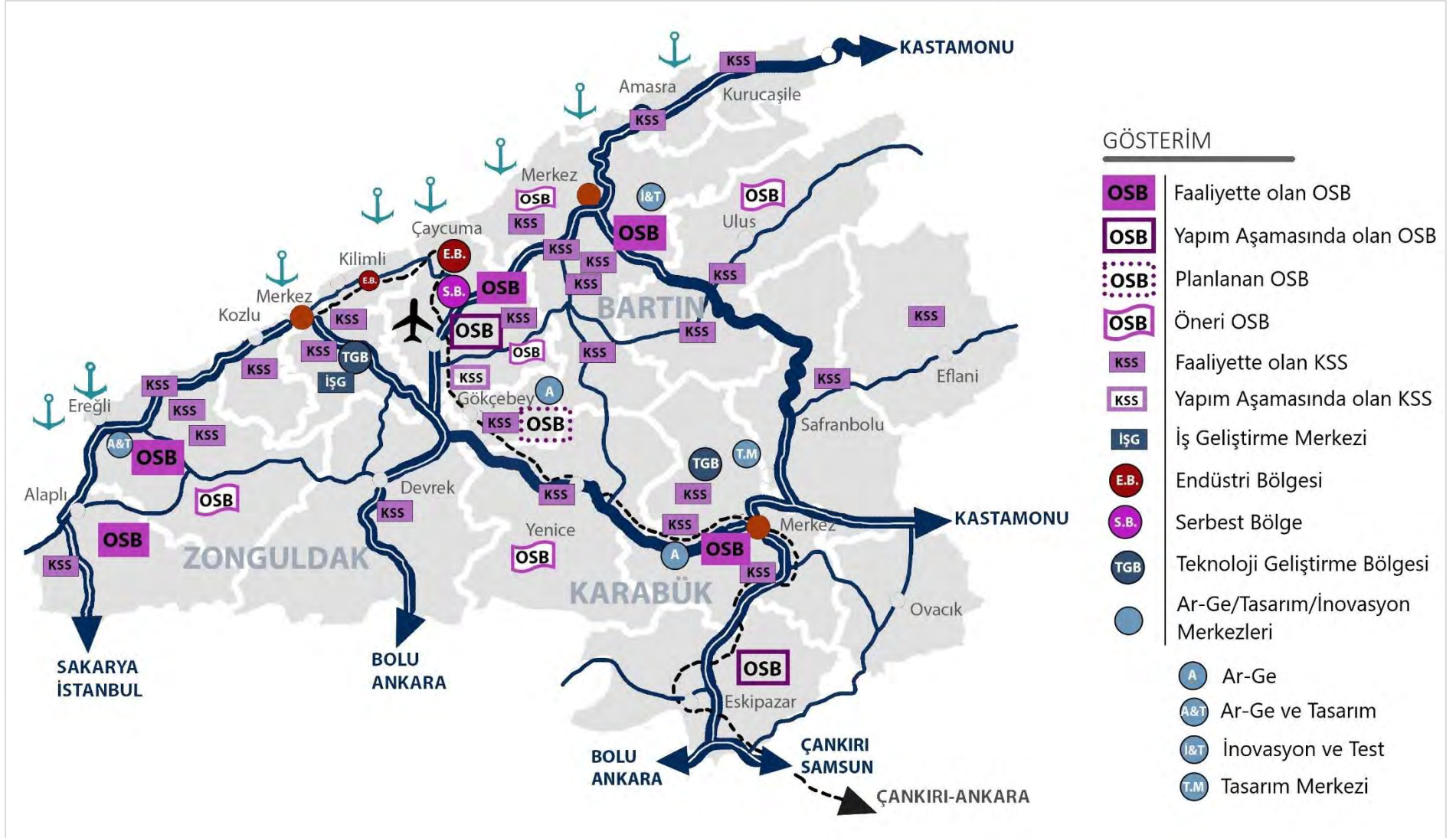
Şekil 35: Ulaşım Haritası

Şekil 36: Sanayi ve Üretim Ekosistemi

Şekil 37: Sanayi ve Üretim Ekosistemi ile Ulaşım Ağları

9.2.2. Sanayi ve Üretim Ekosistemi ile Sanayi Odakları

Bölgenin sanayi odakları belirlenirken; sanayi tesisi sayıları, sanayi tesislerinde istihdam ve sanayi ekosisteminde yer alan OSB'ler, KSS'ler, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, inovasyon merkezi, teknoloji gelişim bölgeleri, endüstri bölgeleri, serbest bölge, iş geliştirme merkezi, yapım aşamasında ve planlanan OSB ve KSS'ler ile sanayi bölgeleri arasındaki ulaşım ve lojistik bağlar esas alınmıştır.

Bölgenin sanayi ekosisteminin ana bileşenlerinden olan ulaşım altyapısı ve yol ağına ilişkin görsel Şekil 35'te verilmiştir. Buna göre bölgenin ana ulaşım ağının önemli kısmı bölünmüş yol ve devlet yolu niteliğindedir. Bölgenin ana ulaşım aksları Düzce ve Sakarya üzerinden İstanbul'a, Bolu üzerinden Ankara'ya ve Karabük üzerinden ise Kastamonu ve TR82 Düzey 2 bölgesine bağlanmaktadır.

Şekil 36'da bölgenin sanayi ekosistemine ilişkin verilmiş olan görsele göre ise bölgede toplam alanı 774 hektar olan üç adet endüstri bölgesi ve 1 adet serbest bölge bulunmaktadır. Bölgede 5 tanesi aktif, 2 tanesi yapım aşamasında, 1 tanesi planlama aşamasında olmak üzere toplam 8 adet OSB, 29 adet KSS bulunmaktadır. Ayrıca farklı amaçlara yönelik ve farklı niteliklerde toplam 5 adet öneri OSB projesi mevcuttur.

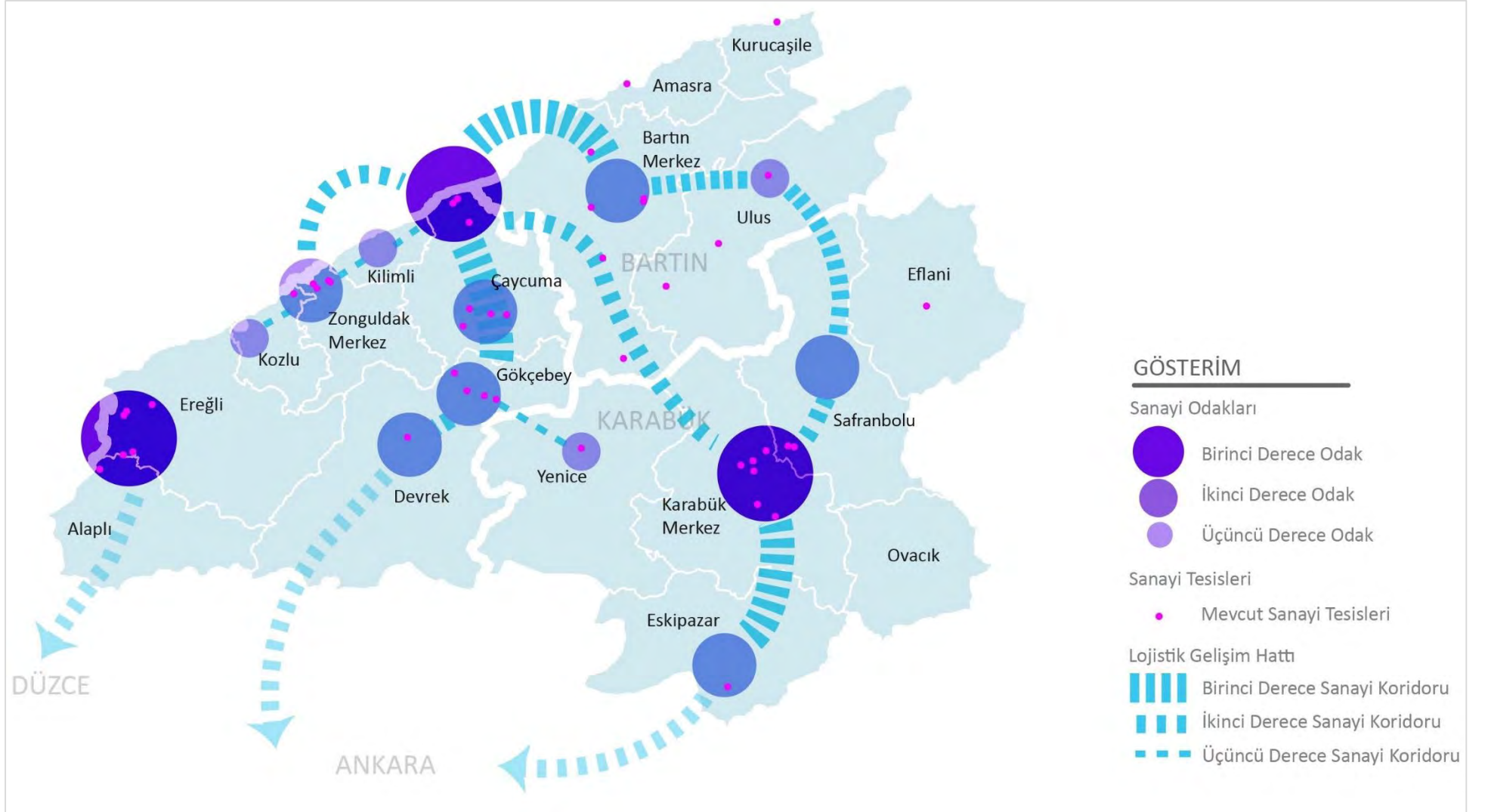
Şekil 37'de verilmiş haritada ise bölgenin sanayi ve üretim ekosisteminin ulaşım ağlarıyla olan ilişkisi birlikte gösterilmiştir. Şekil 38'de mevcut sanayi ve üretim ekosistemi, devam eden, planlanan ve önerilen yatırımlar ile Ar-Ge, tasarım ve inovasyon altyapıları göz önünde bulundurularak sanayi odakları üç kategoride şematik olarak ele alınmıştır:

- Birinci odakta; Filyos, Alaplı-Ereğli ve Karabük Merkez
- İkinci odakta; Zonguldak Merkez, Çaycuma, Gökçebey, Devrek, Safranbolu, Eskipazar, Bartın Merkez
- Üçüncü odakta; Kozlu, Kilimli, Yenice, Ulus

Birinci odak belirlenirken mevcut ve planlanan yatırımlar çerçevesinde sanayi tesisleri ve sanayi çalışan sayıları ile gelecek projeksiyonu dikkate alınmıştır;

- Filyos Vadisi Projesi kapsamında yürütülen liman, endüstri bölgeleri, serbest bölge, serbest bölge gelişme alanı ile Sakarya Gaz Sahası'nda bulunan doğal gaz rezervi ve bu kapsamda gerçekleştirilen yatırımlar,
- Alaplı-Ereğli odağında Alaplı ve Ereğli OSB, Erdemir, Ereğli II. OSB planlama çalışmaları ile tersaneler bölgesi,
- Karabük Merkez'de ise OSB, KSS'ler, Kardemir ve haddehaneler başta olmak üzere gelişen ve gelişmekte olan sanayi yatırımları.

Şekil 38: Sanayi Odakları

9.2.3. Kentsel ve Kırsal Gelişim Odakları

Bölgenin kentsel ve kırsal odakları belirlenirken nüfus, nüfus dağılımı, köy ve şehir nüfusu, kent ve kır nüfusu, nüfus değişimi ve göç, ilçelerin SEGE kademeleri, YER-SİS kentsel ve kırsal hizmet merkezleri ile bunların mekânsal dağılımları esas alınmıştır.

Bu veri ve bilgilere ek olarak son dönemde bölgede nüfusun hareketliliği, göç, sanayi yatırımları, nüfus profili ve cazibesi artan yerleşimler çerçevesinde dört farklı odak belirlenmiş olup Şekil 39'da verilmiştir.

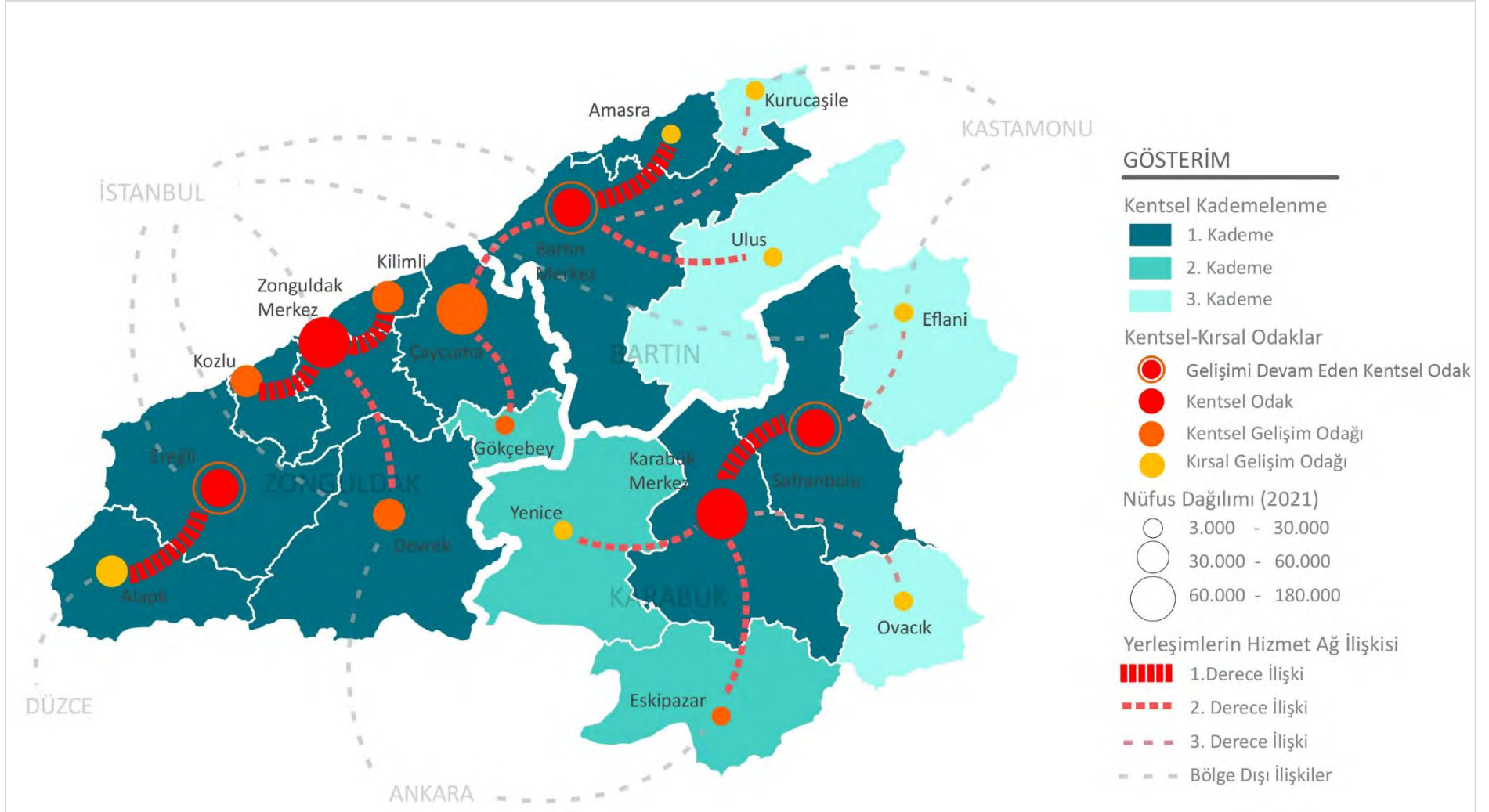
Gelişimi Devam Eden Kentsel Odak: Şehir nüfusu köy nüfusundan fazla olan, kentsel nüfus karakterine sahip, toplam nüfusu 50 binin üzerinde, SEGE'de 2. kademede yer alan, kentsel hizmet merkezi olarak üst kademelerde yer alan ve nüfusundaki artış eğilimi devam eden yerleşimler bu kapsamda değerlendirilmiştir. Kdz. Ereğli, Bartın Merkez ve Safranbolu kentsel odak olup gelişme potansiyeli olan yerleşimler olarak belirlenmiştir.

Kentsel Odak: Şehir nüfusu köy nüfusundan fazla olan, kentsel nüfus karakterine sahip, toplam nüfusu 50 binin üzerinde, SEGE'de 2. kademede yer alan, kentsel hizmet merkezi olarak üst kademelerde yer alan yerleşimler bu kapsamda değerlendirilmiştir. Zonguldak Merkez ve Karabük Merkez kentsel odak olan yerleşimler olarak belirlenmiştir.

Kentsel Gelişim Odağı: Toplam nüfusu 30 binin üzerinde, SEGE'de 4. kademe veya üzerinde yer alan, kısa ve orta vadede nüfus artışı yaşanması muhtemel, devam eden ulaşım ve yatırım planlarıyla kent kimliği daha çok güçlenecek, sanayi yatırımları olan veya bu alandaki yatırım potansiyeli yüksek yerleşimler bu kapsamda değerlendirilmiştir. Kozlu, Devrek, Kilimli, Gökçebey ve Çaycuma kentsel gelişim odağı olarak belirlenmiştir.

Kırsal Gelişim Odağı: Toplam nüfusu 50 binin altında, SEGE'de en fazla 3. kademede, köy nüfusu şehir nüfusundan fazla olan, daha çok tarım ve turizm sektörlerinin geliştiği yerleşimlerdir. Alaplı, Yenice, Ovacık, Eflani, Amasra, Kurucaşile ve Ulus kırsal gelişim odağı olarak belirlenmiştir.

Şekil 39: Kentsel ve Kırsal Gelişim Odakları

9.2.4. Turizm Odakları

Batı Karadeniz Bölgesi'nde turizm aktiviteleri ile deneyim çeşitleri, doğa turizmi, kültür turizmi, kırsal turizm, botanik turizmi, kıyı turizmi, agroturizm, yayla turizmi, endüstriyel miras turizmi, kış turizmi, jeoturizm, gastronomi turizmi, termal turizm, kruvaziyer turizmi ve etkinlik turizmi başlıkları altında ilçe bazlı olarak incelenmiştir.

Bölgede Turizm Aktiviteleri ile Deneyim Çeşitleri

Doğa Turizmi: İçeriğinde fiziksel aktivite, doğal çevre ve gezi unsurlarını barındıran turizm türü olarak tanımlanmaktadır. Bu tür turizmin en belirgin özelliği başta doğayı, biyolojik ve ekolojik çeşitliliği, yerel özgünlüğü korumayı amaçlamasıdır. Yer şekilleri, bitki örtüsü, kıyı oluşumları, şelaleler, mağaralar, dağlar ve peyzaj özellikleri ile bölge doğa ve macera turizmi açısından büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bölgede bu turizm türü için öne çıkan alanlar olarak Karadeniz kıyısı boyunca yer alan koylar, Gümeli Yaylası, Dirgine havzası, Harmankaya Kanyonu, Güzelcehisar, Bartın Irmağı, Yenice, Eflani ve Ovacık orman ve göletleri sayılabilir. Doğada temel ihtiyaçları karşılayacak altyapı ve üstyapılar ile alternatif kamp ve konaklama imkânlarıyla bu turizm çeşidinin bölgede çok hızlı bir şekilde gelişimi sağlanabilecektir.

Kültür Turizmi: Doğal ve tarihsel kültür varlıklarını, etkinlikleri ve sanat eserlerini, kültür sanayilerinin sonuçlarını turistik bir ürün biçiminde hizmete sunan bir turizm türüdür. Yalnızca tarihsel olanı değil, günceli de kapsamaktadır. Bölgede bulunan antik kentler, çeşmeler, köprüler, su kemerleri, hamamlar, müzeler, hanlar ve özgün mimari yapıların barındığı tarihi sokaklar ile bölge zengin tarihi ve kültürel mirasını ortaya koymaktadır. Bu alanda da bölgede birçok unsur bulunmaktadır. Ana odaklar arasında Ereğli, Filyos, Eskipazar, Safranbolu, Ovacık, Bartın Merkez, Çaycuma ve Amasra gelmektedir.

Kırsal Turizm: Kırsal yerleşmelerle iç içe olan ve doğal kaynaklara dayalı bir turizm türüdür. Bölgede kırsal alanların büyük peyzaj değerleri ve bölgesel ekonomide tarımın rolü ile birlikte geleneksel üretimle elde edilen ürün çeşitliliği bulunmaktadır. Safran, defne, ıhlamur, orman meyveleri, kestane, fındık, mantar, kestane balı vb. yöresel ürünler ile el sanatları önemli değerlerdir. Bu turizm türü için bölgede Devrek, Eflani, Ovacık, Ulus, Gökçebey, Yenice ve Bartın Merkez ana odaklar arasındadır.

Botanik Turizmi: Farklı bitki türlerine sahip olan alanlar ile bu alanların yakınlarındaki çeşitli turistik faaliyetleri de içine alan, çoğunlukla doğayla ve çevreyle iç içe vakit geçirmek isteyenlerin ilgi gösterdiği bir turizm çeşididir. İçerisinde bisikletle gerçekleştirilen doğa gezileri, doğada fotoğrafçılık, özel alanlarda kamp veya piknik, trekking, flora ve fauna gözlemciliği gibi alt aktiviteleri de içermektedir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde bu turizm türüne uygun birçok alan bulunmakla birlikte, özellikle Alaplı'da Gümeli Tabiat Anıtı ve çevresi, Ulus'ta Küre Dağları Milli Parkı ve çevresi ile Yenice'de Yenice Ormanları ve çevresi ana odaklar arasındadır. Bu alanların yanında yaylalar, tabiat parkları ve anıtları, şelaleler, mağaralar da bu turizm türünde ilgi çeken unsurlar arasında yer almaktadır. Ayrıca kuş gözlemi için Filyos Kuş Cenneti, Filyos Irmağı boyunca sulak alanlar, Zonguldak Limanı ve Yayla (Fener) bölgesi, Kozlu deresinin ve Alaplı deresinin denizle buluştuğu alan, Bartın Irmağı, Eflani göletleri ve ormanlık alanlar öne çıkan odaklar arasındadır.

Kıyı Turizmi: Deniz, kum, güneş üçlüsü olarak değerlendirilen deniz ya da kıyı turizmi talebin fazla olduğu turizm türlerinden biridir. Bölgenin, yaklaşık 139 kilometrelik kıyı şeridinin hemen ardında başlayan dik ve ormanlık yamaçlar ile mavi yeşili buluşturan koyları bulunmaktadır. Plajlar; güneşlenme, yüzme, dinlenme ve eğlenmeye dayalı aktivitelere olanak sağlamaktadır. Kıyı turizminde bölgede Ereğli kıyıları, Zonguldak'ta Kozlu, Merkez ve Filyos ile Bartın'ın tüm kıyı şeridi öne çıkmaktadır. Bölgede Filyos Vadisi

projesinin getirdiği iş yaşamındaki hareketlilikle özellikle Filyos ile Amasra aksında kısa zamanda birçok deniz turizmi yatırımının hayata geçeceği ve bu alanda önemli bir gelişme kaydedileceği öngörülmektedir. Bölgede 2023 yılı itibarıyla ikisi Kdz. Ereğli ve üçü Bartın'da bulunan toplam beş mavi bayraklı plaj bulunmaktadır.

Agroturizm: Tarım kaynaklı bir turizm türüdür. Kırsal yörelere yapılan ziyaretler sırasında tarımsal ürünlerin üretildiği alanlar ve çevresinde ziyaretçilerin ilgisini çekecek faaliyetlerin sürdürülebilirlik kavramı göz önünde bulundurularak yürütülmesidir. Bu çerçevede yöresel mal ve hizmetlerin doğal dokuya uygun sunumu ile deneyim çeşitliliğini içermektedir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde çok farklı agroturizm imkânları bulunmakla birlikte, Bartın ve Zonguldak'ta kestane, fındık ve defne yetiştiriciliği, Karabük'te safran, lavanta ve çavuş üzümü yetiştiriciliği ile hasadı, Çaycuma ve Bartın'da çiftlik deneyimleri öne çıkmaktadır. Ayrıca başta Safranbolu olmak üzere üç ilin farklı noktalarında kurulan tıbbi ve aromatik bitki bahçeleri de bu turizm türünün ana odağını oluşturmaktadır.

Yayla Turizmi: Bölge, sahip olduğu uygun iklimsel özellikler, peyzaj değerleri, kırsal öğelerin ağırlık kazandığı geleneksel yaşam biçimi ile yayla turizmine son derece elverişlidir. Bölgede geniş alanlara yayılmış, pek çok canlı türünü barındıran ve yaylacılığın devam ettiği alanlar bulunmaktadır. Ulaşım için yolları bulunan, doğal peyzaj görselliği barındıran ve sunduğu manzarayla yayla turizmi için uygun alanlar mevcuttur. Zonguldak'ta Bölüklü ve Bacaklı Yaylaları, Karabük'te Sarıççek, Uluyayla (Bartın ile ortak alan) ve Göktepe, Bartın'da Zoni, Gezen ve Ardıç Yaylaları öne çıkan yaylalar arasındadır.

Endüstriyel Miras Turizmi: Kentsel hafızayı güçlendirmek ve endüstri mimarisini korumak için endüstriyel mirasın turizm amaçlı kullanılmasıdır. Endüstri mirasına ait değerler doğayla bütünleşmiş bir biçimde Zonguldak ili başta olmak üzere bölgenin çeşitli noktalarında yer almaktadır. Endüstri mirasının içinde yer aldığı doğal çevreyle ilişkileri turizm açısından önemli bir yere sahiptir. Endüstri mirası öğeleri özellikle Ereğli'nin Kandilli beldesi, Zonguldak Merkez, Kozlu ve Kilimli ilçeleri ile Karabük Merkez ilçenin Yenişehir aksında yoğunlaşmaktadır. Ayrıca yük ve yolcu taşımacılığı için kullanılan İrmak-Karabük-Zonguldak demir yolu hattı ve zaman içinde turizme kazandırılabilir Kozlu-Merkez-Üzölmez demir yolu hattı ile yürüyüş ve bisiklet turizmine uygun hale getirilen Ereğli-Kandilli demir yolu hattı bu turizm türünün önemli rotaları arasındadır.

Kış Turizmi: Kış turizmi, genellikle bol kar yağışı alan ve kar kalma süresinin uzun olduğu eğimli bölgelerde gelişmiş bir turizm türüdür. Kış turizminin merkezinde kayak ve benzeri kış sporları bulunmaktadır. Karabük'te bulunan Keltepe Kayak Merkezi'nde 1.460 ve 1.715 rakımda günübirlik tesis olanakları, 870 m uzunluğunda 64 sandalyeli telesiyej, 670 m uzunluğunda teleski ve 100 m uzunluğunda başlangıç lifti (babylift) istasyonları bulunmakta olup kış turizminin gelişimine uygun bir alandır. Ayrıca tesise ait farklı eğitimlerde 5 farklı pist ve eğitim pisti bulunmaktadır. Bölgede yapılacak konaklama ve etkinlik alanlarıyla bu turizm alanında hızlı bir gelişim beklenmektedir.

Jeoturizm: Jeoturizm, doğa korumayı önceleyen, doğa eğitimlerinin yapılabildiği, son yıllarda hızla yaygınlaşan bir turizm türüdür. Jeolojik kaynak değerler (jeositler) bilimsel çalışmalar ve eğitim faaliyetleri açısından değer taşımaları yanında görsel, kültürel ve turistik bir öneme de sahip olabilmektedir. Zonguldak, UNESCO Küresel Jeopark Ağına başvuru yapmasıyla küresel jeopark adayı olmuştur. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu tarafından Türkiye'nin 3 ulusal jeoparkından biri ilan edilen Zonguldak Kömür Jeoparkı sayesinde yakın zamanda jeoturizmin bölgede çok hızlı gelişeceği öngörülmektedir. Zonguldak'ta yer alan Filyos ve Ereğli bazalt sütunları, kıyı oluşumları, mağaralar, Kayalidere Şelaleleri, Sofular Mağarası, Devrek'te metagranitler, Zonguldak Merkez, Kozlu ve Kilimli'de

karbonifer katmanları ile Ereğli’de yumurta kayalar önemli ziyaret noktalarıdır. Safranbolu’da kanyonlar ile Güzelcehisar’da yer alan bazalt sütunları ise bölgedeki diğer ana odaklar arasındadır.

Gastronomi Turizmi: Yerli ve yabancı turistlerin gastronomi ürünlerini tatması, yeni deneyimler elde etmesi ve bu deneyimi yaşarken konaklama, transfer gibi turizm faaliyetlerini kullanıyor olması sonucu yapılan turizm çeşididir. Bölgede, Karadeniz mutfağı ile iç içe geçmiş, yerel ürünlerle bölgenin pek çok özelliğini yansıtan bir mutfak ve gastronomi kültürü bulunmakta ve son yıllarda yapılan çalışmalarla turizme kazandırılması hedeflenmektedir. Bölgede Ereğli, Devrek, Çaycuma, Safranbolu, Eskipazar, Bartın ve Amasra gastronomide öne çıkan yerler arasındadır.

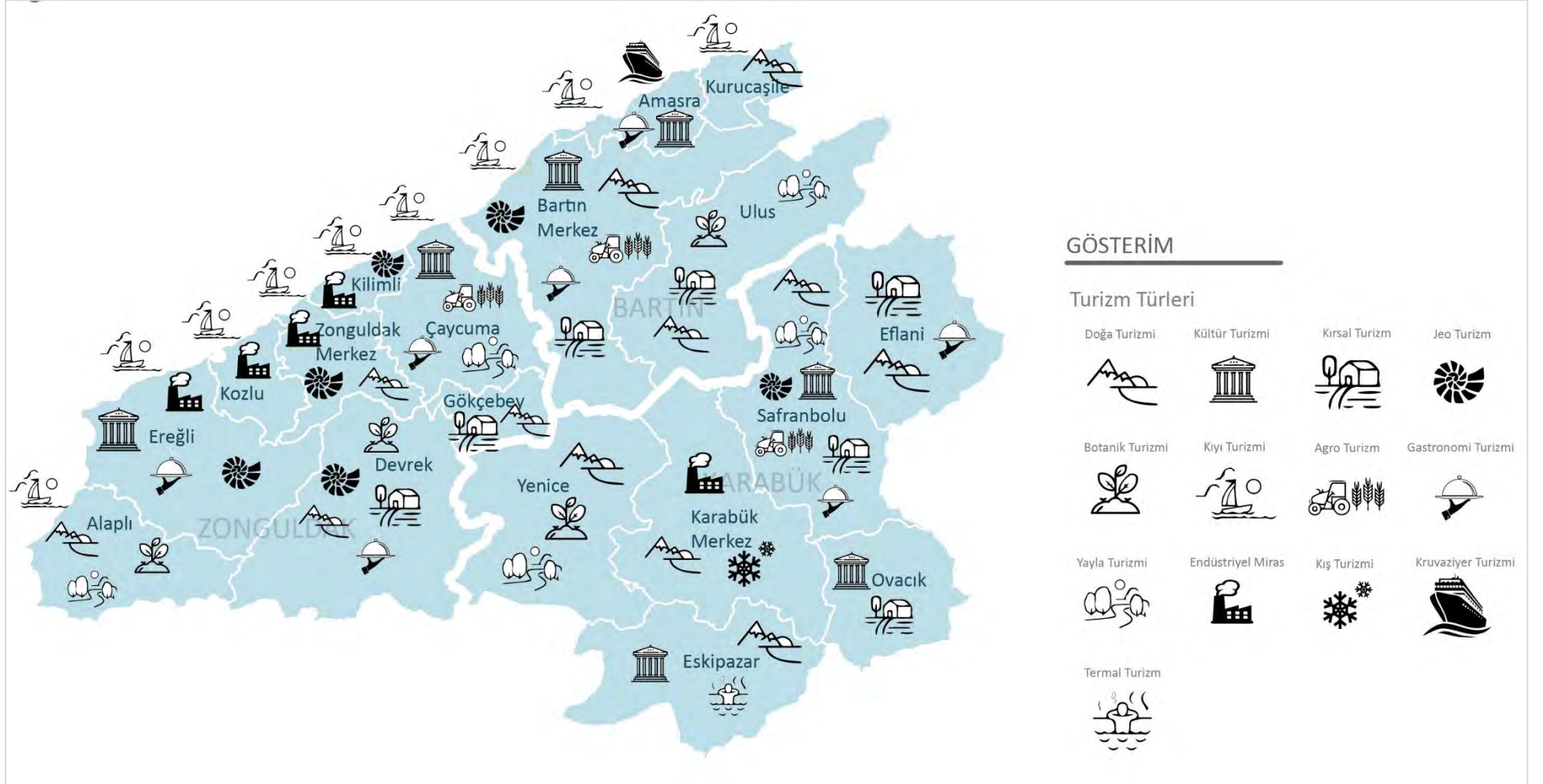
Termal Turizm: Termal suların olduğu bölgelerde çevre ve iklim unsurları ile beraber insan sağlığına ve zindeliğe fayda sağlamak açısından çoğunlukla sağlık ve tatil amaçlı geliştirilen çeşitli tedavi, terapi ve kürleri de içeren bir turizm türüdür. Bu sağlık türünde spa, hamam, çamur uygulamaları, gaz banyosu, içme kürleri ve esenlik (wellness) turizmi gibi alternatifler de bulunmaktadır. Batı Karadeniz Bölgesi’nde henüz turizm açısından bu alanda büyük ve hazır bir altyapı bulunmamakla birlikte Eskipazar’daki Akkaya ile Zonguldak Kozlu (Ilıksu) ve Kokaksu bölgelerindeki termal kaynaklar potansiyel oluşturmaktadır. Kamu eliyle veya özel sektör tarafından yapılacak gününbirlik tesisler, sosyal alanlar ve çeşitli fonksiyonları barındıran konaklama alanları yapılması yakın mesafede uygun tesislerin eksikliği nedeniyle hızla gelişebilecek alanlar arasındadır.

Kruvaziyer Turizmi: Deniz temelli bir turizm türü olan kruvaziyer turizmde gemilerin uğradığı limanlar ile limana yakın yerlerde gerçekleştirilen ziyaret ve alışverişlerden oluşan bir turizm türüdür. Batı Karadeniz Bölgesi’nde 2022 yılında Amasra’da Liman Yolcu İskelesi ve Yat Limanına kruvaziyer gemileri gelmeye başlamıştır. İstanbul, Amasra, Sinop, Ordu, Trabzon hattında farklı seferlerde farklı limanlara uğrayan kruvaziyer güzergahında hareketliliği geliştirecek iyileştirmeler, geri hizmetler, yer hizmetleri, rotalama ve koordinasyon çalışmalarıyla bu turizm türünün çok daha iyi seviyelere gelebileceği öngörülmektedir.

Etkinlik Turizmi: Dünyanın en hızlı büyüyen alternatif turizm türlerinden biri olup, yerel ekonomileri canlandırmakta ve kısa süreli de olsa bir turizm hareketliliği sağlamaktadır. Diğer turizm unsurlarıyla birleştirilerek, özellikle turizm sezonu dışındaki zamanlarda yapılarak turizmin yıla yayılmasına katkı sunmaktadır. Batı Karadeniz Bölgesi’nde festivaller, hasat şenlikleri ve farklı etkinlikler bütünleştirilerek bu alanda bir ivme yakalanmaya başlanmıştır. Ereğli, Safranbolu, Amasra, Yenice ve Küre Dağları’nda gerçekleştirilen ve turistlerin ilgisini çeken etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi mümkündür.

Bölgede mevcut turizm türlerinin ilçeler bazında dağılımı Şekil 40’ta verilmektedir.

Şekil 40: Bölgedeki Turizm Türleri

Kaynak: BAKKA, 2023

Bölgenin turizm odakları belirlenirken ilçelerdeki turizm türleri ile turizm tesislerindeki konaklama sayıları esas alınmıştır. Bu veri ve bilgilere ek olarak son dönemde bölgede artan turizm yatırımlarının mekânsal yoğunlaşmaları, güncel gelişmeler ve gelişim potansiyeli ele alınarak turizm odakları belirlenmiş olup Şekil 41’de verilmiştir.

Turizm odakları en fazla turizm konaklama ve geceleme sayılarına sahip olan yerleşimlerdir. Bu odaklar belirlenirken 100 bin ve üzeri konaklama verisi baz alınmıştır. Ereğli-Alaplı, Kozlu-Zonguldak Merkez-Kilimli, Amasra-Bartın Merkez ve Safranbolu bölgenin turizm odağı olarak belirlenmiştir.

Potansiyel turizm odağı olarak turizmde önemli kaynak değerlere sahip, yatırım çalışmaları devam eden ve turizm hareketliliğine katkı verme potansiyeli yüksek olan yerleşimlerdir. Potansiyel turizm odakları arasında Çaycuma, Ulus, Devrek ve Yenice ilçeleri yer almakta olup bunlardan Çaycuma ve Ulus yapılacak doğru yatırımlarla orta ve uzun vadede turizm odağı olabilecek kaynak değerlere sahiptir.

Tios Antik Kenti, Filyos sahili, Roma Su Yolu, Çayır Mağarası, Kadioğlu Mozaikleri ve gastronomi değerleri nedeniyle turizm potansiyeli yüksek olan, tren turizmi güzergâhı üzerinde bulunan Çaycuma yapılmakta olan yatırımlar ile gelecek yıllarda doğru planlanacak diğer yatırımlar sayesinde ana turizm odağı olabilecek bir potansiyele sahiptir. Ayrıca ilçede ekoturizm ve çiftlik turizmi yatırımlarıyla farklı turizm çeşitlerini de geliştirmek mümkündür.

Bartın’ın Ulus ilçesi de Kocagöz Konağı (etnografya müzesi), Ulukaya Şelalesi, doğa müzesi ve Küre Dağları Millî Parkı gibi uluslararası niteliğe sahip bir kaynak değerinin yanında olduğundan doğru yatırım ve planlamalar ile ana turizm odağı olabilecek niteliktedir. Küre Dağları Millî Parkı’nın markalaştırılması ve farklı bir uluslararası programa alınmasıyla (UNESCO Biyosfer Rezerv Alanı vd.) söz konusu potansiyel daha hızlı bir şekilde ekoturizme katkı sağlayacaktır.

Yenice Ormanları, Ihlamur Teras ve Şeker Kanyon gibi değerleri nedeniyle Yenice ile Dirgine Vadisi, şelaleleri, gastronomisi, kültürü ve doğal güzellikleriyle Devrek potansiyel turizm odağı kategorisinde yer almıştır.

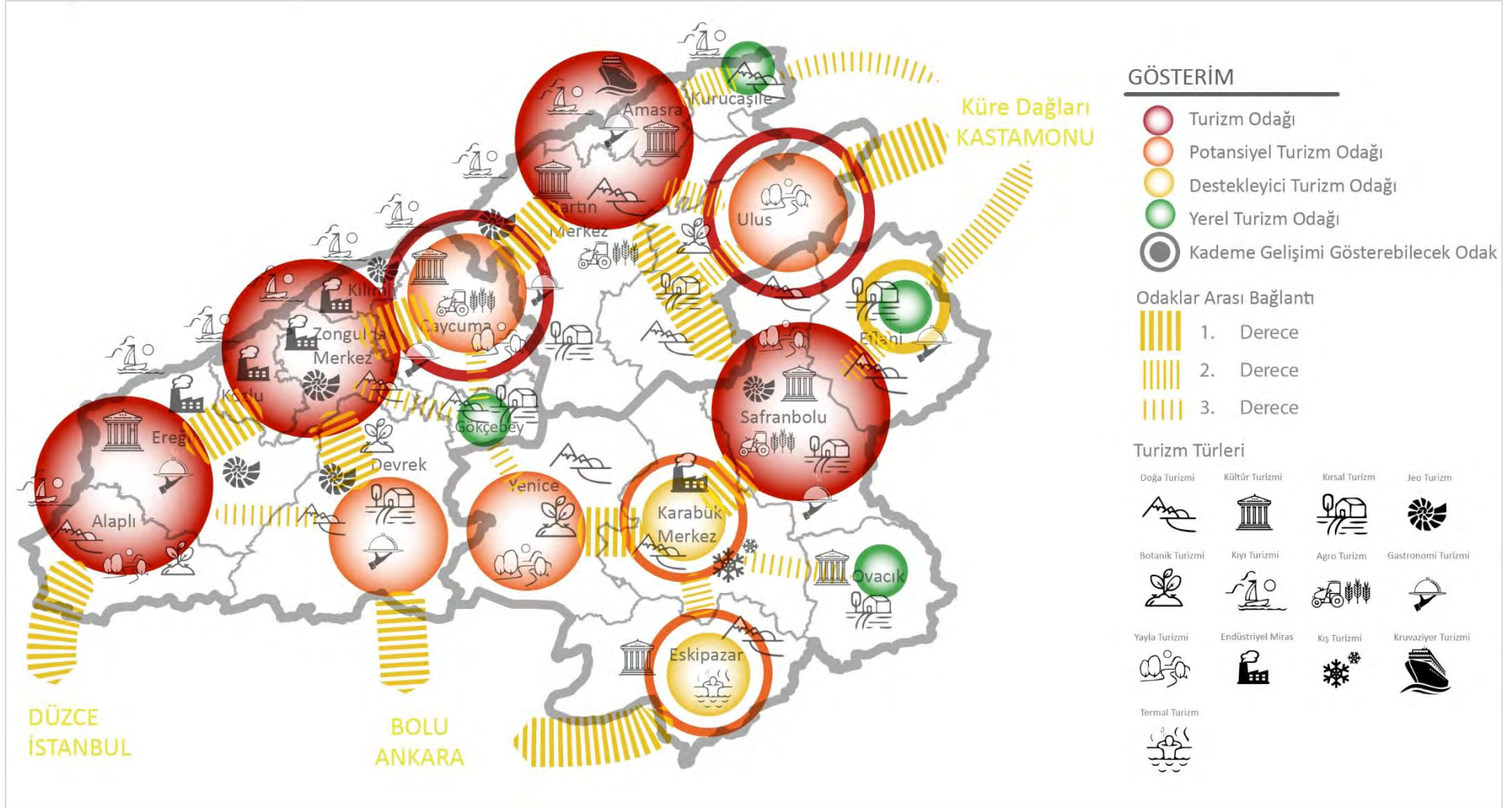
Destekleyici turizm odağı mevcut durumda çok güçlü bir turizm hareketliliğinden bahsedilmeyen, konaklama ve ziyaretçi sayıları bakımından oldukça düşük verilere sahip, diğer yandan ise potansiyelleri ve devam eden yatırımları nedeniyle potansiyel turizm odağı olabilecek yerleşimlerdir. Karabük Merkez ve Eskipazar bu kategoride değerlendirilmiştir.

Karabük Merkez’de Keltepe, Baklabostan Tabiat Parkı ve yaylalar, merkezde Yenişehir Mahallesi’nin endüstriyel miras turizmine hizmet edecek hale getirilmesi ve sanayi/demir-çelik müzesi yatırımlarının hayata geçirilmesi ve tren turizminin güçlendirilmesi, ayrıca konaklama imkânlarının çeşitlendirilmesiyle potansiyel turizm odağı olabilecek bir yerleşimdir. Eskipazar ise Hadrianopolis Antik Kenti, Akkaya termal suları, Çetiören Mesire Yeri ve tren turizmi potansiyeliyle hâlihazırda destekleyici bir turizm destinasyonu olup devam eden bu yatırımlar doğru bir şekilde turizmin hizmetine sunulduğunda potansiyel turizm odağı olabilecek bir yerleşimdir.

Yerel turizm odağı mevcut durumda güçlü bir turizm hareketliliği olmayan, konaklama ve ziyaretçi sayıları bakımından oldukça düşük verilere sahip, diğer yandan ise potansiyelleri ve yatırım planlamaları nedeniyle orta ve uzun vadede iyileşme görülebilecek yerleşimlerdir. Bunlar arasında Eflani, yapacağı doğru yatırımlar ve KUZKA bölgesiyle entegrasyonu iyileştirerek bir üst kademeye yükseltilebilecektir.

Diğer taraftan da Gökçebey, Ovacık ve Kurucaşile ilçelerinin turizm değerleri olsa bile bu yerleşimlerde daha çok yerel turizm hareketliliğinin olacağı, kırsal yapısı ve göç hareketliliğinin de etkisiyle orta ve uzun vadede ciddi bir değişim ve dönüşümün beklenmediği yerleşimlerdir.

Şekil 41: Turizm Odakları

9.3. Mekânsal Gelişim Şeması

Mekânsal haritalar kullanılarak ayrıca yerleşimler arası kentsel, sanayi ve turizm hareketlilikleri ve koridorları göz önünde bulundurularak Batı Karadeniz Bölgesi Mekânsal Gelişim Senaryosu hazırlanmıştır.

Şekil 42’de yer verilen haritada yerleşimler ilçe düzeyinde ele alınmış (Filyos hariç), yerleşim merkezi nüfuslarına göre 3 farklı kategori oluşturulmuştur. İlçe düzeyinde odaklar önceki tematik kentsel-kırsal gelişim şemasındaki kentsel/kırsal odak şeklinde ayrıştırılmış, sektörel gelişim kapsamında ise mevcut durum ve yatırımlar göz önünde bulundurularak ilçelere sanayi, turizm ve tarım odaklarından uygun olanlardan bir veya birkaçı birlikte atanmıştır.

İlçedeki lokomotif sektörlerden biri veya birkaçının öne çıkması durumuna göre birinci veya ikinci derece merkez ataması yapılmıştır. Bu çerçevede oluşturulan mekânsal gelişim senaryosunda yerleşimler arası sanayi, turizm ve tarım ilişkileri de farklı renklerle işaretlenerek mekânsal ilişkiler de gösterilmiştir.

Bölgenin komşu bölgelerle ilişkisi de bu çerçevede ele alınmış olup hazırlanan haritada bölgede öne çıkan yapılar (lojistik merkez, demir yolu havalimanı, serbest bölge, limanlar vd.) ile potansiyel ve devam etmekte olan yatırımlar da (lojistik merkez, doğal gaz) işaretlenmiştir.

Mekânsal gelişim senaryosunun oluşturulmasına altlık teşkil eden dört ana harita (ulaşım ağı, sanayi yapıları, turizm potansiyelleri, kentsel ve kırsal gelişim senaryoları) ise yine aynı haritada birlikte gösterilmiştir.

İl merkezi ve ilçelerde mevcut durumdaki sektörel odaklar ve plan döneminde yapılması hedeflenen yeni yatırımlar birlikte dikkate alınarak 3 ana sektör olan sanayi, turizm ve tarım odağında mekânsal gelişim senaryoları yapılmıştır. Bu senaryolara göre;

Sektörel gelişim odağı sanayi olacak ilçeler; Ereğli, Kozlu, Kilimli, Çaycuma, Gökçebey, Devrek, Karabük Merkez, Yenice, Eskipazar, Bartın Merkez ve Kurucaşile ilçeleridir. Plan döneminde bu ilçelerde yer alan mevcut sanayi alanlarının genişlemesi ve altyapılarının iyileştirilmesinin yanı sıra yeni sanayi alanlarının oluşturulması öngörülmektedir.

Gelişim senaryosuna göre sektörel gelişim odağı turizm sektörü olacak olan yerleşim yerleri; Zonguldak Merkez, Safranbolu, Amasra ve Ulus ilçeleridir. Hâlihazırda Safranbolu ve Amasra ilçeleri doğal, kültürel ve tarihi değerleri ile Batı Karadeniz Bölgesi’nin en önemli turizm destinasyonlarıdır. Safranbolu sahip olduğu tarihi konaklar, çarşılar, camiler, çeşmeler, hamamlar gibi birçok kültürel mirası ve bu mirası korumadaki başarısı ile Amasra ise zengin tarihi mirasının yanı sıra, bozulmamış doğası, plajları ve masmavi deniziyle turizm alanında öne çıkmaktadır. Ayrıca kruvaziyer turizminin artan bir ivmeyle gelişmesi Amasra’ya ve yakın çevresine önemli bir katkı sunacaktır.

Turizm yatırımlarının artması, turistik noktalardaki altyapıların iyileştirilmesi ve faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ile 2024 -2028 yılları arasında bu destinasyonlara Zonguldak Merkez ve Bartın’ın Ulus ilçelerinin de ekleneceği değerlendirilmektedir. Zonguldak Merkez’de yer alan özellikle endüstri mirası değerlerinin turizme kazandırılması ve bunun yanı sıra deniz, doğa ve tren turizmi imkânlarının geliştirilmesi ve jeoparklaşma sürecinin başarı ile tamamlanması sonrasında alınacak UNESCO etiketi ile şehir turizm için önemli bir cazibe merkezi haline gelecektir. Ulus ilçesi ise, sınırları içerisinde yer alan Küre Dağları Milli Parkı, Ulukaya Şelalesi, Uluyayla gibi eşsiz doğal değerlerin yanı sıra özgün mimari yapısını koruyan köy evleri ile bölgede doğayla bütünleşik turizmin gelişmesine katkıda bulunarak plan

döneminde bölgede turizm odağı bir ilçe haline gelebilecektir. Doğa turizmi açısından yerli turistlere çeşitli deneyimler sunan Ulus, kruvaziyer turizm ile Amasra'ya gelen yabancı turistlere de alternatif gezi rotaları yaratarak bölgenin öne çıkan turizm destinasyonlarından biri olacaktır.

2024 -2028 yılları arasında sektörel gelişim odağı tarım olarak nitelenebilecek ilçelerin ise Alaplı ve Eflani ilçeleri olacağı değerlendirilmiştir. Alaplı'da fındık tarımı en önemli tarımsal faaliyet olup ilçe aynı zamanda Batı Karadeniz Bölgesi'nin en büyük fındık entegre işleme merkezi konumundadır. Plan döneminde fındıkta katma değerli üretimin arttırılmasına yönelik yapılacak çalışmaların yanı sıra ilçede son yıllarda seracılık konusunda kaydedilen gelişmeler dikkate alındığında, gelişim senaryolarında tarım sektörünün baskın olacağı düşünülmektedir. Eflani ilçesinde ise tarım ve hayvancılık birinci geçim kaynağıdır. İlçe ve köylerinde genellikle tahıl tarımı yapılmakta; buğday, arpa vb. ekilmektedir. Tarım alanlarının dağılımına bakıldığında ilçe en fazla tarım arazisine sahip olan ilçelerden biridir. Hayvancılıkta ise büyük baş hayvan varlığı öne çıkmakta, son yıllarda artan kaz üretimi ise bu alanda ciddi bir ekonomik getiri potansiyeli sağlamaktadır. Geniş ve engebesiz tarım arazi yapısı dikkate alındığında plan döneminde geleneksel tarım uygulamalarının azalarak yerine endüstriyel tarım ve organik tarım uygulamalarının yapılması ve verimin arttırılması ile ilçe tarım odağında bölgede öne çıkan bir yer haline gelecektir.

Sektör odağında belirlenen gelişim senaryolarına ek olarak;

- Kentsel kademelenmede öne çıkan Ereğli – Bartın Merkez arası kıyı şeridi ve Karabük Merkez ile Safranbolu ilçelerine ek olarak, plan döneminde yapılacak yatırımlar ile beraber Devrek, Gökçebey ve Eskipazar ilçelerinin de kentsel odak haline geleceği öngörülmektedir.
- Alaplı ilçesindeki OSB yatırımının büyüme ve genişleme potansiyeli olmasına ve mevcutta var olan sanayi tesislerine rağmen ilçe kentsel hizmetlerini çoğunlukla Ereğli ilçesinden aldığı, iş gücü hareketliliğinin Ereğli ile doğrudan ilişkili olması nedeniyle Alaplı ilçesinde plan dönemi içerisinde sanayi gelişimi sağlanacak olmasına rağmen kırsal dokunun korunacağı ve özellikle yerel halk tarafından tarımsal gelirlerin daha ön planda tutulacağı değerlendirilmektedir.
- Sektörel gelişim odakları sanayi ve tarım olan yerleşimlerin genelinde mevcut turizm yatırımlarının plan döneminde hayata geçirileceği ve aynı dönem içinde yapılacak yatırım ve tanıtım faaliyetleri dikkate alınırca, turizmin sektörünün de bölge genelinde gelişeceğini ve güçleneceğini söylemek mümkündür.

TR81 BÖLGESİ MEKANSAL GELİŞİM SENARYOSU

GÖSTERİM

NÜFUS BÜYÜKLÜKLERİ

- 3.000 - 30.000
- 30.000 - 60.000
- 60.000 - 180.000

SEKTÖREL ODAKLAR

- Sanayi
- Turizm
- Tarım
- 2. Derece Merkez
- 1. Derece Merkez

BÖLGEDE ÖNE ÇIKAN YAPILAR

- Filyos Limanı
- Lojistik Merkez
- Planlanan Lojistik Merkez
- Doğalgaz (Sakarya Gaz Sahası)
- Serbest Bölge

İLÇE DÜZEYİNDE ODAKLAR

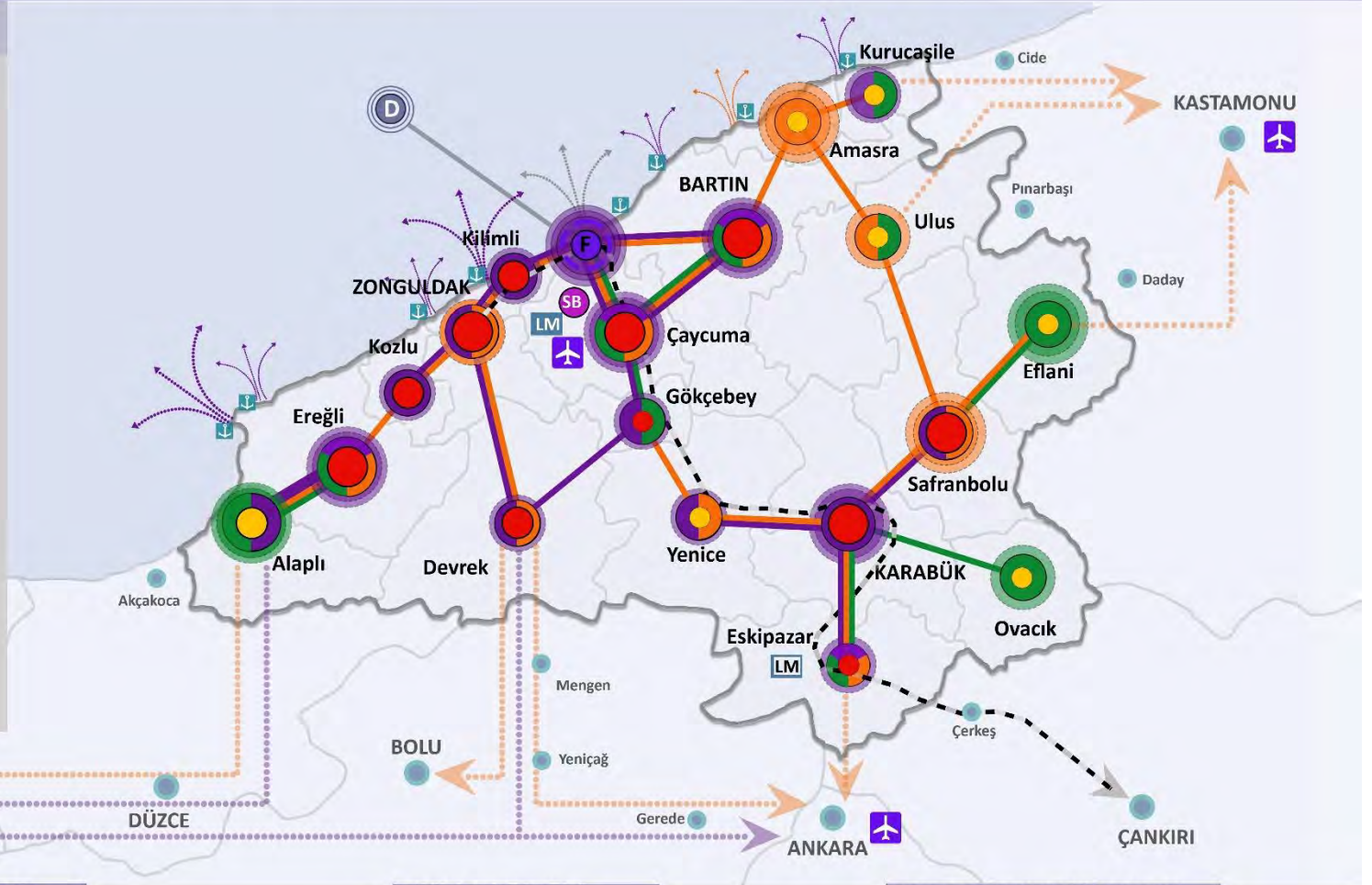
- Kentsel Odak
- Kırsal Odak
- Diğer İl ve İlçe Merkezleri

ULAŞIM AĞLARI

- Havaalanı
- Liman
- Demiryolu

KORIDORLAR

- Sanayi
- Turizm
- Tarım

ULAŞIM AĞI

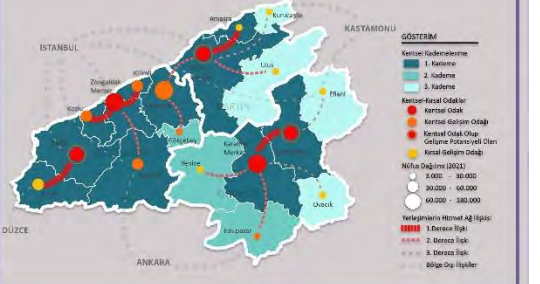
SANAYİ YAPILARI

TURİZM POTANSİYELLERİ

KENTSEL VE KIRSAL GELİŞİM ODAKLARI

10. BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İLE İLİŞKİSİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan 2024-2028 Bölge Planları Hazırlama Kılavuzu-Temel Prensipler dokümanı çerçevesinde bölge planı hedefleri Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkisine dair özet tablo Şekil 43'te yer almaktadır.

Şekil 43 Bölge Planı ile Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin İlişkisi

	SKH	1 YAKSULLUĞA SON	2 AÇLIĞA SON	3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM	4 İPELİKLİ EĞİTİM	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	6 TEMİZ SU VE SANITASYON	7 ENERJİNİN VE TEMEL ENERJİ	8 İKİSİME YAKIŞIK VE EKONOMİK BÜYÜME	9 SANAYİ, YENİLENERİM VE ALTYAPU	10 EĞİTİŞİZLERİN AZALTMASI	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRCİLİK VE TOPLULUKLAR	12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	13 İKLİM EYLEMİ	14 SUDAKİ YAŞAM	15 KARASAL YAŞAM	16 BARIS, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	17 AMAÇLARIN ÖZAKLILIKLARI
Stratejik Öncelik 1	HEDEF 1.1	●					●		●									
	HEDEF 1.2	●							●	●								
	HEDEF 1.3							●	●			●	●					
	HEDEF 1.4		●					●							●			
	HEDEF 1.5								●			●						
	HEDEF 1.6			●					●									
Stratejik Öncelik 2	HEDEF 2.1				●													
	HEDEF 2.2				●				●									
	HEDEF 2.3	●			●													
	HEDEF 2.4				●													
Stratejik Öncelik 3	HEDEF 3.1											●				●		
	HEDEF 3.2						●	●					●	●				
	HEDEF 3.3											●						
	HEDEF 3.4											●						

11. BÖLGE PLANININ İZLEMESİ

2024-2028 Batı Karadeniz Bölge Planı'nın izleme ve değerlendirme süreci, belirlenen hedeflere ulaşma çabalarını şeffaf ve etkin bir şekilde yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Buna göre plan, belirlenen performans göstergeleri ile titizlikle izlenecek ve değerlendirilecektir. Bu süreçte, az sayıda, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve süreli performans göstergeleri belirlenmiştir. Belirlenen göstergeler üzerinden yıllık bölge planı ilerleme raporu düzenli olarak hazırlanacaktır. Bu raporlar, bölge planının uygulanma sürecinde kaydedilen ilerlemeyi ve başarıları detaylı bir şekilde içerecek ve ilgili paydaşlara sunulacaktır. Bu sayede, bölge planının her aşamasında elde edilen sonuçlar ve etkiler net bir şekilde değerlendirilerek, planın başarıya ulaşma süreci detaylı bir şekilde raporlanacaktır. Bu izleme ve değerlendirme süreci, bölge kalkınmasının sürdürülebilirliği ve etkinliği açısından önemli bir araç olacaktır.

Tablo 36: Bölge Planının Performans Göstergeleri

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Stratejik Öncelik - 1	Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması	1. Artan düzenli sanayi alanı 2. Demir çelik ve madencilik sektörü haricindeki istihdam oranı	1. EB – OSB – Münferit Yatırım Yeri 2. 05 ve 24 faaliyet kodu hariç sigortalıların toplam istihdamdaki oranı	1. Hektar 2. Yüzde	1. 920 2. %83,2	1. 1973 2. %84	1. İl Sanayi Durum Raporları 2. SGK İstatistik Yıllıkları
Hedef 1.1.	Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir.	Aktif OSB sayısı (karma + ihtisas)	Bölgede aktif halde bulunan OSB ve Endüstri Bölgesi sayısı	Adet	5	9	İl Sanayi Durum Raporları
Hedef 1.1.	Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir.	Yeni kurulan ve aktif hale gelen KSS sayısı	Yapılmakta olan ve yeni kurulacak olan, plan döneminde aktif hale gelen KSS sayısı	Adet	-	5	İl Sanayi Durum Raporları
Hedef 1.1.	Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir.	Altyapı, üstyapı ve imkânları geliştirilen düzenli sanayi alanı	Yapılan altyapı ve üstyapı yatırımlarıyla imkânları geliştirilen düzenli sanayi alanı sayısı	Adet	-	5	İl Sanayi Durum Raporları
Hedef 1.2.	Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.	Tescil sayısı	Marka, patent, faydalı model sayısı	Adet	542	717	https://www.turkpatent.gov.tr/faydali-model-istatistik

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Hedef 1.2.	Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.	Kümelenme çalışmaları başlatılan sektör sayısı	Bölgede gerçekleştirilen kümelenme faaliyetleri	Adet	-	2	İl Sanayi Durum Raporları
Hedef 1.2.	Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.	Teknoloji geliştirme bölgesi sayısı	Bölgede aktif halde olan teknoloji geliştirme bölgesi sayısı	Adet	2	3	Resmi Gazete, STB Veri Tabanı
Hedef 1.2.	Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.	Teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan firma sayısı	Plan döneminde teknoloji geliştirme bölgelerinde kurulu olan aktif firma sayısı	Adet	35	50	TGB Verileri, Girişimci Bilgi Sistemi
Hedef 1.3.	Yeşil dönüşüm uygulamaları hayata geçirilecektir.	Yeşil dönüşüm altyapı yatırımları gerçekleştirilen OSB sayısı	2028 yılı sonunda mevcut OSB'lerin yeşil dönüşüm uygulamaları esas alınacaktır.	Adet	1	3	İl Sanayi Durum Raporları
Hedef 1.3	Yeşil dönüşüm uygulamaları hayata geçirilecektir.	Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla üretilen yıllık elektrik enerjisi	2028 yılı sonunda yenilenebilir enerji türündeki bölge üretim miktarları esas alınacaktır.	GWh	51.526	55.000	TÜİK, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri
Hedef 1.3	Yeşil dönüşüm uygulamaları hayata geçirilecektir.	Yenilenebilir enerji yatırım tutarı	Plan döneminde gerçekleştirilen yenilenebilir enerji yatırımları	TL	-	200 Milyon	İl Sanayi Durum Raporları, Yazışmalar, OSB Raporları
Hedef 1.3	Yeşil dönüşüm uygulamaları hayata geçirilecektir.	Yenilenebilir enerji kurulu gücü	2028 yılı sonunda 2023 verilerine kıyasen artış esas alınacaktır.	MW	206,6	220	TÜİK, Enerji Bakanlığı Verileri, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri
Hedef 1.4	Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir.	Endüstriyel balıkçılık tesisi sayısı		Adet	-	4	Liman Başkanlıkları, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Deniz Ticaret Odası

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Hedef 1.4	Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir.	Marina sayısı	Bölgede kurulan/kurulma çalışmaları başlatılan marina sayısı esas alınacaktır	Adet	0	1	Liman Başkanlıkları
Hedef 1.4	Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir.	Mavi bayraklı plaj sayısı	2028 yılı sonunda mavi bayrak statüsü almış plaj sayısı esas alınacaktır	Adet	5	8	http://www.mavibayrak.org.tr/
Hedef 1.4	Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir.	Yeşil liman uygulamasına geçen liman sayısı	Yeşil liman sertifikası alan limanlar	Adet	-	1	Liman Başkanlıkları
Hedef 1.5	Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.	3 yıldız ve üzeri tesisi sayısı	Konaklama tesisleri	Adet	21	32	İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri
Hedef 1.5	Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.	Ulusal ve uluslararası ağ ve/veya rotalara dâhil olan destinasyon sayısı	UNESCO Programları, ERIH, Citta Slow vb.	Adet	2	4	İlgili Ağ/Rota İnternet Sayfaları
Hedef 1.5	Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.	Geceleme sayısı	2028 yılı sonunda yıllık toplam geceleme sayısı	(Bin) Adet	1.297	2.000	İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TÜİK
Hedef 1.5	Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.	Bölgeye gelen kruvaziyer gemi sayısı	2024-2028 yılları arasında toplam kruvaziyer gemi sayısı	Adet	-	60	Liman Başkanlıkları
Hedef 1.5	Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.	Doğa içi yeni tesis alanı	Plan döneminde faaliyete geçen doğa içi alanlar	Dönüm	-	100	OBM, DKMP, Belediyelerin kayıtları ve proje raporları
Hedef 1.6	Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.	Örtü altı üretim alanı büyüklüğü	Örtü altı üretim yapılan alan büyüklüğü verileri esas alınacaktır.	Dekar	3.881	5.000	TÜİK, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri
Hedef 1.6	Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.	Üretime geçen modern sera parseli	Kurulmuş ve aktif olarak faaliyete geçmiş, üretim yapılan modern sera parselleri esas alınacaktır	Adet	0	15	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Hedef 1.6	Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.	Deniz ürünleri üretim miktarı	2028 yılı sonunda deniz ürünleri üretim miktarı tonaj olarak esas alınacaktır	Ton	4.302	5.000	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri
Hedef 1.6	Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.	Odun dışı orman ürünleri üretim miktarı	Bölgede ön plana çıkan defne, kestane, kiren, kuşburnu, ıhlamur vb. odun dışı orman ürünlerindeki üretim miktarı incelenecektir.	Ton	31.975	40.000	Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü
Hedef 1.6	Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir.	Coğrafi işaretli ürün sayısı	Kırsal alanda yetiştirilen tarımsal ürünler için Coğrafi İşaret başvurusu yapılacak ve tescillendirilecektir.	Adet	28	45	https://ci.turkpatent.gov.tr/
Stratejik Öncelik - 2	Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Artırılması	1)İş gücüne katılım oranı 2)İşsizlik oranı 3)İstihdam oranı	15 yaş ve üzeri	Yüzde	1) 49,4 2) 11,3 3) 43,8	1)51,4 2) 9,0 3) 47,5	TÜİK
Hedef 2.1	Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.	Mesleki eğitim alan öğrenci sayısı	Mesleki eğitim programları dâhil edilecektir	Kişi	25.523	28.000	İl Millî Eğitim Müdürlükleri
Hedef 2.1	Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.	Mesleki eğitime yönelik okul-merkez sayısı	Laboratuvar, atölye, derslik	Adet	57	60	İl Millî Eğitim Müdürlükleri
Hedef 2.1	Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.	İş başı eğitim programı katılımcı sayısı	Farklı alanlarda uygulanan programlara katılımcı sayısı	Kişi	5.152	6.000	İl Millî Eğitim Müdürlükleri
Hedef 2.1	Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.	İş başı eğitim programı sayısı	Farklı alanlarda açılan program sayısı	Adet	1.733	2.000	İl Millî Eğitim Müdürlükleri

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Hedef 2.1	Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.	Siber Vatan eğitimlerine katılan öğrenci sayısı	Siber Vatan programları kapsamında eğitim alan öğrenci sayısı	Kişi	-	1.000	BAKKA Siber Vatan raporları
Hedef 2.2	Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.	Girişim sayısı	İmalat sanayi: %10,3 İmalat sanayi dışı: %89,7 Mikro ölçekli: %91,5 KOBİ üstü: %0,2 Küçük ölçekli: %7,1 Orta ölçekli: %1,1	Kişi	23.655	30.000	GBS
Hedef 2.2	Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.	Orta ve yüksek teknoloji düzeyi girişim sayısı	Teknoloji düzeyine göre girişim sayıları esas alınacaktır	Adet	217	250	GBS
Hedef 2.2	Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.	Yeni kurulan sosyal girişim/kooperatif sayısı	Üretim pazarlama kooperatifi	Adet	13	20	İl Ticaret Müdürlükleri
Hedef 2.2	Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.	Siber Vatan Yetkinlik Merkezi sayısı	BAKKA tarafından yerel paydaşların iş birliğiyle kurulan merkez sayısı	Adet	-	3	BAKKA Siber Vatan Raporları
Hedef 2.2	Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir.	Girişimciliği destekleyecek alanların sayısı	Teknoloji geliştirme bölgesi, TTO, girişimcilik merkezi	Adet	5	8	GBS, BAKKA Raporları
Hedef 2.3	Toplumsal fırsat eşitliği gözetilerek toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile hizmetlere erişim imkânı arttırılacaktır.	Özel politika gerektiren gruplar için kullanıma sunulan ünite sayısı (donatı elemanı, yardımcı donanım, ünite ve merkez sayısı)	SOGEP ve Mali Destek Programı-Zonguldak Engelsiz Yaşam Merkezi Projesi, Bartın Gündüzlü Bakımevi Projesi, Karabük Engelsiz Yaşam Köyü Projesi	Adet	3	5	BAKKA Raporları
Hedef 2.3	Toplumsal fırsat eşitliği gözetilerek toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve	Gençlik merkezi sayısı	Eğitim, danışmanlık hizmeti kapsamında verilen eğitim	Adet	12	15	GSİM Verileri

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
	kültürel hayat ile hizmetlere erişim imkânı arttırılacaktır.						
Hedef 2.3	Toplumsal fırsat eşitliği gözetilerek toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile hizmetlere erişim imkânı arttırılacaktır.	Desteklenen merkez/atölye/destek odası sayısı	SOGEP - Çocuk, genç, engelli, kadın, yaşlılar için alanlar	Adet	11	25	BAKKA
Hedef 2.3	Toplumsal fırsat eşitliği gözetilerek toplumun her kesiminin sosyoekonomik ve kültürel hayat ile hizmetlere erişim imkânı arttırılacaktır.	Özel eğitim okulları ve rehabilitasyon merkezleri sayısı	Bu alanda hizmet veren merkezlerin sayısı	Adet	72	80	İl Milli Eğitim Müdürlükleri
Hedef 2.4	Sosyal sermaye yapıları güçlendirilecektir.	Yeni kurulan sosyal girişim/kooperatif sayısı	Üretim pazarlama kooperatifi	Adet	13	20	İl Ticaret Müdürlüğü
Hedef 2.4	Sosyal sermaye yapıları güçlendirilecektir.	Danışmanlık hizmetinden yararlanan STK sayısı	Teknik Destek Programı	Adet	1	10	BAKKA
Stratejik Öncelik - 3	Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması	Çevre Mevzuatına Uygun Tesis Sayısı	Proje Teklif Çağrısı, Gündümlü Proje Desteği, Alternatif Hibe Desteği	Adet	-	5	BAKKA
Hedef 3.1	Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır.	Yeni rekreatif düzenleme yapılan alan	Rekreatif alanlar, rekreasyon alanları	Dekar	-	300	Yerel Yönetimler Faaliyet Raporları
Hedef 3.1	Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır.	Kent yaşamına kazandırılan atıl alan	Atıl yapı ve tesisler ile alanlar	m ²	-	30.000	Yerel Yönetimler Faaliyet Raporları
Hedef 3.2	Çevre altyapıları iyileştirilecek ve çevresel değerler korunacaktır.	Düzenli katı atık depolama sahası	Katı atık transfer istasyonları, atık bertaraf tesisleri ve sistemleri, vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonu	Adet	2	3	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, Yerel Yönetimler Faaliyet Raporları

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	2023* (Mevcut Durum)	2028 (Hedef Yılı)	Veri Kaynağı
Hedef 3.2	Çevre altyapıları iyileştirilecek ve çevresel değerler korunacaktır.	Korunan alan	Millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiat koruma alanları, yaban hayatı geliştirme sahaları, sulak alanlar, Ramsar alanlar, gen koruma alanları, kent ormanları	Dekar	812.597	815.000	DKMP, TÜİK
Hedef 3.2	Çevre altyapıları iyileştirilecek ve çevresel değerler korunacaktır.	Yeni atık su arıtma tesisleri	Atık su arıtma tesisleri ve geri kazanım sistemleri, kimyasal arıtım, biyolojik arıtım, fiziksel arıtım	Adet	-	5	Yerel Yönetimler Faaliyet Raporları
Hedef 3.3	Sürdürülebilir Planlama ve Yönetim Mekanizmaları Geliştirilecektir.	Akıllı kent uygulamalarını hayata geçiren yerleşim merkezi	Enerji, atık, su, iletişim, güvenlik ve acil durum, eğitim ve öğretim, ulaşım, sağlık, sosyal hizmetler, barınma, çevre, finans, ekonomi vb. akıllı şehir bileşenleri	Adet	-	5	Yerel Yönetimler Faaliyet Raporları
Hedef 3.4	Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir.	Sel ve taşkınlara yönelik iyileştirme yapılan bölge sayısı	İslah ve taşkın yapıları, taşkın koruma ve kontrol yapıları	Adet	-	5	Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri, DSİ Bölge ve Şube Müdürlükleri
Hedef 3.4	Afetlerle Mücadele ve İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesi Güçlendirilecektir.	Afet önleme kapsamında kurulan algılama / yönetim sistemi sayısı	Sel algılama ve ikaz sistemi vb.	Adet	-	5	AFAD

12. BÖLGE PLANI ÖRNEK PROJE FİKRİ KÜNYELERİ²

Tablo 37: Örnek Proje Fikirleri

Ref. Kodu	Program/ Proje Adı	Türü	Bütçe (Milyon TL)	Uygulama Yılları	Uygulama Yeri
STRATEJİK ÖNCELİK 1 - SEKTÖREL GELİŞİM, DÖNÜŞÜM VE ÇEŞİTLENMENİN SAĞLANMASI					
1.1	Kdz. Ereğli 2. OSB Projesi	Proje	400	2026-2028	Zonguldak (Ereğli)
1.2	Zonguldak Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB 2. Etap Projesi	Proje	140	2026-2028	Zonguldak (Çaycuma)
1.3	Yenice Orman Ürünleri İhtisas OSB Projesi	Proje	150	2024-2026	Karabük (Yenice)
1.4	Bartın OSB Genişleme Projesi	Proje	50	2024-2026	Bartın (Merkez)
1.5	Bartın Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB Projesi	Proje	70	2024-2026	Bartın (Merkez)
1.6	Filyos Lojistik Merkezi Projesi	Proje	320	2025-2028	Zonguldak (Çaycuma)
1.7	Teknokent Tohum Projesi	Proje	15	2024-2026	Karabük (Merkez)
1.8	Batı Karadeniz Su Ürünleri Yetiştiricilik Projesi	Proje	80	2025-2026	Zonguldak (Ereğli, Alaplı)
1.9	Akkaya Günübürlük Termal Tesis Projesi	Proje	32	2025-2027	Karabük (Eskipazar)
1.10	Zonguldak Teknopark Alan Genişletme Projesi	Proje	20	2024-2025	Zonguldak (Merkez)
1.11	Bartın Teknoloji Geliştirme Bölgesi Projesi	Proje	30	2024-2026	Bartın (Merkez)
1.12	Abdipaşa Temizlik Ürünleri İhtisas OSB Projesi	Proje	120	2024-2028	Bartın (Ulus)
1.13	Saya ve Ayakkabı KSS Projesi	Proje	18	2024-2026	Bartın (Merkez)
1.14	Zonguldak Kömür Jeoparkı Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi Projesi	Proje	35	2024-2025	Zonguldak (Merkez)
1.15	Safranlı Lokum İmalathanesi Kurulması Projesi ³	Proje	0,51	2027-2028	Karabük (Merkez)
1.16	Standart Civata, Somun ve Bağlantı Elemanları Üretim Tesisi Kurulması Projesi ³	Proje	482,5	2025-2026	Karabük (Merkez)
1.17	Deniz Salyangozu İşleme Tesisi Kurulması Projesi ³	Proje	60	2026-2027	Zonguldak (Merkez)
1.18	Safran köyü	Proje	50	2024-2026	Karabük (Safranbolu)
STRATEJİK ÖNCELİK 3 - YAŞANABİLİR MEKÂNLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRENİN OLUŞTURULMASI					
3.1	Bartın Irmağı ve Yakın Çevresinin İslahı ile Peyzaj ve Turizm Odaklı Rekreasyon Projesi	Proje	1.600	2024-2028	Bartın (Merkez)
3.2	Keltepe Orman Parkı	Proje	30	2024-2026	Karabük (Merkez)

² Bu proje fikirleri bölge planı kapsamında yapılan sosyo ekonomik analizler ve saha çalışmaları çerçevesinde ilgili paydaşlarla örnek olarak geliştirilmiş olup bölge planlarının hayata geçirilmesi için gereken bütün projeleri kapsamamaktadır. Ayrıca bu projeler, proje konusunun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde izin, onay, görüş ve ruhsat gibi gerekli ön koşulların yerine getirilmesi halinde uygulanabilecektir.

³ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Ref. Kodu	Program/ Proje Adı	Türü	Bütçe (Milyon TL)	Uygulama Yılları	Uygulama Yeri
3.3	Fener Kentsel Rekreasyon, Kültür, Sanat ve Spor Alanı	Proje	100	2024-2027	Zonguldak (Merkez)
3.4	Afet Arama Kurtarma Ekibi Güçlendirme Projesi	Proje	45	2024-2026	Zonguldak (Merkez)
3.5	Karabük İli Baklabostan Tabiat Parkı Doğa Evleri Kurulması Projesi ²	Proje	12	2026-2027	Karabük (Merkez)
3.6	Karabük İli Akkaya Termal Otel Kurulması Projesi ³	Proje	96,5	2027-2028	Karabük (Merkez)

12.1. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.1)

Proje adı	Kdz. Ereğli 2. OSB Projesi
Proje konusu	Bölgede hâkim demir-çelik, makine-ekipman imalatı vb. sektörlerin gelişmesine ve rekabetçiliğinin artmasına imkân sağlayacak düzenli ve planlı sanayi alanları oluşturulması
Proje özeti	Zonguldak ilinin %60'ına yakını ormanlarla kaplı olup engebeli bir coğrafyaya sahiptir. Yatırım alanları genellikle planlı ve düzenli sanayi alanlarında yer almaktadır. İldeki mevcut OSB'lerde doluluk oranı %100 seviyelerine yaklaşmıştır. İle gelen yatırımcılara yatırım yeri tahsisinde büyük sorunlar yaşanmakta, yatırımlar farklı bölgelere kaymaktadır. Bu durum da, ilin ekonomik kalkınmasını yavaşlatmakta, üretim ve istihdam göstergelerini olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla ile yeni planlı ve düzenli sanayi alanı kazandırmak bölgesel gelişim için çok önemlidir. Proje ile Ereğli ilçesinde yaklaşık 194 hektar alanda bir organize sanayi bölgesi kurulması hedeflenmektedir. Bu OSB'de yenilikçi, yeşil üretim teknikleri, yenilenebilir enerji ve yüksek teknoloji kullanımıyla demir-çelik, makine ekipman vb. sanayi ürünleri üretimi öngörülmektedir.
Sektör	Alınan yatırımcı talepleri çerçevesinde çevreye duyarlı, yüksek teknolojili demir-çelik, makine ekipman imalatı vb. sektörlerin yer alması planlanmaktadır.
Projenin amacı	Yeni yatırım alanları oluşturarak ilin/bölgenin üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgesel kalkınmaya hizmet etmek
Projenin bölge için önemi	Proje ile bölgenin öncelikli ihtiyaçlarından olan yatırım yeri hakkında talepler bir ölçüde karşılanmış olacak üretim, istihdam ve ihracat artışıyla bölgesel kalkınmaya hizmet edecektir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	194 hektar
Proje yürütücüsü	Zonguldak Valiliği koordinasyonunda Zonguldak Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Kdz. Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası, Zonguldak İl Özel İdaresi, Kdz. Ereğli Belediyesi
Uygulama yeri	Kdz. Ereğli
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	400 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	5.000 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	36 Ay
Projenin hedef kitlesi	Türkiye'nin en önde gelen ağır sanayi kuruluşlarının ve bu minvalde gelişen yan sanayi ekosisteminin hâkim olduğu bölgede mevcut ekosisteme dâhil olabilecek yatırımcılar, yerelde yatırım yeri ihtiyacı olan girişimciler, diğer yerli ve yabancı yatırımcılar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.1: Ulusal koşullara uygun olarak kişi başına düşen ekonomik büyümeyi sürdürmek ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde Gayrisafi Yurt İçi Hasılda yıllık asgari %7 oranında büyüme gerçekleştirmek SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve 2030 yılına kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hâsıla payını, ulusal koşullarla uyumlu şekilde, belirgin oranda artırmak ve en az gelişmiş ülkelerde bu payı iki katına çıkarmak
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir

12.2. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.2)

Proje adı	Zonguldak Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB 2. Etap Projesi
Proje konusu	Modern Tarımsal Üretim
Proje özeti	Zonguldak ilinde bağımlı ekonomik yapı kalkınma önündeki en önemli engellerden biridir. Bu yapının kırılması, sektörel değişim ve dönüşümün sağlanmasına yönelik birçok araştırma ve fizibilite çalışmaları yapılmaktadır. Bu doğrultuda 2017 yılında hazırlanan sera ön fizibilite raporu Çaycuma ilçesinde belirlenen alan için bu yatırımın uygun olduğunu ortaya koymuştur. Bu rapordan hareketle, Çaycuma ilçesi Burunkaya-Ayvazlar mevkiinde altyapısı tamamlanan yaklaşık 52 hektar 1. etap Sera İhtisas OSB'ye yoğun yatırımcı talebi mevcut olup bu projenin tamamlayıcısı niteliğinde olan 2. etap proje için de oldukça yüksek bir beklenti/talep vardır. Bu doğrultuda, proje ile yine Çaycuma sınırları içerisinde ikinci etap topraksız modern seraların yer aldığı ihtisas OSB'nin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Planlanan alanda yüksek teknoloji otomasyona dayalı topraksız modern seralarda domates vb. sebze yetiştiriciliği öngörülmektedir. Proje ilde sektörel çeşitliliğin sağlanmasına katkı sağlayacaktır. Modern tarım uygulamaları ile katma değeri yüksek ve ihracat potansiyeli olan ürünler üretilerek bölgenin üretim, istihdam ve ihracat kapasitesi artırılabilecektir.
Sektör	01.13 - Sebze, kavun-karpuz, kök ve yumru sebzelerin yetiştirilmesi
Projenin amacı	Proje, topraksız sera sektörüne yönelik, yeni yatırımcıların taleplerini de karşılayacaktır. Ayrıca gelecekte ticari olarak da hizmet vermesi beklenen Filyos Limanına yakın bir lokasyonda kurulacak olan Sera İhtisas OSB ile ihracat noktasında önemli bir lojistik avantaj sağlanmış olacaktır.
Projenin bölge için önemi	Bağımlı ekonomik yapının kırılarak sektörel çeşitliliğin bölgede gelişimine ivme kazandıracak bir proje olduğu değerlendirilmektedir. İlk etap ön tahsisleri tamamlanmış olup yeni proje ile yatırımcıların yoğun taleplerine de cevap verilmiş olacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	50 hektar
Proje yürütücüsü	Zonguldak Valiliği koordinasyonunda Zonguldak Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü, Zonguldak İl Özel İdaresi, Zonguldak ve Çaycuma Ticaret ve Sanayi Odaları
Uygulama yeri	Zonguldak ili Çaycuma ilçesi Filyos ve Saltukova beldeleri (Filyos nehri seddeleme çalışması sonucu kazanılacak olan alanlar)
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	140 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	1.000 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	36 ay
Projenin hedef kitlesi	Tarımsal üretim yapmakta olan/yapmak isteyen 15 yatırımcı/girişimci ve tarımsal üretimde çalışacak olan 1000 çiftçi
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 2 – AÇLIĞA SON Hedef 2.4: 2030 yılına kadar, sürdürülebilir gıda üretim sistemlerini teminat altına almak ile verimliliği ve üretimi artıran, ekosistemlerin korunmasına yardımcı olan, iklim değişikliği, aşırı hava koşulları, kuraklık, sel ve diğer afetlere uyum kapasitesini güçlendiren ve arazi ve toprak kalitesini aşamalı biçimde iyileştiren dayanıklı tarım uygulamalarını gerçekleştirmek SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir Hedef 1.6: Tarım ve alternatif kırsal ekonomik faaliyetler geliştirilecektir

12.3. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.3)

Proje adı	Yenice Orman Ürünleri İhtisas OSB Projesi
Proje konusu	Düzenli ve Planlı Sanayi Alanları Oluşturulması
Proje Özeti	Orman Ürünlerine yönelik üretim yapan firmalar için düzenli sanayi alanı oluşturulmasına yönelik ihtisas OSB kurularak altyapısının hazır hale getirilmesine yönelik Fizibilite Raporunun Hazırlanmasına ilişkin destek verilmesi
Sektör	Orman Ürünleri
Projenin amacı	İlçe bazlı teşvik sisteminde avantajlı konumda olan Yenice ilçesi sınırları içerisinde, yeni yatırım alanları oluşturularak bölgenin üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgesel kalkınmaya hizmet etmek amaçlanmıştır.
Projenin bölge için önemi	Yenice ilçesi %87'si ormanla kaplı bir ilçemizdir. İlçe genelinde kereste yoğun firmalar ve orman kooperatifleri yer almaktadır. Bu yönüyle değerlendirdiğimizde Yenice ilçesinde orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren, katma değerli ürün üretebilecek kapasiteye sahip ve istihdam oluşturabilecek firmaların hammadde sıkıntısı yaşamadan yatırım yapabileceği yatırım alanı oluşturmanın faydalı olacağı değerlendirilmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	72 hektar
Proje yürütücüsü	Karabük Valiliği koordinasyonunda Karabük Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Karabük Ticaret ve Sanayi Odası, Karabük İl Özel İdaresi, Yenice Belediyesi
Uygulama yeri	Yenice
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	150 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	1.000 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitle	Filyos Vadisi Projesi kapsamında tedarikçi ekosistem veya üretim zincirine dâhil olabilecek yatırımcılar, yerelde yatırım yeri ihtiyacı olan girişimciler, diğer yerli ve yabancı yatırımcılar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.4: 2030'a kadar her ülkenin kendi kapasitesine uygun olarak harekete geçmesiyle, kaynakların daha verimli kullanımının artırılması ve temiz ve çevresel açıdan daha sağlam teknolojiler ve sanayi süreçlerinin daha çok benimsenmesi yoluyla altyapının ve güçlendirme sanayilerinin sürdürülebilir hale gelecek biçimde geliştirilmesi
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir

12.4. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.4)

Proje adı	Bartın OSB Genişleme Projesi
Proje konusu	Demir-çelik, otomotiv yan sanayii, ayakkabı ve hazır giyim ürünleri imalatı sektörlerine yönelik düzenli ve planlı sanayi alanları oluşturulması planlanmaktadır
Proje Özeti	Bartın Merkez Organize Sanayi alanı 148 hektardır. Bölgemizde 2023 yılı Haziran sonu sonu itibarıyla 43 parsel bulunmaktadır. Bu sanayi parsellerinde 28'i faal durumda olup 1 firma üretime çeşitli nedenlerle ara vermiştir. 4 parsel inşaat aşamasında olup 10 parsel proje aşamasındadır. Bölgemizdeki firmalarda 6.381 kişi istihdam edilmektedir. Tevsii-2 alan ile ilgili olarak parselasyon planı onaylanmış olup altyapı projeleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanarak ihaleye çıkmış olup altyapı inşaat çalışmaları devam etmektedir.
Sektör	Bartın Merkez 1'inci Organize Sanayi Bölgesinin 2'inci genişleme alanında hâlihazırda demir-çelik ve otomotiv yan sanayi (kauçuktan yapıma soğutma boruları vb.) ürünlerine yönelik yatırımlar için arazi tahsis edilmiş olup ayakkabı ve hazır giyim ürünlerinin üretimine yönelik yatırım talepleri bulunmaktadır. Bununla birlikte Bartın'ın önceliklerine uygun sanayi sektörlerinin yatırım yapması önceliklendirilecektir. Bartın Merkez 1'inci Organize Sanayi Bölgesinin 3'üncü genişleme çalışmaları başlatılmış olup söz konusu çalışmalarda elde edilecek alanlar mevcutta demir çelik ve ateş tuğla sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların tevsii yatırım alanı olarak kullanılacaktır.
Projenin amacı	Yeni yatırım alanları oluşturularak ilin/bölgenin üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgesel kalkınmaya hizmet etmek
Projenin bölge için önemi	Bartın ili, yaklaşık yüzde 60'ı ormanlık alanla kaplı, yatırım arazisi üretmek yönünden sıkıntı yaşayan bir ildir. Bölgeye gelen yatırımcılar orta ve büyük ölçekli yatırımcılar önemli istihdam potansiyeli barındırmakta olup, yatırım yeri bulma konusunda yaşanan sorunlar sebebiyle ile yatırım yapamamaktadırlar. Özellikle orta ve büyük ölçekli yatırımcılar için hem altyapısı hazırlanmış yatırım yeri bulabilmek hem de bir alt bölge teşviklerinden yararlanabilmek için OSB yatırımı kritik öneme sahiptir. Mevcut durumda yüzde yüz doluluk oranında faaliyet gösteren Bartın OSB'nin genişleyerek büyük yatırımlar için alan tahsisinin yapılabilmesi hem il hem de bölge sanayisi açısından ihtiyaç konumundadır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	İkinci genişleme alanı 78 hektar ve üçüncü genişleme alanı 8,3 hektar
Proje yürütücüsü	Bartın Merkez 1'inci Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
Uygulama yeri	Bartın
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	50 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	2.500 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	16 Ay
Projenin hedef kitlesi	Filyos Vadisi Projesi kapsamında tedarikçi ekosistem veya üretim zincirine dâhil olabilecek yatırımcılar, yerelde yatırım yeri ihtiyacı olan girişimciler, diğer yerli ve yabancı yatırımcılar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklediği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması

	Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve 2030'a kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hâsıla payının ulusal koşullarla uyumlu olarak önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerde bu payın iki katına çıkarılması
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir

12.5. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.5)

Proje adı	Bartın Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB Projesi
Proje konusu	Tarımsal Üretim
Proje Özeti	Bartın ili için hazırlanan sera ihtisas organize sanayi bölgesi projesinde Topraksız tarım ortamında çilek ve domates yetiştiriciliği planlanmaktadır. Projenin bölge insanının ihtiyaçlarını karşılamanın yanında önemli bir ihtiyaç kalemi olacağı öngörülmektedir. Sera organize sanayi bölgesi faaliyete geçer ise sağlayacağı istihdam 400-500 kişi olacaktır. Dolaylı yararlanıcı sayısı 2.000 kişi civarındadır. Sera için ayrılan parsellerin büyüklüklerine bağlı olarak değişmektedir. Tespit edilen proje alanı 719.703 m ² alana sahiptir. Bu alanın %52'sini kapsayan 381,16 dekarlık alanı sera parsellerine ayrılmış olup ve parseller 25 dekarın üzerine kurulacaktır. Yapılan vaziyet planına göre 16 adet sera parseli oluşturulmuştur. Sera parsellerinin toplam alanı 381,16 ha'dır. Toplamda 325 hektar sera kurulacak alan oluşturulmuştur. Proje sahasına ayrıca idari kısım ve sosyal donatı alanlarının kurulacağı 1 parsel, 2 adet teknik işler ve teknik altyapı alanı, 2 adet sanayi işleri alanı, 1 adet ürün depolama ve soğuk hava alanı, 1 adet ürün paketleme alanı, 1 adet sera ve diğer atıkları depolama alanı, bir adet Biyogaz veya biyo yakma tesisi alanı ve 1 adet tır ve kamyon otopark alanı planlanmıştır.
Sektör	01.13 - Sebze, kavun-karpuz, kök ve yumru sebzelerin yetiştirilmesi
Projenin amacı	Proje ile Bartın'da üretim kültürüne sahip olunan seracılık sektörünün geliştirilerek üretimlerin düzenli üretim alanlarına yönlendirilmesi, tespit edilen proje alanının tarımsal üretim için en verimli şekilde kullanılması, toplu ürün satışı ve uygun ham madde tedariki sağlanması, üretilen ürünlerin yakın yut dışı pazarlarına ihracatta yüksek pazar payı oluşturulması, bölgede başarılı ve güçlü bir tarım modelinin oluşturulması yoluyla tarımsal girişimci taleplerinin artırılması, yılın her döneminde uygun fiyata kaliteli sebze ve meyve tüketiminin sağlanması, tarımsal entegrasyon için yeterli ürün çeşitliliği oluşturularak tarıma dayalı endüstri kollarının kurulmasına öncülük edilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Bartın ili, örtü altı üretimi yönünden ülkede illere göre 17. sıradadır. Tarım ve Orman Bakanlığı Örtü altı Kayıt Sistemi verilerine göre, Bartın ilinde 1.763 dekar örtü altı üretim alanı mevcuttur ve görece iyi bir konumdadır. BAKKA tarafından 2018 yılında hazırlanan Bartın Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB Ön Fizibilite Raporuna göre belirlenen yatırım arazisinde 400-500 kişiye istihdam sağlanacak olup, yatırımın geri dönüş süresi enerji ihtiyacı OSB'ye entegre kojenere biyogaz tesisinden karşılanması durumunda yaklaşık 5 yıldır. Proje doğrudan gıda arzına yönelik olduğundan bölgede ekonomik girdi ve istihdam sağlayacağı gibi sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden "Açlığa Son", "İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme" gibi temel hedeflere doğrudan hizmet edecektir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Yapılan vaziyet planına göre 325 dekar sera alanında 16 adet sera parseli oluşturulacaktır. Sera parsellerinin toplam alanı 407,16 dekadır. Oluşturulan 16 parselden 10 adedinde salkım domates üretilenektir. 20 dekada yıllık 800 ton ve 200 dekada 8000 ton üretim gerçekleştirilecektir. Geriye kalan altı adet parselin beşinde 20 dekar, birinde ise 25 dekar örtü altı alanı mevcut olup toplamda 1595 ton çilek üretilenektir.
Proje yürütücüsü	Bartın Tarıma Dayalı OSB projesi hayata geçtiği zaman kuruluş için müteşebbis heyet belirlenecek. Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve tarım ile ilgili sivil toplum kuruluşları müteşebbis heyette yer alabilmek için kaç müteşebbis göndereceğini ve katılma oranının ne olacağını belirleyecektir. En fazla müteşebbis heyete üye gönderen kuruluş proje yürütücüsü olacaktır. 15 adet müteşebbis heyette asil üye ve 15 adet yedek üye olacaktır. Kuruluş protokolüne müteakip diğer organlar oluşturulacaktır. Bu organlar Denetim Kurulu, Yönetim Kurulu ve Bölge Müdürlüğüdür.
Uygulama yeri	Bartın ilinde Budakdüzü Köyü ve Akçamescit köyleri sınırlarında, Kozcağız Karayolu ile Bartın Çayı arasında 719.703 m ² 'lik bir alan belirlenmiştir. 2 adet mera arazisi, 23 adet şahıs parseli, 1 adet Bartın Özel İdare Müdürlüğü parseli ve 4 adet tescil harici alan birleştirilerek tamamı 848.646 m ² , kullanma alanı ise 719.703 m ² alan proje alanı olarak belirlenmiştir.
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	70 Milyon TL

Projenin ilave istihdam öngörüsü	2.000 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Tarımsal Üretim Yapmakta olan/Yapmak İsteyen 16 Yatırımcı/Girişimci ve tarımsal üretimde çalışacak olan 2.000 çiftçi
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	<p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması</p> <p>Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve 2030’a kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hâsıla payının ulusal koşullarla uyumlu olarak önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerde bu payın iki katına çıkarılması</p> <p>Hedef 9.3: Özellikle gelişmekte olan ülkelerde küçük ölçekli sanayi işletmelerinin ve diğer işletmelerin uygun koşullu krediyi de kapsayan finansal hizmetlere erişimlerinin ve değer zincirlerine ve piyasalara entegrasyonlarının artırılması</p> <p>Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımı için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi</p>
Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir</p>

12.6. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.6)

Proje adı	Filyos Lojistik Merkez Projesi
Proje konusu	Lojistik Merkez
Proje özeti	Zonguldak ili Çaycuma ilçesi sınırları içinde yer alan Filyos limanı, endüstri bölgesi, serbest bölge, hava limanı, doğal gaz işleme tesisi, sera ihtisas OSB, Çaycuma OSB vb. altyapılar bölgede yakın gelecekte ekonomik hareketliliğin önemli ölçüde artacağını göstermektedir. Çok modlu ulaşım imkânlarıyla altyapısı sürekli gelişen bölgede ileride yük hareketliliğinin de artacağı öngörülmektedir. Bu doğrultuda yapılan araştırma ve ön fizibilite raporu da bölgede modern ve akıllı sistemlerle donatılmış bir lojistik merkezin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Kara yolu, demir yolu, hava yolu ve deniz yolunun tamamına çok yakın lokasyonda planlanan bu merkez ile hem bölgedeki sanayi alanlarına lojistik destek sağlanması hem de sektörel çeşitlenmeye katkı sağlamak suretiyle bölge ekonomisinin canlanması hedeflenmektedir. Proje ile hayata geçecek lojistik merkezin uluslararası standartlara sahip olması ve ileride kapasite artışına yönelik genişleme imkânlarına da sahip olması öngörülmektedir. Bu nedenle, proje kapsamında hayata geçirilecek yapılar için etaplama çalışması yapılması da söz konusu olabilecektir.
Sektör	52-Taşımacılık, Depolama ve Destekleyici Faaliyetler
Projenin amacı	Karadeniz'in en büyük limanı, endüstri bölgesi, TPAO münferit yatırım alanı, serbest bölge ve genişleme alanından oluşan ve çok modlu taşımacılık imkânları mevcut olan Filyos Vadisi Projesinde 2020 yılı sonrasında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bölgede devam eden ve yeni yapılacak yatırımlar sonucu oluşacak yük ve taşıma hareketliliği nedeniyle geri sahada bu faaliyetleri destekleyecek modern bir lojistik merkez kurulumu amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Bölgenin sanayi ve ticaret yönünde planlı gelişimine katkı sağlaması ve uzun vadede bölgede oluşacak yük trafiğinin organize edilmesi noktasında önemli olduğu düşünülmektedir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	Proje kapsamında toplam 620.000 m ² alana sahip bir lojistik merkez kurulması planlanmaktadır. Merkez bünyesinde; konteyner sahası, tır parkı, depolama alanı, silo alanı, sebze-meyve hali, soğuk hava deposu, laboratuvar, kontrol merkezi, benzin istasyonu, yönetim ofisi, otopark, gümrük sahası, demir yolu aktarma istasyonu, yeşil alan ve genişleme alanları bileşenlerinin yer alması hedeflenmektedir.
Proje yürütücüsü	Başvuru sahibi: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ortaklar: Zonguldak TSO, Çaycuma TSO, Zonguldak İl Özel İdaresi, TCDD İştirakçiler: Ticaret Bakanlığı, Çaycuma Kaymakamlığı, ilgili yerel yönetimler ve özel sektör.
Uygulama yeri	Zonguldak-Çaycuma
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	320 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	800 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	Filyos bölgesindeki yatırımcılar, Filyos Limanını kullanan ihracatçılar ve ithalatçılar, lojistik sektörü temsilcileri.
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.1: Ekonomik kalkınma ve insan refahını desteklemek üzere, herkesin adil erişimine ve karşılanabilirliğe odaklanan bölgesel ve sınır ötesi altyapıyı da içeren kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapılar tesis etmek Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve ticari mallara katma değer artırımı için elverişli bir politika ortamının sağlanması suretiyle gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji geliştirme, araştırma ve yenilikçiliği desteklemek
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir

12.7. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.7)

Proje adı	Teknokent Tohum
Proje konusu	Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde bulunan teras katının tadilat projesi
Proje Özeti	AR-GE, yenilik faaliyetleri ve tasarım faaliyetlerini desteklemeye yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji iş birliği programları ile ilgili bir ortak bir çalışma alanı yapmayı planlamaktayız.
Sektör	Ar-Ge ve Teknoloji
Projenin amacı	Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi %100 doluluk oranına ulaşmıştır. Mevcut binamızda bulunan ön kuluçka ve kuluçka merkezi yeterli alana sahip olmaması ve bu alanda daha fazla çalışma yürütülmesi amacıyla 350 m ² alana sahip teras katının ortak çalışma ofisi "Teknokent Tohum" yaparak 70 kişinin çalışabileceği ön kuluçka ve kuluçka merkezi oluşturulması planlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karabük Teknokent Tohum Merkezi Batı Karadeniz bölgesindeki Girişimcilik ekosisteminin oluşturulması ve geliştirmesi amacıyla teknoloji bazlı firmaların bölgede etkin bir çalışma ortamı sağlayarak ülkemizin ihracat konusunda ana kalemlerinden olan yazılım sektörünün Karabük şehrinde mevcut potansiyelinin ortaya çıkarılmasında önemli bir konumda olacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	350 m ²
Proje yürütücüsü	Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.
Uygulama yeri	Karabük Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Binası
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	15 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	70 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	1 Yıl
Projenin hedef kitlesi	Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve 2030'a kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hâsıla payının ulusal koşullarla uyumlu olarak önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerde bu payın iki katına çıkarılması Hedef 9.3: Özellikle gelişmekte olan ülkelerde küçük ölçekli sanayi işletmelerinin ve diğer işletmelerin uygun koşullu krediyi de kapsayan finansal hizmetlere erişimlerinin ve değer zincirlerine ve piyasalara entegrasyonlarının artırılması Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımı için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır SÖ 2 – Beşeri Ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması Hedef 2.1: Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir Hedef 2.2: Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir

12.8. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.8)

Proje adı	Batı Karadeniz Su Ürünleri Yetiştiricilik Projesi
Proje konusu	Su Ürünleri Yetiştiriciliği
Proje özeti	Zonguldak ili madencilik, demir-çelik, enerji gibi belirli sektörlerle bağımlı bir ekonomik yapıya sahiptir. Sektörel çeşitlenme arzu edilen düzeye ulaşmamıştır. Bağımlı sektörlerde yaşana dar boğaz ilde ekonomik buhran oluşmasına sebebiyet vermekte, bölgesel kalkınma ve gelişme sürecini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, il genelinde doğru tespit edilen sektörlerde yatırım, üretim, istihdam ve ihracatın sağlanması kalkınma sürecini ivmelendirecektir. Zonguldak ili 80 km sahil şeridinde sahip olup deniz bölgesinde avcılık belli bir miktarda yapılmakla birlikte su ürünleri yetiştiriciliği hiç yapılmamaktadır. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından yapılan saha incelemeleri ve raporlama çalışmaları sonucu ilde, Alaplı-Ereğli deniz bölgesinde öncelikle Deniz Alabalığı (Türk Somonu) olmak Levrek Üretimi için uygun alanların olduğu tespit edilmiştir. Proje ile bu bölgede deniz alabalığı ve levrek üretim alanları oluşturulması hedeflenmektedir. Dış pazar sorunu bulunmayan sektörün uzun vadede tedarikçi ekosistem ve üretim zinciri bileşenlerinin de bölgede yer almasıyla üretim, istihdam ve ihracatın katlanarak artması beklenmektedir.
Sektör	03-Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği
Projenin amacı	Bağımlı ekonomik yapıya sahip Batı Karadeniz Bölgesinde var olan potansiyelin değerlendirilerek sektörel çeşitliliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Yaklaşık 140 km sahil şeridinde sahip bölgede denizde bugüne kadar yapılmayan su ürünleri yetiştiriciliği ile üretim, istihdam ve ihracat artışı sağlanarak bölgesel kalkınmaya hizmet edilmesi hedeflenmektedir.
Projenin bölge için önemi	Mavi büyüme stratejisi doğrultusunda denizel ekosistemden en üst faydayı sağlayabilmek adına kurgulanmış bir projedir. Bir tarafta bölgede yeni bir sektörün gelişimini başlatırken diğer tarafta da hem tedarikçi ekosistem hem de üretim zincirine yönelik yeni sektörlerin de bölgeye yönelmesine altyapı sağlayacak bir projedir. Yeni istihdam alanı, katma değerli ürün üretimi ve doğrudan ihracat potansiyeli yönüyle bölge ekonomisine pozitif katkılar sağlaması beklenmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Deniz Alabalığı Üretimi: 1.000 ton/yıl (Denizde kurulan ağ kafes sistemlerinde alabalık tesislerinden temin edilen alabalıkların büyütülmesi. Aynı zamanda yetiştirilen ürünlerin paketlenme tesisinde iç ve dış pazara gönderilmek üzere hazırlanması ve soğuk hava tesisinde depolanması) Levrek Üretimi: 1.000 ton/yıl (Deniz balıkları kuluçkahanelerinden temin edilen levreklerin porsiyonluk boya kadar yetiştiriciliği)
Proje yürütücüsü	Başvuru sahibi: Zonguldak Tarım ve Orman İl Müdürlüğü Ortaklar: Zonguldak TSO, Kdz. Ereğli TSO, Alaplı TSO İştirakçiler: Su Ürünleri Kooperatifleri, Kdz. Ereğli Kaymakamlığı, Alaplı Kaymakamlığı
Uygulama yeri	Zonguldak-Kdz. Ereğli ve Alaplı
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	Toplam 80 Milyon TL • Deniz Alabalığı Üretimi: 40 Milyon TL • Levrek Üretimi: 40 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	Toplam: 40 (kalıcı) • Deniz Alabalığı Üretimi: 20 • Levrek Üretimi: 20
Proje uygulama süresi	12 ay
Projenin hedef kitlesi	Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyeti gösteren özel sektör temsilcileri, bölgedeki su ürünleri kooperatifleri ve üyeleri.
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

	Hedef 12.a: Gelişmekte olan ülkeleri daha sürdürülebilir ve üretim ve tüketim modellerine geçmek için bilimsel ve teknolojik kapasitelerini geliştirmeleri konusunda desteklemek
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.4: Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir

12.9. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.9)

Proje adı	Akkaya Günübirlilik Termal Tesis
Proje konusu	Günübirlilik Termal Tesis Yapılması
Proje Özeti	Karabük Eskipazar ilçesinde yer alan ve sporcu yaralanmalarında, romatizmal rahatsızlıklarda sağlık yönünden olumlu etkisi olduğu Sağlık Birimlerince onaylanan termal suyun turizme kazandırılması amacıyla günü birlik olarak Sağlık Turizmine ilişkin Günü Birlik Termal Tesis yapılması plânlanmaktadır.
Sektör	Turizm
Projenin amacı	Karabük ili Eskipazar ilçesinde termal suyun çıktığı alanda; günü birlik kullanımlı termal hamam yapılması, Eskipazar ilçesinde yer alan Hadrianaopolis Antik Kenti'nin yanı sıra antik kenti görmeye gelen yerli ve yabancı turistler için alternatif turizm alanının sağlanması plânlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karabük ilinin Eskipazar İlçesinde yer alan ve içeriği itibari ile sporcu yaralanmaları ve diğer eklem ağrıları konusunda faydalı olduğu tespit edilen termal suyun, turizm tesisine dönüştürülmesi ile ilçede çalışmaları devam eden Hadrianaopolis Antik Kenti çalışmalarının tamamlanması neticesinde turizm çeşitliliğine katkı sağlayacağı ve bütünlük oluşturabileceği değerlendirilmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Proje alanı ve civarı, Eskipazar Belediyesi sınırları içerisinde yer almakta olup, arazinin toplam alanı 350.000 m ² 'dir. 250.000 m ² ve 100.000 m ² rezerv alanına sahip olup mülkiyetinin tamamı olmak özel şahıs arazisidir. Proje sahası içerisinde jeotermal kaynağın 100-150 m güney doğusunda Akkaya Hamamı bulunmaktadır. Bölgenin doğal özellikleri ve yörenin tek jeotermal kaynağı olması dikkate alındığında Karabük ili başta olmak üzere yörenin turizm açısından önemli bir ziyaret yeri olma potansiyeline sahiptir. Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarının 2019-2400-1/3867684 protokol sayılı raporu, TAEK Radyasyon ve Hızlandırıcı Teknolojileri Dairesi Laboratuvarının SD19001328 sayılı raporu ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü HSGM Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Daire Başkanlığının 32305452-399/502 sayılı değerlendirmesine göre; kaynak kür şeklinde, uygun sıcaklıklarda banyo ve yıkama uygulamaları ile osteoartrit, fibromiyalji sendromu, yumuşak doku zedelenmeleri ve sporcu yaralanmaları gibi kas iskelet sisteminin kas-iskelet sistemi hastalıklarının tamamlayıcı tedavisinde kullanılabilir olarak nitelendirilmiştir.
Proje yürütücüsü	Başvuru sahibi: Eskipazar Belediye Başkanlığı Ortaklar: Karabük İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İştirakçiler: Karabük Valiliği, Karabük İl Sağlık Müdürlüğü
Uygulama yeri	Karabük-Eskipazar
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	32 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	10 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Karabük iline gelen yerli ve yabancı turistler, Eskipazar Halkı, TR81 Bölgesinde yaşayan yaşlı nüfus
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.9: 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar oluşturulması ve uygulanması
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.5: Turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesi ve yaratılan katma değer artırılması

12.10. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.10)

Proje adı	Zonguldak Teknopark Alan Genişletme Projesi
Proje konusu	Zonguldak Teknoloji Geliştirme Bölgesine yeni bir bina dâhil olması ve kapasitenin genişletilmesi
Proje Özeti	Madencilik, demir-çelik, enerji, orman ürünleri gibi sektörlerle bağımlı bir ekonomik yapıya sahip Zonguldak ilinde 30 yıl öncesine kadar bu sektörlerin oluşturduğu istihdam ve ekonomik hareketlilik bölgeye yeterli olmuştur. Bu nedenle, insanlar yeni iş fikirleri geliştirip yeni girişim oluşturmaya çok ihtiyaç duymamıştır. Ancak son 30 yılda değişen tablo nedeniyle işsizlik ve göç artmış, ekonomik refah seviyesi düşmüştür. Buna karşın girişimcilik kültürü ve sektörel çeşitlilik yeterince gelişmemiştir. Bu nedenle, girişimciliği geliştirecek ve yeni iş fikirlerinin hayata geçmesini sağlayacak altyapının yeterli düzeyde oluşturulması bölgesel kalkınma için kritik öneme sahiptir. Zonguldak'ta faaliyet gösteren bir adet teknoloji geliştirme bölgesi (TGB) bulunmakta olup bina ve altyapı itibarıyla yetersiz durumdadır. 18 Kasım 2023 tarih ve 32373 sayılı resmi gazetede büyümesine yönelik bir karar verilmiş olmakla birlikte orta ve uzun vadede ilave alan ve altyapı iyileştirmesine yönelik gereksinimin devam edeceği değerlendirilmektedir. Önerilen proje ile mevcut teknoparkın ofis sayısı ve diğer altyapı imkânlarına yönelik kapasitesi geliştirilmesi planlanmaktadır. Böylelikle daha fazla yeni iş fikrinin bölgede hayata geçmesine yönelik altyapı güçlendirilecektir. Ayrıca ilde işbirliği ağlarına erişim, finansmana erişim, deneyim paylaşımı ve yatırımcı rollerinin de aktifleşmesine yönelik mekanizmaların geliştirilmesi de proje ile ivmelenmiş olacaktır.
Projenin amacı	Zonguldak ilinde Ar-Ge ve Yazılım firmalarının sayısını arttırmak ve ülkeye katma değeri yüksek makine ve teçhizat ve yazılım ürünü kazandırmak.
Projenin bölge için önemi	Belirli sektörlerle endekslili bir geçmişi olan Zonguldak ilinde geçmiş dönemlerde yapılan kamu ağırlıklı yatırımlar bölgede girişimcilik kültürünün yeterince gelişmemesine sebebiyet vermiştir. 2018 yılında hayata geçen Zonguldak Teknopark ile bölgede girişimciliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetler yapılmaktadır. Ancak gerek Teknopark binasının fiziki yetersizliği gerekse bir takım altyapı eksiklikleri süreci yavaşlatmaktadır. Proje, teknoparkın imkânlarının güçlendirilerek bölgede daha fazla girişimciye ulaşılması ve daha fazla girişimin hayata geçmesini sağlayacak olması bakımından önem arz etmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	3334 m ² alana sahip olan Zonguldak Teknoloji Geliştirme Bölgesinin alanına 7638 m ² alan dâhil olacaktır. Bu durumda 10972 m ² alanda faaliyetlerine devam edecektir. Alan genişletilmesi için talep edilen bölgedeki idare binası 683 m ² 'si idari, 56 m ² 'si yemekhane, 56 m ² 'si konferans ve toplantı salonu, 7 m ² 'si mescit, 55 m ² 'si arşiv ve 78 m ² 'si depo olarak kullanılmakta olup aynı bölgede yer alan ve üniversite hastane arşivi olarak kullanılan 134 m ² 'lik bir alana sahiptir. İdare binası olarak kullanılan bina için planlanan çalışmalarla mevcutta 20 olan ofis sayısı 35'e çıkarılacaktır. Toplamda 935 m ² kapalı alan olacak bu bölgede toplam 155 Ar-Ge ve destek personeline istihdam sağlanabilecektir. Şu an da üniversite hastane arşivi olarak kullanılan ve 134 m ² olan alan Sosyal Tesis ve Kuluçka Merkezi olarak düşünülmektedir. Bu alana planlanan çalışmalar yapıldığında açık ofisler de 15 adet kuluçka girişimcisi çalışmalarını yürütebilecektir.
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	Zonguldak, Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	20 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	45 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	8 ay
Projenin hedef kitlesi	Ar-Ge ekosistemine ve üretim zincirine dâhil olabilecek girişimciler, yatırımcılar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 4 – NİTELİKLİ EĞİTİM

	<p>Hedef 4.4: 2030 yılına kadar istihdam, insana yakışır işler ve girişimcilik için teknik ve mesleki beceriler de dâhil olmak üzere gerekli becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısını önemli ölçüde artırmak</p> <p>SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p> <p>Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak</p> <p>Hedef 8.3: Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek</p> <p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.5: 2030 yılına kadar, yenilikçiliği desteklemek ve 1 milyon kişi başına araştırma-geliştirme çalışanı sayısını, kamu ve özel sektör araştırma-geliştirme harcamalarını büyük ölçüde artırmak dâhil, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde bilimsel araştırmaları artırmak ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerini yükseltmek</p> <p>Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve ticari mallara katma değer artırımını için elverişli bir politika ortamının sağlanması suretiyle gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji geliştirme, araştırma ve yenilikçiliği desteklemek</p>
Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır</p> <p>SÖ 2 – Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması</p> <p>Hedef 2.1: Piyasanın ihtiyaç beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir</p>

12.11. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.11)

Proje adı	Bartın Teknoloji Geliştirme Bölgesi Projesi
Proje konusu	Bartın'da 26.06.2001 Tarih ve 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu çerçevesinde, Bölgesel Gelişme Odaklı Ar-Ge ve Yenilik Ekosistemine Yönelik Altyapının Güçlendirilmesi ve Bartın'daki AR-GE ve Girişim ara yüzü eksiğinin kapatılması maksadı ile Bartın Üniversitesi Ağdacı Kampüs Alanında Eski Rektörlük Binasında Bartın Üniversitesinin öncülüğünde Bartın Teknoloji Geliştirme Bölgesinin kurulması planlanmaktadır. Proje kapsamında sadece girişimcilere yönelik fiziki mekân oluşturulmayacak olup aynı zamanda iş birliği ağlarına ve finansmana erişim, deneyim paylaşımı ve yatırımcı rollerinin aktifleşmesine yönelik mekanizmaların oluşturulması konularında faaliyetler yürütülecektir.
Proje Özeti	Bartın ilinin Ar-Ge ekosistemi açısından en önemli kurumlarının başında üniversite gelmektedir. 2008 yılında kurulan Bartın Üniversitesi, kuruluşundan bugüne dek sürekli büyüme ve gelişme kat etmektedir. Fiziki altyapı noktasında son yıllarda önemli yatırımları hayata geçiren üniversitenin, bu gelişime eşdeğer bir şekilde proje performansında da ciddi artışlar yaşanmaktadır. Bu durum ilin ar-ge inovasyon ekosistemi için güçlü yönlerden biridir. Ar-Ge ve Yenilik Ekosistemine Yönelik Altyapının Güçlendirilmesi, Tekno-Girişim Potansiyelinin Harekete Geçirilmesi, Ar-Ge ve inovasyon Ekosisteminin İhtiyacı Olan Nitelikli Beşeri Sermayenin Yetiştirilmesi, Ar-Ge İnovasyon Ekosisteminin Güçlenmesine Yönelik Proje Kapasitesinin Artırılması, Fikri Mülkiyet Hakları Konusunda Potansiyele Eş değer bir Gelişme Sağlanması kısacası Bartın'ın ve bölgenin AR-GE ve inovasyon ekosisteminin güçlendirilmesi ve özellikle Bartın Üniversitesinin ihtisas alanını da destekleyecek nitelikte bir aktörün ile kazandırılması amacı ile Bartın Üniversitesi öncülüğünde teknopark kurulumu sağlanacaktır.
Sektör	Bilişim ve iletişim teknolojileri başta olmak üzere yüksek ve orta-yüksek teknoloji alanındaki sektörler
Projenin amacı	Bölgesel Gelişme Odaklı Ar-Ge ve Yenilik Ekosistemine Yönelik Altyapının Güçlendirilmesi, Bölgesel Gelişme Odaklı Tekno-Girişim Potansiyelinin Harekete Geçirilmesi, Ar-Ge ve inovasyon Ekosisteminin İhtiyacı Olan Nitelikli Beşeri Sermayenin Yetiştirilmesi, Ar-Ge İnovasyon Ekosisteminin Güçlenmesine Yönelik Proje Kapasitesinin Artırılması, Fikri Mülkiyet Hakları Konusunda Potansiyele Eş değer bir Gelişme Sağlanması, Bilimsel Bilgiye Dayalı Veri Analiz Yöntemleri ile Süreç Takip Sistemi Oluşturmak
Projenin bölge için önemi	Bartın'ın Teknoloji odaklı girişim sayısı düşük düzeydedir. Günümüz küresel ekonomik sisteminde rekabetin ana bileşenlerinden biri bilgi ve iletişim teknolojileri alanına yapılan yatırımlardır. Bu yatırımların gerçekleştirilmesinde önemli konulardan biri de bu alana özgü bilgi, birikim ve farkındalıkların artırılmasıdır. İl'de her geçen gün nicelik ve nitelik olarak gelişen üniversite ve ilginin ulusal ve bölgesel olarak arttığı mesleki ve teknik eğitim kurumlarında bulunan öğrencilerin dâhil edileceği ve sanayiciler ile entegrasyonun sağlanacağı hızlandırıcı girişim programları ve ön kuluçka programlarının sayısının artırılması Ar-Ge ve inovasyon ekosistemine katkı sağlayacaktır. Bartın'ın inovasyon ve girişimcilik ekosistemi geliştirir nitelikte bir ara yüz kuruluşu olan teknoparka ihtiyacı bulunmaktadır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	Tekno-Kent binası yaklaşık 578 m ² bir alana oturmaktadır. Toplam alanı 4000 m ² 'dir. Proje bitiminde söz konusu Merkezde 10 personel çalışacaktır. Test ve Ara Ürün Hazırlama Birimi, Giriş ve Danışma Masası, Fuaye ve Sergi Alanı, Çok Amaçlı Eğitim Salonu, Ar-Ge ve İnovasyon Ofisleri, Kuluçka Merkezi Birimi ve Kuluçka Merkezi Yönetim Ofisi, Ar-Ge ve Kuluçka Ofisleri için Ortak Alan, Teknoloji Transfer ve Bilginin Ticarileştirilmesi Birimi, Tasarım ve Prototip Birimi, Paydaşlar Ofisi, Merkez Yönetim Birimi, Teras bölümlerinden oluşmaktadır.
Proje yürütücüsü	Bartın Üniversitesi
Uygulama yeri	Bartın Üniversitesi Ağdacı Kampüs Alanı

Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	30 Milyon TL
Projenin İstihdam öngörüsü	8 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	Bartın üniversitesi akademisyenleri, öğrencileri, yüksek ve orta yüksek sektörlerdeki girişimciler ve/veya ARGE faaliyeti yürütmek isteyen firmalar; Tasarım ve Prototipleme ve Test ve Ara Ürün Hazırlama hizmeti almak isteyen firmalar ve/veya girişimciler, sinai mülkiyet haklarına dair danışmanlık ve/veya yönlendirme hizmeti almak isteyen firmalar ve/veya girişimciler
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	<p>SKH 1 – YOKSULLUĞA SON</p> <p>Hedef 1.4: 2030'a kadar özellikle yoksullar ve kırılgan durumdaki insanlar olmak üzere, bütün erkek ve kadınların ekonomik kaynaklara ulaşma, temel hizmetlere erişim, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerinde kontrol kurabilme, miras, doğal kaynaklar, uygun yeni teknolojiler ve mikrofinansı da kapsayan finansal hizmetler gibi konularda eşit haklara sahip olmalarının güvence altına alınması</p> <p>Hedef 1.a: Özellikle en az gelişmiş ülkeler olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin yoksulluğu bütün boyutlarıyla sona erdirmek adına programlar ve politikalar uygulayabilmeleri için onlara yeterli ve öngörülebilir araçlar sunmak amacıyla, geliştirilmiş kalkınma iş birliği aracılığıyla, çeşitli kaynaklardan kaynakların yönlendirilmesinin büyük ölçüde sağlanması</p> <p>SKH 2 – AÇLIĞA SON</p> <p>Hedef 2.1: 2030'a kadar açlığın sona erdirilmesi ve özellikle yoksullar ve çocuklar da dâhil kırılgan durumda olan kişiler başta olmak üzere herkesin bütün yıl boyunca güvenli, besleyici ve yeterli miktarda besine erişiminin güvence altına alınması</p> <p>SKH 4 – NİTELİKLİ EĞİTİM</p> <p>Hedef 4.3: 2030'a kadar bütün kadın ve erkeklerin erişilebilir ve kaliteli teknik eğitim, mesleki eğitim ve üniversiteyi kapsayan yükseköğretime eşit biçimde erişimlerinin sağlanması</p> <p>Hedef 4.4: 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması</p> <p>SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p> <p>Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi</p> <p>Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi</p> <p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması</p> <p>Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımını için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi</p> <p>SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM</p> <p>Hedef 12.1: Gelişmiş ülkelerin başı çekmesi ve bütün ülkelerin harekete geçmesiyle, gelişmekte olan ülkelerin kalkınma ve yetkinliklerini göz önünde bulundurarak Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim İçin 10 Yıllık Çerçeve Programı'nın uygulanması</p> <p>Hedef 12.a: Gelişmekte olan ülkelerin daha sürdürülebilir tüketim ve üretim kalıplarına yönelmeleri için bilimsel ve teknolojik kapasitelerini güçlendirme konusunda desteklenmeleri</p>

Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır</p> <p>SÖ 2 – Beşeri Ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması Hedef 2.1: Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir Hedef 2.2: Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir</p>
-----------------------------	---

12.12. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.12)

Proje adı	Abdipaşa Temizlik Ürünleri İhtisas OSB Projesi
Proje konusu	Düzenli ve Planlı Sanayi Alanları Oluşturulması
Proje Özeti	Bartın'da sosyoekonomik gelişmişlik açısından görece az gelişmiş durumda olan ve yatırım teşvik sisteminde 5. Bölgede yer alan Ulus ilçesinin Abdipaşa belde sınırları içerisinde merkeze yakın bir lokasyonda yaklaşık 400 dönüme yakın bir alanda kurulması planlanan İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde temizlik ürünleri ve temizlik ürün makineleri ve ekipmanlarının üretiminin yapılması planlanmaktadır.
Sektör	Hijyen ve Temizlik Ürünleri, Temizlik Ürünleri Makineleri ve Ekipmanlarının Üretimi
Projenin amacı	Yatırım teşvik sisteminde avantajlı konumda olan Bartın'ın Ulus ilçesinde en önemli ihtiyaç olan yeni üretim alanlarının oluşturulmasını, üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgesel kalkınmaya hizmet etmek
Projenin bölge için önemi	Bartın'da düzenli sanayi alanına olan ihtiyaç fazla olmasına rağmen yüzde 60'a yakın alanı orman olması ve Bartın Irmağı havzasında bulunması gibi sebepler dolayısı ile düzenli sanayi alanı üretmekte zorluk çekmektedir. Bartın'ın Ulus İlçesi Abdipaşa Beldesi'nin mücavir alanında tespit edilen yaklaşık 400 dönümlük alan organize sanayi bölgesi yapılmasına müsait olduğu ilgili kurumlarca belirlenmiştir. Temizlik ve Hijyen Malzemeleri odaklı kurulması planlanan ihtisas OSB gerek lokasyonun İstanbul ve Ankara gibi büyük pazarlara ve gerekse de ulaşım ve lojistik akslarına yakınlığı önemli avantaj ve fırsatları barındırmaktadır. Ayrıca Ulus İlçesinin teşvik sisteminde 5. bölgede yer alması ve kurulacak OSB'nin 6. bölge teşviklerinden yararlanacak olması alanın yatırım için cazip hale gelmesini sağlamaktadır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	40 hektar
Proje yürütücüsü	Abdipaşa Belediyesi
Uygulama yeri	Bartın Ulus ilçesi Abdipaşa beldesi
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	120 Milyon TL
Projenin İstihdam Öngörüsü	1.500 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	Türkiye'de Hijyen ve Temizlik Ürünleri, Temizlik Ürünleri Makineleri ve Ekipmanlarının Üretimi gerçekleştiren yatırımcılar, yerelde yatırım yeri ihtiyacı olan girişimciler, diğer yerli ve yabancı yatırımcılar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	<p>SKH 1 – YOKSULLUĞA SON</p> <p>Hedef 1.1: Günde 1,25 dolardan daha az bir parayla geçinen insanların sayısı şeklinde ölçülerek tanımlanan aşırı yoksulluğun 2030'a kadar herkes için, her yerde ortadan kaldırılması</p> <p>Hedef 1.2: 2030'a kadar ulusal tanımlara göre bütün boyutlarıyla yoksulluk içinde yaşayan her yaşta erkek, kadın ve çocuk oranının en az yarıya indirilmesi</p> <p>Hedef 1.a: Özellikle en az gelişmiş ülkeler olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin yoksulluğu bütün boyutlarıyla sona erdirmek adına programlar ve politikalar uygulayabilmeleri için onlara yeterli ve öngörülebilir araçlar sunmak amacıyla, geliştirilmiş kalkınma iş birliği aracılığıyla, çeşitli kaynaklardan kaynakların yönlendirilmesinin büyük ölçüde sağlanması</p> <p>Hedef 1.b: Yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik eylemlere yapılan hızlandırılmış yatırımları desteklemek için ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde, yoksulların lehine ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı kalkınma stratejilerine dayalı sağlam politika altyapılarının oluşturulması</p> <p>SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p> <p>Hedef 8.1: Kişi başına düşen gelir artışının ulusal koşullara uygun olarak sürdürülmesi ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde gayri safi yurt içi hasılda yıllık en az yüzde 7 oranında büyüme olmasının sağlanması</p>

	<p>Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi</p> <p>Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi</p> <p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması</p> <p>Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve 2030’a kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hâsıla payının ulusal koşullarla uyumlu olarak önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerde bu payın iki katına çıkarılması</p> <p>Hedef 9.3: Özellikle gelişmekte olan ülkelerde küçük ölçekli sanayi işletmelerinin ve diğer işletmelerin uygun koşullu krediyi de kapsayan finansal hizmetlere erişimlerinin ve değer zincirlerine ve piyasalara entegrasyonlarının artırılması</p> <p>Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımını için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi</p> <p>SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM</p> <p>Hedef 12.1: Gelişmiş ülkelerin başı çekmesi ve bütün ülkelerin harekete geçmesiyle, gelişmekte olan ülkelerin kalkınma ve yetkinliklerini göz önünde bulundurarak Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim İçin 10 Yıllık Çerçeve Programı’nın uygulanması</p>
Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir</p>

12.13. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.13)

Proje adı	Saya ve Ayakkabı KSS Projesi
Proje konusu	Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu
Proje Özeti	Bartın'ın il statüsüne kavuşmasından itibaren küçük el işletmeciliğinden çıkarak sanayi görünümünü kazanmaya başlayan ayakkabı sanayi, son yıllarda önemli gelişmeler kaydetmiştir. Kümelenme çalışmaları yürütülen sektörde Bartın ili Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde yapılacak Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu için bir yapı kooperatifi kurulmuş; imar planı düzenlemeleri ve alanın tahsisi için girişimlerde bulunulmuştur.
Sektör	İmalat Sektörü (Ayakkabı - Saya) Deri ve ilgili ürünlerin imalatı (Nace Kodu: 15)
Projenin amacı	Bartın'daki mevcut ayakkabı ve saya imalatı sektörünün kümelenme çalışmaları çerçevesinde ihtisaslaşması amacıyla Bartın ilinde Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi kurulması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Bartın'da ayakkabıcılık ve sayacılık ilin kültürel değerlerinden biri olup, Bartın Valiliği himayelerinde BAKKA Bartın Yatırım Destek Ofisi ve ilgili paydaşlarla birlikte 2015 yılında sayacılık sektörünün kümelenmesine yönelik sağladığı yönlendirme ve danışmanlık desteği ile başlayan süreç sonucunda 2018 yılında Bartın Sayacılar ve Ayakkabıcılar Derneği kurulmuştur. Daha sonra paydaşlarla işbirliği içerisinde Bartın ili Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde bulunan alan üzerinde KSS kurulması amacıyla Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifinin kurulmasına öncülük edilmiştir. 2023 yılında Bartın Yatırım Destek Ofisi tarafından yayınlanan "Bartın İli Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu Ön Fizibilite Raporu" ile yatırımın uygulanabilirliğine dair analiz çalışmaları ortaya koyulmuştur. Kozcağız beldesinde bir kültür niteliği taşıyan ayakkabıcılık ve sayacılık sektörüne dair ihtisas bir sanayi alanının kurulması, kümelenme faaliyetlerini geliştirecek, kümelenmeden sağlanan faydayı artıracak ve sosyo-ekonomik anlamda öncelikle belde olmak üzere il ve bölge geneline fayda sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	33 Ayakkabı İmalathanesi, 75.280 metre kare proje alanı
Proje yürütücüsü	Kozcağız Sayacılar ve Ayakkabıcılar Yapı Kooperatifi
Uygulama yeri	Bartın ili Kozcağız beldesi
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	18 Milyon TL
Projenin İstihdam öngörüsü	4.000 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	18 Ay
Projenin hedef kitle	Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi projesinde hedef kitle planlanan KSS'de hizmet verecek olan başta Bartın'da faaliyet gösterenler olmak üzere yatırımcılar, imalathanelerde ve KSS idaresinde istihdam edilecek Bartın'da ikamet eden çalışma yaşındaki kişiler.
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 1 – YOKSULLUĞA SON Hedef 1.a: Özellikle en az gelişmiş ülkeler olmak üzere, geliştirmekte olan ülkelerin yoksulluğu bütün boyutlarıyla sona erdirmek adına programlar ve politikalar uygulayabilmeleri için onlara yeterli ve öngörülebilir araçlar sunmak amacıyla, geliştirilmiş kalkınma iş birliği aracılığıyla, çeşitli kaynaklardan kaynakların yönlendirilmesinin büyük ölçüde sağlanması Hedef 1.b: Yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik eylemlere yapılan hızlandırılmış yatırımları desteklemek için ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde, yoksulların lehine ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı kalkınma stratejilerine dayalı sağlam politika altyapılarının oluşturulması SKH 4 – NİTELİKLİ EĞİTİM Hedef 4.4: 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması

	<p>SKH 5 – TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ</p> <p>Hedef 5.a: Kadınların ekonomik kaynaklara ulaşma, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerlerinde kontrol kurabilme, finansal hizmetler, miras ve doğal kaynaklara erişimleri gibi konularda ulusal yasalara uygun olarak eşit haklara sahip olmaları için reformlar yapılması</p> <p>SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p> <p>Hedef 8.1: Kişi başına düşen gelir artışının ulusal koşullara uygun olarak sürdürülmesi ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde gayri safi yurt içi hasılda yıllık en az yüzde 7 oranında büyüme olmasının sağlanması</p> <p>Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi</p> <p>Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi</p> <p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması</p> <p>Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve 2030'a kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hasılda payının ulusal koşullarla uyumlu olarak önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerde bu payın iki katına çıkarılması</p> <p>Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımını için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi</p> <p>SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM</p> <p>Hedef 12.1: Gelişmiş ülkelerin başı çekmesi ve bütün ülkelerin harekete geçmesiyle, gelişmekte olan ülkelerin kalkınma ve yetkinliklerini göz önünde bulundurarak Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim için 10 Yıllık Çerçeve Programı'nın uygulanması</p>
Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir</p> <p>Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır</p> <p>Hedef 1.3: Yeşil dönüşüm uygulamalarının hayata geçirilmesi</p>

12.14. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.14)

Proje adı	Zonguldak Kömür Jeoparkı Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi
Proje konusu	Ulusal Jeopark olan ve UNESCO Kürese Jeopark Ağı adayı Zonguldak Kömür Jeoparkı'nın doğal, kültürel ve jeolojik unsurlarının tanıtıldığı, doğa ve yerküre konusunda bilinç ve farkındalığın artırıldığı müze ve ziyaretçi merkezi ile kültür ve sanat etkinliklerine yönelik çok amaçlı etkinlik alanı, satış yerleri ve sosyal alanların tefriş, düzenleme ve peyzaj işlerinin yapılması
Proje Özeti	Zonguldak merkezde yer alan endüstriyel miras unsuru iki binanın bulunduğu alanda Zonguldak Kömür Jeoparkı'na yönelik Jeopark Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi'nin kurulması, yaratıcı endüstrilere yönelik çok amaçlı bir etkinlik merkezi oluşturulması, yerel ve yöresel ürün satış yerleri ve sosyal alanlarla bir öğrenme alanının yanında yeni bir cazibe mekânı yaratılması planlanmaktadır.
Sektör	Turizm
Projenin amacı	Zonguldak'ta endüstriyel miras turizminin geliştirilmesi kapsamında oluşturulan Üzülmez Kültür Vadisi Projesinde eski Fransız lavuarı ve atölye binası yer almaktadır. Taş binanın jeopark müzesi ve ziyaretçi merkezi olacak şekilde tamamlanmasıyla doğa, kültür ve jeoloji değerlerinin yanında yerküre, iklim değişikliğiyle mücadele ve afetlerle mücadele konusunda da bilinç ve farkındalık arttırılacaktır. Atölye binasında ise çok amaçlı etkinlik alanları, hediyelik eşya, yerel ve yöresel ürün satış yerleri ve kafeterya yapılacak ayrıca Zonguldak Jeopark Müdürlüğü için ofis alanları oluşturulacaktır. Ayrıca yaklaşık 10 dönüm alanın peyzajı yapılarak sosyal etkinlik alanlarıyla bir bütün olarak yeni bir cazibe merkezi oluşturulacaktır.
Projenin bölge için önemi	Proje; eşsiz doğal, kültürel, tarihi ve jeolojik değerlere sahip Zonguldak ilinde ziyaretçilerine bu değerlerin anlatılacağı, deneyimleyerek öğrenmelerine fırsat yaratacak Jeopark Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi kurulumunu, turizm alanında ilde ve bölgede yeni bir destinasyon yaratılmasını hedeflemektedir. Zonguldak Kömür Jeoparkı Müzesi ve Ziyaretçi Merkezi, bölgenin jeolojik mirasını ve bu mirasın bir değeri olan kömürün hikayesinin korunması, anlatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması ile beraber doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanımı, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ve doğal afetlerle ilgili risklerin azaltılması gibi konularda da toplumun bilinçlenmesini ve farkındalığının artırılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Bin metre kare kapalı alan ve yaklaşık 10 bin metre kare peyzaj düzenlemesi
Proje yürütücüsü	Zonguldak İl Özel İdaresi ve Zonguldak Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ZONTAB)
Uygulama yeri	Zonguldak ili Merkez ilçesi
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	35 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	10 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	15 ay
Projenin hedef kitle	Zonguldak iline ve Batı Karadeniz Bölgesine gelen yerli ve yabancı turistler, Zonguldak halkı, çocuklar, özel ilgi grupları
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 4 – NİTELİKLİ EĞİTİM Hedef 4.7: 2030'a kadar sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir yaşam tarzları için eğitim, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, barış ve şiddete başvurmama kültürünün geliştirilmesi, dünya vatandaşlığı ve kültürel çeşitliliğin ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısının takdiri yoluyla bütün öğrenciler tarafından sürdürülebilir kalkınmanın ilettilmesi için gereken bilgi ve becerinin kazanımının sağlanması. SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.9: 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar oluşturulması ve uygulanması SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM, Hedef 12.8: 2030'a kadar her yerde herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin ve doğayla uyum içinde bir yaşam sürmesinin güvence altına alınması. Hedef 12.b. İstihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir bir turizm için sürdürülebilir kalkınma etkilerini denetlemeye olanak sağlayan araçlar geliştirilmesi ve uygulanması.

Bölge Planı ilişkisi

SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması
Hedef 1.5: Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır

12.15. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.15)

Proje adı	Safranlı Lokum İmalathanesi Kurulması Projesi
Proje konusu	Kırsal Kalkınma, Turizm
Proje Özeti	Karabük ili Safranbolu ilçesinde Safranlı Lokum İmalathanesi Kurulmasına ilişkin makine teçhizat alımı, üretim alanı oluşturulmasına ilişkin destek verilmesi.
Sektör	10.82.04 - Lokum, pişmaniye, helva, karamel, koz helva, fondan, beyaz çikolata vb. imalatı (tahin helvası dahil)
Projenin amacı	Karabük ilinde coğrafi işarete sahip ürün yatırımlarının desteklenerek üretiminin yaygınlaştırılması, turizm ürün çeşitliliğinin sağlanarak istihdamın desteklenmesi, bölgenin üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgedeki turizmin kalkınmasına hizmet etmek amaçlanmıştır.
Projenin bölge için önemi	Karabük Safranbolu ilçesi UNESCO Kalıcı Dünya Miras Listesinde yer almaktadır. Coğrafi işarete sahip safran bitkisinin katma değerli ürüne dönüştürülerek kendi yerel değerine sahip turistik ürün çeşitliliğinin üretiminin sağlanması ve pazarın genişletilmesine, istihdam artışına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (kapasite)	Günlük 400 kg üretim kapasitesine sahip ve tek vardiya ile çalışma yapmak üzere bir lokum atölyesi kurulması planlanmaktadır.
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	TR81/Karabük/Safranbolu
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	510 bin TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	2 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	3 ay
Projenin hedef kitlesi	TR81 Bölgesi, Türkiye
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 1 – YOKSULLUĞA SON Hedef 1.b: Yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik eylemlere yapılan hızlandırılmış yatırımları desteklemek için ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde, yoksulların lehine ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı kalkınma stratejilerine dayalı sağlam politika altyapılarının oluşturulması
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.5: Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır

12.16. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.16)

Proje adı	Standart Cıvata, Somun ve Bağlantı Elemanları Üretim Tesisi Kurulması Projesi
Proje konusu	Ana Metal- Talaşlı Üretim
Proje Özeti	Ajansımız desteği ile ön fizibilite raporu hazırlanan, Karabük ilinde Ana Metal sektörü öncelikli sektörler arasındadır. Karabük Organize Sanayi Bölgesinde ana metal sektörüne yönelik talaşlı imalat atölyesi kurulması, demir çelik sektöründe oluşan metal talaşlarının geri dönüşümü sağlanarak cıvata, somun, çivi, vida vb. yan sanayi ürünlerinin üretilmesi için gerekli olan üretim bantlarının oluşturulması planlanmıştır.
Sektör	25.94.02 Yivli bağlantı malzemeleri imalatı, demir, çelik veya bakırdan (vidalar, cıvatalar, somunlar vb. yivli ürünler).
Projenin amacı	Karabük İlinde Demir Çelik Yan Sanayi Oluşturulmasıyla bölgenin üretim, istihdam ve ihracat potansiyelinin artmasını sağlamak ve bölgesel kalkınmaya hizmet etmek amaçlanmıştır.
Projenin bölge için önemi	Yatırım bölgesi, metal cıvata, somun, saplama, perçin vb. bağlantı elemanlarının üretimine yönelik kullanılan hammaddeye ulaşım açısından ülkemizdeki en büyük yerli tedarikçinin bulunduğu il olması nedeniyle önemli avantaja sahip bir yatırım yeridir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (kapasite)	75 kişilik ekiple üretim kısmı 2 vardiya ve ısıl işlem ünitesi 3 vardiya çalışarak toplam ~400 ton/ay veya ~4.800 ton/yıl üretim kapasitesinin olabileceği tahmin edilmektedir.
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	TR81/Karabük /Merkez
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	482,5 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	75 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	TR81 Bölgesi, Türkiye, Yurtdışı firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve sanayi ürünlerinde değer artırımı için uygun bir politika ortamının yaratılması aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji gelişiminin, araştırma ve yenilikçiliğin desteklenmesi SKH 12 – SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM Hedef 12.5: 2030'a kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla katı atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması

12.17. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.17)

Proje adı	Deniz Salyangozu İşleme Tesisi Kurulması
Proje konusu	Su Ürünleri
Proje Özeti	Zonguldak ili yaklaşık 80 km uzunluğunda kıyı şeridinde sahiptir. Tarım İl Müdürlüğü 2022 yılı verilerine göre ilde yaklaşık 1500 ton deniz salyangozu avı yapılmaktadır. Bu miktara komşu illerde avlanan salyangoz da eklenince önemli sayılabilecek seviyelere ulaşılmaktadır. Yapılan av sonrası salyangozlar toptan bir şekilde farklı illere gönderilerek orada işlenmektedir. Buradan da kama değerli ürün olarak ağırlıkla Avrupa pazarına ihraç edilmektedir. Denizden avlanan salyangozun satış fiyatıyla ihraç edilen nihai ürün arasında kat be kat fark oluşmakta olup aradaki farkın çok büyük bir kısmı işleme ve paketleme tesislerine kalmaktadır. Bu minvalde, ilde kurulacak bir deniz salyangozu işleme tesisiyle katma değerli ürün üretimi, istihdam ve ihracat doğrudan artış gösterecektir.
Sektör	Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması (Nace:10.20)
Projenin amacı	Proje ile Zonguldak'ta sektörel çeşitliliğin artırarak üretim, istihdam ve ihracatın artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, mavi büyüme stratejisi dahilinde denizel ekonomiden daha fazla yararlanılarak kalkınmayı hızlandırmak hedeflenmektedir.
Projenin bölge için önemi	Proje, bölgede yeni sektörlerin gelişimi, bağımlı ekonomik yapının değişim ve dönüşümü, istihdam ve ekonomik hareketlenmeye hizmet etmesi bakımından önem arz etmektedir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (kapasite)	2.500 ton / yıl
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	Zonguldak / Merkez
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	60 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	130
Proje uygulama süresi	12 Ay
Projenin hedef kitlesi	Yatırımcılar, Su Ürünleri Kooperatifleri
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.4: Mavi büyüme odaklı sektörel gelişim desteklenecektir

12.18. Örnek Proje Fikri Künyesi (1.18)

Proje adı	Safranköy
Proje konusu	Safran Üretiminin Arttırılması ve Safran İşleme Tesisi Kurulumu
Proje Özeti	Safran, yüksek ekonomik değeri ve sağlık üzerindeki olumlu etkileri nedeniyle tercih edilen bir bitki olup, özellikle kozmetik, aromaterapi, gıda ve sağlık sektörlerinde kullanılmaktadır. Proje ile, Safranbolu Belediyesi sınırları içerisinde Yukarıçiftlik Köyü Keten Mahallesi yer alan ve ilçe turizmüne önemli katkılar sunan safran bitkisinin üretim alanların arttırılması, hasat sonrasında elde edilen safranın reçel, pekmez, sabun vb. mamule çevrilmesi, bu amaçla içerisinde gerekli makine ve ekipmanların yer aldığı işleme tesisi kurulması planlanmaktadır.
Sektör	Turizm, Kırsal Kalkınma, Tarımsal Üretim
Projenin amacı	Proje, sürdürülebilir tarım uygulamalarıyla safran üretimini artırarak yerel ekonomiyi desteklemeyi, istihdamı arttırmayı ve çeşitli sağlık ve kozmetik ürünleriyle hediyeleşme sektörünü geliştirmeyi amaçlamaktadır. Safranbolu için önemli bir turistik ve ticari değeri olan safran bitkisinin mevcut üretim alanını ve üretimini arttırarak safrandan elde edilen ürünlerin çeşitliliğini ve safran özelinde hediyeleşme eşya üretimini arttırmak, ilçeye gelen ziyaretçilerin ilgi yoğun ilgi duyduğu safran hasadı etkinliklerini arttırmak, safran üretim alanını arttırarak agroturizm ile Safranbolu'da turizm çeşitliliğini arttırmak projenin genel amaçlarıdır.
Projenin bölge için önemi	Proje ile safran üretim alanlarının arttırılması sağlanacak, hasat edilen safranın kaliteli ve hijyenik bir şekilde işlenmesi için modern tesis kurulacak, safran içerikli ürün çeşitliliği sağlanacak, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları ile safranın faydaları ve ürünlerin üretim süreçleri hakkında toplum bilinci arttırılacak, ürünlerin yerel ve ulusal pazarlarda tanıtımı için etkili pazarlama stratejileri uygulanacaktır. Tüm bu faaliyetleri yürütmek ve projenin yerel ekonomiye katkısını arttırmak için yerel iş gücü istihdam edilecektir. Bununla beraber safran üretim alanlarının arttırılması ile agroturizm faaliyetleri gelişecek ve Safranbolu'da ağırlıklı olarak yapılan kültür turizmüne ek olarak turizm çeşitliliğine katkı sağlanacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	Proje alanı Safranbolu Belediyesi sınırları içerisinde Yukarıçiftlik Köyü Keten Mahallesi yer almakta olup, arazinin toplam alanı yaklaşık 450.000 m ² 'dir. Mülkiyetinin tamamı özel şahıs arazisidir. Bölgede hâlihazırda safran üretimi yapılması, doğası ve kültürel değerlere yakınlığı dikkate alındığında turizm açısından önemli bir ziyaret yeri olma potansiyeline sahiptir. Proje kapsamında mevcut safran üretim alanları arttırılacak, elde edilecek safran ile reçel, pekmez, sabun, kolonya vb. ürün ve hediyeleşme eşya yapılması için işleme tesisi, hediyeleşme eşya satış yeri, depo ve idari bina inşa edilecektir.
Proje yürütücüsü	Başvuru Sahibi: Safranbolu Kaymakamlığı Ortaklar: Safranbolu İlçe Tarım Müdürlüğü İştirakçiler: Safranbolu Safran Üreticiler Derneği
Uygulama yeri	Karabük, Safranbolu
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	50 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	10 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Karabük iline gelen yerli ve yabancı turistler, Safranbolu halkı, safran yetiştiricileri ve hediyeleşme eşya üreticileri
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi Hedef 8.9: 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar oluşturulması ve uygulanması

Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ1: “Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması”</p> <p>H1.2: “Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır.”</p> <p>H1.5: “Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır.”</p> <p>SÖ2: “Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması”</p> <p>H2.1: “Piyasanın ihtiyaç beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir.”</p>
-----------------------------	---

12.19. Örnek Proje Fikri Kuryesi (3.1)

Proje adı	Bartın Irmağı ve Yakın Çevresinin İslahı ile Peyzaj ve Turizm Odaklı Rekreasyon Projesi
Proje konusu	Taşkın ve afetlerden koruma, turizm, rekreasyon
Proje Özeti	Bartın Çayı, Kozcağız Çayı ve Bartın Irmağında taşkın koruma, rehabilitasyon ve peyzaj amaçlı tesisler yapılarak Bartın il merkezinin taşkınlardan korunması amaçlanmıştır. Proje ile kentin doğal ve kültürel kaynaklarının potansiyeli ve kullanımı sağlanacak, proje kent kimliğinin oluşmasına hizmet edecek, ıslahı tam manası ile yapılamamış olan Bartın Irmağı ve yan kollarının ıslahı gerçekleştirilerek; il merkezinin ve tarım arazilerinin taşkınlardan korunması ve Bartın Irmağı gibi önemli bir değer peyzaj uygulamaları da dâhil edilerek turizme tam manası ile kazandırılması sağlanacaktır.
Sektör	Turizm
Projenin amacı	Projenin amacı 14 km uzunluğunda ve üzerinde 500 tonluk gemilerle Karadeniz'den kente kadar ulaşım yapılabilen Bartın Irmağı'nın çevresinde rekreasyon ve peyzaj düzenlemeleri yaparak, "Sular Kenti" olarak anılan Bartın'a yakışır bir görünüm kazandırılarak turizme kazandırılmasıdır. Ayrıca Bartın il merkezinin ve tarım arazilerinin taşkınlardan korunması hedeflenmektedir.
Projenin bölge için önemi	Bartın Irmağının, ekolojik potansiyelinin değerlendirilmesi, kayıpların onarımı, rehabilitasyonu, taşkınların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması/düzenlemelerin yapılması ve gerçekleştirilecek peyzaj çalışmaları ile ırmağın kentle bütünleştirilerek turizme daha fazla konu olması ve kentin önemli turizm merkezi olması açısından proje büyük önem taşımaktadır. Safranbolu-Bartın-Amasra, Zonguldak-Bartın-Amasra-Kastamonu geçişlerinde önemli bir yere sahip olan Bartın ilinde, kent merkezinde yerli ve yabancı konukların zaman geçirebilmesini sağlamak için yalnızca plajların turizme kazandırılması ve hizmet kalitelerinin artırılması yeterli olmayacaktır. Özellikle kıyı yerleşimlerine ırmak aracılığı ile erişimin sağlanması, ırmağın hem şehir içi ulaşımında kullanımı ve sel taşkınlarının önlenmesi hem de ırmağın daha yüksek düzeyde turizm girdisi olabilmesi önem arz etmektedir. Proje bahsi geçen alanlara hizmet edecek nitelikte bulunmaktadır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	Bartın Irmağı ve Yan Kolları İslahı İş kapsamında 13.503 metre Bartın Irmağı, 4.266 metre Bartın Çayı, 4.261 metre Kozcağız Çayında olmak üzere toplam 22.030 metre ıslah çalışması yapılacaktır.
Proje yürütücüsü	Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Uygulama yeri	Bartın
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	1,6 Milyar TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	-
Proje uygulama süresi	Uygulama süresi yatırım şartları ve ödenek durumuna göre belirlenecektir.
Projenin hedef kitlesi	Yerli ve yabancı turistler ve Bartın sakinleri
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlişkisi	SKH 11 - SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR Hedef 11.4: Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması Hedef 11.a: Ulusal ve bölgesel kalkınma planlamasını güçlendirerek kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlar arasındaki olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantıların desteklenmesi
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.5: Turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesi ve yaratılan katma değer artırılması sağlanacaktır SÖ 3 – Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması Hedef 3.1: Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır Hedef 3.4: Afetlerle mücadele ve iklim değişikliğine uyum kapasitesi güçlendirilecektir

12.20. Örnek Proje Fikri Künyesi (3.2)

Proje adı	Keltepe Orman Parkı
Proje konusu	Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevre
Proje Özeti	Keltepe Kayak Merkezine yakın bir alan içerisinde doğa turizmini 12 aya yaymak amacıyla yerel kalkın ve doğa turistlerinin dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sosyal donatı alanları oluşturulacak; çevre, altyapı, peyzaj düzenlemeler yapılacak ve üstyapılar inşa edilecektir.
Sektör	Sosyal Donatı Alanları
Projenin amacı	414.200 hektarlık toplam yüz ölçümünün 297.240 hektarlık kısmı orman alanlarından oluşan Karabük şehrinde orman alanları, toplam yüz ölçümünün %72'sini teşkil etmektedir. Bu yönüyle il, ülke genelinde orman varlığı oranı en yüksek şehir olma özelliğine sahiptir. Söz konusu orman varlığının ilçeler bazında dağılımına bakıldığında ise yaklaşık %87'lik oranla Yenice ilçesi ülke genelinde oransal olarak en fazla orman varlığına sahip ilçe durumundadır. Bunun yanında, şehir merkezinin coğrafi yapısı ve mevcut yapılaşma durumu nedeniyle kentsel peyzaj alanları sınırlı kalmıştır. Oransal olarak en fazla orman alanına sahip il ve ilçede orman içi konaklamalı ve günübirlik tesisler oldukça yetersiz olmakla birlikte doğayı tanıma ve keşfetmeye yönelik, amacına uygun şekilde düzenlenmiş alanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle iklim değişikliğiyle mücadele vizyonu çerçevesinde doğa ve ekoturizm odaklı eğitimler başta olmak üzere gerçekleştirilecek çeşitli faaliyetlere yönelik uygun altyapı imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir. İlde var olan günübirlik tesisler ve doğa sporlarına yönelik olarak halihazırda yürütülmekte olan projelere entegre edilmesi planlanan Keltepe Orman Parkı projesi ile birlikte sistemli, bütünlük ve doğa merkezli sosyal donatı alanlarının bölgeye kazandırılması hedeflenmektedir.
Projenin bölge için önemi	Proje, Karabük şehrindeki zengin orman varlığını değerlendirerek, turizmi 12 aya yaymayı ve doğa turizmini geliştirmeyi hedeflemektedir. İlin yüzde 72'sini oluşturan geniş ormanlık alanlarda sosyal donatı alanları oluşturularak yerel halkın ve ziyaretçilerin doğayla bütünleşip dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarının karşılanmasını hedeflemektedir. Yenice ilçesinin ülke genelinde oransal olarak en fazla orman varlığına sahip olması, bölgeyi doğa içinde sürdürülebilir turizm yatırımlarında öne çıkarmaktadır. Ayrıca, ülkenin iklim değişikliğiyle mücadele vizyonu çerçevesinde doğa ve ekoturizm odaklı faaliyetlerin desteklenmesi ve farkındalıklarının artırılması bölgeye entegre ve bütünlük sosyal donatı alanlarının eklenmesiyle gerçekleştirilebilir. Keltepe Orman Parkı, bölgenin doğal potansiyelini değerlendirerek, sürdürülebilir turizm ve kentsel peyzaj gelişimine önemli bir katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	Keltepe Orman Parkı olarak düzenlenecek bölgede Orman Parkları Yönetmeliği'ne uygun olarak konaklamasız orman parkı yapılacaktır. Proje ile halka rekreasyonel olanaklar tanıyan, ekoturizm ve alternatif doğa sporlarının gerçekleştirilmesine imkân tanıyan, halkın doğa ile iç içe olmasını sağlayan ve doğal değerleri koruyan sosyal donatı alanlarının oluşturulması planlanmaktadır. Proje kapsamında günübirlik kullanım imkânı sağlayan ve içerisinde kır lokantası, kır kahvesi gibi çok katlı olmayan doğa ile uyumlu yapı ve tesisler ile yöresel ürünler sergi ve satış yeri, piknik üniteleri, kameriye ile diğer rekreasyonel yapı ve tesislerin yapılması planlanmaktadır.
Proje yürütücüsü	Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü
Uygulama yeri	Karabük
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	30 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	20 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Karabük halkı ve Karabük'e gelen yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 11 – SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR Hedef 11.4: Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması.

	<p>Hedef 11.7: 2030'a kadar özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir yeşil alanlara ve kamu alanlarına evrensel erişimlerinin güvence altına alınması.</p> <p>Hedef 11.a: Ulusal ve bölgesel kalkınma planlamasını güçlendirerek kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlar arasındaki olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantıların desteklenmesi</p>
Bölge Planı ilişkisi	<p>SÖ3 – Yaşanabilir Mekânlar ile Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması</p> <p>Hedef 3.1: Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır</p>

12.21. Örnek Proje Fikri Künyesi (3.3)

Proje adı	Fener Kentsel Rekreasyon, Kültür, Sanat ve Spor Alanı Projesi
Proje konusu	Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevre
Proje Özeti	Zonguldak Merkez ilçede yer alan, tarihi geçmişi ve doğal güzellikleri ile öne çıkan Fener bölgesinde yürüyüş, spor, sanat ve kültür alanları, seyir terasları ile rekreasyon çalışmaları yapılacaktır.
Sektör	Sosyal Donatı Alanları
Projenin amacı	Zonguldak Yayla Mahallesi'nde (Fener) bulunan ve kentin önemli bir rekreasyon alanına sahip olan bölgenin, kentsel rekreasyon, kültür, sanat ve spor alanları olarak düzenlenerek, bölge halkının ve ziyaretçilerin daha aktif ve sağlıklı bir yaşam sürmesine olanak sağlamak.
Projenin bölge için önemi	Proje, Zonguldak Merkez ilçesindeki tarihi ve doğal güzelliklere sahip Fener bölgesini canlandırmayı amaçlamaktadır. Şehir merkezine yürüme mesafesinde yer alan bölgeye yürüyüş, spor, sanat ve kültür alanları ile seyir terasları eklenerek rekreasyon imkânları genişletilecek ve kent sakinleri ile ziyaretçilerin sağlıklı ve aktif bir yaşam tarzına erişimini artıracaktır. Bu girişim, Fener'in önemli bir rekreasyon alanına dönüşmesini sağlayarak, bölge halkının ve ziyaretçilerin sosyal etkileşimini artırarak kentsel yaşam kalitesini yükseltecek önemli bir cazibe merkezi olacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Proje kapsamında, bölgede aşağıdaki sosyal donatı alanlarının yapılması ve var olanların alt ve üst yapılarının iyileştirilmesi planlanmaktadır: <ul style="list-style-type: none">- Kent parkı- Kültürel sergi alanları- Sanat sokağı- Spor tesisleri (futbol sahası, basketbol sahası, voleybol sahası, tenis kortu, bisiklet ve yürüyüş yolları)- Gastronomi sokağı- Gezi yolları ve seyir noktaları- Bahçe ve park düzenlemeleri
Proje yürütücüsü	Zonguldak Belediyesi
Uygulama yeri	Yayla Mahallesi (Fener)
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	100 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	80 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	36 ay
Projenin hedef kitlesi	Zonguldak halkı ve Zonguldak'ı ziyaret eden yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 11 – SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR Hedef 11.4: Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması. Hedef 11.7: 2030'a kadar özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir yeşil alanlara ve kamu alanlarına evrensel erişimlerinin güvence altına alınması. Hedef 11.a: Ulusal ve bölgesel kalkınma planlamasını güçlendirerek kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlar arasındaki olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantıların desteklenmesi.
Bölge Planı ilişkisi	SÖ3 – Yaşanabilir Mekânlar ile Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması Hedef 3.1: Kentsel ve kırsal mekânlar iyileştirilecek, hizmet kalitesi arttırılacaktır

12.22. Örnek Proje Fikri Künyesi (3.4)

Proje adı	Afet, Arama Kurtarma Ekibi Güçlendirme Projesi
Proje konusu	Afet Sonrası Arama Kurtarma
Proje Özeti	<p>Ülke genelinde meydana gelen afetlerde önemli görevler alan Türkiye Taşkömürü Kurumu arama kurtarma ekiplerinin eğitimi ve afetlere etkin müdahalesini sağlamak amacıyla planlanan çalışmalar;</p> <ul style="list-style-type: none">- Kurum bünyesinde çalışan, 2.000 arama kurtarma personeline gruplar halinde eş zamanlı olarak çalışmasına imkân sağlayacak altyapı, teçhizat ve malzemelerin sağlanması (hidrolik kesici, ayırıcı, mobil jeneratör, havalı kaldırma yastığı, termal kamera vb.)- Maden kazalarında kurtarma personelinin kurtarma teçhizatları ile birlikte olay mahalline ivedi şekilde intikalini sağlamak için tam donanımlı 3 adet 4x4 kurtarma araçlarının temini- Ulusal bazda hizmet verecek; afet arama kurtarma personellerinin afet müdahale ve teorik eğitimleri ile maden arama kurtarma eğitimlerinin düzenlenebileceği eğitim alanı ve binaları ile tatbikat (maden) ocağı tesis edilmesi, mevcut eğitim binasının revizyon ve altyapı iyileştirme çalışmaları,- Eğitici personelin eğitilmesi ile eğitim ve acil durum müdahale etkinlikleri ile ilgili farklı ekiplerin de yararlanabileceği broşür, kitapçık, sunum ve animasyon gibi eğitim materyallerinin hazırlanması.- Arama kurtarma personelinin kurtarma çalışmaları esnasında mevsim koşullarına uygun kıyafet, donanım, çadır ve kişisel koruyucu kitlerin temini
Sektör	84.22 (Sivil savunma hizmetleri)
Projenin amacı	Türkiye Taşkömürü Kurumu arama kurtarma personeli ulusal bazda meydana gelen sel, deprem, maden kazaları, göçük gibi afetlerde arama kurtarma çalışmalarında etkin bir şekilde yer almaktadır. Afet, acil durum, deprem ve maden kazalarında görev yapan kurtarıcılarının eğitim, teçhizat ve ulaşım altyapısının güncel teknolojik imkânlar ile iyileştirilerek afetlere daha etkin ve verimli bir şekilde müdahale imkânı sağlanması ayrıca bu kapsamda kurum içinde ve dışında eğitim verebilecek, sürdürülebilir gelişimi sağlayacak kapasiteye erişmesi hedeflenmektedir.
Projenin bölge için önemi	Proje Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı yaklaşık 2.000 arama kurtarma personelinin eğitim ve müdahale kapasitesini artırmayı ve eş zamanlı çalışabilmesini sağlayacak altyapı, teçhizat ve malzemelerin teminini hedeflemektedir. Başta maden kazaları olmak üzere afetlere hızlı müdahale için donanımlı kurtarma araçlarının alınmasını, ulusal düzeyde eğitim alanları ve tatbikat ocaklarının kurulmasını içermektedir. Bu sayede, bölgedeki personelin afet müdahale yetenekleri güçlendirilerek, acil durum müdahalelerinde etkinlik ve verimlilik artırılabilecek, aynı zamanda kurum içi ve dışında sürdürülebilir eğitim kapasitesi oluşturularak bölgenin ve ülkenin afetlerle mücadele kapasitesi güçlendirilecektir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (kapasite)	Proje kapsamında 2.000 arama kurtarma personeline eğitim ve kurtarma teçhizatları ile hizmet verilecektir.
Proje yürütücüsü	Türkiye Taşkömürü Kurumu
Uygulama yeri	Zonguldak / Merkez
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı	45 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	Proje kapsamında mevcut TTK personeli eğitimlere ve proje faaliyetlerine katılacağı için herhangi bir istihdam öngörülmemektedir.
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	Proje kapsamında ulusal bazda arama kurtarma alanında çalışma yapan sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları ve kurum bünyesinde çalışan kurtarma personeli
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	<p>SKH 11 – SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR</p> <p>Hedef 11.5: 2030'a kadar yoksulların ve kırılgan durumdaki insanların korunması temel alınarak suyla ilgili afetleri de kapsayan afetler nedeniyle küresel gayri safi yurt içi hasılayla ilgili doğrudan ekonomik kayıpların önemli oranda düşürülmesi ve ölümlerin ve etkilenen insan sayısının önemli ölçüde azaltılması.</p> <p>Hedef 11.b: 2020'ye kadar kapsamaya, kaynak etkinliğine, iklim değişikliğine uyuma ve afetlere karşı dayanıklılığa yönelik entegre politikaları ve planları benimseyen ve uygulayan şehirlerin ve insan yerleşimlerinin sayısının önemli ölçüde artırılması ve Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçeve Eylem Planı</p>

	2015-2030 doğrultusunda bütüncül bir afet risk yönetiminin her düzeyde geliştirilmesi ve uygulanması SKH 13 – İKLİM EYLEMİ Hedef 13.1: İklimle ilgili tehlikelere ve doğal afetlere karşı dayanıklılığın ve uyum kapasitesinin bütün ülkelerde güçlendirilmesi
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 3 – Yaşanabilir Mekânlar ile Sürdürülebilir Çevrenin Oluşturulması Hedef 3.4: Afetlerle mücadele ve iklim değişikliğine uyum kapasitesi geliştirilecektir

12.23. Örnek Proje Fikri Künyesi (3.5)

Proje adı	Karabük İli Baklabostan Tabiat Parkı Doğa Evleri Kurulması Projesi
Proje konusu	Turizm Yatırımı
Proje Özeti	Karabük ili Baklabostan Tabiat Parkı'na 15 adet Bungalov Doğa Evi ve Kır Lokantası yapılması ve işletilmesine yönelik turizm desteği sağlanması planlanmaktadır.
Sektör	55.10.3.02- Dağ Evleri
Projenin amacı	Karabük ilinde doğa turizminin harekete geçirilmesi, turizm çeşitliliğinin sağlanarak yeni turizm alanlarının oluşturulması, turizm çeşitliliğine katkı sağlayan işletme yapılarının çoğaltılması ve istihdam artışına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karabük ilinde ilçeler bakımından turistik öneme sahip Safranbolu, Eskipazar ve Yenice ilçelerinin yanı sıra Karabük merkezinde de turizm alanı oluşturulmak suretiyle turizm çeşitliliğinin sağlanması
Yatırımın/tesisin ölçeği (kapasite)	Karabük ili, Başköy mevkiinde yer alan Baklabostan Tabiat Parkı, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 18.09.2017 tarih ve 802 sayılı oluru ile tabiat parkı olarak tescil edilen 37,39 hektarlık alana sahiptir. Gelişme plânına uygun olarak tabiat parkı içerisindeki kontrollü kullanım bölgesi kabul edilen 6,26 hektar alanda; 15 adet bungalov doğa evi, kır lokantası ve seyir teraslarından oluşması hedeflenmektedir.
Proje yürütücüsü	Karabük Milli Parklar Müdürlüğü
Uygulama yeri	Türkiye, TR81 Bölgesi
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	12 Milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	9 (kalıcı)
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	Türkiye, TR81 Bölgesi
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.9: 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar oluşturulması ve uygulanması SKH 15 – KARASAL YAŞAM Hedef 15.9: 2020'ye kadar ekosistem ve biyoçeşitlilik değerlerinin ulusal ve yerel planlamalara, kalkınma süreçlerine, yoksulluğun azaltılmasına ilişkin stratejilere ve raporlara entegre edilmesi
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.5: Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır

12.24. Örnek Proje Fikri Künyesi (3.6)

Proje adı	Karabük İli Akkaya Termal Otel Projesi
Proje konusu	Turizm Yatırımı
Proje Özeti	Eskipazar ilçesinde bulunan kültürel değerlerin turizme kazandırılacak olması neticesinde yurtiçi ve yurtdışından gelen turistlerin konaklamaların sağlanacağı, termal kaynakların turizme kazandırılması amacıyla 5 yıldızlı termal otel yapılması planlanmaktadır.
Sektör	55.10.02- Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri
Projenin amacı	Karabük ilinde turizm çeşitliliğinin sağlanması, termal kaynakların turizme kazandırılması, istihdamın artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karabük ilinin Eskipazar ilçesinde yer alan ve içeriği itibari ile sporcu yaralanmaları ve diğer eklem ağrıları konusunda faydalı olduğu tespit edilen termal suyun, turizm tesisine dönüştürülmesi ile ilçede çalışmalarını devam eden Hadrianaopolis Antik Kenti çalışmalarının tamamlanması neticesinde turizm çeşitliliğine katkı sağlayacağı ve bütünlük oluşturabileceği değerlendirilmektedir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (kapasite)	5 yıldızlı otel niteliğinde olup, 114 oda ve 200 yatak kapasitesine sahip olacaktır. Tesis zemin kat bünyesinde kadın ve erkek ayrı olmak üzere vitamin havlu bar, dinlenme ve ılıklik, masaj ve kişisel bakım alanı, hamam, duş, jakuzi, termal havuz, sauna; Tesisin üst katında, fin hamamı, tuz odası, sauna, buz odası, masaj salonu, vitamin havlu bar olacak şekilde yapılması planlanmaktadır.
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	TR81/Karabük /Eskipazar
Toplam proje bütçesi / sabit yatırım tutarı (2023 fiyatlarıyla)	96,5 milyon TL
Projenin ilave istihdam öngörüsü	50
Proje uygulama süresi	12 Ay
Projenin hedef kitlesi	Türkiye, TR81 Bölgesi
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkisi	SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.9: 2030'a kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar oluşturulması ve uygulanması
Bölge Planı ilişkisi	SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması Hedef 1.5: Kültür ve turizm geliştirilecek, turizm gelirleri arttırılacaktır

13. BÖLGE PLANI ÖRNEK PROGRAM FİKRİ KÜNYELERİ⁴

Tablo 38: Örnek Program Fikirleri

Ref. Kodu	Program/ Proje Adı	Türü	Bütçe (Milyon TL)	Uygulama Yılları	Uygulama Yeri
STRATEJİK ÖNCELİK 1 - SEKTÖREL GELİŞİM, DÖNÜŞÜM VE ÇEŞİTLENMENİN SAĞLANMASI					
1.1	Sanayi Altyapısı Güçlendirme Programı	Program	100	2025-2028	Batı Karadeniz Bölgesi
1.2	Teknolojik Gelişim ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı	Program	30	2024-2026	Batı Karadeniz Bölgesi
STRATEJİK ÖNCELİK 2 - BEŞERİ VE SOSYAL SERMAYENİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİYLE SOSYAL REFAHIN ARTTIRILMASI					
2.1	Kırsal Girişimciliği, Kadın Girişimcileri ve Kooperatifleşmeyi Destekleme Programı	Program	20	2024-2026	Batı Karadeniz Bölgesi
2.2	Paya Dayalı Kitle Fonlama ile Girişimciliği Geliştirme Programı	Program	20	2024-2026	Batı Karadeniz Bölgesi
2.3	Siber Vatan Dijital Teknolojiler Kapasite Geliştirme ve Girişim Destekleme Programı	Program	25	2024-2026	Batı Karadeniz Bölgesi

⁴ Bu program fikirleri bölge planı kapsamında yapılan sosyo ekonomik analizler ve saha çalışmaları çerçevesinde ilgili paydaşlarla örnek olarak geliştirilmiş olup bölge planlarının hayata geçirilmesi için gereken bütün programları kapsamamaktadır. Ayrıca bu program, program konusunun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gerekli onayların alınması halinde uygulanabilecektir.

13.1. Örnek Program Fikri Künyesi (1.1)

Programın adı	Sanayi Altyapısı Güçlendirme Programı
Programın konusu	Batı Karadeniz Bölgesi sanayi altyapısının geliştirilmesi için sanayi alanlarının tesisi
Programın amacı	Yapı kooperatifleri aracılığı ve ortaklarının ekonomik imkânları ile gerçekleşmek durumunda olan Küçük Sanayi Sitesi yatırımlarının; Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri tarafından yapılacak olan yeni sanayi alanları yatırımlarının, Ajans ve başta Yerel Belediyeler, Ticaret ve Sanayi Odaları, Küçük Sanayi Sitesi Yapı veya İşletme Kooperatifleri ve Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri olmak üzere başvuru sahibi olabilecek nitelikteki uygulayıcı kurum ve kuruluşların desteği ile gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.
Programın bölge için önemi	Bölgemizde genel olarak sanayi alanları dağınık halde ve şehir içinde bulunmaktadır. Programın kümelenmeye müsait sektörlerin bir araya gelmesi ve ortak üretim atölyelerinin oluşturulması, endüstriyel simbiyoz vb. imkânların oluşmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Program vasıtasıyla sanayi alanlarının şehir merkezi dışında toplanması, sanayi alanlarının atık yönetim sistemlerinin kurulması ve çevre kirliliğinin engellenmesi yoluyla kentsel yaşamın kalitesinin artmasına da katkı sağlaması hedeflenmektedir.
Programın önceliği	Batı Karadeniz Bölgesi'nde yeni sanayi alanlarının kurulması, sanayi üretiminin şehir dışına taşınması ve yatırım ortamının geliştirilmesi.
Programın uygulama yeri	Batı Karadeniz Bölgesi (Zonguldak, Karabük, Bartın)
Program süresi	36 Ay
Program yürütücüsü	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Ticaret ve Sanayi Odaları (İnşaatların gerçekleştirme oranlarına göre, eksik kalan yatırımların eş finansmanı veya desteklenen yatırımlar haricindeki alanlar için kredi desteği alımı) Yerel Yönetimler (İnşaatların gerçekleştirme oranlarına göre, eksik kalan yatırımların eş finansmanı veya desteklenen yatırımlar haricindeki alanlar için kredi desteği alımı) Kamu Kurum ve Kuruluşları, 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu Çerçevesinde Kurulmuş Mahalli İdare Birlikleri, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri vb., Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, OSB Müdürlükleri, Küçük Sanayi Sitesi Yapı veya İşletme Kooperatifleri,
Destek türü ve bileşenleri	Programın ana odağı; bölge genelinde her yıl belirlenecek bir ilçenin ihtiyacı ölçüğünde ayrılacak bütçeyle oluşturulacak Sanayi Altyapısı Güçlendirme Programı kapsamında altyapısı ve üstyapısı tamamlanacak Küçük Sanayi Sitelerindeki işliklerin işletmecilere satışı, satıştan gelecek ajans destek oranındaki tutarın bir sonraki ilçenin Küçük Sanayi Sitesi kurulumuna harcanması, bütçenin eş finansmanını sağlayan uygulayıcı kuruluşun da eş finansman oranında satıştan gelir elde ederek yatırımlarını sürdürmesidir. Program 2 aşamadan oluşmaktadır: 1. <u>Aşama: Sanayi Sitesi Kurulumu Destek Programı</u> TR81 Bölgesinde yeni kurulacak sanayi alanlarının altyapılarının ve üstyapılarının oluşturularak iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi önceliği ile yürütülecek alternatif destek programı 2. <u>Aşama: Destek oranı tutarları doğrultusunda satıştan gelir elde edilmesi, elde edilen gelirin programın sürdürülebilirliğinde kullanılması</u> TR81 Bölgesinde her bütçe yılı içerisinde bütçe imkânları doğrultusunda programın uygulanması hedeflenmektedir. İlk aşamadan sonra elde edilecek satış gelirleri doğrultusunda program aynı amaç ve öncelikler doğrultusunda TR81 Bölgesinde yeni sanayi alanlarının tesis edilmesi amacıyla kullanılmaya devam edilecektir.
Programın bütçesi	100 Milyon TL
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle ilişkisi	SKH 8 - İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlere odaklanarak ve çeşitlendirme, teknoloji geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğin daha yüksek seviyelere çekilmesi Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi

	<p>SKH 9 – SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.1: Herkes için uygun fiyatlı ve eşitliğe dayalı bir erişime vurguda bulunarak ekonomik kalkınmayı ve insanların esenliğini desteklemek için bölgesel ve sınırlar arası altyapıyı kapsayan kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve dayanıklı altyapıların oluşturulması</p> <p>Hedef 9.4: 2030'a kadar her ülkenin kendi kapasitesine uygun olarak harekete geçmesiyle, kaynakların daha verimli kullanımının artırılması ve temiz ve çevresel açıdan daha sağlam teknolojiler ve sanayi süreçlerinin daha çok benimsenmesi yoluyla altyapının ve güçlendirme sanayilerinin sürdürülebilir hale gelecek biçimde geliştirilmesi</p>
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.1: Düzenli sanayi alanları oluşturulacak ve geliştirilecektir</p>

13.2. Örnek Program Fikri Künyesi (1.2)

Programın adı	Teknolojik Gelişim ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı
Programın konusu	Teknolojik Gelişim ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı, bölgede teknolojik yenilik konusunda farkındalık sağlanması, aktörler arasında iş birliği ve izleme platformu kurulması, yetenek tarama faaliyetlerinin geliştirilmesi ve özellikle dijital teknolojiler alanında nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi konusunda projeler geliştirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır.
Programın amacı	<p>Gelişmiş ve rekabetçi bir bölgenin, farklılaşma yaratabiliyor olması yeni fikir ve ürün geliştirebiliyor olması ile yakından ilgilidir. Bugünün ağır rekabet koşullarında ayakta kalabilmek ve büyüyebilmek için, firmaların ürünlerini, hizmetlerini, iş yapış yöntemlerini, yapılanmalarını sürekli olarak değiştirmeleri, farklılaşmaları ve yenilemeleri gerekmektedir. Sürekli yenilik geliştirme maratonu olarak adlandırılabilen bu süreçte belirli bir strateji dâhilinde iş birliğinde hareket edilebilmesi için yeterli nitelikte fiziki, teknolojik altyapı ve gelişim kapasitesi ile sürdürülebilir yönetim modelinin var olması büyük önem taşımaktadır.</p> <p>Batı Karadeniz Bölgesi'nin mevcut Ar-Ge ve yenilik geliştirme yeteneğinin değerlendirilmesiyle başlanacak süreçte öncelikle Ar-Ge ve yenilik ekosisteminde yer alan aktörlerin fiziki altyapılarının güçlendirilmesi ve etkin yönetim modeli ile yenilik geliştirme kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.</p>
Programın bölge için önemi	<p>TR81 Batı Karadeniz Bölgesi Ar-Ge ve yenilik göstergeleri açısından birçok göstergede TR8 bölgesinde TR83 Bölgesi ve Bolu ile Düzce illerinin ardından üçüncü sırada geldiği ve genellikle TR82 Bölgesinden daha iyi bir performans sergilediği görülmektedir.</p> <p>TR81 Bölgesinde Ar-Ge ve yeniliği destekleyici altyapının gelişmesi için farklı tüzel kişilikler ve fiziki altyapı oluşturulması konusunda önemli adımlar atılmasına karşın üniversite ve özek sektör tarafından geliştirilen araştırma projeleri ve çıktılarında çok önemli sayısal artışa imza atılmadığı görülmektedir.</p> <p>Bunun yanında yapılan analiz çalışmaları sonucu ortaya çıkan veriler, kamu tarafından özel sektöre sağlanan Ar-Ge ve inovasyon destekleri konusunda çatı kuruluşlara ve firmalara düzenli olarak bilgilendirme ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi ve proje yazımına destek olunması, ar-ge ve dönüşüm süreçlerinde danışmanlık ve mentörlük sürecinin uygulanması gerektiğini göstermektedir.</p> <p>Teknolojik Gelişim ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı ile bölgede aktörler arasında iş birliği ve izleme mekanizmasının oluşturularak teknolojik yenilik konusunda farkındalık faaliyetleri, dijital teknolojiler alanında nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi konusunda projeler geliştirilmesi ve teknoloji odaklı iş fikirlerinin girişime dönüşebildiği, yatırımcıların ve diğer paydaşların ortak hedeflerde bulunduğu bir ekosistemin oluşturulması hedeflenmektedir.</p>
Programın öncelikleri	<p>Öncelik 1: Ar-Ge ve yenilik ara yüzü kurum ve merkezlerin güçlendirilmesi</p> <p>Öncelik 2: Yenilik ekosisteminde kurumsal yapılanmanın tamamlanması ve kapasitenin geliştirilmesi</p> <p>Öncelik 3: Bölgemizdeki işletmelerin inovasyon yönetimi süreçlerinin kurumsallaştırılması</p> <p>Öncelik 4: Dijital sektörlerde insan kaynağının geliştirilmesi ve teknoloji odaklı girişimlerin desteklenmesi</p>
Programın uygulama yeri	Batı Karadeniz Bölgesi
Program süresi	24 Ay
Program yürütücüsü	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	<p>Bölge Üniversiteleri; Ajans iş birliğinde Batı Karadeniz Bölgesindeki işletmelerin teknoloji düzeyi ve dijital olgunluk seviyesinin ölçülmesi ve platform üyesi olarak bölgeye özgü yenilik göstergelerinin oluşturulmasından sorumlu olacaktır.</p> <p>TGB'ler; Bölgenin yenilik ekosisteminin planlı ve sistematik bir şekilde gelişimi için oluşturulacak Teknolojik Gelişim platformunun doğal üyesi olarak bölgenin teknolojik odak alanlarının belirlenmesine yardımcı olacaktır.</p> <p>TSO'lar; Batı Karadeniz Bölgesinde faaliyet gösteren işletmeler bünyesinde Ar-Ge merkezlerinin sayılarının artırılması ve işletmelerde Ar-Ge birimleri kurulmasının teşvik edilmesi süreçlerinde aktif rol</p>

	<p>üstlenecek ve merkezlerin kurulum ve inşa uygulama süreçlerinde ulusal ve uluslararası fon kaynaklarına projeler hazırlanmasından sorumlu olacaktır.</p> <p>KOSGEB; Bölgedeki KOBİ'lerin etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek, ihracattaki paylarını artırmak, araştırma-geliştirme, yenilik ve iş birliği faaliyetlerini desteklemek ve girişimcilik kültürünü geliştirme süreçlerinde platform üyesi olarak aktif rol üstlenecektir.</p> <p>İŞKUR; Kamu istihdam kurumu olarak İŞKUR, girişimciliğe ve KOBİ'lere yönelik politikalarında yeniliği destekleyebilmektedir. Yeniliğin en önemli girdilerinden Ar-Ge personelinin istihdam süreçleri desteklenebilecektir.</p>
Destek türü ve bileşenleri	<p>Öncelikle Batı Karadeniz Bölgesi'nin mevcut Ar-Ge ve Yenilik geliştirme yeteneğini ölçümleyebilmek amacıyla analiz çalışması gerçekleştirilecektir.</p> <p>Çalışma sonuçlarına göre içeriği şekillenecek potansiyel yararlanıcıların belirlenmiş olması, destek sağlanabilecek ve sonuç gösterilerine ulaşılabilir projelerin taslak olarak hazırlanmış olması kriterleri çerçevesinde Alternatif Destek Programı uygulanacaktır. Destek Programı ile Ar-Ge ve yenilik ekosisteminde yer alan aktörlerin mevcut yapıları ulusal işbirlikleri çerçevesinde ortak kullanıma uygun teknolojik araştırma ve geliştirmeyi hızlandıracak ekipman ve donanımlar açısından güçlendirilecek ve etkin yönetim modeli ile yenilik geliştirme kapasitesini geliştirecek projeler desteklenecektir. Uygulanacak programın öncelikleri aşağıda gösterilmektedir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ar-Ge ve Yenilik Ara yüzü Kurum ve Merkezlerin Güçlendirilmesi <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Üniversitelerde ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde araştırma ve teknoloji geliştirmeye yönelik fiziki altyapıların oluşturulması ve mevcut altyapı ve donanımın güçlendirilmesi 1.2. Ar-Ge merkezlerinin sayılarının artırılması ve işletmelerde Ar-Ge birimleri kurulmasının teşvik edilmesi 2. Yenilik Ekosistemi Kurumsal Yapılanmanın Tamamlanması ve Kapasitenin Geliştirilmesi <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kamu, özel kesim, üniversite ve sivil toplum kuruluşlarından müteşekkil Teknoloji Gelişim Platformunun kurulması 2.2. Bölgeye özel Ar-Ge ve yenilik gösterge setinin oluşturulması ve izleme mekanizmasının kurgulanması 3. Bölgenin İşletmelerin İnovasyon Yönetimi Süreçlerinin Kurumsallaştırılması <ol style="list-style-type: none"> 3.1. İmalat sanayiinde dijital dönüşüm uygulamaları konusunda farkındalık artırılması ve danışmanlık programları ile projelerin yaygınlaştırılması 3.2. Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki işletmelerin teknoloji düzeyi ve dijital olgunluk seviyesini, Ar-Ge, tasarım ve yenilik kapasitesinin artırılması 4. Dijital Sektörlerde İnsan Kaynağının Geliştirilmesi ve Teknoloji Odaklı Girişimlerin Desteklenmesi <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Yazılım, Yapay Zekâ, Blockchain, Oyun Geliştirme, Kriptoloji konularında eğitim programlarının tasarlanması 4.2. Ar-Ge, yenilik, girişimcilik ve sınai mülkiyet hakları konularında eğitim programlarının oluşturulması 4.3. Teknoloji odaklı girişimlerin artırılması amacıyla hızlandırıcı programların tasarlanması 4.4. Dijital sektörlerde Ar-Ge ve yenilik destek programlarının tasarlanması ve uygulanması
Programın bütçesi (2023 fiyatlarıyla)	30 Milyon TL
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle ilişkisi	<p>SKH 9 – SANAYİ YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.4: 2030'a kadar her ülkenin kendi kapasitesine uygun olarak harekete geçmesiyle, kaynakların daha verimli kullanımının artırılması ve temiz ve çevresel açıdan daha sağlam teknolojiler ve sanayi süreçlerinin daha çok benimsenmesi yoluyla altyapının ve güçlendirme sanayilerinin sürdürülebilir hale gelecek biçimde geliştirilmesi</p> <p>Hedef 9.5: Özellikle gelişmekte olan ülkeler olmak üzere bütün ülkelerde, 2030'a kadar yenilikçiliğin teşvik edilmesi ve her 1 milyon kişi içindeki araştırma-geliştirme alanında çalışan kişi sayısının, kamu araştırmalarının, özel araştırmaların ve hükümet harcamalarının önemli ölçüde artırılması yoluyla bilimsel araştırmanın geliştirilmesi ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerinin genişletilmesi</p>
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır</p>

13.3. Örnek Program Fikri Künyesi (2.1)

Programın adı	Kırsal Girişimciliği, Kadın Girişimcileri ve Kooperatifleşmeyi Destekleme Programı
Programın konusu	Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi
Programın amacı	Kadın girişimciliğinin, kırsal girişimciliğin ve kooperatif/birlik altyapısının güçlendirilmesi ile bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	TR81 Batı Karadeniz Bölgesinin en önemli sorunlarından biri girişimcilik kültürünün yetersiz olmasıdır. Bunun temel nedeni ise bölgenin bağımlı sektörel yapıya sahip olması olarak gözlenmektedir. Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre 2010 yılında bölgede 31.541 olan girişimlerin sayısı 2021 yılında 23.656 değerine gerilemiştir ve Batı Karadeniz Bölgesindeki toplam girişim sayısının ülke genelindeki toplam girişim sayısına oranının %1 civarında olduğu tespit edilmiştir. TÜİK 2022 verilerine göre Türkiye genelinde ne istihdam ne eğitimde olan kadın oranı (15-24 yaş) %36,2'dir (2 milyon 118 bin kişi) ve bu yaş grubunda kadınlarda bölgedeki işsizlik oranı, 26 Düzey 2 Bölgesi arasında en yüksek ikinci orandır. Büyük sermayelerin bulunmadığı bölgelerde eğitimde ve istihdamda yer almayan kadınların sosyal ekonomi yoluyla hayata katılmalarını artırmak önemlidir. Bu noktadan hareketle bölgede özellikle kadın kooperatiflerinin örgütlenme ve işletme becerilerindeki eksiklikler gibi iç güçlüklerin yanı sıra kadın kooperatiflerinin yeterince anlaşılabilmesi ve finansal yetersizliklerin aşılması konularında da çalışmalar yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu program ile kırsal ve kadın girişimciliği ile kooperatifleşmenin desteklenerek girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve kadınların sosyoekonomik hayata entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Kırsal girişimlerin geliştirilmesi Öncelik 2: Kadın girişimcilerin geliştirilmesi Öncelik 3: Kooperatifleşmenin geliştirilmesi
Programın uygulama yeri	Zonguldak, Karabük, Bartın
Program süresi	18 ay
Program yürütücüsü	Program Yönetim Komisyonu (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) koordinasyonunda 3 ilde Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Ticaret İl Müdürlükleri ve KOSGEB İl Müdürlükleri)
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Program kapsamında <u>proje uygulayıcıları (hedef grubu)</u> Batı Karadeniz Bölgesi'nde yerleşik kırsal girişimcileri kadın girişimciler ile kooperatif ve birliklerdir. <u>Destek verecek kurum ve kuruluşlar</u> ise Batı Karadeniz Bölgesi'nde BAKKA koordinasyonunda Ticaret İl Müdürlükleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri ve KOSGEB İl Müdürlükleri temsilcilerinden oluşan il bazlı komisyonlar kurulacaktır.
Destek türü ve bileşenleri	1. <u>Program Bileşenleri</u> : Kırsalda tarımsal ve yöresel ürünlere yönelik girişimcilik ve kooperatifleşmenin, kadın girişimciliğinin ve kadın kooperatiflerinin kurumsallaşmasının desteklenmesi, üretim altyapılarının güçlendirilmesi, katma değerli ürün üretimine geçişlerinin desteklenmesi ile özellikle dijital satış ve pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetleri desteklenecektir. 2. <u>Uygulayacak Kurum-Kuruluş</u> : İlgili paydaşlarla kurulacak Program Yönetim Komisyonu (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) koordinasyonunda 3 ilde Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Ticaret İl Müdürlükleri ve KOSGEB İl Müdürlükleri) 3. <u>Destek Verecek Kurumlar</u> : BAKKA koordinasyonunda kurulacak il bazlı komisyonun görevleri ve iş süreçleri aşağıda tanımlanmaktadır: a. Komisyon için il müdürlüklerinde üst düzey temsil için görevlendirme oluru Valilikler nezdinde alınacak, komisyonun sürekliliği sağlanacaktır. b. Komisyon asgari 3 ayda 1 düzenli toplantılar yaparak programın hedef grubuna yönelik saha çalışmalarında tespit ettiği ihtiyaçları komisyonun gündemine taşıyacak ve potansiyel yararlanıcı önerisini iletacaktır. c. Komisyonda gündeme alınabilecek ihtiyaçlar ve komisyon üyelerinde karşılanabilecek destekler aşağıda tanımlanmaktadır: i. Kuruluş ve kurumsallaşma sürecinde yönlendirme ihtiyacı: Kırsal girişimcilik ve tarım-hayvancılık alanındaki kooperatif/birlikler için Tarım ve Orman İl Müdürlüğünce; Kadın girişimciler ile kooperatif ve birlikler içinse Ticaret İl Müdürlüğünce bilgilendirme ve yönlendirme yapılacaktır.

	<p>ii. Eğitim ihtiyacı: Üretim süreçlerine yönelik mesleki eğitimler, e-ticaret araçları ve dijital satış ve pazarlama yetkinliklerinin gelişime yönelik eğitimler BAKKA'nın teknik destek programlarına yönlendirilecektir.</p> <p>iii. Mentor-danışman ihtiyacı: Kuruluş-girişim mentorluğu, tasarım-ürün geliştirme ve fikri mülkiyet hakları danışmanlığı, e-ticaret ve ihracat danışmanlığı, fiyat belirleme, tedarik zinciri, muhasebe-finansman, pazar ve rakip analizi alanlarında danışmanlık talepleri KOSGEB ve BAKKA destek mekanizmaları ile SOP faaliyetleri aracılığıyla desteklenecektir.</p> <p>iv. Makine-Ekipman ihtiyacı: Üretim ve satışa yönelik makine-ekipman ihtiyaçları KOSGEB, BAKKA (MDP, SOGEP, BAKAP) KOOP-DES ve Tarım ve Orman Bakanlığı desteklerine yönlendirilecektir.</p> <p>v. Yapım işi ve tadilat ihtiyacı: Üretim atölyeleri, soğuk hava depoları, kurutma üniteleri ve satış alanları için BAKKA (MDP, SOGEP, BAKAP) KOOP-DES ve Tarım ve Orman Bakanlığı desteklerine yönlendirilecektir.</p> <p>vi. Fuar katılımı ve tanıtım ihtiyacı: Logo, ürün tasarımı, internet sitesi, broşür gibi basılı ve dijital tanıtım araçlarının hazırlanması ve güncellenmesi ile ilgili fuar katılımları için KOSGEB, BAKKA (MDP, SOGEP, BAKAP) desteklerine yönlendirilecektir.</p> <p>d. Komisyonunda üyelerce önerilen potansiyel yararlanıcı ve ihtiyacı tanımlayan ön başvuru dosyası görüşülecek, ihtiyacın hangi araçla giderilebileceği istişare edilecektir. İlgili destek aracını sunabilecek kurul, değerlendirme komitesine kurul üyelerini davet edecek, ulusal düzeyde değerlendirme süreçleri için başvuru dosyasına komisyon görüşü eklenecektir.</p>
Programın bütçesi (2023 fiyatlarıyla)	20 Milyon TL
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle ilişkisi	<p>SKH 5 – TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ</p> <p>Hedef 5.1: Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığın her yerde sona erdirilmesi</p> <p>Hedef 5.a: Kadınların ekonomik kaynaklara ulaşma, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerlerinde kontrol kurabilme, finansal hizmetler, miras ve doğal kaynaklara erişimleri gibi konularda ulusal yasalara uygun olarak eşit haklara sahip olmaları için reformlar yapılması</p> <p>SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p> <p>Hedef 8.5: 2030'a kadar gençler ve engelliler de dâhil bütün kadın ve erkeklerin tam ve üretken istihdama ve insana yakışır işlere erişimlerinin sağlanması ve eşit işe eşit ücret ilkesinin tam olarak benimsenmesi</p>
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	<p>SÖ 2 – Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması</p> <p>Hedef 2.2: Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir</p> <p>Hedef 2.3: Özel politika gerektiren gruplara yönelik sosyal içerme sağlanacaktır</p> <p>Hedef 2.4: Sosyal sermaye yapıları güçlendirilecektir</p>

13.4. Örnek Program Fikri Künyesi (2.2)

Programın adı	Paya Dayalı Kitle Fonlama ile Girişimciliği Geliştirme Programı
Programın konusu	Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi
Programın amacı	Program ile bölgede girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi, özellikle kadın ve genç girişimcilerin teknoloji odaklı girişimleri ile sosyal girişimlerinin yatırımcılara sunulması ile ticarileşmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	TR81 Batı Karadeniz Bölgesinin en önemli sorunlarından biri girişimcilik kültürünün yetersiz olmasıdır. Bunun temel nedeni ise bölgenin bağımlı sektörel yapıya sahip olması olarak gözlenmektedir. Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre 2010 yılında bölgede 31.541 olan girişimlerin sayısı 2021 yılında 23.656 değerine gerilemiştir. Batı Karadeniz Bölgesindeki toplam girişim sayısının ülke genelindeki toplam girişim sayısına oranının %1 civarında olduğu tespit edilmiştir. Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesinin sağlanması için girişimci sayısını artırılmasıyla birlikte girişimlerin alternatif fon kaynaklarına erişiminin sağlanması da oldukça önemlidir. Program ile bölgedeki girişimlerin alternatif fon kaynakları için hazırlanması ve kaynaklardan yararlanabilmelerinin sağlanması hedeflenmektedir.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Teknoloji odaklı girişimlerin geliştirilmesi Öncelik 2: Sosyal girişimlerin geliştirilmesi Puan Avantajı, Hedef Grup: Genç girişimciler ve kadın girişimciler değerlendirmede puan avantajı kazanacaktır.
Programın uygulama yeri	Zonguldak, Karabük, Bartın
Program süresi	18 ay
Program yürütücüsü	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarıdır.
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Program kapsamında <u>proje uygulayıcıları (hedef grubu)</u> Batı Karadeniz Bölgesi'nde yerleşik veya bölgeye göç ederek yatırım yapacak genç ve kadın girişimcilerdir. <u>Destek verecek kurum ve kuruluşlar</u> ise Avrupa Yönderlik ve Koçluk Derneği (EMCC) Akredite Mentorluk Sertifikasına sahip mentorler ve BAKKA Mentorluk Kariyerim Eğitim Serisini başarıyla bitiren mentorler, Batı Karadeniz Bölgesi Teknoparkları, Teknoloji Transfer Ofisleri ve Sermaye Piyasaları Kurulu tarafından kitle fonlaması platformu lisansı almış bir kitle fonlama platformu
Destek türü ve bileşenleri	Programın ana odağı SPK lisanslı Girişim Sermayesi Fonları ile yapılacak protokoller uyarınca yatırımların paya dayalı kitle fonlama yatırım turuna hazırlanması ve Ajans ile protokol imzalanan girişim sermayesi fonunun nakdi desteği ile hedeflenen yatırıma ulaşmasına aracılık edilmesidir. Alınan başvurular arasında henüz yatırım turuna çıkmaya hazır olmayan başvurular için program iki aşamalı uygulanabilecektir. Program 2 aşamadan oluşmaktadır. 1. Aşama: Girişimci Geliştirme Teknik Destek Programı a. Program Bileşenleri: Teknik destek programında 2 hizmet desteklenebilecektir. 2 hizmetin de talep edilmesi halinde sunulan teknik destek projesinde belirtilmesi beklenmektedir. i. İlki yeni kurulan girişimlere yönelik girişim mentorluğudur. ii. İkincisi girişimcilerin ticarileştirmeyi hedefledikleri ürünlerin teknik özelliklerini belgelendirebilecekleri test-prototip maliyetlerinin ve ürün doğrulama giderlerinin karşılanmasıdır. b. Uygulayacak Kurum-Kuruluş: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ve değerlendirme komisyonunda görev almak üzere bölgedeki TGB ve TTO temsilcileri c. Destek Verecek Kurumlar: Avrupa Yönderlik ve Koçluk Derneği (EMCC) Akredite Mentorluk Sertifikasına sahip mentorler ve BAKKA Mentorluk Kariyerim Eğitim Serisini başarıyla bitiren mentorler 2. Aşama: Paya Dayalı Kitle Fonlama Desteği a. Program Bileşenleri: Teknik destek programını başarıyla tamamlayan girişimlerin ticarileşmek ve/veya ölçeklenmek için ihtiyaç duydukları finansmanın bir kısmını Paya Dayalı Kitle Fonlama sistemi ile temin etmelerine imkân sağlamak üzere girişimcilere; SPK tarafından yetkilendirilerek listeye alınmış bir kitle fonlama platformu üzerinden, paylarının bir kısmını yatırımcılara arz edebilmeleri için destek verilecektir. b. Uygulayacak Kurum-Kuruluş: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Girişim Sermayesi Yatırım Fonları

	c. Destek Verecek Kurumlar: Batı Karadeniz Bölgesi Teknoparkları (2), Teknoloji Transfer Ofisleri (3), Sermaye Piyasaları Kurulu tarafından kitle fonlaması platformu lisansı almış bir kitle fonlama platformu
Programın bütçesi (2023 fiyatlarıyla)	20 Milyon TL
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle ilişkisi	SKH 4 – NİTELİKLİ EĞİTİM Hedef 4.4: 2030'a kadar istihdam, insana yakışır işlerde çalışma ve girişimciliğe yönelik teknik ve mesleki becerileri de kapsayan ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması SKH 8 – İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME Hedef 8.3: Üretim faaliyetlerinin, insana yakışır istihdam yaratmanın, girişimciliğin, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklendiği kalkınma odaklı politikaların desteklenmesi ve finansal hizmetlere erişim yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin resmiyet kazanmalarının ve büyümelerinin teşvik edilmesi Hedef 8.5: 2030'a kadar gençler ve engelliler de dâhil bütün kadın ve erkeklerin tam ve üretken istihdama ve insana yakışır işlere erişimlerinin sağlanması ve eşit işe eşit ücret ilkesinin tam olarak benimsenmesi
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	SÖ 2 – Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması Hedef 2.2: Girişimcilik ekosistemi geliştirilecektir

13.5. Örnek Program Fikri Künyesi (2.3)

Programın adı	Siber Vatan Dijital Teknolojiler Kapasite Geliştirme ve Girişim Destekleme Programı
Programın konusu	<p>İleri teknoloji; teknolojinin giderek daha fazla dijitalleşmesi beraberinde güvenlik konusunun önemini de artırmaktadır. Son yıllarda yapılan iş gücü araştırmalarına göre siber güvenlik alanında önemli sayıda insan kaynağına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.</p> <p>Siber Vatan Dijital Teknolojiler Kapasite Geliştirme ve Girişim Destekleme Programı kapsamında geliştirilecek çok taraflı iş birlikleri çerçevesinde ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacını karşılayacak şekilde üniversitede öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarını artırmak ve potansiyel yetenekleri tespit ederek eğitim ve yetenek geliştirme faaliyetleri uygulanarak dijital ve siber güvenlik teknolojileri alanında kariyer planlamalarını teşvik etmek ve desteklenmesi planlanmaktadır.</p>
Programın amacı	<p>Teknolojide yaşanan hızlı gelişmeler dijital teknolojiyi bu süreçte stratejik ve kritik faktör haline getirmiştir. Yapay zekâ ve robotik teknolojilerinin gelişimi ve kullanımı üretkenliği artırabilmekte, yeni ürünler oluşturarak yeni işler yaratılmasına ve sonuç olarak ekonomik gelişime yol açabilmektedir. Batı Karadeniz Bölgesi'nde bu şekilde bir ekonomik gelişim sağlayabilmek için sanayi, tarım ve hizmet sektörlerindeki mevcut iş süreçlerinin, dijital teknolojiler ve bilişim sektöründen yararlanan iş süreçleriyle dönüştürülmesi kısaca dijital dönüşümün sağlanması amaçlanmaktadır.</p>
Programın bölge için önemi	<p>Batı Karadeniz Bölgesinde 15-24 yaş grubu işsizlik oranıyla özel bir müdahale alanı olarak göze çarpmaktadır. Bu yaş grubunda bölgedeki işsizlik oranı 26 Düzey 2 Bölgesi arasında en yüksek orana sahiptir.</p> <p>Son yıllarda yapılan iş gücü araştırmalarına göre siber güvenlik alanında önemli sayıda insan kaynağına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.</p> <p>Batı Karadeniz Bölgesi'nde Siber Vatan Programı kapsamında siber güvenlik odaklı kapasite geliştirme ve girişim oluşturma çalışmaları son yıllarda meyvelerini vermeye başlamış ve ulusal düzeye de taşınmıştır.</p> <p>Ajansımız, Savunma Sanayii Başkanlığı ve bölge üniversiteleri arasında imzalanan protokol kapsamında üniversite kampüsleri içinde Siber Vatan Yetkinlik Merkezleri ile faaliyetler için kurumsal yapı tamamlanmış olacaktır.</p> <p>Siber Vatan Dijital Teknolojiler Kapasite Geliştirme ve Girişim Destekleme Programı ile bölge yazılım, siber güvenlik, yapay zekâ, blockchain, nesnelin interneti, robotik sistemler, grafik tasarım ve oyun geliştirme alanlarında kapasite geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve buradan oluşacak yetenek havuzu vasıtasıyla özel sektör yatırımlarının bölgeye çekilmesi ve bölgenin genç nüfus istihdam oranının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.</p>
Programın öncelikleri	<p>Ö1: Farkındalık ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin sürdürülebilir hale getirilmesi</p> <p>Ö2: Ulusal iş birlikleri çerçevesinde hızlandırıcı programların uygulanması</p> <p>Ö3: Dijital teknolojiler odaklı girişim ve yatırım destekleme programı tasarlanması ve uygulanması</p>
Programın uygulama yeri	Zonguldak, Karabük, Bartın
Program süresi	24 Ay
Program yürütücüsü	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	<p>Bölge Üniversiteleri; hâlihazırda üniversitede öğrenim gören öğrenciler arasından siber güvenlik, yapay zekâ, blok zincir, kriptoloji alanında yetenekli öğrencilerin tespit edilerek teknik eğitim ve uygulamalar için müfredat oluşturulması, program kapsamında öğrencilerin eğitimleri için uygun sınıf ortamının tahsis edilmesi, eğitimlerin sağlıklı yürütülmesine yönelik yeterli altyapının sağlanması, Ajans iş birliğinde bir ürün ve/veya hizmet geliştirilmesini teşvik edecek yarışma ve organizasyonların gerçekleştirilmesi ve program kapsamında yurt dışı ve yurt içi yarışmalara katılım durumunda öğrenci ve görevli personel için gerekli kolaylıkların sağlanması süreçlerinden sorumlu olacaktır.</p> <p>TGB'ler; Bölgemizde bulunan teknoloji geliştirme bölgeleri ile iş birliğinde girişim geliştirme programı uygulanarak girişim adaylarının teknoloji tabanlı, yenilikçi iş fikirleri üretmelerini ve bu iş fikirlerini ürüne/hizmete dönüştürüp pazara sunmalarını sağlayacak kuluçka programının uygulanmasından sorumlu olacaktır.</p> <p>KOSGEB; uygulanacak programlara entegre girişimcilik eğitimlerinin uygulanmasından ve girişim adaylarına yönelik işletme kuruluş desteği, makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım desteği ve işletme giderleri desteklerinin sağlanmasından sorumlu olacaktır.</p>

Destek türü ve bileşenleri	<p>Ajans koordinasyonunda üniversiteler, TGB'ler ve KOSGEB il müdürlükleri ile iş birliği protokolü çerçevesinde uygulanacak programın alt bileşenleri olarak Ajansın mevcut destek mekanizmaları da değerlendirilebilecektir.</p> <p>Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi aracılığıyla ilgili iş birliğini sağlayacak olan Savunma Sanayii Başkanlığı, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Bartın Üniversitesi arasındaki iş birliği ile kurulacak olan Siber Vatan Yetkinlik Merkezlerinde uygulanacak programlar ve çalışmalar ile bölgede dijital teknolojiler sektörüne katkıda bulunulacaktır. Geliştirilecek farkındalık, eğitim ve kapasite geliştirme modüllerine sahip teknik destek programı ile;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yazılım, siber güvenlik, yapay zekâ, block chain, kriptoloji ve oyun geliştirme alanlarında farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme ile yetenek tarama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, -Yetkinlik Merkezleri bünyesinde dijital teknolojiler alanında eğitim, mentorluk programlarının geliştirilmesi, -Dijital teknolojiler ulusal ve uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesi ve özel sektör yatırımlarının bölgeye çekilmesi
Programın bütçesi (2023 fiyatlarıyla)	25 Milyon TL
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle ilişkisi	<p>SKH 9 - SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI</p> <p>Hedef 9.c: Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimin önemli ölçüde artırılması ve 2020 yılına kadar en az gelişmiş ülkelerde evrensel ve uygun fiyatlı internet hizmetlerine erişimin sağlanması için çaba gösterilmesi</p> <p>SKH 17 - AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR</p> <p>Hedef 17.6: Bilim, teknoloji ve yenilikçilik alanlarında Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçlü bölgesel ve uluslararası işbirliğinin ve bilim, teknoloji ve yenilikçiliğe erişimin ilerletilmesi ve özellikle Birleşmiş Milletler düzeyinde mevcut mekanizmalar arasında geliştirilmiş işbirliği ve küresel bir teknoloji kolaylaştırma mekanizması aracılığıyla üzerinde anlaşmaya varılan hükümler konusunda bilgi paylaşımının çoğaltılması</p>
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	<p>SÖ 1 – Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmenin Sağlanması</p> <p>Hedef 1.2: Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücü arttırılacaktır</p> <p>SÖ 2 – Beşeri ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Arttırılması</p> <p>Hedef 2.1: Piyasanın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak şekilde iş gücünün bilgi, beceri ve kapasitesi yükseltilecektir</p>